

1864.53

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΣΥΝΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑ

ἦΠΟ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΔΙΠΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Πρὸς χρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, Π. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ.

Παρά τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ.

1864.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

400

μάθη ἐν διαστήματι ὀκτὼ μηνῶν ὅλον τὸ κανονικὸν δηλ. τὸ τεχνολογικὸν καὶ τὸ ἔτυμολογικὸν, ἐπαναλαμβάνων συνάμα καὶ τοὺς τύπους τῶν ὀμαλῶν καὶ ἀνωμάλων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, τοὺς ὁποίους γυμνοῦς καὶ ἀτελέστατα ἐν τῇ πρώτῃ τάξει ἔμαθε, διότι ἀδύνατον ὁ μικρὸς παῖς εἰς ὀλίγον διάστημα νὰ μάθη ἐκτὸς τῶν ὀμαλῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων καὶ τὰ ἀνώμαλα, τὸ οὐσιωδέστατον μέρος τοῦ τεχνολογικοῦ, ὥστε ὁ νοῦς τοῦ παιδὸς διὰ μιᾶς φορτίζεται μὲ δυσβάστακτον φορτίον καὶ θὰ ὑποπέσῃ εἰς ὅ,τι προσπαθοῦμεν ν' ἀπαλλάξωμεν αὐτὸν διὰ τῆς ἀποχωρίσεως τῶν κανόνων ἀπὸ τοῦ τυπικοῦ.

Διὰ τοὺς εἰρημένους λόγους καὶ δι' ἄλλους τοὺς ὁποίους παραλείπω χάριν συντομίας, θεωρῶν προτιμητέον τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας τοῦ τυπικοῦ μετὰ τῶν κανόνων, προέβην κατὰ προτροπὴν πολλῶν συλλειτουργῶν μου εἰς τὴν σύνταξιν τῆς γραμματικῆς ταύτης, ἐπιστήσας πολὺ τὴν προσοχὴν μου ὥστε ὁ μαθητὴς νὰ προβαίνει ὅσον οἶόν τε ἀπὸ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἄγνωστα καὶ δι' αὐτὸ πολλὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἡ γραμματικὴ τοῦ ἀοιδίμου Γενναδίου ἔχει ἐν ἀρχῇ, μετετόπισα εἰς τὰς οἰκείας θέσεις π. χ. ἐκ τοῦ περὶ συνδρομῆς καὶ τροπῆς ἀφώνων πρὸ ἀφώνων κεφαλαίου ἔθεσα κανόνας τινὰς εἰς τὸ περὶ ἀναδιπλασιασμοῦ, ἄλλους εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ παθ. παρακειμένου, καὶ ἄλλους εἰς τὸ περὶ συνθέσεως· ἀπλοποίησα πολλοὺς κανόνας, προσέθηκά τινας τοὺς ὁποίους ἐθεώρησα ἀναγκαιοτάτους, ἐπηύξησα τὰ ἀνώμαλα ῥήματα διὰ τῆς προσθήκης τῶν συχνὰ ἀπαντωμένων, σημειώσας καὶ τὰ ῥηματικά, χρήσιμα διὰ τὴν ἔτυμολογίαν. Πολλοὺς κανόνας ἔθεσα ἐν

εἶδει σημειώσεων, ἀρίνων τὸν διδάσκαλον ἐλεύθερον νὰ διδάξῃ αὐτοὺς ἤ μὴ, ἀναλόγως τῆς προόδου τῶν μαθητῶν.

Ἄν δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων δὲν εἶναι μονίμου διαθέσεως, ἀλλὰ μεταπηδῶντα ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην μεταλλάττουσιν αὐτὴν πολλάκις, οὐχ ἥττον ὅμως ἐγὼ ἐσημείωσα εἰς ἕκαστον τούτων τὴν διάθεσιν, εἰς ἣν συνειθέστερον ἀπαντᾶται τὸ ῥῆμα, προεισάγων οὕτω ἀπὸ τῆς δευτέρας τάξεως τὸν μαθητὴν εἰς τὴν τῶν διαθέσεων διάγνωσιν.

Διήρῃσα δὲ τὴν γραμματικὴν ταύτην εἰς δύο περιόδους, ἐξ ὧν τὴν μὲν πρώτην πρέπει νὰ διδάσκωνται οἱ μαθηταὶ ἐν τῇ κατωτάτῃ τάξει, τὴν δὲ δευτέραν, ἐν τῇ δευτέρᾳ· ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τάξει νὰ ἐπαναλαμβάνωσι καὶ ἐφαρμόζωσι τοὺς γραμματικούς κανόνας ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον, πρὸς δὲ νὰ διδάσκωνται καὶ τινα ἀπλούστατα μέρη τοῦ συντακτικοῦ, δι' ὧν νὰ δύνωνται, ἐξερχόμενοι τοῦ ἐλλ. σχολείου, νὰ γράφωσιν ὅσον οἶόν τε ὀρθῶς καὶ ἀσολοίκως. Φρονῶ δὲ ὅτι κακῶς πράττουσιν τινες τῶν Κ. διδασκάλων, οἵτινες, καταγινομένοι ἰδίως ἐν τῇ τρίτῃ τάξει εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ συντακτικοῦ, τὸ ὁποῖον οἱ μαθηταὶ θὰ διδαχθῶσιν ἐν τῷ γυμνασίῳ λεπτομερέστερον, παραιτοῦσι τὴν ἐξάσκησιν τῶν μαθητῶν περὶ τὸ τεχνολογικόν. Εἰς πλεῖστα δὲ ἡ γραμματικὴ αὕτη εἶναι ὁμοία τῇ τοῦ Γενναδίου, τὴν ὁποίαν ἔλαβον ὡς θέασιν· εἶχον δὲ πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἀπάσας τὰς μέχρι τοῦδε ἐκτυπωθείσας.

Τὸ μικρὸν τοῦτο ἔργον μου βεβαίως δὲν εἶναι τὸ τέλειον, ἀλλ' ἔχει ἀρκετὰς ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας ἄλλοι ἰκανώτεροι ἐμοῦ, προϊόντος τοῦ χρόνου, θέλουσιν ἀναπληρῶσαι, καὶ οὕτω κατορθωθῆ ἵνα συνταχθῇ ἡ κα-

ταλληλοτάτη γραμματική διὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα.
 Θέλω δὲ εὐγνωμονεῖ τὰ μέγιστα τὸν διδάσκαλον ἐκεῖ-
 νον, ὅστις ἤθελε μοὶ ὑποβάλλει τὴν κρίσιν καὶ ἐπίκρι-
 σίν του δι' ὅσας προσθήκας ἢ μεταβολὰς θεωρεῖ εἰσέτι
 καταλλήλους, ὅπως καταρτισθῇ τὸ ἔργον χρησιμώτερον.

Ἐν Πάτραις, τὴν 1^η Ἰανουαρίου 1864.

Ὁ Συντάκτης.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ:

Σελ.	7.	στίχ.	24	γράφε	§. 28.	
»	10	»	3	»	ἐξαφκνίζετα	ἐνίοτε τὸ ρωνῆεν τῶν ἄρθρων.
»	»	»	26	»	ἐκθλιφθέντος.	
»	32	»	21	»	τὴν γενικὴν.	
»	79	»	14	»	τῆς μὲν μονοσυλλάβου βίξης τοῦ ἐνεστῶτος.	
»	85	»	32	»	περισπᾶται ὡς συναιρούμενος.	
»	83	»	2	»	εὐφωνικόν.	
»	439	»	2	»	ἐνεργ. ἀμεταβάτου.	
»	452	»	31	»	μαχ-	

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον ἐνταῦθα αὐτόγραφον τὸ
ὄνομα τοῦ συντάκτου θεωρητέον ἔργον τυποκλοπίας.

Ν. Μ. Μαντζουράκης.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

§. α'. Όταν θέλωμεν νὰ ἐκφράσωμεν εἰς ἄλλους ὅσα διανοούμεθα, τότε μεταχειριζόμεθα φωνάς τινας, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν *Λέξεις*.

§. β'. Πᾶσα λέξις δύναται νὰ διαιρεθῆ εἰς φωνάς μικροτέρας, καὶ αὗται εἰς ἄλλας μικροτάτας μὴ δυναμένας πλεον νὰ διαιρεθῶσιν. Αἱ μικρόταται καὶ ἀδιαίρετοι αὗται φωναὶ ὀνομάζονται *Στοιχεῖα*. Τὰ δὲ ὄρατὰ σημεῖα τὰ παριστῶντα τὰ στοιχεῖα λέγονται *Γράμματα*.

§. γ'. Γλῶσσα δὲ λέγεται ὁ τρόπος καθ' ὃν αἱ λέξεις σύμπασαι συνάπτονται πρὸς ἀλλήλας καὶ συνδυάζονται πρὸς παράστασιν τῶν διανοημάτων.

§. δ'. Ἡ πρὸς ἄλλους ἐκφρασις τῶν διανοημάτων ἡμῶν, γινομένη διὰ τῶν λέξεων, λέγεται *Λόγος*. Εἶναι δὲ ἢ προφορικός ἢ γραπτός. Ἡ δὲ τέχνη ἢ ἐξετάζουσα τὸν λόγον λέγεται *Γραμματικὴ*, ἣτις διαιρεῖται εἰς τρία μέρη· τὸ μὲν πρῶτον, ἐξετάζον πῶς μεταβάλλονται καὶ πῶς γράφονται αἱ λέξεις, λέγεται *Τεχνολογικόν*· τὸ δὲ δεύτερον, πῶς παράγονται καὶ πῶς συντίθενται, λέγεται *Ἑτυμολογικόν*· τὸ δὲ τρίτον μέρος, τὸ διδάσκον τὴν κατὰ κανόνας πλοκὴν τῶν λέξεων πρὸς ἀπαρτισμὸν λόγου, λέγεται *Συντακτικόν*.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α΄

Τεχνολογικόν.

Περὶ τῶν Γραμμάτων.

§. 1. Τὸ ἄθροισμα τῶν γραμμάτων, ὅσα ἔθνος τι μεταχειρίζεται ἵνα γράφῃ τὰ διανοήματά του, λέγεται Ἀλφάβητον.

§. 2. Τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τὸ ἀλφάβητον ἔχει 24 γράμματα α, β, γ, δ, ε, ζ κτλ.

§. 3. Τὰ γράμματα ταῦτα διαιροῦνται εἰς φωνήεντα ἑπτὰ, α, ε, η, ι, ο, υ, ω. Λέγονται δὲ φωνήεντα, ἐπειδὴ ἀποτελοῦσι φωνὴν ἄνευ τῆς βοήθειάς ἄλλου γράμματος. Εἰς σύμφωνα δὲ δέκα καὶ ἑπτὰ, β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ. Σύμφωνα δὲ καλοῦνται, διότι δὲν ἀποτελοῦσι φωνὴν, ἐὰν δὲν ἐνωθῶσι μετὰ φωνήεντος.

§. 4. Τῶν φωνηέντων τὸ μὲν η καὶ ω λέγονται μακρὰ, διότι οἱ πρόγονοι ἡμῶν προφέροντες αὐτὰ ἐχρειάζοντο περισσοτέραν ὥραν· τὸ δὲ ε καὶ ο βραχέα, διότι ἐχρειάζοντο ἐλίγην ὥραν· τὰ δὲ α, ι, υ λέγονται δίχρονα, διότι ἐπροφέροντο ἄλλοτε μὲν ὡς μακρὰ, καὶ ἄλλοτε ὡς βραχέα.

Σημ. Ἴνα σημειώσωσι δὲ ὅτι δίχρονόν τι εἶναι μακρὸν ἢ βραχὺ γράφουσιν ἐπ' αὐτοῦ τὸ σημεῖον τοῦ μακροῦ (-) ἢ τοῦ βραχέος (˘), οἷον τιμῶς.

Περὶ Διφθόγγων.

§. 5. Δύο φωνήεντα, μονοφώνως προφερόμενα, ὀνομάζονται Διφθόγγος· εἶναι δὲ δώδεκα, ἐξ ὧν ἑνὲξ καλοῦνται Κίριαι, αι, ει, οι, αυ, ευ, ου, ηυ, ωυ, υι· καὶ τρεῖς Καταχρηστικαὶ φ, η, φ.

Σημ. α. Ἡ ηυ γίνεταί ἀπὸ τῆς αυ καὶ ευ κατὰ τροπὴν, ἡ δὲ ωυ ἀπὸ τῆς αυ κατὰ τροπὴν Ἰωνικὴν, οἷον θαῦμα=θαῶμα,

Σημ. 6'. Όταν δύο φωνήεντα θέλωμεν νά προσφέρωμεν χωριστά γραφόμεν ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος σημεῖόν τι Διαλυτικὸν καλούμενον ὄϊον, ἄυπνος, αἰδῖος. Όταν ὅμως τὰ φωνήεντα δὲν ἀποτελοῦσι μίαν τῶν ἀνωτέρω διφθόγγων, τότε προσφέρονται χωριστὰ καὶ χωρὶς τοῦ διαλυτικοῦ σημεῖου ὄϊον, εὐδρία, εὐαερία, περιουρίζω.

§. 6. Τὸ πρῶτον φωνῆεν τῶν διφθόγγων λεγεται *Προτακτικόν*, τὸ δὲ δεῦτερον *Ἐπιτακτικόν*. Τὸ δὲ ἐ τὸ ὑπὸ τὸ α, η, ω, λέγεται *Ἐπογεγραμμένον*, καὶ τὸ παρὰ τὸ υ, *Προσγεγραμμένον*. Καὶ εἰς τὰ κεφαλαῖα προσγράφεται τὸ ἰ ὄϊον, ΤΗΙ ΣΟΦΙΑΙ, ΤΩΙ ΑΙΔΗΙ = τῆ σοφία, τῶ ἄδη.

§. 7. Ὅλαί αἱ δίφθογγοι εἶναι μακραὶ, πλὴν τῆς αἰ καὶ οἰ, αἵτινες ἐν τέλει λέξεως δίχως ληκτικῷ συμφώνου οὔσαι λογίζονται βραχεῖαι ὡς πρὸς τὸν τονισμόν ὄϊον, μουσαι, βῶλοι.

Σημ. Δὲν λογίζονται βραχεῖαι 1) εἰς τὰς λέξεις παλαι, βαβαί, χαμαί, εὐοῖ 2) εἰς τὰ τοπικὰ ἐπιβήματα ὄϊον, Φαληροῖ, Μεγαροῖ 3) εἰς τὴν Εὐκτικὴν ἔγκλισιν τῶν βημάτων ὄϊον, τιμήσαι, δηλώσαι.

Περὶ Συμφώνων.

§. 8. Ἐκ τῶν δεκαεπτὰ συμφώνων τὰ μὲν ἐννέα (κ, π, τ, Ϸ, γ, δ, χ, φ, θ) καλοῦνται *Ἄφωνα*, διότι δὲν ἀποτελοῦσιν οὐδεμίαν φωνὴν μόναν, ἤτοι ἄνευ φωνήεντος· τὰ δὲ ἄκτῶ (ζ, ξ, ψ, λ, μ, ν, ρ, σ,) καλοῦνται *Ἡμίφωνα*, διότι εἰς τὴν ἐκφώνησίν των ἀποτελοῦσι μόναν ἡμιτελῆ τινὰ φωνήν.

§. 9. Τὰ ἄφωνα δικαιοῦνται ὡς πρὸς τὸν πνευματισμόν, ὅστις συνοδεύει αὐτὰ προσφερόμενα, εἰς τρία ψιλὰ κ, π, τ· εἰς τρία μέσα β, γ, δ· καὶ εἰς τρία δασέα χ, φ, θ. Ὡς πρὸς τὰ φωνητήρια δὲ ὄργανα, δι' ὧν προσφέρονται, δικαιοῦνται εἰς χειλεόφωνα π, β, φ· οὐρανισκόφωνα κ, γ, χ· καὶ εἰς ὀδοντόφωνα ἢ γλωσσόφωνα δ, θ, τ.

ψιλὰ	μέσα	δασέα	
κ	γ	χ	οὐρανισκόφωνα
π	β	φ	χειλεόφωνα
τ	δ	θ	ὀδοντόφωνα

Ταῦτα ὀρίζοντίως μὲν συγγενέουσι κατὰ τὰ φωνητήρια ὄργανα, δι' ὧν προφέρονται, καὶ λέγονται Ἀντίστοιχα· καθέτως δὲ, κατὰ τὸν πνευματισμὸν, ὅστις εἶναι λεπτότατος μὲν εἰς τὰ ψιλὰ, παχύτατος δὲ εἰς τὰ δασέα, καὶ μέσος εἰς τὰ μέσα καὶ λέγονται Σύστοιχα.

§. 10. Τὰ ἡμίφωνα διακροῦνται εἰς τρία διπλᾶ ζ, ξ, ψ· τέσσαρα ἀμετάβολα λ, μ, ν, ρ καὶ τὸ συριστικὸν σ. Λέγονται διπλᾶ διότι σύγκεινται ἐκ δύο συμφώνων, τὸ μὲν ζ ἀπὸ σδ, τὸ δὲ ξ ἀπὸ ἐνό; οὐρανισκοφώνου καὶ τοῦ σ ἐπιτακτομένου· οἶον, κσ=ξ, γσ=ξ, χσ=ξ· τὸ δὲ ψ ἀπὸ ἐνό; χειλειοφώνου καὶ τοῦ σ' οἶον, βσ=ψ, πσ=ψ, φσ=ψ.

§. 11. Ἀμετάβολα λέγονται, διότι δὲν μεταβάλλονται εἰς τὰς κλίσεις τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων· οἶον, ῥήτωρ-ῥήτορος-ῥήτορι-ῥήτορα. Ἐτι δὲ καὶ ὑγρά, διότι εὐκόλως συνδυάζονται καὶ συμπροφέρονται μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων.

§. 12. Τὸ σ λέγεται συριστικόν, διότι ἡ προφορά του συνοδεύεται μετὰ συριγμοῦ τινος.

Σημ. Τὸ ἐπιτακτικὸν υ τῆς αυ καὶ ευ διφθόγγου προφέρεται ὡς θ μὲν πρὸ τῶν φωνέντων, τῶν ἀμεταβόλων, τῶν μέσων καὶ τοῦ ζ' οἶον, εὐήλιος, εὐασίς, αὐλός, εὐμαθής, αὐδὴ, εὐγενής, εὐζώνος. Ὡς φ δὲ πρὸ τῶν λοιπῶν γραμμάτων καὶ ἐν τέλει λέξεως· οἶον εὐτυχής, αὐξάνω, εὐ, αὐ.

Περὶ συλλαβῆς καὶ συλλαβισμοῦ.

§. 13. Πᾶσα λέξις δύναται νὰ διαιεσθῆ εἰς φωνὰς μικροτέρας, αἵτινες λέγονται συλλαβαί. Εἶναι δὲ συλλαβὴ ἡ ἔνωσις φωνήεντος ἢ διφθόγγου μετὰ συμφώνου ἢ συμφώνων, καὶ ἡ μόνωφωνος τούτων προφορά· οἶον, σφρα-γίς. Αἱ τοιαῦται συλλαβαί λέγονται Κίριαι. Ἀλλὰ καὶ ἐν μόνον φωνῆεν, ἢ μία διφθογγος ἀποτελεῖ συλλαβὴν καλουμένην καταχρηστικῆν· οἶον αἰ-ώ-νι-ος.

Σημ. Ἡ λέξις ἡ συγκειμένη ἐκ μιᾶς συλλαβῆς λέγεται μονοσύλλαβη.

τος, ἢ ἐκ δύο, δισύλλαβος, καὶ ἢ ἐκ τριῶν ἢ πολλῶν, πελυσύλλαβος.

§. 14. Ἡ συλλαβὴ λέγεται *Καθαρά*, ἐὰν δὲν ἔχη ἀρκτικὸν σύμφωνον· οἶον, *ἀ—γι—α*, *ἄ—γι—ος*.

§. 15. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πάσης λέξεως λέγεται *Λήγουσα*· ἡ δὲ πρὸ τῆς ληγούσης *Παραλήγουσα*· καὶ ἡ πρὸ τῆς παραληγούσης *Προπαραλήγουσα*· οἶον, *ἄν-θρῶ-πος*.

§. 16. Ἡ συλλαβὴ κατὰ τὸ φωνῆεν τὸ ὁποῖον συγκροτεῖ αὐτὴν ὀνομάζεται *ἀ*.) φύσει μακρὰ, ἐὰν ἔχη μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον· οἶον, *ὠρᾶ*, *Αἰνεΐας*· *ε'*.) βραχεῖα, ἐὰν ἔχη βραχὺ φωνῆεν· οἶον, λέγομεν· *γ'*.) θέσει μακρὰ, ἐὰν ἔχη βραχὺ φωνῆεν μετὰ τὸ ὁποῖον ἀκολουθοῦσι δύο σύμφωνα ἢ διπλοῦν· οἶον, *ἐχ-θρὸς*, *τύψαντες*.

Σημ. Ὅταν δὲ μετὰ τὸ βραχὺ φωνῆεν ἀκολουθῇ ἄφωνον πρὸ ἀμεταβάλλου, τότε ἡ συλλαβὴ λέγεται κοινὴ, διότι ἄλλοτε εἶναι μακρὰ καὶ ἄλλοτε βραχεῖα· οἶον *ἀπεπλος*, *βῶτρως*, *βίβλος*, *πέπλεγμαι*.

§. 17. Συλλαβισμὸς λέγεται ἡ ὀρθὴ ἐκφώνησις ἐκάστης συλλαβῆς· λέξεώς τινος ἰδιαιτέρως, Συλλαβίζομεν δὲ ὀρθῶς κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας·

ἀ.) Σύμφωνον, κείμενον μετὰ δύο φωνηέντων, ἐν μέσῳ λέξεως, συλλαβίζεται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνηέντος· οἶον, *ἀ—γι—ος*, *ἔ—χω*.

β'.) Δύο ἢ πλείοτερα σύμφωνα, μετὰ δύο φωνηέντων, ἐν μέσῳ λέξεως εὐρισκόμενα, συλλαβίζονται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνηέντος ὅσα εἶναι ἀρκτικὰ λέξεως Ἑλληνικῆς· οἶον, *ἀ—γνός*, *ἔ—στρε—ψεν*, *ἐχ—θρός*, διότι λέγομεν *γνοῦς*, *στρέφω*, *θρέμμα* κτλ. Ὅσα δὲ δὲν εἶναι ἀρκτικὰ λέξεως Ἑλληνικῆς χωρίζονται ἐν τῷ συλλαβισμῷ· οἶον, *ἄλ—λος*, *ἔσ—θλός*.

γ'.) Τὰ σύνθετα χωρίζονται εἰς τὰ μέρη των, οἶον, *ἐξ—ῆλ—θον*, *συν—εκ—δέ—χο—μαι*.

Σημ. Τὸ σημεῖον δὲ τοῦ ὀκίου διαχωρίζομεν λέξιν τινὰ εἰς συλλαβὰς λέγεται *Διαίρετικόν*.

Περὶ τόνων.

§. 18. Τόνος λέγεται τό σημεῖον, τὸ ὁποῖον τίθεται ἐπὶ τοῦ φωνήεντος τῆς συλλαβῆς ἐκείνης, ἣτις προφέρεται δυνατώτερα παρὰ τὰς ἄλλας τῆς αὐτῆς λέξεως. Τὰ σημεῖα ταῦτα εἶναι ἡ ὄξεϊα ('), ἡ βαρεῖα (`) καὶ ἡ περισπωμένη (~).

§. 19. Ἡ ὄξεϊα τίθεται εἰς τὴν λήγουσαν καὶ λέγεται ἡ λέξις Ὀξύτονος οἶον, καλός· εἰς τὴν παραλήγουσαν, καὶ λέγεται Παροξύτομος οἶον, Σωκράτης, καὶ εἰς τὴν προπαραλήγουσαν, καὶ λέγεται Προπαροξύτομος οἶον, ἄνθρωπος.

§. 20. Ὄξεϊαν δὲ δέχεται α.) Πᾶσα βραχεῖα συλλαβὴ οἶον, λόγος· β.) μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγουσῆς οἶον, ἄνθρωπος· γ.) ἡ προπαραλήγουσα πάντοτε οἶον, Γεώργιος.

§. 21. Ἡ βαρεῖα τίθεται μόνον ἐπὶ τῆς ληγουσῆς, ὅταν ἡ ἐξέτονος λέξις δὲν χωρίζεται ἀπὸ τῆς ἀκολουθοῦ διὰ στιγμῆς, καὶ τότε ἡ λέξις καλεῖται Βαρύτομος οἶον, ἀνὴρ δὲ χρηστός χρῆστον οὐ μισεῖ ποτέ.

Σημ. α. Τὸ ἐρωτηματικὸν τίς καὶ τί πάντοτε ὀξύνεται.

Σημ. β. Οἱ ἀρχαῖοι ἔθετον τὴν βαρεῖαν ἐπὶ τῶν μὴ τονιζομένων συλλαβῶν, οἶον ἐστιάως, λέγω.

§. 22. Ἡ περισπωμένη τίθεται ἐπὶ τῆς μακρᾶς ληγουσῆς, καὶ λέγεται ἡ λέξις Περισπωμένη οἶον, ἀγαπῶ, καὶ ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς, καὶ λέγεται Προπερισπωμένη οἶον, σῶμα.

§. 23. Περισπωμένην δέχεται α.) μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχεῖας ληγουσῆς οἶον, κῆπος, αἰεῖος, β.) πᾶσα λέξις λήγουσα εἰς ευ καὶ ου οἶον, φεῦ, οὐδαμοῦ, πλὴν τοῦ ἰδοῦ, ἰοῦ καὶ οὔ.

Σημ. α. Ἡ θέσις μακρὰ συλλαβὴ τονίζεται πάντοτε ὡς βραχεῖα οἶον, λέξις.

Σημ. β. Οἱ τόνοι τίθενται πάντοτε ἐπὶ τοῦ ἐπιτακτικοῦ φωνήεντος τῆς ἀφθόγγου οἶον, εὐρωστος.

§. 24. Ὅταν ἡ λήγουσα ᾖ μακρὰ ἢ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται οἶον, ἄνθρωπος, πλὴν τῶν Ἰταλικῶν ὀνομάτων οἶον, χερμβόλιος.

§. 25. Πᾶσα λέξις ἔχει ἓνα τῶν εἰρημένων τόνων. Δὲν ἐπι-
δέχονται δὲ οὐδένα μόνον αἱ ἐξῆς δέκα μονοσύλλαβοι λέξεις ὃ,
ἦ, οἶ, αἶ εἰς (ἐς), ἐχ (ἐξ), ἐν ὦς, οὐ, εἶ. Τὸ εἶ δὲ συνθετόμενον
μετὰ τοῦ ὦς τονίζεται ὡς οἶον, ὡσεὶ· καὶ τὸ οὐ τονίζεται ὅταν
μετ' αὐτὸ ὑπάρχη στιγμὴ τις ὡς οἶον, πῶς γὰρ οὐ; ἔτι δὲ καὶ τὸ
ὦς ἀντὶ τοῦ οὕτως τιθέμενον.

Σημ. α'. Τινὰ τῶν εἰρημένων ἀτόνων τονίζονται ὅταν τίθενται μετὰ
τὴν λέξιν, τῆς ὁποίας ἔπρεπε νὰ προηγῶνται ὡς οἶον, Θεοῦ ἔχ.

Σημ. β'. Τοὺς γραπτοὺς τόνους δὲν μετεχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι· ἐπε-
νόησε δ' αὐτοὺς ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος 200 ἔτη Π. Χ.

Περὶ ἐγκλίσεως τόνου.

§ 26. Πολλάκις μονοσύλλαβοι καὶ δυσύλλαβοι τινες λέξεις
συμπεφέρονται τόσον σφικτὰ μετὰ τῶν προηγουμένων, ὥστε
φαίνονται ὡς συνηνωμέναι μετ' ἐκείνων κατὰ τὸν τόνον ὡς οἶον,
φίλος μου, ἀνθρωπὸς τις. Τοιαῦται εἶναι αἱ ἐξῆς· μοῦ, μοί, με,
σοῦ, σοί, σέ, οὐ, οἶ, ἐ, σφῶν, σφέ, σφίσιν, (αἵτινες καλοῦνται
προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι) ἢ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς· ὁ ἐνεστώς
τοῦ εἶμι καὶ φημί (πλὴν τοῦ εἶ, εἶς καὶ φής)· ἔτι δὲ τὰ μόρια
πῶς, ποῦ, πῶ, ποι, πῆ, ποθί, ποθὲν, ποτὲ, τὲ, τοί, γέ, δέ, κέν,
νὺν, μὲν, νῦν, θε, θῆν, πέρ, ῥά.

§. 27. Αἱ λέξεις αὗται ὀνομάζονται ἐγκλιτικαί, αἱ δὲ πρὸ
αὐτῶν, ἤτοι αἱ δεχόμεναι τὸν τόνον αὐτῶν καλοῦνται ἐγκλι-
νόμεναι.

§. 38. Αἱ ἐγκλιτικαὶ ἀναβιβάζουσι τὸν ἐαυτῶν τόνον εἰς τὴν
λήγουσαν τῆς ἐγκλινομένης ὡς ὀξεῖαν, ὅταν αὕτη ᾖναι ἄτονος,
ἢ προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη ὡς οἶον, εἶς τι, ὡς τε, ὡς περ,
ἀνθρωπὸς ποτε, σῶμά τις.

§. 29. Αἱ ἐγκλιτικαὶ ἀποβάλλουσι τὸν ἐαυτῶν τόνον, ὅταν
αἱ ἐγκλινομέναι τονίζωνται εἰς τὴν λήγουσαν ὡς οἶον, καλοῦ τις,
γεωργὸς ποτε.

Σημ. Ἡ βεβούτενος ἐγκλινομένη λέξις τρέπεται εἰς ὑψύτονον, διότι προφέρεται ὡς μία λέξις μετὰ τῆς ἐγκλιτικῆς· οἶον, καλός τις.

§. 30. Αἱ ἐγκλιτικαὶ φυλάττουσι τὸν ἑαυτῶν τόνον, ὅταν ἡ ἐγκλινομένη ᾖ παροξύτονος, ἢ δὲ ἐγκλιτικῆ δισύλλαβος· οἶον, ἀνθρώπου τινός· ἐν δὲ τὸ ἐγκλιτικὸν ᾖ μονοσύλλαβον ἀποβάλλεται ὁ τόνος αὐτοῦ· οἶον, φίλος μου.

§. 31. Ὅταν ἀκολουθῶσιν ἀλλεπάλληλα πολλὰ ἐγκλιτικὰ τότε συνεκλίνονται, ὥστε τὸ τελευταῖον μένει ἄτονον· οἶον, εἰ τίς τινά φησί μοι παρεῖναι.

Σημ. Παρὰ τοὺς ἀνωτέρω κανόνας ὀρθοτονοῦνται τὰ ἐγκλιτικὰ α.) ἐν ἀρχῇ λόγου εὐρισκόμενα· οἶον, εἰσί θεοί . . . ἑ.) αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι ὅταν τίθενται πρὸς ἔμφρασιν ἢ διάκρισιν προσώπου τινός ἀπὸ ἄλλου· οἶον, λέγω σοὶ τοῦτο, καὶ οὐχὶ ἐκείνῳ· γ.) αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι μετὰ τῶν προθέσεων· οἶον, μετὰ σοῦ, κατὰ σέ, παρὰ σοὶ κτλ. δ.) ὅταν τὸ ἐγκλιτικὸν εὐρίσκηται ἐντὸς παρενθέσεως, ἢ μεταξὺ δύο ὑποστιγμῶν· οἶον, ὁ ἄνθρωπος, φησὶν, ὀφείλει φιλοσοφεῖν· ε.) ὅταν αἱ ἐγκλινομένη καταλήγωσιν εἰς ξ ἢ ψ· οἶον, Ἄραψ τις, Φοῖνις ἔστιν οὗτος· ς.) ὅταν τοῦ ἐγκλινομένου ἀποβάλληται τὸ τελικὸν φωνῆεν· οἶον, ἀνθρωποι· δ' εἰσί. *

Περὶ πνευματισμοῦ.

§. 32. Πνεῦμα λέγεται σημεῖον, τὸ ὁποῖον τίθεται εἰς τὰς ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένης λέξεις διὰ νὰ δειχθῇ ὁ παχὺς ἢ λεπτός ἤχος, δι' ὧν προφέρονται, καὶ τοῦ μὲν λεπτοῦ σημεῖον εἶναι ἡ ψιλὴ ('), τοῦ δὲ παχέος ἡ δασεῖα (·). Ὅθεν πᾶσαι λέξεις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη ψιλοῦται ἢ δασύνεται. Τῶν διφθόγγων τὸ ἐπιτακτικὸν φωνῆεν πνευματίζεται· οἶον, αὐτός.

§. 33. Τὸ ἀρκτικὸν λέξεως υ δασύνεται· οἶον, ὕπνος.

§. 34. Τὸ ρ ἐν ἀρχῇ λέξεως δασύνεται· ψιλοῦται δὲ κατὰ

* Ὁ διδάσκαλος ὀφείλει εἰς τὰ ὀρθογραφικὰ γυμνάσματα συνεχῶς νὰ ἐξασκῇ τοὺς μαθητὰς εἰς τοὺς περὶ ἐγκλίσεως τόνου κανόνας.

παράδοσιν, ἐὰν καὶ ἡ ἐπομένη συλλαβὴ ἄρχηται ἀπὸ ρ' οἶον, ῥάριος, ῥάρος. Ἐν μέσῳ δὲ λέξεω; ἐὰν εὐρεθῶσι δύο ρ τὸ πρῶτον φιλοῦται καὶ τὸ δεύτερον δασύνεται· οἶον, ῥῥέρον.

Περὶ τῶν ἐν ταῖς λέξεσι μεταβολῶν ἐκ συμπτώσεως φωνηέντων.

§. 35. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληες, θέλοντες ν' ἀποφύγῃσι τὴν χασιμωδίαν τὴν παρερχομένην ἐκ τῆς συμπτώσεως διεστῶτων φωνηέντων μετεχειρίζοντο τὴν συναίρεσιν, Κράσιν, Ἐκθλιψιν καὶ Ἀφαίρεσιν.

§. 36. Συναίρεσις λέγεται ἡ συναφεια δύο διεστῶτων φωνηέντων τῆς αὐτῆς λέξεω; εἰς ἓν μακρὸν ἢ μίαν δίφθογγον· οἶον, αἰοιδῆ-ψιδῆ, τείχεα-τείχη.

§. 37. Τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεω; προκύπτον φωνῆεν τονιζόμενον περισπᾶται, ἐὰν ἡ συναίρεσις γίνηται εἰς τὴν λήγουσαν τῆς λέξεω;· οἶον, γέα-γῆ· ἐὰν δὲ ἡ συναίρεσις γίνηται εἰς τὴν παραλήγουσαν, περισπᾶται μὲν, ὅταν ἡ λήγουσα ᾖναι βραχεῖα· οἶον, οἱ τιμάοντες—τιμῶντες· δὲν περισπᾶται δὲ πρὸ μακρᾶς ληγούσης, ἢ ὅταν ἡ συναίρεσις γίνηται ἐν τῇ προπαραληγούσῃ (22)· οἶον, τῶν τιμαόντων—τιμώντων.

Σημ. Ὅταν δὲ ἐκ τῶν δύο συναιρετέων φωνηέντων ὀξύνηται τὸ δεύτερον, τότε δὲν περισπᾶται παρὰ τὸν κανόνα· οἶον, ἐσταῶς—ἐστῶς, δαῖς—δαῖς (21 β').

§. 38. Κράσις λέγεται, ὅταν τὸ τελικὸν φωνῆεν τῆς προηγούμενης καὶ τὸ ἀρκτικὸν τῆς ἐπιφερομένης λέξεω; συγκρινῶνται εἰς ἓν, ὥστε αἱ δύο λέξεις γίνονται τρόπον τινὰ μίαν· σημεῖον δὲ τῆς Κράσεω; εἶναι ἡ Κορωνίς (¹), ἥτις τίθεται ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς κράσεω; προκύπτοντος φωνηέντος· οἶον, καὶ ἐκεῖνος—κακείνος, τὸ ἐλάχιστον—τοῦλάχιστον.

§. 39. Τὸ ἐκ τῆς κράσεω; προκύπτον φωνῆεν εἶναι μακρὸν, καὶ τὰ προηγούμενα ψιλὰ σύμφωνα δασύνονται, ἐὰν τὸ ἀκό-

λουθον φωνῆεν δασύνηται· οἶον καὶ εἶτα—κᾶτα, τὸ ἰμάτιον—
θοιμάτιον.

Σημ. α'. Διὰ τῆς κράσεως ἐξαφανίζεται τὸ φωνῆεν τῶν ἀφθων· οἶον,
ὁ ἀνῆρ—ἀνήρ, τοῦ ἀνδρός—τάνδρός κτλ. Ἡ λέξις ἕτερος μετὰ τὴν κρᾶ-
σιν τρέπει τὸ ἀρκτικὸν ε εἰς α' οἶον, ὁ ἕτερος—ἕτερος (καὶ θάτερος),
τοῦ ἐτέρου—θατέρου, τῆ ἐτέρῳ—θατέρῳ.

Σημ. β'. Ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον α, η, ω ὑπογράφεται
ι, ἐὰν ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὴν κρᾶσιν ὑπάρ-
χῃ· οἶον, καὶ εἶτα—κᾶτα. Οἱ ἀρχαῖοι Γραμματικοὶ Ἕλληγες ὑπογρά-
φουσι πάντοτε τὸ ι εἶτε ἐν τῇ προηγουμένῃ, εἶτε ἐν τῇ ἐπιφερομένῃ
συλλαβῇ ὑπάρχῃ τὸ ι.

§. 40. Ἐκθλιψις λέγεται ἡ ἀποβολὴ τοῦ τελικοῦ βραχέος
φωνήεντος τῆς προηγουμένης λέξεως πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ τῆς ἐ-
πιφερομένης. Σημεῖον δὲ τῆς ἐκθλίψεως εἶναι ἡ ἀπόστροφος (')·
οἶον, ὁ δὲ ἀγαθός—ὁ δ' ἀγαθός, μετὰ ἐμοῦ—μετ' ἐμοῦ, παρὰ
ἐκεῖνος—παρ' ἐκεῖνος.

§. 41. Τοῦ ἀποστραφέντος φωνήεντος τὸ ψιλὸν σύμφωνον
τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του δασύ, ἐὰν τὸ ἐπιφερόμενον φω-
νῆεν δασύνηται· οἶον, μετὰ ὑμῶν—μεθ' ἡμῶν, ἀντὶ ὧν—
ἀνθ' ὧν.

Σημ. α'. Ὁ τόνος τοῦ ἀποστραφέντος φωνήεντος τῶν μὲν μορίων
καὶ τῆς λέξεως τι νὰ συναποβάλλεται, τῶν δὲ κλιτῶν ἀναριθμίζεται
εἰς τὴν παραλήγουσαν ὡς ὀξύς· οἶον, παρὰ ἐμοῦ—παρ' ἐμοῦ, οὐδὲ ἐγώ-
οὐδ' ἐγώ, τινὰ ἔλεγε—τιν' ἔλεγε, κολλὰ ἔπαθον—πόλλ' ἔπαθον, κακὰ
ἔπη—κάκ' ἔπη.

Σημ. β'. Τὸ σύμφωνον τοῦ ἐκθλιθέντος φωνήεντος συλλαβίζεται με-
τὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνήεντος εἰς τὸν συλλαβισμόν· οἶον, πα-ρέχω, με-
τέμοῦ.

§. 42. Ἀφαίρεσις λέγεται ἡ ἀποβολὴ τοῦ ἀρκτικοῦ βραχέος
φωνήεντος τῆς ἐπιφερομένης λέξεως, ἐὰν ἡ προηγουμένη τε-
λειώσῃ εἰς φωνῆεν μακρόν. Σημεῖον δὲ καὶ ταύτης εἶναι ἡ ἀπό-
στροφος· οἶον, ὦ ἀγαθὲ—ὦ ἄγαθὲ, ὦ ἀναξ—ὦ ἄναξ.

Σημ. Τὴν ἀφαίρεσιν συνειθίζουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ποιηταί.

Περὶ τῶν γραπτῶν σημείων*.

§. 13. Ἐκτὸς τῶν τόνων, τῶν πνευμάτων, τοῦ διαλυτικοῦ, τοῦ διακριτικοῦ, τῆς ἀποστροφῆς καὶ τῆς κερωνίδος, περὶ ὧν διελάβομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα σημεῖα ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ.

α.) Ἡ ὑποστιγμὴ ἢ κόμμα (,), ἡ μέση στιγμὴ ἢ κῶλον (·) καὶ ἡ τελεῖα στιγμὴ (.).

β.) Τὸ ἐρωτηματικὸν (;), τὸ ὁποῖον γράφομεν μετὰ τὰς ἐρωτηματικὰς φράσεις.

γ.) Τὸ ἐπιφωνηματικὸν (!), τὸ ὁποῖον γράφεται ὑπὸ τῶν νεωτέρων μετὰ τὰς ἰσχυριστικὰς, ἀπορηματικὰς καὶ σχετικα-
στικὰς φράσεις.

δ.) Ἡ παρένθεσις () δι' ἧς κλείομεν λέξιν ἢ φράσιν ἐξηγη-
τικὴν προηγουμένου τινός.

ε.) Ἡ παύλα (—), τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται ὅταν κό-
πτωσι τὸν λόγον διακοπτόμενοι ὑπ' ἄλλων, ἢ συλλογιζόμενοι
ὀλίγον, ἢ ἀλλάζοντες πρόσωπον τῆς ὀμιλίας.

ς.) Τὸ ἀποσιωπητικὸν (. . .), τὸ ὁποῖον γράφουσιν
ὅταν δὲν θέλωσι ν' ἀποτελειώσωσι τὸν λόγον.

ζ.) Ὁ παράγραφος (§), τὸν ὁποῖον γράφουσιν, ὅταν λόγον
ἐκτεταχένον διαίρῳσιν εἰς μικρότερα μέρη.

η.) Τὸ εἰσαγωγικὸν (« ») δι' οὗ σημειοῦμεν λόγον ἄλλου
τινός ἀναφερόμενον αὐτολεξεί.

θ.) Τὸ ὕφεν (—), τὸ ὁποῖον μετεχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι ὡς
σημεῖον τῆς συνθέσεως τῶν λέξεων· οἷον φιλό_πυλον, κατή_γο-
ρος. Σήμερον δὲ γράφεται ἐνθα θέλομεν νὰ ἐκφωνήσωμεν δύο
διεστῶτα φωνήεντα ὁμοῦ, τὰ ὅποια δηλ. δὲν ἀποτελοῦσι δι-
φθογγόν· οἷον, παιδιὰ (παιδιγιά) φωτιά (φωτιγιά).

* Τὸ κεφάλαιον τοῦτο δύναται ὁ διδάσκαλος νὰ παραλείψῃ.

Περὶ λέξεων καὶ περὶ τῶν Μερῶν τοῦ λόγου.

§. 44. Μία ἢ περισσότεραι συλλαβαὶ προσδιορισμέναι εἰς ἐξήγησιν ἰδέας τινός λέγεται *Λέξις*. Αἱ λέξεις εἶναι ἀπλαῖ ἢ καὶ σύνθετοι ὅταν ἐκφράζωσι δύο ἰδέας ἑμοῦ ὄιον, νομοθέτης (ὁ δίδων νόμους). Πρωτότυπος δὲ λέγεται ἡ λέξις ἢ τεθεῖσα ἐξ ἀρχῆς πρὸς δήλωσιν ἰδέας τινός. Παράγωγος δὲ ἡ σχηματιζομένη ἐξ ἄλλης· ὄιον, ἐκ τοῦ ὑπακούου σχηματίζεται τὸ ὑπήκουος κτλ. Περὶ τούτων πάντων θὰ διαλάβωμεν ἐν τῷ αἰκίῳ τόπῳ.

§. 45. Αἱ λέξεις, αἵτινες, συγκροτοῦσι τὸν λόγον (§. δ΄.) ὀνομάζονται *Μέρη τοῦ Λόγου*. Ταῦτα δ' εἰσὶ δέκα, Ἄρθρον, Ὄνομα οὐσιαστικόν, Ὄνομα ἐπίθετον, Ἀντωνυμία, Ῥῆμα, Μετοχή, Πρόθεσις, Ἐπίρρημα, Σύνδεσμος καὶ Ἐπιφώνημα. Δικαιροῦνται δὲ εἰς ἐξ ἑκλιτὰ καὶ τέσσαρα ἄκλιτα, ὀνομαζόμενα καὶ Μόρια. Λέγονται δὲ *Κλιτὰ* τὸ Ἄρθρον, Ὄνομα οὐσιαστικόν, Ὄνομα ἐπίθετον, Ἀντωνυμία, Ῥῆμα, Μετοχή, διότι κλίνονται, ἤτοι μεταβάλλουσι τὴν λήγουσαν. Ἄκλιτα δὲ ἡ Πρόθεσις, Ἐπίρρημα, Σύνδεσμος καὶ Ἐπιφώνημα, διότι δὲν ἐπιδέχονται οὐδεμίαν μεταβολὴν εἰς τὴν λήγουσαν.

Σημ. Ἄλλαι γραμματικαὶ ἀριθμοῦσιν ὀκτὼ τὰ μέρη τοῦ λόγου, συγκαταριθμοῦσαι τὸ Ἐπίθετον εἰς τὸ Οὐσιαστικόν καὶ τὸ Ἐπιφώνημα εἰς τὸ Ἐπίρρημα.

§. 46. Τὰ οὐσιαστικά, Ἐπίθετα, Ἄρθρα καὶ Ἀντωνυμίαι λέγονται μὲ κοινὸν ὄνομα *Πτωτικά*, διότι ἐπιδέχονται μόνον ἐν τῇ ληγούσῃ μεταβολὴν τινα.

Σημ. Τὸ Ῥῆμα καὶ ἡ Μετοχὴ ἐπιδέχεται μεταβολὴν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως καὶ εἰς τὸ τέλος.

§. 47. Εἰς ἕκαστον πτωτικὸν ἐξετάζομεν τέσσαρά τινα Γένος, Ἀριθμὸν, Πτώσιν καὶ Κλίσιν. Ταῦτα δὲ ὀνομάζονται *Παραπέμματα τῶν πτωτικῶν*.

§. 48. Γένη εἶναι τρεῖς Ἀρσενικόν, Θηλυκόν καὶ Οὐδέτερον.

Καὶ ἀρσενικὰ μὲν ἢ Γραμματικὴ θεωρεῖ, ὅσα κλίνονται διὰ τοῦ προτασσομένου ἀρσενικοῦ ἄρθρου, εἴτε ἐμψυχα, εἴτε ἄψυχα· οἶον, ὁ Δημήτριος, ὁ γεωργός. Θηλυκὰ δὲ, ὅσα διὰ τοῦ θηλυκοῦ ἄρθρου· οἶον, ἡ Ἑλένη, ἡ θάλασσα, ἡ τράπεζα. Καὶ οὐδέτερα, ὅσα διὰ τοῦ οὐδετέρου· οἶον, τὸ παιδίον, τὸ ζῦλον.

Σημ. Ἡ Γραμματικὴ λοιπὸν δὲν ἐξετάζει τὸ γένος τῶν πτωτικῶν κατὰ φύσιν, ἀλλὰ κατὰ φωνήν. Ὑπάρχουσι δὲ τινὰ πτωτικά, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς αὐτῆς φωνῆς σημαίνουσι καὶ τὰ δύο γένη ταῦτα λέγονται κοινου οὗ γένους· οἶον, ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, ὁ καὶ ἡ ἔλαφος.

§. 49. Ἀριθμοὶ δὲ εἶναι τρεῖς, Ἐνικός, Δυσικός καὶ Πληθυντικός· διὰ μὲν τοῦ Ἐνικοῦ σημαίνομεν ἓν, διὰ τοῦ Δυσικοῦ δύο, καὶ διὰ τοῦ πληθυντικοῦ πολλά.

§. 50. Πτώσις λέγεται ἡ μεταβολὴ τὴν ὁποῖαν δέχονται τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου, ἐκτὸς τοῦ ῥήματος εἰς τὴν λήγουσαν· εἶναι δὲ αἱ πτώσεις πέντε, ὀνομαστικὴ, γενικὴ, δοτικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ, αἵτινες διαιροῦνται εἰς δύο ὀρθὰς ἢ εὐθείας τὴν ὀνομαστικὴν καὶ κλητικὴν, καὶ τρεῖς πλαγίαις τὴν γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

§. 51. Κλίσις λέγεται ὁ τρόπος καθ' ὃν μεταβάλλεται ἡ λήγουσα τῶν πτωτικῶν εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις· εἶναι δὲ τρεῖς πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη. Ἡ μὲν πρώτη καὶ δευτέρα λέγεται τῶν ἰσοσυλλάβων, διότι ὅλαι αἱ πτώσεις ἔχουσιν ἴσας συλλαβάς· ἡ δὲ τρίτη τῶν περιττοσυλλάβων, διότι αἱ πλαγίαι πτώσεις ἔχουσι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν ἀπὸ τὰς ὀρθὰς.

Περὶ σχηματισμοῦ τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου.

§. 52. Εἰς πᾶν κλιτὸν μέρος τοῦ λόγου διακρίνομεν δύο τινὰ ῥίζαν καὶ κατάληξιν. Ῥίζα μὲν λέγεται τὸ μὴ μεταβαλλόμενον μέρος τῆς λέξεως εἰς τὴν κλίσιν. Κατάληξις δὲ τὴ μετα-

Εκλλόμενον, δι' οὗ διακρίνομεν τὴν πτώσιν, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν κλίσιν· οἷον, Ταμίης τὸ ταμι— λέγεται ρίζα, τὸ δὲ ας κατάληξις, κόρακος—κορακὴ ἢ ρίζα, καὶ ος κατάληξις.

Σημ. Περὶ τῶν ριζῶν καὶ καταλήξεων τῶν ῥημάτων θέλομεν ὁμιλήσει ἐν τῷ οἰκίῳ τόπῳ.

§. 53. Διὰ νὰ κλίνωμεν τὰ πτωτικά πρέπει νὰ προσκολλησώμεν τὰς ἐξῆς καταλήξεις εἰς τὴν ρίζαν.

	Α'. Κλίσις	Β'. Κλίσις	Γ'. Κλίσις
	Ἑνικός.	Ἑνικός.	Ἑνικός.
Ὄνομ.	α, η, ας, ης	ος, ον	—
Γενικ.	ᾱς, ης, ου, ου	ου, ου	ος
Δοτικ.	ᾱ, η, ᾱ, η	ω, ω	ι
Αἰτιατ.	αν, ην, αν, ην	ον, ον	ᾶ
Κλητικ.	α, η, α, η	ε, ον	—
	Δυσικός.	Δυσικός.	Δυσικός.
Ὄνομ.	ᾱ	ω	ε
Γενικ.	αιν	οιν	οιν
Δοτικ.	αιν	οιν	οιν
Αἰτιατ.	ᾱ	ω	ε
Κλητ.	ᾱ	ω	ε
	Πληθυντικός.	Πληθυντικός.	Πληθυντικός.
Ὄνομ.	αι	οι ᾱ	ες ἦ
Γενικ.	ων	ων ων	ων ων
Δοτικ.	αις	οις οἰς	σι σι
Αἰτιατ.	ᾱς	ους ᾶ	ας ᾶ
Κλητ.	αι	οι ᾶ	ες ᾶ

Σημ. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρου πίνακος ἐξάγεται ὅτι,

α.) Ὁ δυσικός ἀριθμὸς ἔχει δύο καταλήξεις, μίαν διὰ τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν, καὶ μίαν διὰ τὰς ἄλλας τρεῖς πτώσεις.

β.) Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς ἔχει τέσσαρας καταλήξεις, μίαν

διὰ τὴν ὀνομαστικὴν καὶ κλητικὴν, καὶ τρεῖς διὰ τὰς ἄλλας τρεῖς πτώσεις.

γ'.) Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ ὄλων τῶν κλίσεων λήγει εἰς ὦν.

δ'.) Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὁμοίας τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν.

ε'.) Ἡ ἐνικὴ δοτικὴ πασῶν τῶν κλίσεων ἔχει τελικὸν ι, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν α'. καὶ ε'. κλίσειν ὑπογράφεται εἰς δὲ τὴν γ'. προσγράφεται.

ς'.) Τῆς α'. καὶ ε'. κλίσεως ἡ ἐνικὴ γενικὴ καὶ δοτικὴ, ὄλος ὁ δυνικὸς ἀριθμὸς, καὶ αἱ πλάγια πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ μακροκαταληκτοῦσι.

ζ'.) Αἱ καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων ι, α, ας τῆς γ'. κλίσεως εἶναι βραχεῖαι.

η'.) Τὰ δίχρονα ἐν τῷ τέλει τῶν οὐδετέρων, ἐὰν δὲν προκύπτωσιν ἐκ συναιρέσεως εἶναι βραχεῖα.

Περὶ Ἄρθρου.

§. 54. Ἄρθρον λέγεται ἡ μικρὰ λέξις ὁ, ἡ, τὸ, ταττομένη πρὸ τῶν πτωτικῶν διὰ τὰ προσδιορίζη' οἶον, ὁ Γεώργιος, ἡ Μαρία, τὸ μῆλον.

	Ἄρσενικόν.	Θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
	Ἐνικός.	Ἐνικός.	Ἐνικός.
Ὄνομ.	ὁ	ἡ	τὸ
Γενικ.	τοῦ	τῆς	τοῦ
Δοτικ.	τῷ	τῇ	τῷ
Αἰτιατ.	τόν	τήν	τό
	Δυνικός.	Δυνικός.	Δυνικός.
Ὄνομ. καὶ Αἰτ.	τῶ	τά.	τώ.
Γενικ. καὶ Δοτ.	τοῖν	ταῖν	τοῖν

	Πληθυντικός.	Πληθυντικός.	Πληθυντικός.
Όνομ.	οί	αί	τά
Γενικ.	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτικ.	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτιατ.	τούς	τάς	τά

§. 55. Εἰς τὴν κλίσιν τοῦ ἄρθρου παρατηροῦμεν

α.) Τὸ ἄρσεν. καὶ οὐδετ. κλίνεται κατὰ τὴν ε'. κλίσιν, τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν πρώτην.

β.) Τοῦ ἀρσενικοῦ ἢ ὀνομαστ. δὲν ἔχει τελικὸν ς, καὶ τοῦ οὐδετέρου δὲν ἔχει ν.

γ.) Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχίζοντα ἄρθρα δατύνονται καὶ δὲν τονίζονται.

δ.) Τὸ ἄρθρον κλητικὴν δὲν ἔχει τῆς δὲ κλητικῆς τῶν ἄλλων πτωτικῶν προτάσσομεν τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ.

Περὶ Οὐσιαστικῶν.

§. 56. Ὄνόματα οὐσιαστικὰ λέγονται ὅσα φανερώουσι οὐσίαν τινὰ αἰσθητὴν ἢ νοητὴν, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται ἄλλα μὲν οὐσιαστικὰ συγκεκριμένα, ὅσα ὑποπίπτουσι εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν οἷον, τράπεζα, ἄνθρωπος, βιβλίον· ἄλλα δὲ οὐσιαστικὰ ἀφηρημένα, ὅσα δὲν ὑποπίπτουσι εἰς τὰς αἰσθήσεις· οἷον, ἀγάπη, φιλία, δύναμις.

§. 57. Τὰ οὐσιαστικὰ εἶναι ἢ κύρια ἢ προσχηγορικά. Κύρια μὲν λέγονται ὅσα φανερώουσι οὐσίαν ἀποδιδομένην εἰς ἓν μόνον ἄτομον· οἷον, Δημήτριος, Ἑλένη κτλ. Προσχηγορικά δὲ, ὅσα φανερώουσι οὐσίαν ἀποδιδομένην εἰς πολλὰ ὁμοειδῆ ὄντα· οἷον, ξύλον, ἄνθρωπος, γυνή.

§. 58. Τὰ κύρια ὀνόματα κλίνονται εἰς ὄντινα ἀριθμὸν ἀπαντῶνται· οἷον, Σωκράτης, Ἀθῆναι, Μέγαρχ.

Σημ. Τὰ κύρια ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων δυνάμεθα νὰ κλίνωμεν καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν πολλοὺς

ἔχοντας τὸ αὐτὸ κείμενον ὄνομα, ἢ ὄντας τοιοῦτους, οἷος ἦσαν ὁ τὸ ὄνομα ἐκείνου ἔχων· οἷον, οἱ Θεμιστοκλείς, οἱ Ἀριστείδαι.

Πρώτη κλίσις.

§. 59. Ἡ πρώτη κλίσις περιλαμβάνει ὀνόματα λήγοντα εἰς ας ἢ ης ἄρσενικά, καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς α ἢ η ἰσοσύλλαθα συνηρημένα καὶ ἀσυναίρετα.

Παραδείγματα.

Ἄρσενικά.

Θηλυκὰ.

Ἐνικός.

Ὄνομ.	ὁ	νεανίας	εἰρηνοδίκης	ἡ	μούσα	ἀρετῆ
Γενικ.	τοῦ	νεανίου	εἰρηνοδίκου	τῆς	μούσης	ἀρετῆς
Δοτικ.	τῷ	νεανίᾳ	εἰρηνοδίκῃ	τῇ	μούσῃ	ἀρετῇ
Λίτικτ.	τὸν	νεανίαν	εἰρηνοδίκην	τὴν	μούσαν	ἀρετὴν
Κλητ.	ὦ	νεανία	εἰρηνοδίκη	ὦ	μούσα	ἀρετῆ

Δυϊκός.

Ὄν. καὶ Λίτ.	τὸ	νεανία	εἰρηνοδία	τὰ	μούσα	ἀρετὰ
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν	νεανίαιν	εἰρηνοδίκαιν	ταῖν	μούσαιν	ἀρεταῖν
Κλητ.	ὦ	νεανία	εἰρηνοδία	ὦ	μούσα	ἀρετὰ

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	οἱ	νεανία	εἰρηνοδίκαι	αἱ	μούσαι	ἀρεταί
Γενικ.	τῶν	νεανιῶν	εἰρηνοδικῶν	τῶν	μουσῶν	ἀρετῶν
Δοτικ.	τοῖς	νεανίαις	εἰρηνοδικαῖς	ταῖς	μούσαις	ἀρεταῖς
Λίτικτ.	τούς	νεανίας	εἰρηνοδικάς	τάς	μούσας	ἀρετάς
Κλητ.	ὦ	νεανία	εἰρηνοδία	ὦ	μούσαι	ἀρεταί

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἑξῆς.

ὁ	ταμίας	Ἀγχίστης	ἀγορὰ	λύπη
ὁ	κοχλίας	ἀδολεσχής	καρδία	νίκη
ὁ	μονίας	Κεχροπίδης	ἄμιλλα	στέγη
ὁ	Ἀνδρέας	κριτής	ἄρουρα	σχολή
ὁ	μανθίας	βιβλιοπώλης	ῥίζα	κεφαλή

ὁ ὄρνιθοθήρας	ἀρχιδίτης	εὐγένεια	ὄργη
ὁ Μίδας,	Πέρσης	εὐνοια	λίμνη
ὁ Ἡσαίος	κτίστης	μέριμνα	μάχη
ὁ Ἐπαμινώνδας	δεσπότης	μαῖα	φήμη
ὁ γεννάδας	λιμενάρχης	ὄξεια	τέχνη

§. 60. Περὶ τονισμοῦ τῶν πτώσεων ἔχομεν τοὺς ἑξῆς κανόνας*

α.) Ἡ ἀσυναίρετος Ὀνομαστικὴ καὶ Αἰτιατικὴ τονίζομένη εἰς τὴν λήγουσαν ὀξύνεται καὶ μακρὰν εἶναι ἔχη αὐτὴν οἶον, ἡ τιμή, τὴν τιμήν.

β.) Ἡ Γενικὴ καὶ Δοτικὴ μακροκατάληκτος καὶ ἐπὶ τέλους τονίζομένη περισπᾶται οἶον, τῆς ἀρετῆς, τῆ ἀρετῆ.

γ.) Ἡ Ἐνικὴ Αἰτιατικὴ καὶ Κλητικὴ τῆς α. καὶ β. κλίσεως ἔχει καὶ τὸν τόνον καὶ τὸν χρόνον τῆς Ἐνικῆς Ὀνομαστικῆς.

δ.) Τὸ πνεῦμα τῆς Ὀνομαστικῆς φυλάττουσιν ὅλαι αἱ πτώσεις οἶον, ἀνθρώπος, ἀνθρώπου, ἀνθρώπων.

Σημ. Τὰ εἰς ἴτης καὶ ὕτης ἀρσενικὰ μακροκαταληκτοῦσιν οἶον, πολίτης-ὦ πολίτα, πρεσβύτες-ὦ πρεσβῦται.

Συνηρημένα τῆς α. κλίσεως.

§. 61. Τὰ συνηρημένα ἐν γένει εἶναι δύο εἰδῶν Ὀλοπαθῆ καὶ Ὀλιγοπαθῆ. Ὀλοπαθῆ μὲν λέγονται ὅσα συναίρουσιν εἰς ὅλας τὰς πτώσεις· διακρίνονται δὲ ἐκ τῆς περισπωμένης ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς. Τοιαῦτα ὀνόματα περιλαμβάνει ἡ α. καὶ β. κλίσις καὶ τινὰ ἡ τρίτη. Ὀλιγοπαθῆ δὲ λέγονται ὅσα συναίρουσιν εἰς τινὰς μόνον πτώσεις· τοιαῦτα περιλαμβάνει μόνον ἡ τρίτη κλίσις.

§. 62. Ἡ συναίρεσις τῶν ὀλοπαθῶν συνηρημένων ὀνομάτων τῆς α. κλίσεως γίνεται κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας.

α.) Ὅπου συμπέσωσι τὰ φωνήεντα ε καὶ α ὑπερισχύει τὸ προηγούμενον φωνῆεν, ἤτοι τὸ μὲν εα εἰς η, τὸ δὲ αα καὶ αε

εἰς α' οἶον, ἢ γέα-γῆ, ἢ λεοντέα-ῆ, ἢ μνάα-μνά, ἢ Ἀθηνάα-ᾶ.

Σημ. Ὅταν πρὸ τοῦ εα τύχη ρ συναϊρείται εἰς α καὶ οὐχὶ εἰς κ' οἶον, ἢ ἀργυρέα-ᾶ, ἢ αἰδηρέα-ᾶ. Ἡ λέξις δὲ βορέας ἀσυναϊρετος γράφεται δι' ἑνὸς ρ' οἶον, ὁ βορέας-βορέας, τοῦ βορέα-βορέα κτλ.

β.) Ὅπου συμπέση ὁ φθόγγος ο πρὸ τοῦ η ἐν τῇ ἀ. κλίσει καταπίνεται οἶον, διπλόη-διπλή, ἀπλόη-ἀπλή.

γ.) Οἱ φθόγγοι α καὶ ε πρὸ τῶν μακρῶν φωνηέντων καὶ διφθόγγων ἀποβάλλονται οἶον, Ἑρμέα-αῖ, Ἑρμεῶν-ῶν, τῆς γαλέας-ῆς, ταῖς συκέαις-αῖς.

Παραδείγματα.

Ἑνικός.

Ὄνομα.	ἡ συκέα-ῆ	ἡ μνάα-ᾶ
Γενικ.	τῆς συκέας-ῆς	τῆς μνάας-ᾶς
Δοτικ.	τῇ συκέᾳ-ῆ	τῇ μνάᾳ-ᾶ
Αἰτιατ.	τὴν συκέαν-ῆν	τὴν μνάαν-ᾶν
Κλητ.	ὦ συκέα-ῆ	ὦ μνάα-ᾶ

Δυϊκός.

Ὄνομα καὶ Αἰτ.	τὰ συκέα-ᾶ	τὰ μνάα-ᾶ
Γενικ καὶ Δοτικ.	ταῖν συκέαιν-αῖν	ταῖν μνάαιν-αῖν
Κλητ.	ὦ συκέα-ᾶ	ὦ μνάα-ᾶ

Πληθυντικός.

Ὄνομα.	αἱ συκέαι-αῖ	αἱ μνάαι-αῖ
Γενικ.	τῶν συκεῶν-ῶν	τῶν μναῶν-ῶν
Δοτικ.	ταῖς συκέαις-αῖς	ταῖς μνάαις-αῖς
Αἰτιατ.	τὰς συκέας-ᾶς	τὰς μνάας-ᾶς
Κλητ.	ὦ συκέαι-αῖ	ὦ μνάαι-αῖ

Σημ. Τὸ γέα—γῆ καὶ βορέας—βορέας συναϊροῦνται μόνον εἰς τὸν ἑνικόν, εἰς δὲ τὸν δυϊκόν καὶ πληθυντικόν εἶναι εὐχρηστα ἀσυναϊρετα.

§. 63. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα κλίνονται τὰ ἐξῆς:

Ἡ Ἀθηνάα—ᾶ, ἡ λεοντέα—ῆ, ὁ Ἑρμέας—ῆς, ἡ ἀργυρέα—ᾶ, ἡ γαλέα—ῆ, ἡ ἀπλόη—ῆ, ἡ χρυσέα—ῆ.

§. 64. Ὄνόματά τινα κύρια Δωρικά εἰς ας λήγοντα σχημα-

τίζουσι τὴν γενικὴν εἰς α' οἶον, ὁ Λεωνίδας τοῦ Λεωνίδα, ὁ Πυθαγόρας τοῦ Πυθαγόρα. Ταῦτα ἀκολουθοῦσι καὶ τινὰ τῆς κοινῆς διαλέκτου οἶον, ὁ ἄρνησις τοῦ ἀρνησίου, καὶ μάλιστα κύρια ὀνόματα ξενικά οἶον ὁ Ἀντίβας τοῦ Ἀντίβα, ὁ Ἀμύντας, ὁ Σόλλας κτλ.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς ἀ. κλίσεως.

§. 65. Τὰ λήγοντα εἰς α καθαρὸν, τὰ εἰς ρα καὶ τινὰ κύρια ὀνόματα, καθὼς τὸ Λήδα, Γέλα, Φιλομήλα, Ἀνδρομέδα καὶ τὰ εἰς α ἐκ συναϊρέσεως, καθὼς τὸ μνάα—μνά φυλάττουσι τὸ α ἄτρεπτον εἰς ὅλον τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ εἰς ας ἄρσεν. πλὴν τῆς ἐνικ. γενικῆς τῶν κοινῶν ὀνομάτων.

§. 66. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ γίνεται ἀπὸ τῆς ἐνικ. ὀνομαστικῆς τῶν μὲν ἀρσενικῶν κατὰ τροπὴν τοῦ σ εἰς ν, τῶν δὲ θηλυκῶν κατὰ πρόσληψιν τοῦ ν.

§. 67. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν θηλυκῶν εἶναι ὁμοίᾳ τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ. Τῶν εἰς ης δὲ ἀρσενικῶν λήγει εἰς η' οἶον, ὁ ἀδολέσχης—ὦ ἀδολέσχη. Σχηματίζουσι δὲ ταύτην εἰς α βραχὺ τὰ λήγοντα ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς της, πης, τὰ ἐθνικά καὶ τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ἄρχω, τρίβω, πωλῶ, μετρῶ, λατρεύω, ὠνοῦμαι οἶον, ὁ ναύτης—ὦ ναῦτα, ὁ κυνῶπης—ὦ κυνῶπα, ὦ Σκύθα, ὦ νομάρχα, ὦ παιδοστρίβα, ὦ βιβλιοπῶλα, ὦ γεωμέτρα, ὦ εἰδωλολάτρα, ὦ Τελῶνα. Τὸ δὲ δεσπότης ἀναβιβάζει τὸν τόνον οἶον, ὦ δέσποτα.

Σημ. Τὸ Αἰήτης, Καλλιπέτης, αἰναρέτης, φιλοθεραπίτης καὶ τὸ Πέρας ὡς κύριον ὄνομα ἀπαντῶνται Ἰωνικῶς εἰς τὴν κλητικὴν εἰς η καὶ οὐχὶ εἰς α βραχὺ οἶον, ὦ αἰναρέτη (Ἰλ. Π. 31) ὦ Αἰήτη (Ἀπολ. ὄρ. α. 94).

§. 68. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν μὲν οὐσιαστικῶν τῆς ἀ. κλίσεως περισπᾶται οἶον, ἡ καρδία—τῶν καρδιῶν, ἡ ἀρετή—τῶν ἀρετῶν, πλὴν τῶν οὐσιαστικῶν χρήστων (χρήστης), γλοῦ-

των (χλουνης), αρυων (αρυη), ετησιων (ετησιαι), ενα μη συμ-
 πέσωσι τῇ γενικῇ τῶν ἐπιθέτων χρηστών, χλουων, αρυων. Τῶν
 δὲ ἐπιθέτων περισπᾶται μὲν ἡ γενικὴ, ἐὰν ἔχη τὸ ἀρσενικὸν
 τριτόκλιτον ὄιον, ὁ πᾶ; ἢ πᾶτα—τῶν πατων, ἢ τυρβεισα τῶν
 τυρβεισῶν· ὁμοιοποιεῖ δὲ τῇ γενικῇ τοῦ ἀρσενικιοῦ, ἐὰν τοῦτο
 ᾔηται δευτερόκλιτον ὄιον, ὁ ἅγιος—ἡ ἀγία—τῶν ἁγίων διὰ τὸ
 ἀρσενικὸν καὶ Θηλυκόν.

Σημ. Τινὰ θηλυκὰ ἐπίθετα, ἀποβάλλοντα τὴν ἐπιθετικὴν σημασίαν,
 περισπῶνται εἰς τὴν γενικὴν πληθυντικὴν, ἂν καὶ τὸ ἀρσενικὸν ᾔηται
 δευτερόκλιτον ὄιον, ὁ κύριος—ἡ κυρία—τῶν κυρίων πρὸς διάκρισιν ἀπὸ
 τοῦ ἀρσενικοῦ κυρίων, ἡ χίρα—τῶν χηρῶν.

§. 69. Ἐκ τῶν εἰς τῆς ἀρσ. εἶναι τῆς ἀ. κλίσεως·

α.) Τὰ εἰς δις παραγόμενα ἐξ ὀνόματος τοῦ πατρὸς ἢ μητρὸς
 ἢ προγόνου ὄιον, Δημητριάδης, Ἀτλαντίδης. ἔτι δὲ καὶ τὰ ἔ-
 χοντα τοιοῦτον σχηματισμόν ὄιον, Ἀριστείδης, Μιλτιάδης.

β.) Τὰ εἰς τῆς καὶ στῆς προσηγορικά ὄιον, πολίτης, ληστής.

γ.) Τὰ ἀπὸ ξημάτων σύνθετα κύρια ἢ προσηγορικά ὄιον,
 βιβλιοπώλης, γεωμέτρης. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀπὸ τοῦ φαίνομαι,
 χαίρω καὶ λάμπω σύνθετα ὄιον, Ἀριστοφάνης, Τιμοχάρης, Χα-
 ραλάμπης.

δ.) Τὰ ἀπὸ θηλυκῶν ὀνομάτων τῆς ἀ. κλίσεως σύνθετα ὄιον,
 Εὐρηνοδίκης (δίκη), Ὀλυμπιονίκης (νίκη).

§. 70. Τὰ εἰς ας τῆς ἀ. κλίσεως μακροκαταληκτοῦσιν ὄιον,
 Αἰνεῖξ.

§. 71. Ἐκ τῶν εἰς α θηλυκῶν ἔχουσιν εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνο-
 μαστικὴν τὸ ληκτικὸν α μακρόν.

α.) Ὅσα θηλυκὰ ἐπίθετα ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν δευτερόκλιτον
 ὄιον, ἅγιος—ἀγία· ἐξαιροῦνται τὸ πέπειρος—πέπειρά, πότνιος
 πότνιξ, καὶ ὅσα πάσχουσι συναίρεσιν ἐν τῇ παραληγοσῆ ὄιον,
 δίος—διος—διᾶ, χίος—χίος—χιᾶ.

β.) Πάντα τὰ παροξύτονα τὰ φυλάττοντα τὸ α τῆς ἐνικῆς
 ὀνομαστικῆς εἰς τὰς πληγίας πτώσεις ὄιον, κικίξ, βασιλείξ,

χρόα, μηλέα, ἐλαία· ὠσχύτως καὶ τὰ ὀξύτονα· οἶον, χυρά, θω-
ρεά, γενεά, ὄρα· ἐξαίρουνται τὰ πρῶρα, χύτρα σφύρα καὶ τὰ
εἰς και δισύλλαβα· οἶον, μαῖα, γραῖα.

§. 72. Ἐχουσι τὸ α βραχύ.

α.) Ὅσα θηλυκὰ ἐπίθετα ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν τριτόκλιτον
οἶον, ὁ τυρθεῖς-ἡ τυρθεῖσα.

β.) Πάντα τὰ ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ τρέποντα τὸ α εἰς ι' οἶον,
τράπεζα, θάλασσα, μουσα.

γ.) Ὅσα δὲν τρέπουσι μὲν ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ τὸ α εἰς η,
ἀλλὰ προπαροξύνονται ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ
οἶον, ἰερεῖα, εὐγένεια, εὐνοια, παιήτρια.

δ.) Τὰ εἰς ρα δισύλλαβα διφθογοπαρὰληκτοῦντα· οἶον, σφαῖ-
ρα, πείρα, μύρα· πλὴν τοῦ αἴθρα, φαῖδρα, αὔρα, λαύρα, σαύρα.

ε.) Τὰ εἰς υια οὐσιαστικά· οἶον, μυια, καὶ τὰ ὀξύτονα ὄργυια,
ἀργυια· πλὴν τοῦ μητρυια.

Δευτέρα κλίσις.

§. 73. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει ὀνόματα ἀρσενικά καὶ θη-
λυκὰ λήγοντα εἰς ος, καὶ οὐδέτερα εἰς ον, ἰσσύλλαβα συνηρη-
μένα καὶ ἀσυναίρετα.

Παραδείγματα.

Ἄρσενικόν. Θηλυκόν. Οὐδέτερον.

Ἐνικός.

Ὄνομ.	ὁ ἄνθρωπος	ἡ βίβλος	τὸ ξύλον
Γενικ.	τοῦ ἀνθρώπου	τῆς βίβλου	τοῦ ξύλου
Δοτικ.	τῷ ἀνθρώπῳ	τῇ βίβλῳ	τῷ ξύλῳ
Αἰτιατ.	τὸν ἄνθρωπον	τὴν βίβλον	τὸ ξύλον
Κλητικ.	ὦ ἄνθρωπε (ος)	ὦ βίβλε (ος)	ὦ ξύλον

Δυσίως.

Ὄνομ. καὶ Αἰτ.	τῷ ἀνθρώπῳ	τὰ βίβλω	τῷ ξύλῳ
Γενικ. καὶ Δοτ.	τοῖν ἀνθρώποιν	ταῖν βίβλοιιν	τοῖν ξύλοιιν
Κλητικ.	ὦ ἀνθρώπω	ὦ βίβλω	ὦ ξύλω

Πληθυντικός.

Όνομ.	οἱ ἄνθρωποι	αἱ βίβλοι	τὰ ξύλα
Γενικ.	τῶν ἀνθρώπων	τῶν βιβλίων	τῶν ξύλων
Δοτικ.	τοῖς ἀνθρώποις	ταῖς βίβλοις	τοῖς ξύλοις
Αἰτιατ.	τούς ἀνθρώπους	τάς βίβλους	τά ξύλα
Κλητικ.	ὦ ἄνθρωποι	ὦ βίβλοι	ὦ ξύλα

Οὕτω κλίνονται

ὁ δῆμος	ἡ ὁδός	τὸ χόρτον	ἡ λαμπρά ὁδός
ὁ πόλεμος	ἡ πάροδος	τὸ ταμεῖον	ἡ ὠραία νῆσος
ὁ ὤμος	ἡ νῆσος	τὸ πρόσωπον	ὁ σφοδρὸς ἄνεμος
ὁ ἄνεμος	ἡ χέρσος	τὸ μέταλλον	ἡ στερεὰ δοκός
ὁ σίδηρος	ἡ τήβενος	τὸ δῶρον	ἡ εὐθορυς ὕαλος
ὁ οἶκος	ἡ κιβωτός	τὸ βόδιον	ἡ λεπτή ἄμμος
ὁ ἄκκος	ἡ ὕαλος	τὸ ποτήριον	ὁ ὑψηλὸς οἶκος
ὁ στρατηγός	ἡ δοκός	τὸ νοσοκομεῖον	τὸ μικρὸν παιδίον
ὁ γεωργός	ἡ σείλος	τὸ μέτρον	

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς β'. κλίσεως.

Σημ. α'. Ἡ ἐνική κλητικὴ τῶν εἰς ος ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν Ἀττικῶς εἶναι ὁμοία τῇ ἐνικ. ὀνομαστικῇ· οἶον, ὦ ἄνθρωπε καὶ ὦ ἄνθρωπος, ὦ βίβλε καὶ ὦ βίβλος.

Σημ. β'. Πολλὰ οὐσιαστικὰ κοινῶς γένους ὄντα, ἀλλάσσουσι διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἄρθρου τὴν σημασίαν των· οἶον, ὁ ἵππος σημαίνει τὸ ἄλογον, ἡ ἵππος σημαίνει τὴν φοράδα ἢ τὸ ἵππικόν.

Σημ. γ'. Πολλὰ ὀνόματα εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἀρσενικὰ ἢ θηλυκὰ ὄντα, εἰς τὸν πληθυντικὸν γίνονται οὐδέτερα· οἶον ὁ δεσμός-τὰ δεσμά, ὁ πλοῦτος-τὰ πλούτη, ἡ κέλευθος-τὰ κέλευθα. Τὰ τοιαῦτα δὲ ἀνάγονται εἰς τὰ ἀνώμαλα κατὰ γένος ὀνόματα, περὶ ὧν θὰ διαλάβωμεν ἐν τῷ οἰκίῳ τόπῳ.

Σημ. γ'. Τὰ δίχρονα πρὸ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων τῆς β'. κλίσεως εἰς τὰ πολυσύλλαβα εἶναι βραχέα· οἶον, ἄγιος, καίριος· εἰς δὲ τὰ δισύλλαβα, μακρά· οἶον, κριός, λαός. Πρὸ δὲ τῆς καταλήξεως μος εἶναι μακρά εἰς τὰ δισύλλαβα· οἶον, λιμός, μῆμος καὶ εἰς τὰ σύνθετα οἶον, ἔντιμος· βραχέα δὲ εἰς τὰ πολυσύλλαβα· οἶον, αἰδέσιμος, ὠφέλιμος.

Συνηρημένα τῆς β'. κλίσεως.

§ 71. Τὰ πτωτικὰ τῆς δευτέρας κλίσεως συνηροῦνται ὅταν

πρὸ τῆς καταλήξεως ὑπάρχει ε ἢ ο. Ἡ δὲ συναίρεσις γίνεται ὡς ἐξῆς.

Τὸ μὲν εο, οο καὶ οε συναίρουσιν εἰς ου' τὸ δὲ εα καὶ οα εἰς α. Τὰ φωνήεντα ε καὶ ο πρὸ τῶν μακρῶν φωνηέντων καὶ διφθόγων ἀποβάλλονται.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

Ὄνομ.	ὁ πλόος-πλοῦς	ὁ κατάπλοος-κατάπλους
Γενικ.	τοῦ πλόου-πλοῦ	τοῦ καταπλόου-κατάπλου
Δοτικ.	τῷ πλόω-πλω	τῷ καταπλόω-κατάπλω
Λίτιακτ.	τὸν πλόον-πλοῦν	τὸν κατάπλοον-κατάπλουν
Κλητ.	ὦ πλόε-πλοῦ	ὦ κατάπλοε-κατάπλου

Δυσικός.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τὸ πλόω-πλῶ	τὸ καταπλόω-κατάπλω
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν πλόοιν-πλοῖν	τοῖν καταπλόοιν-κατάπλοιν
Κλητ.	ὦ πλόω-πλῶ	ὦ καταπλόω-κατάπλω

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	οἱ πλόοι-πλοῖ	οἱ κατάπλοοι-κατάπλοι
Γενικ.	τῶν πλόων-πλῶν	τῶν καταπλόων-κατάπλων
Δοτικ.	τοῖς πλόοις-πλοῖς	τοῖς καταπλόοις-κατάπλοις
Λίτιακτ.	τούς πλόους-πλοῦς	τούς καταπλόους-κατάπλους
Κλητ.	ὦ πλόοι-πλοῖ	ὦ κατάπλοοι-κατάπλοι

Ἐνικός.

Δυσικός.

Πληθυντικός.

τὸ ὀστέον-ὀστοῦν	τὸ ὀστέω-ὀστώ	τὰ ὀστέα-ὀστέα
τοῦ ὀστέου-ὀστοῦ	τοῖν ὀστέοιν-ὀστοῖν	τῶν ὀστέων-ὀστέων
τῷ ὀστέω-ὀστώ	ὦ ὀστέω-ὀστώ	τοῖς ὀστέοις-ὀστοῖς
τὸ ὀστέον ὀστοῦν		τὰ ὀστέα-ὀστέα
ὦ ὀστέον-ὀστοῦν		ὦ ὀστέα-ὀστέα.

Οὕτω κλίονται

ὁ νοῦς	ὁ περίπλους	τὸ κανοῦν
ὁ χρυσοῦς	ὁ εὔνοος	τὸ ἀπλοῦν
ὁ ἀργυροῦς	ὁ δόξοος	τὸ πολλαπλοῦν

δ σιδηροῦς	ὁ κκχόνους	
ὁ ρουῦς	ὁ ἀντίξους	ὁ κδεληριδέος-οῦς
ὁ χροῦς	ὁ εὔχρους	ὁ θυγκτριδέος-οῦς.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν συνηρημένων τῆς β'. κλίσεως.

Σημ. α'. Τοῦ δυικοῦ ἢ Ὀνομαστικῆ, Αἰτιατικῆ καὶ Κλητικῆ δὲν περισπᾶται ἐναντίον τοῦ κανόνος (37).

Σημ. β'. Τὰ εἰς σος σύνθετα συναιρούμενα παροξύνονται· οἶον, περίπλους-περίπλους, τοῦ περιπλόου-περίπλου, ὁ εὔνους-τοῦ εὔνου, ὁ πρόχρος-τοῦ πρόχρου, ὁ ἀντίξους-τοῦ ἀντίξου. Ἐξαιρεῖται τὸ δορυξός-δορυξός καὶ τὰ πολλαπλασιαστικά ἀπλούς, διπλοῦς κ. τ. λ.

Σημ. γ'. Τὸ κάνεον καὶ τὰ εἰς εος καὶ εον συναιρούμενα καταβ.βάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν, ἂν καὶ πρὸ τῆς συναίρεσεως δὲν τινίζεται οὐδέτερον τῶν συναιρετέων φωνηέντων· οἶον, χροῦσεος-οῦς.

Σημ. δ'. Τὸ ὄρθος καὶ λιθοξός δὲν συναιροῦνται ποτε.

Σημ. ε'. Πολλὰ ἐκ τῶν εἰς σος ἐνίστη συγχόπτουσι τὸ σ τῆς βίξεως· οἶον, ἀντίξος, ὄρυξος· οὕτω καὶ πολλὰ κύρια ὀνόματα σύνθετα ἀπὸ τοῦ νόος, ἀλλὰ τότε ἐκτείνουσι τὸ προηγούμενον δίχρονον· οἶον, Εὐθύνοσ Καλιένος.

Σημ. ς'. Τὰ εἰς σα πληθυντικά τῶν οὐδετέρων, τὰ ὅποια γίνονται ἐκ τῶν εἰς σος-οῦς παροξυτόνων ἀρσενικῶν, μένουσιν ἀσυναίρετα· οἶον, ὁ ἄνους τὰ ἄνοα, ὁ εὐπλοῦς τὰ εὐπλοα.

Δευτέρα Κλίσις Ἀττικῆ.

§. 75. Εἰς τὴν δευτέραν κλίσιν ἀνάγονται καὶ τὰ εἰς ως ἀρσενικά καὶ θηλυκά καὶ τὰ εἰς ων οὐδέτ. τὰ ὅποια φυλάττουσι τὸ ω καθ' ὅλας τὰς πτώσεις, ὑπὸ τὸ ὅποῖον ὑπογράφουσι τὸ ι, ὅπου κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν ὑπάρχει ὑπογεγραμμένον ἢ προσγεγραμμένον.

§. 76. Ὁ σχηματισμὸς τῶν ὀνομάτων αὐτῶν λέγεται Ἀττικὸς, διότι οἱ Ἀττικοὶ προτιμῶσι τοῦτον ἀντὶ τοῦ κοινοῦ.

§. 77. Ἐσχηματίζοντο δὲ Ἀττικῶς μόνον τὰ ὀνόματα τὰ λήγοντα κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν εἰς ᾶος καὶ εἰος, τρεπομένου τοῦ ᾶ εἰς ε καὶ τοῦ εἰ εἰς ε καὶ τῆς κχταλήξεως ος εἰς ως·

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

Όνομ.	ὁ νεῶς	ἡ κάλως	τὸ ἀνώγειον
Γενικ.	τοῦ νεῶ	τῆς κάλω	τοῦ ἀνώγειω
Δοτικ.	τῷ νεῶ	τῇ κάλω	τῷ ἀνώγειω
Αἰτιατ.	τὸν νεῶν	τὴν κάλων	τὸ ἀνώγειον
Κλητ.	ὦ νεῶς	ὦ κάλως	ὦ ἀνώγειον

Δυϊκός.

Όν. καὶ Αἰτ.	τῷ νεῶ	τὰ κάλω	τὸ ἀνώγειω
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν νεῶν	ταῖν κάλων	τοῖν ἀνώγειω
Κλητ.	ὦ νεῶ	ὦ κάλω	ὦ ἀνώγειω

Πληθυντικός.

Όνομ.	οἱ νεῶ	αἱ κάλω	τὰ ἀνώγειω
Γενικ.	τῶν νεῶν	τῶν κάλων	τῶν ἀνώγειω
Δοτικ.	τοῖς νεῶς	ταῖς κάλως	τοῖς ἀνώγειω
Αἰτιατ.	τούς νεῶς	τάς κάλως	τὰ ἀνώγειω
Κλητ.	ὦ νεῶ	ὦ κάλω	ὦ ἀνώγειω

Οὗτοι κλίνονται ὁ καὶ ἡ εὐγέως τὸ εὐγέων, ὁ λαγῶς, ὁ ὄρφῶς, ὁ τρώς, ὁ Μενέλειος, ὁ Ἴλιος καὶ πάντα τὰ ἐκ τοῦ γέω, γῆρας, κέρως, κρέας, σύνθετα. Τὰ ἐπίθετα ἄνεως, ἀξιώχρεως, πλέως.

Σημ. α'. Τὰ ὀξύτονα δὲν περισπῶσι τὴν ἐνικήν γενικήν παρὰ τὸν κανόνα (60 β').

Σημ. β'. Ὅσα κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν προπαροξύνονται καὶ κατὰ τὸν Ἀττικὸν προπαροξύνονται ἐναντίον τοῦ κανόνος (24).

Σημ. γ'. Τῆς Αἰτιατικῆς τὸ ν ἐνίστη παραλείπεται καὶ μάλιστα τῶν κυρίων ὀνομάτων· οἶον, ἡ ἔως-τὴν ἔω, ὁ ἀγέρως-τὸν ἀγέρω, ἡ Κῶς-τὴν Κῶ, ὁ Ἄθως τὸν Ἄθω.

Τρίτη Κλίσις

§. 78. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὀνόματα παντὸς γένους λήγοντα εἰς τὰ σύμφωνα ν, ρ, σ, ξ, ψ, καὶ εἰς τὰ φωνήεντα α, ι, υ, ω. Ταῦτα λέγονται *Περιπτυσίλλα*, διότι ἔχουσι εἰς τὰς

πλαγίαις πτώσεσι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν τῆς ἐνικ. ὀνομαστικῆς.

§. 79. Τὰ πτωτικά τῆς γ'. κλίσεως κλίνονται προσλαμβάνοντα τὴν κατάληξιν εἰς τὴν ῥίζαν. Τὴν ῥίζαν δὲ δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν ἀφαιροῦντες ἀπὸ τινος τῶν πλαγίων πτώσεων τὴν πτωτικὴν κατάληξιν· οἷον, τοῦ ἄρπαγος ἡ ῥίζα εἶναι ἄρπαγ καὶ ος ἢ κατάληξις, τὸν λέοντα ἡ ῥίζα εἶναι λεοντ καὶ α ἢ κατάληξις.

§. 80. Τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως γράμμα ἢ τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς ῥίζης λέγεται Χαρακτήρ· οἷον, Ἕλλην-ος, ἄρπαγ-ος, πατρίδ-ος, ᾠληθέ-ος· τὸ ν, γ, δ, ε εἶναι χαρακτήρ. Ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος ἐπομένως δύνανται νὰ διαιρεθῶσι τὰ ὀνόματα τῆς γ'. κλίσεως εἰς ἀφωνόληκτα, ἐὰν ἔχωσι χαρακτῆρα ἄφωνον, ὑγρόληκτα, ἐὰν ἔχωσι χαρακτῆρα ὑγρὸν, καὶ φωνηεντόληκτα, ἐὰν ἔχωσι χαρακτῆρα φωνῆεν.

§. 81. Πολλάκις εὐρίσκεται χαρακτήρ δύο σύμφωνα, καθὼς ντ, γγ, ρκ, κτ' οἷον. γέροντος, σάλπιγγος, σαρκίς, νυκτός.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

Ὄνομ.	ὁ Ἄραψ.	ἡ πλάξ	ἡ ἐλπὶς
Γενικ.	τοῦ Ἄραβος	τῆς πλακῆς	τῆς ἐλπίδος
Δοτικ.	τῷ Ἄραβι	τῇ πλακί	τῇ ἐλπίδι
Λίτιατ.	τὸν Ἄραβιν	τὴν πλάκα	τὴν ἐλπίδα
Κλητ.	ὦ Ἄραψ	ὦ πλάξ	ὦ ἐλπὶς

Δουϊκός.

Ὄν. καὶ Λίτ.	τῷ Ἄραβι	τὰ πλάκε	τὰ ἐλπίδε
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν Ἀράβοιν	ταῖν πλακῶν	ταῖν ἐλπίδων
Κλητ.	ὦ Ἄραβε	ὦ πλάκε	ὦ ἐλπίδε

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	οἱ Ἄραβες	αἱ πλάκες	αἱ ἐλπίδες
Γενικ.	τῶν Ἀράβων	τῶν πλακῶν	τῶν ἐλπίδων
Δοτικ.	ταῖς Ἄραβι	ταῖς πλαξί	ταῖς ἐλπίσι
Λίτιατ.	τούς Ἀραβας	τάς πλάκας	τάς ἐλπίδας
Κλητ.	ὦ Ἀραβεῖς	ὦ πλάκες	ὦ ἐλπίδες

Ενικός.

Όνομ.	ὁ ποιμὴν	ὁ γίγας	ὁ αἰθῆρ
Γενικ.	τοῦ ποιμένος	τοῦ γίγαντος	τοῦ αἰθέρος
Δοτικ.	τῷ ποιμένι	τῷ γίγαντι	τῷ αἰθέρι
Λίτικατ.	τὸν ποιμένα	τὸν γίγαντα	τὸν αἰθέρα
Κλητ.	ὦ ποιμὴν	ὦ γίγας	ὦ αἰθῆρ

Δυϊκός.

Ό. καὶ Λίτ.	τὸν ποιμένα	τὸν γίγαντα	τὸν αἰθέρα
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν ποιμένων	τοῖν γιγάντων	τοῖν αἰθέρων
Κλητ.	ὦ ποιμένες	ὦ γίγαντες	ὦ αἰθέρες

Πληθυντικός.

Όνομ.	οἱ ποιμένες	οἱ γίγαντες	οἱ αἰθέρες
Γενικ.	τῶν ποιμένων	τῶν γιγάντων	τῶν αἰθέρων
Δοτικ.	τοῖς ποιμέσι	τοῖς γίγασι	τοῖς αἰθέρσι
Λίτικατ.	τούς ποιμένας	τούς γίγαντας	τούς αἰθέρας
Κλητ.	ὦ ποιμένες	ὦ γίγαντες	ὦ αἰθέρες

Οὕτω κλίνονται.

Ὁ φύλαξ, ὁ φοῖνιξ, ἡ ὄψ, ἡ φόρμιγγ, ἡ πατρὶς, ἡ λαμπάρι, ἡ κατῆλιψ, ἡ πλάστιγγ, ἡ νύξ, ἡ ἔρις, ὁ ὄνουξ, ὁ κώδων, ὁ κανὼν, ὁ δαίμων, ὁ ἔλληρ, ἡ χθών, ἡ φρήν, ἡ ῥίς, ὁ κρατήρ, ὁ κλητήρ, ὁ αἰθῆρ, ὁ λέων, ὁ ὄδους, ὁ χαρτεῖς, ὁ τρώς, ὁ κίς, ὁ ἰδρώς, ὁ ἐνοστῶς, ὁ πέντης, ἡ βραχδύτης, τὸ σῶμα, ὁ θώραξ.

Συνηρημένα ὀλοπαθῆ.

§. 82. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὀνόματα ὀλοπαθῆ καὶ ὀλογοπαθῆ. Τὰ ὀλοπαθῆ συνηρημένα πάσχουσι τὴν συναίρεσιν ἐν τῇ τῆς ῥίζης ἀπὸ δὲ τῆς γενικῆς μεταβαίνει εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς πτώσεις.

§. 83. Αἱ συναίρεσεις δὲ γίνονται ὡς ἑξῆς.

α.) Τὸ αὖ καὶ αὖ εἰς ὦ' οἶον, Ξενοφάνων-ων, Ξενοφάνοντων-ωντος.

β.) Τὸ αἶ εἰς α' οἶον, Θράξ-Θράξ, Θράξιος-Θραξίος.

γ'.) Τὸ αἰ εἰς οἰ' οἶον, οἶος-οἶε, οἶος-οἶός.

Σημ. Τὸ οἶος δὲν συναϊρείται ἐν τῇ ἐνικῇ κλητικῇ· ἐπι δὲ συναϊρεῖ καὶ δευτέρου τὴν πληθυντ. ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν· οἶον, οἶος-οἶος οἶος, οἶος-οἶος οἶος.

δ'.) τὸ εκ εἰς η' οἶον, ἔκρ-ἦρ, ἔκρος-ἦρος, στέαρ-σῆρ, στέατος-σῆτος.

Σημ. Τὸ δέλεαρ καὶ φρέαρ ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομαστικῇ δὲν συναϊροῦνται. Τὸ δὲ στέαρ καὶ φρέαρ ἐν τῇ γενικῇ συναϊρούμενα καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν· οἶον, στέατος σῆτος, φρέατος-φρητός.

ε'.) Τὸ σαι καὶ σε εἰς ου' οἶον, πλάκθεις-οὺς, πλάκθέντος-οὔντος, ἀμυθῆεις-οὺς, ἀμυθέντος-οὔντος.

ς'.) Τὸ ηεις εἰς ης καὶ τὸ ηε εἰς η' οἶον, τιμήεις-ῆς, τιμήεντος-ῆντος.

Παραδείγματα πρὸς γύμνασιν.

Ὁ ἀγαπάων-ῶν, ὁ πηδάων-ῶν, ὁ Σιμβῆεις-οὺς, ὁ πυρῆεις-οὺς, ὁ μελιτῆεις-οὺς, ὁ δαφνήεις-ῆς, ὁ αἰγλήεις-ῆς.

Συνηρημένα ὀλιγοπαθῆ.

§. 84. Τριτόκλιτα ὀλιγοπαθῆ συνηρημένα εἶναι ὅσα πρὸ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων ἔχουσι χαρακτῆρα βραχὺ φωνῆεν, ἢ δίχρονον βραχὺ, τὸ ὁποῖον συναϊροῦσι μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς καταλήξεως. Ἡ συναϊρσις δὲ αὐτῶν γίνεται ὡς ἑξῆς.

ἀ.	τὸ	αι	} εἰς	α	} ω	κέραιε-α	
		αι					οἶον, κέραιος-ως
		αι					κεράων-ῶν
		αι					κεράσιν-ῶν
β'.	τὸ	εα	} εἰς	η	} ω	ἀληθέα-ῆ	
		εε					ἀληθέε-ῆ
		εε					ἀληθέεις-εῖς
		εας					οἶον ἀληθέεις-εῖς
		εσ					ἀληθέος-οὺς
		εω					ἀληθέων-ῶν
		εοι		οι	ἀληθέσιν-ῶν		

γ.	τὸ οχ	ω	λητόα-ὠ
	ου	οῖον	λητός-οῦς
	αι	οι	λητόι-οῖ
δ.	τὸ υεσ	εις υς	ἰχθύες-υς
	υας	οῖον	ἰχθύας-υς.

Σημ. α'. Τὸ εα, εε καὶ εο συναίρουσι μόνον τὰ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ λήγοντα εἰς ης, ες, ος, πλὴν τοῦ Ἄρης-εος. Τὰ δὲ εἰς ης καθαρὸ-λήκτα συναίρουσι τὸ εα ἐν τῇ ἐνικ. αἰτιατικῇ εἰς η καὶ α. οῖον, ὁ ὑγιῆς τὸν ὑγιέα-ῆ καὶ ὑγιᾶ, ὁ ἀφυῆς τὸν ἀφυέα-ῆ καὶ ἀφυᾶ. Τὰ δὲ εἰς ες καθαρὸλήκτα συναίρουσι συνήθως τὸ εα εἰς α, τὸ εως εἰς ως, καὶ τὸ εας εἰς ᾶς· οῖον, ὁ χρεὺς τοῦ χροέως-ῶς, τὸν χροέα-ᾶ, τοὺς χροέας-ᾶς· ἐξαιρεῖται τὸ ἀλιεύς, τὸ ὅποσον εἰς τὴν ἐνικ. γενικὴν καὶ αἰτιατ. μένει ἀσυναίρετον· οῖον, τοῦ ἀλιέως, τὸν ἀλιέα· εἰς δὲ τὴν πληθυντ. αἰτιατ. συναίρει τὸ εας εἰς εἰς καὶ οὐχὶ εἰς ας· οῖον, τοὺς ἀλιέας-εἰς.

Σημ. β'. Τὸ εοι καὶ εω συναίρουσιν ὡσαύτως τὰ εἰς ης, ες, ος. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν εἰς ος τὴν γενικὴν πληθυντικὴν δὲν συναίρουσιν ἐνίοτε οἱ Ἄττικοί· οῖον, ἀνθέων, κερδέων, ὀρέων. Ἀπαντᾷται συνηρημένη καὶ ἡ γενικ. πληθυντικὴ τινῶν ἐκ τῶν εἰς ες καθαρολήκτων· οῖον, Ἐρετριέων-ῶν, Δωριέων-ῶν.

§. 85. Παραδείγματα.

α.) Τὸ κέραις, τοῦ κέραιος-ως, τῇ κέραι-αι, τὸ κέραις, ὦ κέραις, — τῷ κέραιε-αι, τοῖν κέραισιν-ῶν, ὦ κέραιε-αι. — Τὰ κέραια-α, τῶν κέραιων-ῶν, τοῖς κέραισι, τὰ κέραια-α, ὦ κέραια-α.

Σημ. α'. Τὰ εἰς ας οὐδέτερα κλίνονται κοινῶς διὰ τοῦ τ καὶ Ἰωνικῶς συγκόπτουσι αὐτὸ καὶ συναίρουσιν. Τὸ δὲ γῆρας, κρέας, καὶ κνέρας κλίνονται συνήθως ἄνευ τοῦ τ Ἄττικῶς. Τὸ δὲ δέπας, σέλας καὶ γέρας ὡσαύτως κλίνονται ἄνευ τοῦ τ, ἀλλὰ δὲν συναίρουσιν εἰς τὴν ἐνικὴν γενικὴν· οῖον, τοῦ δέπας, σέλας, γέρας· τὸ πέρας κλίνεται πάντοτε διὰ τοῦ τ· οῖον, πέρατος, πέρατι, πέρατα. Τὸ δὲ τέρας ἐν τῇ ἐνικῇ κλίνεται διὰ τοῦ τ, ἐν δὲ τῇ πληθυντικῇ καὶ δίγως τοῦ τ συνηρημένως· οῖον, τοῦ τέρατος, τῇ τέρατι, τὰ τέρατα-αα-α κ. τ. λ.

Σημ. β'. Συγκοπὴν τοῦ χαρακτήρος ἐν τισι πτώσει καὶ μετὰ ταῦτα συναίρουσιν πάσχουσι καὶ τινα τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα ὀδοντόφωνον ἢ ν· οῖον,

4) τ. χάρις, δεσ. χάριτι-χάρι-χάρη· — ἰδρώς, δεσ. ἰδρωτι-

ἰδρωτι-ιδρωῶ, αἰτ. ἰδρωτια-ιδρωα-ιδρωῶ.—χρῶς, χρῶτός, χρῶτι
καὶ χρῶ.

2) δ. ἡ κλεις, τὴν κλειδα καὶ κλεινὴ πληθ. αἰ κλειδες καὶ
κλεις.

3) θ. ἡ ὄρνις, πληθ. αἰ ὄρνιθες-ὄρνεις, τῶν ὄρνιθων καὶ ὄρ-
νεων, τὰς ὄρνιθας καὶ ὄρνεις.

4) ν. ὁ Ἀπόλλων, τὸν Ἀπόλλωνα-Ἀπόλλω.—ὁ Ποσειδῶν,
τὸν Ποσειδῶνα-Ποσειδῶ.—ὁ κυκεῶν, τὸν κυκεῶνα-κυκεῶ.

Ὁ καὶ ἡ μείζων, τοῦ καὶ τῆς μείζονος, τῶ καὶ τῆ μείζονι,
τὸν καὶ τὴν μείζονα-οα-ω, ὦ μείζον.—τῷ καὶ τὰ μείζονε, τοῖν
καὶ ταῖν μείζονοιν, ὦ μείζονε.—οἱ καὶ αἱ μείζονες-οες-ους, τῶν
μειζόνων, τοῖς καὶ ταῖς μείζουσι, τοὺς καὶ τὰς μείζονας-οας-ους,
ὦ μείζονες-οες-ους.

Τὸ μείζον, μείζονος, μείζονι, μείζον, ὦ μείζον.—τὸ μεί-
ζονε, μείζονοιν, μείζονε.—τὰ μείζονα-οα-ω, μείζονων, μεί-
ζουσι, μείζονα-οα-ω.

Σημ. γ'. Τὰ εἰς ὧν συγκόπτουσι τὸν χαρακτῆρα εἰς τὰς πτώσεις, αἵ-
τινες καταλήγουσιν εἰς ονα, ονας, ονα.

β'.) Ὁ βασιλεὺς, τοῦ βασιλέως, τῶ βασιλεί-ει, τὸν βασιλέα,
ὦ βασιλεῦ.—ὦ βασιλέε, τοῖν βασιλείοιν, ὦ βασιλέε.—Οἱ βα-
σιλέες-εἰς, τῶν βασιλέων, τοῖς βασιλεῦσι, τοὺς βασιλέας-εἰς, ὦ
βασιλέες-εἰς.

Σημ. Οἱ ἀρχαῖοι Ἀττικοὶ τὴν πληθ. ὀνομαστ. συνήρουν εἰς ἧς ἐκ τῆς
Ἰωνικῆς καταλήξεως ἧς· οἶον, οἱ βασιλῆς, οἱ ἱππῆς. Τούτων ἡ ἐνική
καὶ πληθ. αἰτιατικὴ ἔχει τὸ α μακρόν.

γ'.) Ἡ τριήρης, τῆς τριήρους-ους, τῆ τριήρεί-ει, τὴν τριήρα-
ν, ὦ τριήρες.—τὰ τριήρες-η. ταῖν τριηρέοιν-οῖν, ὦ τριήρες-η.
—Αἱ τριήρες-εις, τῶν τριηρέων-ῶν, ταῖς τριήρεσι, τὰς τριήρας
-εις, ὦ τριήρες-εις.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται καὶ τὰ ἐκ τοῦ κράτος,
εἰνός, γένος, φαίνομαι, λάμπω, χαίρω σύνθετα κύρια, καὶ τὰ κοινὰ
κατὰ γένος ἐπιθετὰ οἶον, Ἰπποκράτης, Δημοσθένης, Διογένης, Ἀριστο-
φάνης, Χαραλάμπης, Τιμοχάρης, ὁ καὶ ἡ εὐτυχία. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ

κλέος σύνθετα κύρια ὀνόματα εἶναι ὀλοπαθῆ συνηρημένα, καὶ συναίρουσι
 οἷς τὴν ἐνικὴ δοτικ. καὶ αἰτιατ. οἶον, ὁ Περικλέης-ης, τοῦ Περικλέους-
 ους, τῷ Περικλέει-εἰ-εἶ, τὸν Περικλέα-έα-ῆ καὶ ἦν, ὦ Περικλέες-ες
 καὶ Πέρικλης. Τὰ δὲ προσηγορικὰ τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ κλέος οὔτε ὀλοπαθῆ
 εἶναι, οὔτε πάσχουσι διπλῆν συναίρεσιν· οἶον, ὁ καὶ ἡ εὐκλείης.

δ.) Τὸ τεῖχος, τοῦ τείχεος-ους, τῷ τείχεϊ-ει, τὸ τείχος, ὦ
 τεῖχος.—τῷ τείχεσι-σι, τοῖν τειχέοισιν-οῖν, ὦ τείχεος-η.—Τὰ τεί-
 χεα-η; τῶν τειχέων-ων, τοῖς τείχεσι, τὰ τείχεα-η, ὦ τείχεα-η.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται πάντα τὰ λήγοντα εἰς ος
 καὶ ες· οἶον, τὸ ἀλγός, τὸ μῖσος, τὸ ἀληθές, τὸ εὐσεβές.

ε.) Ἡ πόλις, τῆς πόλεως, τῇ πόλει-ει, τὴν πόλιν, ὦ πόλι.
 —Τὰ πόλεε, ταῖν πολέοισιν καὶ πόλεων, ὦ πόλεε.—Αἱ πόλεες-
 εις, τῶν πόλεων, ταῖς πόλεσι, τὰς πόλεας-εις, ὦ πόλεες-εις.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνεται τὸ πῆχυς καὶ πέλεκυς. Τὸ
 δὲ ἔγγελος-ἐγγέλουε ἔχει ἀττικῶς τὰ δοτικὰ καὶ πληθυντικὰ κατὰ τὸ
 πόλις· οἶον, τῷ ἐγγέλεσι-οἰ ἐγγέλεσι-εις.

ς.) Ὁ ἡδύς, τοῦ ἡδέος, τῷ ἡδέϊ-εἶ, τὸν ἡδύν, ὦ ἡδύ.—Τῷ
 ἡδέε, τοῖν ἡδέοισιν, ὦ ἡδέε.—Οἱ ἡδέες-εις, τῶν ἡδέων, ταῖς ἡ-
 δέσι, τοὺς ἡδέας-εις, ὦ ἡδέες-εις.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται τὰ εἰς υς καὶ υ ἐπίθε-
 τα. Τὸ ἡμισυ ὁ παρακμᾶζων Ἀττικισμὸς συναίρει **ἡμι** γενικὴν καὶ
 τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν· οἶον, τοῦ ἡμίσεος-ους, τὰ ἡμίσεα-η.

Παραδείγματα πρὸς γύμνασιν.

Τὸ γέρας, γῆρας, κρέας, πέρας, σέλας, τέρας, δέρας, κρείτ-
 των, βελτίων, ἀμείνων. — Ὁ δρομεὺς, ἱερεὺς, ἀλιεὺς, γονεὺς,
 Ἀχιλλεὺς, Δωριεὺς, Ἑρετριεὺς.—Ἡ δρυς, ἡ ἰσχυς, ὁ βότρυς,
 ὁ στάχυς, ὁ μῦς, ὁ σῦς, ἡ ὕς, ὁ ἄδακρυς, πολύχλυος.—Τὸ ἔρος,
 χεῖλος, ἔθνος, κέρδος, ἄλγος, ὑγίης, εὐτυχές.—Ὁ Διογένης, Διο-
 μῆδης, Νικακλῆς, Θρασυκλῆς, εὐκλείης, ἡ πεντήρης.—Ἡ πειθῶ,
 ἡ κερδῶ, ἡ μορφῶ, ἡ γοργῶ, ἡ λεχῶ, ἡ αἰδῶς ἡ ἡῶς.—Ἡ ὕ-
 θρις, ὁ πέλεκυς, ἡ πίστις, ὁ ὄφις, ὁ ἔγγελος.—Τὸ κινάθρι, τὸ
 σίγαπι.

Σχηματισμός τῶν πτώσεων τῶν τριτοκλίτων ὀνομάτων.

§. 86. Τὰ ἀφωνόληκτα σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν, ἂν εἰς τὴν ῥίζαν προσλάβωσι ε καὶ κάμωσι τὰς ἐξῆς μεταβολάς.

α.) Χειλεόφωνον πρὸ τοῦ ε ἐνοῦνται καὶ τὰ δύο εἰς ψ' οἶον, φλεβός-φλεβός-φλέψ, ὀπός-ὀπός-ὄψ, κατήλιφος-κατήλιφι-κατήλιψ.

β.) Οὐρανισκόφωνον πρὸ τοῦ ε ἐνοῦνται εἰς ξ' οἶον, πλάκός-πλάκός-πλάξ, βηχός-βηχός-βήξ, ἄρπαγός-ἄρπαγός-ἄρπαξ. Τὸ δὲ ἀλώπεκος-ἀλώπηξ ἐκτείνει καὶ τὸ φωνήεν.

γ.) Ὀδοντόφωνον πρὸ τοῦ ε ἀποβάλλεται οἶον, ὄρνιθος-ὄρνις, πατρίδος-πατρίς. Τὸ δὲ ποδός-πούς καὶ τὰ εἰς ὡς γεν. στός οἶον, πεποιηκώς-ότος μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ὀδοντοφώνου ἐκτείνουσι καὶ τὸ φωνήεν.

δ.) Τὸ ν μετὰ ὀδοντοφώνου πρὸ τοῦ ε ἀποβάλλονται καὶ τὰ πρὸ αὐτῶν βραχέα φωνήεντα ἐκτείνονται, ἥτοι τὸ ε εἰς ει, τὸ ο εἰς ου, καὶ τὸ ᾧ, ἱ, ὕ, εἰς ᾠ, ἰ, ὕ οἶον, τυφθέντος-τυφθέντες-τυφθεῖς, διδόντος-διδόντες-διδούς, ἀκούσαντος-ἀκούσαντες ἀκούσας. Ἐξαιρεῖται τὸ ἔλμινθος-ἔλμινς, Τίρυνθος-Τίρυνς, καὶ πείρινθος-πείρινς, τὰ ὅποια φυλάττουσι τὸ ν πρὸ τοῦ ε. Τὰ δὲ εἰς εἰς-εσσα-εν λήγοντα ἐπίθετα εἰς τὴν δοτικ. πληθυντ. μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ντ πρὸ τοῦ ε δὲν ἐκτείνουσι κατὰ τινας τὸ ε εἰς ει' οἶον, χαρίεις-χαρίεντος-χαριένται-χαριεῖσι καὶ χαρίεσι' εἰς δὲ τὸ θηλυκὸν τρέπουσι τὸ ν εἰς σ καὶ ἀποβάλλουσι τὸ τ' οἶον, χαρίεσσα.

ε.) Τὸ ν πρὸ τοῦ σ ἀποβάλλεται ἄνευ ἐκτάσεως τῶν πρὸ αὐτοῦ φωνηέντων οἶον, δαίμονος-δαίμοσι, λιμέσι, ποιμέσι. Τὸ εἰς καὶ κτεῖς γενόμενα ἐκ τοῦ ἕνς καὶ κτένς ἐκτείνουσι τὸ ε εἰς ει μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν.

§. 87. Τὰ οὐδέτερα καὶ αἱ εἰς ὧν μετοχὰὶ δὲν προσλαμβάν-

νοισι τὸ ς εἰς τὴν ῥίζαν, ἀλλ' ἀποκόπτουσι καὶ τὸ ἄφωρον οἶον, μέλιτος-μέλι, πράγματος-πράγμα, λέγοντος-λέγων.

Σημ. Τὰ εἰς ὧν γενικ. ὄντος οὐσιαστικά φαίνονται ὅτι ἔχουσι ἀρχικὸν χαρακτῆρα μόνον τὸ ν, ἐπομένως σχηματίζονται κατὰ τὰ ὑγρόληκτα· οἶον, λέοντος ἢ ῥίζα λεον(τ).

§. 88. Τῶν ὑγρολήκτων τὰ μὲν ἀρσενικά καὶ θηλυκά ἐκτείνουσι τὸ φύσει βραχὺ φωνῆεν τῆς ῥιζικῆς καταλήξεως· οἶον ποιμένος-ποιμήν, δαίμονος-δαίμων, λέοντος-λέων. Τὰ δὲ οὐδέτερα φυλάττουσιν αὐτὸ βραχὺ οἶον, τοῦ ἥτορος-τὸ ἥτορ, τοῦ ἄρβενος-τὸ ἄρβεν. Ἐὰν ἡ ῥιζικὴ κατάληξις ἔχη δίχρονον βραχὺ ἐκτείνεται μόνον εἰς τὰ τρία ταῦτα μέλανος-μέλας, τάλανος-τάλας καὶ πῦρὸς-πῦρ. Τὰ ἔχοντα τὴν ῥίζαν εἰς ιν καὶ υν συνήθως σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν προσλαμβάνοντα τὸ ς καὶ ἀποβάλλοντα τὸ ν' οἶον, ἀκτίνοσ-ἀκτίς, Σαλαμῖνος-Σαλαλίς, Ἐλευσῖνος-Ἐλευσίς, Γόρτυνος-Γόρτυς· τὸ δὲ θινός-θιν καὶ δελφίνος-δελφίν εἶναι μεταγενέστερα.

Σημ. Τὸ ἀλός-ἄλς ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ λαμβάνει ς. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ εἰς-ἐνός, κτεῖς-κτενός, μέλας-μέλανος, τάλας-τάλανος, μάρτυς-μάρτυρος προσλαμβάνουσι ς, ἀποβαλλομένου τοῦ χαρακτῆρος.

§. 89. Τὰ καθάρωληκτα ἔχουσι χαρακτῆρα ε, ο, α, ι, υ καὶ τινὰ ω. Διὸ

α.) τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ε ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομαστικῇ προσλαμβάνουσι ς καὶ ἐκτείνουσιν εἰς τὰ ἀρσενικά καὶ θηλυκά τὸν χαρακτῆρα· οἶον, ἀληθέος-ἀληθής. Τῶν οὐδετέρων ὅμως τὰ μὲν ἐπίθετα φυλάττουσιν αὐτὸν, τὰ δὲ οὐσιαστικά τρέπουσιν εἰς ο' οἶον, τὸ ἀληθές, τὸ εὐσεβές, τὸ τεῖχος.

Σημ. Τινὰ οὐσιαστικά τρέπουσι τὸν χαρακτῆρα ε εἰς ευ· οἶον, βασιλέως-βασιλεύς. Τινὰ δὲ ἐπίθετα καὶ οὐσιαστικά τρέπουσιν αὐτὸν εἰς υ' οἶον, ἠδέος-ἠδύς, πήχεως-πήχυς.

β.) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ο ἐκτείνουσιν αὐτὸν εἰς ω, εἴτε ἐπισυνάπτουσι ς, εἴτε ὄχι· οἶον, λητόος-λητώ, πειθόος-πειθῶ, αἰδόος-αἰδώς, ἠόος-ἠώς. Τὸ βοός-βοῦς, νοός-νοῦς καὶ χοός-χοῦς ἐκτείνουσι τὸ ο εἰς ου.

γ.) Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα α προσλαμβάνουσιν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ ς, ὁ δὲ χαρακτήρ μένει βραχύς· οἶον, τέλαος-τέλας, κέραος-κέρας, γήραος-γήρας.

δ.) Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα ι προσλαμβάνουσιν ὡσαύτως ς καὶ ἐκτείνεται ὁ χαρακτήρ εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἐν τοῖς μονοσυλλάβοις, μένει δὲ βραχὺ ἐν τοῖς πολυσυλλάβοις· οἶον, κίος-κίς-κῖν, λῖνος-λίς-λῖν, ὄφις, πόλις.

ε.) Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα υ προσλαμβάνουσι ς, ὁ δὲ χαρακτήρ ἐκτείνεται εἰς τὴν ἐνικ. ὀνομαστ. καὶ αἰτιατικὴν ἐν τοῖς φυλάττουσιν αὐτὸν πρὸ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων, μένει δὲ βραχύς ἐν τοῖς τρέπουσιν αὐτὸν εἰς εἰ· οἶον, δρυῖος-δρυῖς, μυῖος-μυῖς, ἰχθύος-ἰχθύς, ἡδέος-ἡδύς, γλυκέος-γλυκύς. Τὰ οὐδέτερα δὲν προσλαμβάνουσι τὸ ς καὶ ἔχουσι τὸ υ βραχὺ· οἶον, δάκρυος-δάκρῦ.

ς.) Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα ω προσλαμβάνουσιν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ ς· οἶον, Τρωῖος-Τρωῖς, ἥρωος-ἥρως.

§. 90. Ἡ γενικὴ τῶν ὀνομάτων τῆς τρίτης κλίσεως καταλήγει εἰς ος ἢ ως. Πάντα τὰ οὐσιαστικά τὰ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καταλήγοντα εἰς ις, υς καὶ τρέποντα εἰς τὴν γενικὴν τὸ ι ἢ υ εἰς ε σχηματίζουσι τὴν γενικὴν εἰς ως καὶ προπαροξύνονται ἀττικῶς, διότι ἡ παραλήγουσα δὲν μετρεῖται ὡς συλλαβὴ διὰ τὴν ἄκραν αὐτῆς βραχύτητα· οἶον, πόλις-πόλειος, πῆχυς-πήχεω. Ὡσαύτως καὶ τὰ εἰς εὖς σχηματίζουσι τὴν γενικὴν εἰς ως· οἶον, βασιλεὺς-βασιλέω, Πειραιεὺς-Πειραιέω-ῶς. Πάντων τῶν ἄλλων ὀνομάτων ἡ γενικὴ καταλήγει εἰς ος· οἶον, κόρακος, πατρίδος, ἥρωος, ἀληθέος.

Σημ. Ἡ γενικὴ τῶν λέξεων δρομεὺς καὶ υἱεὺς διαφορεῖται· οἶον, δρομέως καὶ δρομέος, υἱέως καὶ υἱέος. Κατὰ δὲ τοὺς γραμματικούς σχηματίζουσιν αἱ λέξεις αὗται τὴν γενικὴν εἰς εὖς καὶ τὴν δοτ. πληθυντικὴν δρομέσι, υἱέσι.

§. 91. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς ις, υς, αὖς καὶ οὖς φωνηεντολήκτων λήγει εἰς ν· οἶον, πόλις-πόλιν, βότρυς-βότρυν, καὺς-

ναῦν, βοῦς-βοῦν. Τῶν δὲ εἰς ις, υς καὶ ους ἀφωνολήκτων μὴ ἐξυτόνων λήγει εἰς ν καὶ εἰς αἰ οἶον, χάρις-χάριν καὶ χάριτα, κόρυς-κόρυν καὶ κόρυθα, πολύποδος-πολύπουν καὶ πολύποδα. Πάντων τῶν ἄλλων ὀνομάτων ἡ αἰτιατικὴ λήγει εἰς αἰ οἶον, τὸν κόρακα, τὸν λαίλαπα. Ὁσαύτως καὶ τῶν εἰς ης, ως καὶ ω συνηρημένων ἡ ἀσυναίρετος αἰτιατικὴ λήγει εἰς αἰ οἶον, τὸν Περικλέα, τὸν ἀληθέα, τὴν αἰδόα-ῶ, τὴν ἠχόα-ῶ.

Σημ. α'. Τὸ χάρις δὲ ὅταν σημαίνει τὴν θεὸν ἔχει πάντοτε τὴν αἰτιατικὴν εἰς αἰ οἶον, τὴν χάριτα.

Σημ. β'. Τὰ εἰς ης κύρια ὀνόματα εἰς τὴν ἐνικ. αἰτιατικὴν μετὰ τὴν συναίρεσιν προσλαμβάνουσιν ἐνίοτε ν οἶον, τὸν Δημοσθένα-η καὶ ἡν, τὸν Σωκράτη καὶ Σωκράτην.

§. 92. Ἡ κλητικὴ τῶν ὀνομάτων τῆς τρίτης κλίσεως εἶναι συνήθως ὁμοία α.) τῇ ρίζῃ τοῦ ὀνόματος· οἶον, θυγατέρος-ῶ θύγατερ, δαίμονος-ῶ δαίμον, ῥήτορος-ῶ ῥήτορ, βότρου-ῶ βότρου, πόλιος-ῶ πόλι· Ἐξαιροῦνται 1) τὰ εἰς ης γενικ. εος, τὰ ὁποῖα σχηματίζουν τὴν κλητικὴν προσλαμβάνοντα ς εἰς τὴν ρίζαν· οἶον, ἀληθῆς-ῶ ἀληθῆς, εὐσεβῆς-ῶ εὐσεβῆς. 2) τῶν ἐχόντων ριζικὴν κατάληξιν ἀντ' ἢ κλητικὴ ἀποβάλλει τὸ τ οἶον, Αἴαντος-ῶ Αἴαν, χερσέντος-ῶ χερσέν. Τινὰ ὅμως κύρια ὀνόματα, ἔχοντα ριζικὴν κατάληξιν εἰς ἀντ', ἀποβάλλουσι καὶ τὸ ν μετὰ τοῦ τ οἶον, Ἄτλαντος-ῶ Ἄτλα, Πολυδάμαντος-ῶ Πολυδάμα. Τὸ Τισσαφέρνης ἔχει κλητικὴν ῶ Τισσαφέρνη.

β.) Ὁμοίᾳ τῇ ὀνομαστικῇ καὶ ἰδίως εἰς τὰ ἀφωνόληκτα· οἶον, ῶ ἔρω, ῶ κόραξ, ῶ φλέψ· Ἐξαιροῦνται 1) τὰ εἰς εως, αως καὶ ους, τὰ ὁποῖα ἀποβάλλουσι τὸ ς οἶον, ῶ βασιλεῦ, ῶ ναῦ, ῶ βου· 2) τὰ εἰς ως καὶ ω θηλυκὰ σχηματίζοντα τὴν κλητικὴν εἰς οἰ οἶον, ῶ αἰδοῖ, ῶ ἠχοῖ, ῶ λητοῖ· 3) ἐκ τῶν ἀφωνολήκτων τὰ ἐξῆς, ἀποβάλλοντα τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ προσληθὲν ς, παιδὸς ῶ παῖ, ποδὸς-ῶ ποῦ, Ἀρτέμιδος-ῶ Ἄρτεμι, Δωρίδος-ῶ Δωρί, τυραννίδος-ῶ τυραννί, γυναικὸς-ῶ γύναι, ἀνακτος-ῶ ἀνακ (ἐπὶ θεοῦ) καὶ ῶ ἀναξ (ἐπὶ ἀνθρώπου).

Σημ. α. Τριτοκλίτων τινῶν καὶ ἰδίως τῶν εἰς τῆς πολυσυλλάβων ὀνομάτων ἢ κλητικῆ βραχυνομένη ἀναθιβάξει τὸν τόνον οἶον, ὦ Θεμιστοκλες, ὦ Διόγετες, ὦ Ἀριστόγειτον, ὦ Ἀγάμεμνον, ὦ εὐδαίμων, ὦ τρίηρες, ὦ θύγατερ κτλ.

Σημ. β'. Ἡ κλητικὴ ἀττικῶς εἶναι ὁμοίᾳ τῇ ὀνομαστικῇ.

§. 93. Τὸ ἀρχῆθεν μακρὸν φωνῆεν τῆς ὀνομαστικῆς φυλάττει καὶ ἢ κλητικῆ· οἶον, Πλάτων-ὦ Πλάτων, φιλότης-ὦ φιλότης· ἐξαιροῦνται τὰ Ἀπόλλων-ὦ Ἄπολλον, Ποσειδῶν-ὦ Πόσειδον, σωτήρ-ὦ σῶτερ. Τὸ δὲ ἐκταθὲν φυλάττει μακρὸν μόνον τῶν ὀξυτόνων ἢ κλητικῆ· οἶον, ποιμήν-ὦ ποιμήν, λιμὴν-ὦ λιμήν· πλὴν τοῦ ἀνὴρ-ἄνερ καὶ πατήρ-πάτερ.

§. 94. Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ σχηματίζεται ἀφοῦ προστεθῆ εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος ἢ κατάληξις· σι καὶ γίνωσιν αἱ προσημειωθεῖται μεταβολαὶ (80, α. β'. γ'. δ'. ε.)· οἶον, πλαξί(ν), φλεψί(ν), πατρίσι(ν), χαριῖσι(ν). Τὰ εἰς εὐς αὐς οὐς φωνηέντολόγητα φυλάττουσι τὸ υ πρὸ τῆς καταλήξεως σι τῆς δοτικ. οἶον, βασιλεῦσι, ναυσί, βουσί.

Σημ. Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ τῆς τρίτης κλίσεως πρὸ φωνηέντος λάμβάνει ν, τὸ ὁποῖον καλεῖται εὐφωνικὸν ἢ ἐρελκυστικόν· οἶον, τοῖς λεχθεῖσιν ἀνθρώποις, τοῖς γούσιν ἐκείνοις.

Τὰ εἰς ἠρ πάσχοντα συγκοπὴν.

§. 95. Ὄνόματά τινεῖς ἠρ τῶν ὁποίων ἢ ῥίζα λήγει εἰς ἠρ, ἀποβάλλουσιν ἔν τισι πτώσεσι τὸ ῥιζικὸν ε καὶ τονίζονται εἰς τὴν λήγουσαν· οἶον, μητέρος-μητρὸς, πατέρος-πατρός· ἐξαιρεῖται τὸ θυγάτηρ καὶ Δημήτηρ, τὰ ὁποῖα τονίζονται ἀνωτέρω τῆς ληγούσης· οἶον, τὴν θυγάτρα, θυγάτρες, θυγάτρας, τῆς Δήμητρος, τὴν Δήμητρα. Μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ ε εὐ τύχη^ν ἠρ παρενθέτουσι δ πρὸς εὐφωσίαν, ἤτοι συγγενὲς μέσον τοῦ πρώτου ἀμεταβόλου· οἶον, ἀνέρος-ἀνδρός. Εἰς τὴν πληθυντικὴν δὲ δοτικὴν παρενθέτουσι μεταξύ τῆς συγκεκομμένης ῥίξης καὶ τῆς καταλήξεως α βραχύ· οἶον, ἀνδράσι, πατράσι.

Σημ. Συγκοπή τοῦ ε συμβαίνει καὶ εἰς ἄλλας λέξεις ἔνθα προστίθεται πρὸς εὐφωνίαν συγγενὲς μέσον τοῦ πρώτου ἀμεταβόλου οἴον, μεσημερία-μεσημερία, μεμέληται ποιητ. μέμβληται.

§. 96. Παραδείγματα.

α.) Ἡ μήτηρ, τῆς μητέρος-μητρος, τῇ μητέρι-μητρὶ, τὴν μητέρα, ὧ μηῆτερ.—τὰ μητέρε, ταῖν μητέροιν, ὧ μητέρε.—Αἱ μητέρες, τῶν μητέρων, ταῖς μητράσι, τὰς μητέρας, ὧ μητέρες.

β.) Ὁ ἀνὴρ, τοῦ ἀνέρος-ἀνδρός, τῷ ἀνέρι-ἀνδρὶ, τὸν ἀνέρα-ἀνδρα, ὧ ἀνερ.—Τῷ ἀνέρε-ἀνδρε, τοῖν ἀνέροιν-ἀνδροῖν ὧ ἀνέρε ἀνδρε.—Οἱ ἀνέρες-ἀνδρες, τῶν ἀνέρων-ἀνδρῶν, τοῖς ἀνδράσι, τοὺς ἀνέρας-ἀνδρας, ὧ ἀνέρες-ἀνδρες.

§. 97. Οὕτω κλίνεται τὸ πατήρ, καὶ θυγάτηρ. Τὸ γαστήρ ἔχει κλητικὴν ὁμοίαν τῇ ὀνομαστικῇ οἴον, ὧ γαστήρ, τὴν δὲ δοτικὴν πληθ. γαστήρσι καὶ γαστράσι. Τὸ ἀστήρ συγκόπτεται μόνον εἰς τὴν δοτικ. πληθ. οἴον, ἀστράσι καὶ ἡ ἐνικ. κλητ. εἶναι ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ οἴον, ὧ ἀστήρ.

Σημ. Τὸ ἀρήν ἢ ἀρῆν, ἄχρηστος ὀνομαστικῇ, σχηματίζει τὰς πτώσεις κατὰ συγκοπήν οἴον, ἀρῆος, ἀρῆνι, ἀρῆνα. Πληθ. ἀρῆνες, ἀρῆων, ἀρῆνάσι, ἀρῆνες.

Τουρισμός τῶν τριτοκλίτων.

§. 98. Τὰ μονοσύλλαβον ρίζων καὶ ὀνομαστικὴν ἔχοντα ὀξύνονται οἴον, μῆν, χεῖρ, θῆρ. Ὅσα ὁμοῦς ἐκτείνουσι τὸ ρίζικόν φωνῆεν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ἢ συναίρουσιν ἐξ ὀξεῖας καὶ βαρείας (24 β.) περισπῶνται οἴον, παντός-πᾶς, μυός-μῦς, πυρός-πῦρ, παῖς-παῖς, φάος-φῶς· ἐξαιροῦνται αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαί, αἵτινες, καίτοι ἐκτείνουσι τὸ ρίζικόν φωνῆεν, δὲν περισπῶνται οἴον, θέντος-θείς· ἔτι δὲ καὶ τὸ κτενός-κτεῖς, καὶ ὅσα συναίρουσιν ἐκ βαρείας καὶ ὀξεῖας οἴον, δαῖς-δαῖς, φῶς-φῶς.

Σημ. Τὸ εὐδύτερον π ἂν ἐκτείνει τὸ ρίζικόν φωνῆεν καὶ περισπᾶται.

§. 99. Πάντα τὰ μονοσύλλαβα ταῦτα τῆς μὲν γενικῆς καὶ δοτικῆς παντὸς ἀριθμοῦ τονίζουσι τὴν πτωτικὴν κατάληξιν, τῶν δὲ ἄλλων πτώσεων τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν· οἶον, μηνὸς, μηνί, μῆνα, μῆνες, μηνῶν, μῆσι, μῆνας·

Ἐξαιροῦνται

α.) Αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαί, ὡς τονίζουσαι πάντοτε τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν· οἶον, θεῖς, θέντος, θέντι, θέντα.

β.) Αἱ γενικαὶ πληθυντικαὶ τῶν ἐξῆς ὀνομάτων παῖς-παίδων, δᾶς-δάδων, φῶς-φῶδων, κράς (ἄχρηστ. ὄνομ.) κράτων, οὔς-ῶτων, δμῶς-δμῶων, Τρῶς-Τρώων, φῶς-φῶτων, θῶς-θῶων, σῆς-σέων, χοῦς-χῶων. Τὰ δὲ φωτῶν (ἀνδρῶν) κρατῶν, δμῶων γίνονται ἀπὸ τοῦς φῶς-φωτὸς, κράτος τοῦ κράτεος-ους, ἢ δμῶδὸς τῆς δμῶου ἢ ἡ δμῶη τῆς δμῶης.

γ.) Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πληθυντ. τοῦ πᾶς καὶ πᾶν· οἶον, πάντων, πᾶσι.

δ.) Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τίς καὶ τί· οἶον, τίνος, τίνοι τίνων, τίνοι, τίσι.

ε.) Τινὰ γινόμενα μονοσύλλαβα ἐκ συναϊρέσεως· οἶον, λάας-λάς, γενικ. λάος, λάων, ἕαρ-ἤρ γενικ. ἤρος, κῆρ-κῆρος.

§. 100. Τὰ εἰς ης σύνθετα ἐπιθέτα, τὰ ὅποια προπαροξύνουσι τὸ οὐδέτερον, παροξύνουσι τὴν γενικ. πληθυντ. οἶον, ὁ καὶ ἡ ἀήθης τὸ ἀήθεις-τῶν ἀήθων, ὁ καὶ ἡ αὐτάρκης τὸ αὐταρκες τῶν αὐτάρκων.

§. 101. τῶν πολυσύλλαβων ῥίζαν ἔχόντων τριτοκλίτων πάντα τὰ οὐδέτερα οὐσιαστικὰ τονίζονται ὅσον ἐνδέχεται ἀνωτέρω τῆς ληγουσῆς· οἶον, σῶμα-σώματος, σωμάτων, ἀγγελμα ἀγγέλματος, ἀγγελμάτων.

Περὶ δὲ τοῦ τονισμοῦ τῶν ἄλλων ἢ πείρα διδάσκῃλος.

Περὶ ἐπιθέτου.

§. 102. Ἐπιθετον λέγεται ἡ λέξις, ἣτις φανερώνει ποιότητα

ἡ ιδιότητα οὐσιαστικοῦ τινος μετὰ τοῦ ὁποίου συμφωνεῖ κατ' ἔχρονος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν οἶον, ὁ καλὸς Γεώργιος, ἡ ὡραία Ἑλένη, τὸ ἐνάρετον παιδίον.

§. 403. Τὰ ἐπιθέτα εἶναι α.) Τρικατάληκτα, ὅταν δι' ἑκαστον γένος ἔχωσιν ἰδίαν κατάληξιν οἶον, ὁ καλὸς, ἡ καλή, τὸ καλόν.

β.) Δικατάληκτα, ὅταν διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν ἔχωσι μίαν κατάληξιν καὶ ἄλλην διὰ τὸ οὐδέτερον οἶον, ὁ καὶ ἡ ἐνάρετος τὸ ἐνάρετον.

γ.) Μονοκατάληκτα, ὅταν διὰ τὰ δύο γένη ἔχωσι μίαν κατάληξιν οἶον, ὁ καὶ ἡ μαινὰς, ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ. Τῶν τοιοῦτων διγενῶν μόνον αἱ γενικαὶ καὶ δοτικαὶ ἀπαντῶνται παρὰ ποιηταῖς κατ' οὐδέτερον γένος.

Σημ. Τινὲς κατατάττουσι μετὰ τῶν ἐπιθέτων προσηγορικά τινα διγενῆ τοιαῦτα εἶναι τα σημαίνοντα ἀξίαν ἢ ἐπάγγελμα· οἶον, ὁ βασιλεὺς-ἡ βασίλισ, ὁ ἀναξ-ἡ ἀναστα, ὁ δεσπότης-ἡ δέσποινα, ὁ ψάλτης-ἡ ψάλτρια, ὁ τυμπανιστής-ἡ τυμπανίστρια, ὁ αὐλητής-ἡ αὐλητρίς, ὁ λαχανοπώλης-ἡ λαχανοπῶλις κτλ.

§. 104. Ἐὰν δὲ τὸ ἐπιθέτον σημαίνῃ οὐ μόνον ποιότητα ἢ εἰδιότητα τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν διάθεσιν καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἔχει αὐτήν, τότε ὀνομάζεται Μετοχή. Ὅλοι αἱ μετοχαὶ εἶναι τριγενεῖς τρικατάληκτοι· οἶον, ὁ γράψας-ἡ γράψασα-τὸ γράψαν.

Σημ. Ἡ κλητικὴ τῶν μετοχῶν εἶναι ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ.

§. 405. Ἐκ τῶν εἰς ὅς τρικαταλήκτων ἐπιθέτων σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς ἡ· α.) τὰ εἰς ὅς μὴ καθορὰ, τὰ εἰς ἑὸς καὶ ἑὸς· οἶον, δεινὸς, δεινὴ, χρύσεος-οὔς-χρυσέη-ῆ, ὕψους-ὕψοδος.

β.) εἰς α σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν τὰ λήγοντα εἰς ὅς καθορὰν, τὰ εἰς ρος, ρος καὶ ρος· οἶον, ἅγιος-ἅγια· πονηρὸς-πονηρὰ, ἀργύρεος-οὔς-ἀργυρέα-ᾶ, ἀθρόος-ἀθρόα.

§. 406. Τὸ οὐδέτερον τῶν εἰς ὅς ἐπιθέτων λήγει εἰς ον· οἶον, κακὸς-κακὴ-κακόν· ἐξαιροῦνται τὰ θς-ἡ-θ, αὐτὸς-αὐτὴ-αὐτό, ἄλλος-ἄλλη-ἄλλο, ἐκείνος-ἐκείνη-ἐκεῖνο, ὁ-ἡ-τό, οὗτος-αὕ-

τη-τούτο. Διαφορῶνται δὲ τὰ τοιοῦτος-τοιαύτη-τοιούτο καὶ τοιοῦτον, τοσοῦτος-τοσάκιτη-τοσοῦτο καὶ τοσοῦτον, τηλικούτος-τηλικούτη-τηλικούτο καὶ τηλικούτον, ταῦτό καὶ ταῦτόν.

§. 107. Ἐκ τῶν εἰς ὅς εἶναι τρικατάληκτα ἐπίθετα.

α.) τὰ εἰς τὸς καὶ τέος λήγοντα ὄϊον, λεκτός-λεκτή-λεκτόν, εὐρετός-εὐρετέα-εὐρετέον.

β.) τὰ εἰς ἰκος ἀπλᾶ καὶ σύνθετα ὄϊον, βασιλικός-ή-όν, διαλεκτικός-ή-όν.

γ.) τὰ λήγοντα εἰς ρος, νος, λος, λέος παρρηγόμενα ἐξ ὀνομάτων. οἶον, πονηρός-ρά-ρόν, δεινός-ή-όν, δειλός-ή-όν, πειναλέος-έκ-έον.

δ.) τὰ εἰς τέρος, τάτος καὶ ἴστος καταλήγοντα ἐπίθετα (παρρηθτικά) ὄϊον, σοφώτερος-ρα-ρον, πονηρότατος-τη-τον, κάλλιστος-στη-στον.

Σημ. Ἐξαιροῦνται ἢ δυσσεβολώτατος λοκρίς (Θουκ. γ'. 401) ὕπατος ἀρχή (Λιον. Ἀλικαρν. Ῥωμ. ἀρχ. σ'). καὶ ὀλωτάτος ὀδημή (Ὀμηρ. Ὀδυσ. 442).

§. 108. Δικκατάληκτα δὲ εἶναι

α.) τὰ σύνθετα καὶ ὅσα ἐκ συνθέτων ῥημάτων παράγονται ὄϊον, ὁ καὶ ἡ ἄσφορος-τό ἄσφορον, ὁ καὶ ἡ ὑπήκοος-τό ὑπήκοον, ὁ καὶ ἡ ἐξαιρέτος τό ἐξαιρέτον.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τινὰ σύνθετα ἐκ τοῦ στερητικοῦ α καὶ τῆς λέξεως πᾶν ὄϊον, ἀνάξιος-ία-ιον, πάμπολος-παμπόλλη-πάμπουλο, παντοδαπός-ή-όν. Διαφορῶνται δὲ τὰ αὐτόματος καὶ πάγκαιος.

β.) Πολλὰ τῶν εἰς ἰος, εἰος, ἴμος, αἰος ὄϊον, ὁ καὶ ἡ ἐλευθέριος-τό ἐλευθέριον, ὁ καὶ ἡ βασιλείος-τό βασιλείον, ὁ καὶ ἡ αἰοίδιμος-τό αἰοίδιμον, ὁ καὶ ἡ δραματικός-τό δραματίον. Πολλὰ ὅμως τούτων εἶναι τρικατάληκτα ὄϊον, ὁ βέβαιος-α-ον, ὁ φίλιος-ια-ιον, ὄρειος-α-ον.

§. 109. Ἐπιδικκατάληκτα ἐπίθετα εἶναι

γ.) τὰ εἰς ὦν ἐπίθετα ὄϊον, ὁ καὶ ἡ σώφρων-τό σώφρον, ὁ καὶ ἡ μείζων-τό μείζον. *ὁ μείζων ὁ ἀσάλαρ ὁ εἰς κλορ.*

δ.) τὰ Ἀττικὰ καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ γέλως καὶ κέρας σύνθετα,

τὰ ὁποῖα κλίνονται κατὰ τὴν δευτέραν ἀττικὴν κλίσιν καὶ κατὰ τὴν τρίτην ὁ καὶ ἡ εὐγεως-τὸ εὐγεων, ὁ καὶ ἡ ἴλεως τὸ ἴλεων, ὁ καὶ ἡ πολύγελως-τὸ πολύγελων γενικ. τοῦ πολύγελω καὶ πολυγέλωτος, ὁ καὶ ἡ χρυσόκερως-τὸ χρυσόκερων γενικ. τοῦ χρυσοκέρω καὶ χρυσοκέρατος.

ε.) Πολλὰ σύνθετα ἐξ οὐσιαστικῶν εἰς ις, υς, ους· οἶον, ὁ καὶ ἡ ἄχαρις-τὸ ἄχαρι, ὁ καὶ ἡ πολυδρακρυς-τὸ πολυδρακρυ, ὁ καὶ ἡ δίπους-τὸ δίπουν.

ς.) τὰ εἰς ης ὀξύτονα ἐπίθετα καὶ τὸ πλήρης· οἶον, ὁ καὶ ἡ ἀληθής-τὸ ἀληθές, ὁ καὶ ἡ πλήρης-τὸ πλήρες· ἔτι δὲ ὁ καὶ ἡ ἄρσην-τὸ ἄρσεν.

§. 110. Μονοκατάληκτα εἶναι

α.) ὅσα συντιθέμενα ἐξ οὐσιαστικοῦ φυλάττουσιν αὐτὸ ἀμετάβλητον μετὰ τὴν σύνθεσιν· οἶον, ὁ καὶ ἡ ἄπαις, ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ.

β.) τὸ ἀρίθμητικὸν δύο· οἶον, δύο ἄνδρες, δύο γυναῖκες, δυοῖν ἄνδραϊν, δυοῖν γυναῖκαϊν.

Σημ. Πολλὰ τῶν τοιούτων μονοκατάληκτων ἐπιθέτων ἐξέπεσαν εἰς οὐσιαστικά κατ' ἄλλειψιν οὐσιαστικοῦ· οἶον, ἡ πατρίς (χώρα) ὁ γέρον ὁ πένης, ὁ ἐθελοντής.

§. 111. Παραδείγματα πρὸς γύμνασιν.

Τρικατάληκτα.

μέλας-αινα-αν,
μέλανος-αίνης-ανος.

πίσας-σασα-αν,
πίσαντος-σάσης-αντος.

πᾶς-πᾶσα-πᾶν,
παντός-πάσης-παντός.

χαρίεις-εσσα-εν,
χαρίεντος-έσσης-εντος.

λυθεις-εἶσα-εν,
λυθέντος-είσης-εντος.

Δικατάληκτα.

ὁ καὶ ἡ κόσμιος-τὸ κόσμιον, γεν. κοσμίου.

ὁ καὶ ἡ εὐδαίμων-τὸ εὐδαιμων, γεν. εὐδαιμόνος.

ὁ καὶ ἡ ἀληθής-τὸ ἀληθές, γεν. ἀληθούς.

ὁ καὶ ἡ ἄρσην-τὸ ἄρσεν, γεν. ἄρσενος.

ὁ καὶ ἡ ἴδρις-τὸ ἴδρι, γεν. ἴδριος.

ὁ καὶ ἡ πολυδρακρυς-τὸ ἄδακρυ, γεν. ἀδάκρυος.

τέργων-εινα-εν,
 τέρενος-ένης-ενος.
 γλυκὺς-εἶα-ύ,
 γλυκέος-εἵας-έος.
 δεικνὺς-ῦσα-ύν,
 δεικνύντος-ύσης-ύντος.
 διδὺς-οῦσα-ύν,
 διδόντος-ούσης-όντος.
 λείπων-ουσα-ον,
 λείποντος-ούσης-οντος.
 τετυφὺς-υἷα-ός,
 τετυφώτος-υἷας-ότος.
 ἐκὼν-οῦσα-όν,
 ἐκώτος-ούσης-όντος.

ὁ καὶ ἡ ἄχαρις-τὸ ἄχαρι, γεν. ἀχάριτος.
 ὁ καὶ ἡ πολὺπους-τὸ πολὺπουν, γεν. πολ-
 λύποδος.
 ὁ καὶ ἡ καρχαρόδους- τὸ καρχαρόδουν,
 γεν. καρχαρόδαντος.
 ὁ καὶ ἡ συνήθης-τὸ σύνηθες, γεν. συνή-
 θεος-ους.
 Μοροκατάληκτα.
 ὁ καὶ ἡ ἄρπαξ γεν. ἄρπαγος.
 ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ γεν. μακρόχειρος.
 ὁ καὶ ἡ ἄπαις γεν. ἄπαιδος.
 ὁ καὶ ἡ ἀναλκίς γεν. ἀνάλκιδος.
 ὁ καὶ ἡ ἐπηλὺς γεν. ἐπήλυδος.
 ὁ καὶ ἡ ἀγνώς γεν. ἀγνώτος.
 ὁ καὶ ἡ ἀπορρώξ γεν. ἀπορρώγος.
 ὁ καὶ ἡ ἀργής γεν. ἀργήτος.

Βαθμοὶ παραθέσεως.

§. 112. Θέλοντες νὰ μάθωμεν ἐὰν ἀντικείμενόν τι ἔχη ποι-
 ὄτητα τινα ἢ ἰδιότητα εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν, σχετικῶς πρὸς
 ἄλλο ἀντικείμενον, ἢ εἰς ἀνώτερον, δὲν συγκρίνομεν ἀμέσως τὰ
 ἀντικείμενα, ἀλλὰ τὴν ποιότητα ἢ ἰδιότητα αὐτῶν. Διὸ τὰ
 οὐσιαστικὰ δὲν πάσχουσιν οὐδεμίαν μεταβολήν, ἀλλὰ τὰ ἐπί-
 θετα ὡς σημαντικὰ τῆς ἐπιτεθειμένης εἰς αὐτὰ ποιότητος.

§. 113. Τὸ ἐπίθετον λέγεται.

α.) Θετικόν, ὅταν φανερώνη ἀπλῶς τὴν ποιότητα ἢ ἰδιότη-
 τα ἐνὸς ἀντικείμενου ἄνευ παραθέσεως πρὸς ἄλλο· οἶον, ὁ Δη-
 μήτριος ἐπιμελής.

β.) Συγκριτικόν, ὅταν φανερώνη ὅτι ποιότης τις ἢ ἰδιότης
 εὐρίσκειται περισσοτέρα εἰς τι ἀντικείμενον παρὰ εἰς ἄλλο τοῦ
 ἰδίου γένους· οἶον, ὁ Νικόλαος ἐπιμελέστερος τοῦ Γεωργίου.

γ.) Ὑπερθετικόν, ὅταν φανερώνη ὅτι εἰς τι ἀντικείμενον ἢ
 ποιότης ἢ ἰδιότης εἶναι εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν· οἶον, ὁ Πέ-
 τρος ἐπιμελέστατος πάντων τῶν μαθητῶν.

§. 114. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ κοινῶς λέγονται *Παραθετικά*, ὡς χρησιμεύοντα νὰ παραθέωται, ἤτοι νὰ παραβάλλωσι τὰ ἀντικείμενα τὰ ἔχοντα τὴν αὐτὴν ποιότητα διὰ νὰ γνωσθῇ ὁ βαθμὸς τῆς ποιότητος.

Σημ. α'. Παραθετικά σχηματίζουσι μόνον τὰ ποιότητος ἢ ιδιότητος σημαντικὰ ἐπίθετα καὶ ἐκ τούτων πάλιν μόνον τὰ ἐπιδεχόμενα τοιαύτην βαθμολογίαν, διότι τὸ θνητὸς καὶ ἀθάνατος δὲν σχηματίζουσι παραθετικά.

Σημ. β'. Ἀπὸ τὰς μετοχὰς δὲν σχηματίζομεν παραθετικά· πλὴν τῶν μετοχῶν ἐρρωμένους (βρώνυμι), ἄσμενος (ἡδομαι), κεχαρισμένος (χαρίζομαι)· οἷον, ἐρρωμενέστερον, ἀσμενέστατος καὶ ἀσμεναίτατος, κεχαρισμενότερος.

§. 115. Ἡ συνηθεστέρα κατάληξις τοῦ μὲν συγκριτικοῦ εἶναι τερος-τέρχ-τερον, τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ τάτος-τάτη-τάτον, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ προσκολλήσωμεν εἰς τοῦ θετικοῦ τὴν ῥίζαν· οἷον, τοῦ κλεινός, ξηρός, μάκρ, ἡδύς, τάλας, ῥίζα εἶναι κλεινο, ξηρο, μάκρ, ἡδυ, ταλαν, ἐπισυναπτομένων τῶν παραθετικῶν κατάληξεων, σχηματίζονται κλεινότερος-κλεινότατος, ξηρότερος-ξηρότατος, μακρότερος-μακρότατος, ἡδύτερος-ἡδύτατος, ταλάντερος-ταλάντατος.

§. 116. Τὰ εἰς ὅτερος καὶ ὅτατος παραθετικά, ἐὰν μὲν ἔχωσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν μακρὰν φύσει ἢ θέσει γράφονται διὰ τοῦ ο, ἐὰν δὲ βραχεῖαν, γράφονται διὰ τοῦ ω· οἷον, σοφός-σοφώτερος-σοφώτατος, ξηρός-ξηρότερος-ξηρότατος, ἐνδοξός-ἐνδοξότερος-ἐνδοξότατος, πιστός-πιστότερος-πιστότατος.

§. 117. Ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ θετικοῦ λήγῃ εἰς ντ, τότε τὸ μὲν τ τρέπεται εἰς σ, τὸ δὲ ν ἀποβάλλεται (δὲ ε.)· οἷον, χαρίεις-χαριεντ(χαριέντ-τερος) χαριέστερος-χαριέστατος. Ὅταν δὲ ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς ε, τότε μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν παραθετικῶν κατάληξεων παρενθίσεται σ· οἷον, ἀληθε(ἀληθέτερος)ἀληθέστερος, ἀληθέστατος· ὡσχύτως καὶ τὸ πένης-πενέστερος-πενέστατος, ἀκρατος-ἀκρατέστερος-ἀκρατέστατος· ἐξαιρεῖται τὸ ψευδής τοῦ ὁποίου τὰ παραθετικά εἶναι ψευδίστερος-ψευδίστατος. *αυραής*

+

§. 118. Τὰ εἰς ὧν καὶ τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα οὐρανισκώ-
φωνον τριτόκλιτα προσλαμβάνουσι μεταξύ τῆς βίξης καὶ τῶν
παραθετικῶν καταλήξεων τὴν συλλαβὴν εσ καὶ σπανίως τὴν ἰσὶ ^{ἰσὶ ἰσὶ}
οῖον, εὐδαίμων-εὐδαιμονέστερος-εὐδαιμονέστατος, ἀφῆλιξ-ἀφῆ ^{ἰσὶ ἰσὶ}
λικέστερος-ἀφῆλικέστατος, ἀρπαξ-ἀρπαγίστερος-ἀρπαγίστατος.
Ὡσαύτως καὶ τὰ μονοκατάληκτα ἐπίθετα κλέπτης-κλεπτι-
στερος-κλεπτίστατος, βλάξ-βλακίστερος-βλακίστατος, πλεο-
νέκτης-ίστερος-ίστατος.

§. 119. Τὰ εἰς οος-ους δευτερόκλιτα προσλαμβάνουσι τὰς
ἐπιτεταμέναις καταλήξεις εστερος εστατος, ἀποβάλλουσι τὸ κα-
ταληκτικὸν ο καὶ συναίρουσι τὸ οε εἰς ου· οῖον, ἀπλοος-οὺς ἀ-
πλοέστερος-ἀπλούστερος-ἀπλοέστατος-ἀπλούστατος. Τινὰ δὲ
δὲν λαμβάνουσι τὰς ἐπιτεταμέναις καταλήξεις, οὐδὲ τὸ κατα-
ληκτικὸν ο ἀποβάλλουσιν· οῖον, εὔροος-εὔρώτερος-εὔρώτατος,
εὐχροος-εὐχρώτερος-εὐχρώτατος, τὸ ὅποιον ἀπαντᾷται καὶ
εὐχρούστερος-εὐχρούστατος.

§. 120. Τὰ εἰς εος-οὺς μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν παραθετι-
κῶν καταλήξεων συναίρουσι τὸ εω εἰς ω· οῖον, χρύσεος-χρυσε-
ώτερος-χρυσώτερος-χρυσεώτατος-χρυσώτατος κτλ.

§. 121. Πολλὰ τῶν εἰς αἰος μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν πα-
ραθετικῶν καταλήξεων ἀποκόπτουσι τὸ καταληκτικὸν ο· οῖον,
παλαιός-παλαιότερος-παλαιότατος, γηραιός-γηραιότερος-γηραιότα-
τος, σχολαῖος-σχολαίτερος-σχολαίτατος. Ταῦτα ἠκολούθησε καὶ
τὸ μέσος, ἥτυχος, εὐδῖος, ἴδιος, ὄψιος, πρώιος, ὄρθιος, ἴσος,
πλησίον. Τὸ δὲ φίλος σχηματίζεται φιλαίτερος-φιλαίτατος καὶ
φίλτερος-φίλτατος.

§. 122. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι παραθετικαὶ καταλήξεις τοῦ
μὲν συγκριτικοῦ ἰων, τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ ἰστος, αἵτινες ἐπι-
συνάπτονται εἰς τὰ λήγοντα εἰς υς καὶ ρος ἐπίθετα, ἀφοῦ ἀ-
φαιρεθῶσιν αἱ καταλήξεις αὐταί· οῖον, ἡδύς-ἡδίω-ἡδίστος, τα-
χύς-ταχίων-τάχιστος, αἰσχύς-αἰσχίων-αἰσχιστος, ἐχθρός-ἐ-
χθίων-ἐχθίστος.

§. 123. Τινὰ τούτων καὶ μάλιστα τὰ πλείστα τῶν εἰς υς ἔχουσιν ἀμφοτέρους τοὺς τύπους, ἢ καὶ μόνον τοὺς κανονικοὺς οἶον, βραδύς-βραδύτερος-βραδύτατος καὶ βραδίων-βραδίστος, παχύς-παχίων (πάσσων)-πάχιστος καὶ παχύτερος-παχύτατος, ἡδύς-ἡδίων-ἡδίστος καὶ ἡδύτερος ἡδύτατος κτλ. Τὸ βραχύς, δασύς, εὐρύς, ὀξύς καὶ τινὰ ἄλλα σχηματίζουσι τὰ παραθετικὰ καὶ εἰς υτερος, υτατος.

Σημ. Ἐν γένει εἰς τὴν χρῆσιν τῶν διαφόρων τούτων παραθετικῶν καταλήξεων ἔχει μεγάλην ἐλευθερίαν ἢ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, προτιμῶσα τὴν μίαν κατάληξιν τῆς ἄλλης οἶον, αἰδοῖος-αἰδοιότερος καὶ αἰδοιέστερος, αἰδοιότατος καὶ αἰδοιέστατος, λάλος-λαλώτερος-λαλώτατος καὶ λαλίστερος-λαλίστατος. Τὸ δὲ τερπνός σχηματίζει τὸ συγκριτικὸν τερπνότερος, ὑπερβ. δὲ τερπνίστος καὶ τερπνότατος, πτωχός-πτωχότερος καὶ πτωχίστερος-πτωχίστατος.

Παραθετικὰ ἔλλιπῆ.

§. 124. Πολλὰ παραθετικὰ μὴ ἔχοντα εὐχρηστον θετικὸν ὑπάγονται εἰς θετικὸν τῆς αὐτῆς σημασίας, καὶ ταῦτα λέγονται Ἐλλιπῆ.

Τοιαῦτα εἶναι.

1 ἀγαθός,	συγ. ἀμείνων,	ὑπερ. ἄριστος.
	» βελτίων,	» βέλτιστος.
	» βέλτερος,	» βέλτατος.
	» κρείσσων,	» κράτιστος.
	» λωτίων,	» λωτίστος.
	» λώφων,	» λῶστος.
2 ἀλγεινός (ἄλγος),	» ἀλγίων,	» ἄλγιστος.
3 κακός,	» κακίων,	» κάκιστος.
	» χείρων,	» χείριστος.
4 καλός (κάλλος),	» καλλίων,	» κάλλιστος.
5 μακρός,	» μακρότερος,	» μακρότατος.
(μᾶκος μακίων),	» μᾶσσων,	» μήκιστος.

6 μέγας,	» (μεγίων) μειζων,	» μέγιστος.
7 μικρός,	» (ἐλαχίων) ἐλάσσω,	» ἐλάχιστος.
8 ὀλίγος,	» μείων ἢ ἥσσω,	» ὀλίγιστος.
9 πολὺς,	» πλέων ἢ πλείων,	» πλείστος.
10 ῥάδιος,	» ῥάων,	» ῥάστος.

Σημ. α'. Τὸ κρείσσω, ἐλάσσω, μάσσω, ἥσσω ὑποθέτουσι θετικὸν λῆγον εἰς υ' οἶον, κρατὺς, ἐλαχὺς, μακρὺς, ἡκρὺς· ἡ δὲ κατάληξις σσω γίνεται κατὰ τροπὴν τοῦ ι καὶ τοῦ ριζικοῦ χαρακτηρὸς εἰς σσ' οἶον, παχρὺς-(παχίων) πάσσω, βαθρὺς-(βαθίων) βάσσω, ταχρὺς-ταχίων θάσσω.

Σημ. β'. Ὅλα τὰ εἰς ων συγκριτικὰ εἰς τινὰς πτώσεις συγκόπτουσι τὸν χαρακτηρὰ ν καὶ συναϊροῦνται (85 β'. γ').

§. 125. Παραθετικά δὲν σχηματίζονται μόνον ἐξ ἐπιθέτων, ἀλλὰ καὶ ἐξ οὐσιαστικῶν, προθέσεων, καὶ ἐπιρρήματων· οἶον, τὸ καλλίων καὶ ἀλγίων ὑποθέτουσι θετικὸν τὸ οὐσιαστικὸν κάλλος καὶ ἄλγος, ἐκ τοῦ οὐσιαστικοῦ κέρδος σχηματίζεται συγκριτικῶν κερδίων καὶ ὑπερθ. κέρδιστος, ῥίγος-ῥιγίων-ῥίγιστος· ἔτι δὲ καὶ τὰ ποιητικὰ βασιλεὺς-βασιλεύτερος-βασιλεύτατος, κύων-κύντερος-κύντατος, μυχρὸς-μυχαίτερος-μυχαίτατος· πρὸ-πρότερος-(πρότατος-πρόατος)πρῶτος, ὑπὲρ-ὑπέρτερος-ὑπέρτατος καὶ ὑπατος κατὰ συγκοπήν· ἄνω-ἀνώτερος-ἀνώτατος, ἐνδον-ἐνδότερος-ἐνδότητος.

Σημ. α'. Γίνονται παραθετικά καὶ ἐκ παραθετικῶν οἶον, χερείων-χεριότερος(χειρότερος), καλλίων-καλλιώτερος, ἀρείων-ἀρειότερος, πρῶτος-πρώτιστος, ἐλάχιστος-ἐλαχιστότερος-ἐλαχιστότατος, τέρπνιστος-τερπνίστατος.

Σημ. β'. Ἡ σημερινὴ γλῶσσα ἔχει τέσσαρα συγκριτικὰ σημειώσεις ἄξια διὰ τὴν ὀρθογραφίαν 1) ἀρχήτερος καὶ πρωτήτερος, τὰ ὅποια γίνονται κατὰ τροπὴν τῆς αι εἰς η ἀπὸ τοῦ ἀρχαίτερος καὶ πρωταίτερος, 2) καλλίτερος καὶ μεγαλιέτερος ἀπὸ τοῦ καλλιώτερος καὶ μεγαλιώτερος κατὰ συγκοπήν.

† Περὶ ἀνωμάτων ὀνομάτων.

§. 126. Ἀνώματος λέγεται ἡ λέξις, ἥτις δὲν σχηματίζεται

κατὰ τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς. Τὰ ἀνώμαλα ὀνόματα εἶναι τεσσάρων εἰδῶν, κατὰ γένος, κλίσιν, ῥίζαν καὶ κατ' ἔλ-
λειψιν.

§. 127. Κατὰ γένος ἀνώμαλα λέγονται τὰ ὀνόματα, ὅταν εἰς μὲν τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ᾖναι γένους ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν γένους εὐδαιτέρου· οἶον, ὁ δεσμὸς-τὰ δε-
σμὰ, ἡ κέλευθος-τὰ κέλευθα, ὁ πλοῦτος-τὰ πλούτη (73 σημ. γ').

§. 128. Κατὰ κλίσιν ἀνώμαλα λέγονται ὅταν τινὲς ἢ πᾶ-
σαι αἱ πτώσεις σχηματίζονται κατὰ δύο κλίσεις καὶ ταῦτα
λέγονται Δίκλιτα· οἶον, ὁ Οἰδίπους τοῦ Οἰδίποδος καὶ ὁ Οἰδι-
πόδης τοῦ Οἰδιπόδου, ὁ Ἴφικλος τοῦ Ἴφίκλου καὶ ὁ Ἴφικλῆς
τοῦ Ἴφικλέους, ὁ Θαλῆς τοῦ Θάλητος καὶ ὁ Θαλῆς τοῦ Θαλοῦ
(Ἴωνικῶς), τὸ δάκρυον τοῦ δακρύου καὶ τὸ δάκρυ τοῦ δάκρυος,
ὁ σκύφος τοῦ σκύφου καὶ τὸ σκύφος τοῦ σκύφερος-ους, ὁ σκότος
τοῦ σκότου καὶ τὸ σκότος τοῦ σκότερος-ους.

ὁ Πάτριος τοῦ Πάτρω καὶ Πάτριος	} Τὰ πληθυντ. συνη- θέστερα κατὰ τὴν γ'. κλίσιν.
ὁ μήτριος τοῦ μήτρω καὶ μήτριος	
ὁ Μίνιος τοῦ Μίνω καὶ Μίνιος	
ὁ κάλιος τοῦ κάλω καὶ κάλιος	

† §. 129. Ὁσαύτως ἀνώμαλα κατὰ κλίσιν εἶναι τὰ εἰς ω καὶ
ως λήγοντα θηλυκὰ, τὰ ὅποια ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ κλίνονται
κατὰ τὴν γ'. κλίσιν, ἐν δὲ τῷ δυϊκῷ καὶ πληθυντικῷ κατὰ
τὴν δευτέραν τῶν ἰσοσυλλάβων. Τῶν δὲ εἰς ω μόνον θηλυκῶν
ἡ ἐνικ. αἰτίατ. δὲν περισπᾶται παρὰ τὸν κανόνα (37). Τούτων
κατὰ διάλεκτον ἀπαντᾷται εἰς τινὰ κύρια ὀνόματα ἢ αἰτ. εἰς
οὖν· οἶον, Λητόα-ω καὶ Λητοῦν, Ἠόα-ω καὶ Ἠοῦν.

Παραδείγματα.

Ἡ ἠχώ, τῆς ἠχόος-ους, τῆ ἠχόοι-οἶ, τὴν ἠχόα-ω, ὧ ἠχοῖ.—
Τὰ ἠχώ, ταῖν ἠχοῖν, ὧ ἠχώ.—Αἱ ἠχοῖ, τῶν ἠχῶν, ταῖς ἠχοῖς,
τάς ἠχοῦς, ὧ ἠχοῖ.

ἑνικός.

Ὄνομ.	ὁ πρέσβυς (γέρον)	ὁ πρεσβευτής (ἀπεσταλμένος)
Γενικ.	τοῦ πρεσβύτου	τοῦ πρέσβειος
Δοτικ.	τῷ πρεσβύτῃ	τῷ πρέσβει-ει
Αἰτιατ.	τὸν πρέσβυν	τὸν πρεσβευτήν
Κλητ.	ὦ πρέσβυ	ὦ πρεσβευτά

Δυϊκός.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τῶ πρεσβύτα	τῶ πρέσβες
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν πρεσβύταιν	τοῖν πρέσβεων
Κλητ.	ὦ πρεσβύτα	ὦ πρέσβες

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	οἱ πρεσβῦται	οἱ πρέσβεις-εις
Γενικ.	τῶν πρεσβυτῶν	τῶν πρέσβεων
Δοτικ.	τοῖς πρεσβύταις	τοῖς πρέσβεσι
Αἰτιατ.	τούς πρεσβύτας	τούς πρέσβεας-εις
Κλητ.	ὦ πρεσβῦται	ὦ πρέσβεις-εις

Σημ. Τὸ ὄνομα τοῦτο ὅταν σημαίνει τὸν γέροντα τὴν μὲν ἐνικὴν ὀνομ. αἰτ. καὶ κλητ. σχηματίζει ἀπὸ τὸ πρέσβυς, τὰς δὲ λοιπὰς ἀπὸ τὸ πρεσβύτης. Ὅταν δὲ σημαίνει τὸν ἀπεσταλμένον (πρεσβευτήν) σχηματίζει τὴν ἐνικ. ὀνομ. αἰτ. καὶ κλητ. ἀπὸ τὸ πρεσβευτής, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἀπὸ τὸ πρέσβυς.

§. 430. Κατὰ ρίζαν ἀνώμαλα λέγονται, ἄσων αἱ πτώσεις σχηματίζονται ἀπὸ διάφορον ρίζαν ὡς,

υἱὲ καὶ υἱέ Ze, Zην, Δι χερ, χεῖρ

Ὄνομ.	ὁ υἱός	ὁ Ζεὺς	ἡ χεῖρ
Γενικ.	τοῦ υἱοῦ καὶ υἱέος	τοῦ Διὸς καὶ Ζηνός	τῆς χειρὸς καὶ χειρὸς
Δοτ.	τῷ υἱῷ καὶ υἱεῖ	τῷ Διὶ καὶ Ζηνί	τῇ χειρὶ καὶ χειρὶ
Αἰτ.	τὸν υἱὸν καὶ υἱέα	τὸν Δία καὶ Ζῆνα	τὴν χεῖρα καὶ χεῖρα
Κλητ.	ὦ υἱέ	ὦ Ζεῷ	ὦ χεῖρ

Δυϊκός.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τῶ υἱῷ	τὰ χεῖρε καὶ χεῖρε
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν υἱοῖν	ταῖν χειροῖν καὶ χειροῖν
Κλητ.	ὦ υἱῷ	ὦ χεῖρε

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	οἱ υἱοὶ καὶ υἱεῖς	αἱ χεῖρες καὶ χεῖρες
Γενικ.	τῶν υἱῶν καὶ υἱέων	τῶν χειρῶν καὶ χειρῶν
Δοτ.	τοῖς υἱοῖς καὶ υἱεῖσι	ταῖς χειρσὶ
Αἰτ.	τούς υἱούς καὶ υἱεας	τὰς χεῖρας
Κλητ.	ὦ υἱοὶ καὶ υἱεῖς	ὦ χεῖρες

αἰ ^{αι} ^{λων} ^{αι}	αι	ονου.	αιων
ἐκ τοῦ	οὐκ	φινου.	ειρηνη
	ωτ	ονου.	ους
		γενικ.	ωτος, κτλ.
ἐκ τοῦ	γυνα	ονου.	γυνη,
	γυναικ	γενικ.	γυναικος, κτλ.
ἐκ τοῦ	δору	ονου.	δору,
	δορατ	γενικ.	δορατος, κτλ.
ἐκ τοῦ	γάλα	ονου.	γάλα,
	γαλακτ	γενικ.	γάλακτος, κτλ.
ἐκ τοῦ	υδωρ	ονου.	υδωρ,
	υδατ	γενικ.	υδατος, κτλ.
ἐκ τοῦ	γονυ	ονου.	γονυ,
	γονατ	γενικ.	γονατος, κτλ.

§. 131. Ὡσαύτως ἀνώμαλα κατὰ ρίζαν εἶναι τὸ μέγας καὶ πολὺς, τὰ ὅποια σχηματίζουσι τὴν μὲν ὀνομ. αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τὸ μέγας καὶ πολὺς, τὰς δὲ ἄλλας πτώσεις καὶ πάσας τὰς τοῦ θηλυκοῦ ἐκ τοῦ μεγάλος καὶ πολλός.

§. 132. Ἀνώμαλα κατὰ ρίζαν θεωροῦνται καὶ τὰ ἐπόμενα.

Ὁ μάρτυς τοῦ μάρτυρος, τοῦ ὁποίου, ὁ χαρακτήρ δὲν ἐφυλάχθη ἐν τῇ ὀνομαστικῇ.

ὁ κτεῖς τοῦ κτενός, κτλ.

ὁ ποῦς τοῦ ποδός, κτλ.

ὁ χουῖς, τοῦ χουός, τῷ χοί, τὸν χόα καὶ χουῖν. Πληθ. οἱ χόες, τῶν χόων, τοῖς χουσί, τοῖς χόας. Τοῦτο ἔχει καὶ σχηματισμοὺς ἐκ τοῦ χουός, γενικ. χούως καὶ Ἄττ. χουῶς, Αἰτ. χούα καὶ χουᾶ, πληθ. Αἰτ. χούας καὶ χουᾶς.

Ὁ βοῦς, τοῦ βοός, τῷ βοί, τὸν βοῦν. Πληθ. οἱ βόες καὶ βοῦς, τῶν βοῶν, τοῖς βουσί, τοῖς βόας καὶ βοῦς.

Ἡ ναῦς, τῆς νηός καὶ νεός, τῇ νηί, τὴν ναῦν, ὦ ναῦ.—Αἰ νῆες, τῶν νηῶν καὶ νεῶν, ταῖς ναυσί, τὰς ναῦς.

Ἡ γραῦς, τῆς γραός, τῇ γραί, τὴν γραῦν, ὦ γραῦ.—Αἰ γραῖες, τῶν γραῶν, ταῖς γραυσί, τὰς γραῖας καὶ γραῦς.

§. 133. Ἀνώμαλα κατ' ἔλλειψιν λέγονται ὅσα δὲν ἔχουσιν ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς ἢ ὅλας τὰς πτώσεις εὐχρηστούς.

§. 134. Ἐλλειπτικά κατ' ἀριθμὸν εἶναι·

α.) Ὁ ἀήρ, τὰ ἔγκατα, αἱ ἐτησίαι, αἱ δυσμαί.

β.) Τὰ τῶν ἐορτῶν ὀνόματα ὄιον, τὰ Διονύσια, τὰ Ὀλύμπια κτλ.

γ.) Τὰ ἀριθμητικά εἰς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες.

δ.) Τὰ τῶν τόπων, πόλεων, ποταμῶν, ὀρέων ὀνόματα ὄιον, Κόρινθος, Κηφισσός, Ὀλυμπος κτλ.

ε.) Τὸ ἀμφω, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται εἰς μόνον τὸν δυϊκὸν ἀριθμὸν, καὶ τὸ ἀμρότερα, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται σπανιώτατα εἰς τὸν ἐνικόν, ἰδίως δὲ εἰς τὸν δυϊκὸν καὶ πληθυντικόν.

ς.) Τὸ πρᾶος ἢ πρᾶος, τοῦ ὁποῖου ἀπαντᾶται συνεχέστερον ὁ ἐνικός καὶ δυϊκός. Οἱ δ' ἄλλοι σχηματισμοὶ ἀναπληροῦνται ἀπὸ τοῦ πρᾶς-εἰα-ῦ.

† §. 135. Ἐλλειπτικά κατὰ πτώσιν εἶναι·

α.) Τὰ οὐδέτερα ὄναρ, ὕπαρ, ὄφελος, δέμας, σέβας, τὰ ὁποῖα εἶναι ὀνομαστική, αἰτιατική καὶ κλητική, καὶ τινε ποιητικά.

β.) Μάλη, τοῦ ὁποῖου μόνον ἡ γενική εὐρίσκεται ὑπὸ μάλης, καὶ τὸ νέωτα-εἰς νέωτα, καὶ τὸ φρούδος τοῦ ὁποῖου εἶναι εὐχρηστοσὴ ὀνομαστική παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ.

γ.) Τὸ σῶς, συναιρούμενον ἐκ τοῦ σᾶος, εἶναι κοινὸν κατὰ γένος καὶ ἀπαντᾶται ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ τούτου μόνον σῶς (ἐνικ. ὄνομ. ἢ πληθ. αἰτ.) σῶν (ἐνικ. αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδετέρου) σᾶ (ἐνικ. ὄνομ. τοῦ θηλ. καὶ πληθ. ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδ.)· ἀναπληροῦνται δὲ αἱ ἄλλαι πτώσεις ἐκ τοῦ ὀμχλοῦ σῶος-σῶα-σῶον.

δ.) Πολλά, τὰ ὁποῖα ἐξέπεσαν εἰς ἐπιρρήματικὴν σημασίαν καὶ ἀπαντῶνται κατὰ μίαν πτώσιν μόνον ἢ καὶ μετὰ προθέσεως ὄιον, αἴφνης-ἐξαίφνης, πανταχοῦ, οὐδαμοῦ.

Σημ. Ἀνώμαλα εἶναι καὶ τὰ ἐλλιπῆ παραθετικά §. 124.

Ἰδιόκλιτα καὶ Ἀκλιτα.

§. 136. Ἰδιόκλιτα λέγονται ὅσα δὲν κλίνονται κατὰ τοὺς

διαγεγραμμένους τύπους τῶν τριῶν κλίσεων, ἀλλὰ κατ' ἴδιον τινὰ τύπον. Εἶναι δὲ ὀνόματά τινὰ κύρια ἢ προσηγορικά, τὰ ὁποῖα ἔγειναν κατ' ἀποκοπὴν, καὶ ἐδίδοντο εἰς τινὰς ὑποκοριστικῶς ἢ σαωπτικῶς· οἶον, Θεοῦδας, Ἄλεξᾶς, Ἄρποκράς, Δημᾶς, Ἐπαφρᾶς, Ἑρμᾶς, Μητρᾶς, Φιλᾶς. ἀντὶ Θεόδωρος, Ἄλεξανδρος, Ἄρποκράτης, Δημήτριος, Ἐπαφρόδιτος, Ἑρμόδωρος, Μητροδωρος, Φιλόδημος. Ἐτι δὲ Διονῦς, ἀπφῦς ἀντὶ Διονύσιος, πάπας. Ἐτι δανᾶς, τρεσᾶς, κατωφαγᾶς ἀπὸ τοῦ δάνω, τρέω, κάτω-τρώγω.

§. 137. Μετὰ τούτων συναριθμοῦνται καὶ ξενικά τινὰ κύρια ὀνόματα καταλήγοντα εἰς φωνῆν μακρὸν μετὰ ληκτικοῦ ς καὶ τονιζόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἶον, Θωμᾶς, Ἰησοῦς, Μανασῆς. Πάντα ταῦτα κλίνονται κατὰ τὰ ἐξῆς παραδείγματα.

Ὁ Θωμᾶς	τοῦ Θωμᾶ	τῷ Θωμᾶ	τὸν Θωμᾶν	ὦ Θωμᾶ.
Ὁ Φιλῆς	τοῦ Φιλῆ	τῷ Φιλῆ	τὸν Φιλῆν	ὦ Φιλῆ.
Ὁ Διονῦς	τοῦ Διονῦ	τῷ Διονῦ	τὸν Διονῦν	ὦ Διονῦ.
Ὁ Ἰησοῦς	τοῦ Ἰησοῦ	τῷ Ἰησοῦ	τὸν Ἰησοῦν	ὦ Ἰησοῦ.

§. 138. Ἀκλιτα λέγονται ὅσα δὲν κλίνονται, ἤτοι δὲν μεταβάλλουσι κατάληξιν κατὰ διαφόρους πτώσεις. Ταῦτα δὲ εἶναι.

α.) Ὄνόματά τινὰ ξένων γλωσσῶν παραδεχθέντα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ δίχως μεταβολῆς καταλήξεως· οἶον, τὸ Πάσχα, ὁ Ἄδάμ, ὁ Δαβὶδ, ὁ Ἰωσήφ.

β.) Τὰ τῶν γραμμάτων ὀνόματα, ὡς ξένα καὶ αὐτὰ· οἶον, τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα κτλ.

γ.) Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἀπὸ τῶν πέντε μέχρι τῶν ἑκατόν.

Ἀριθμητικά.

§. 139. Τὰ Ἀριθμητικά εἶναι α.) Ἐπίθετα, ὅταν φανερώσωσι τὴν πλῆθὺν ἢ τὴν πολλαπλότητα τῶν ἀντικειμένων· β.) Οὐσιαστικά, ὅταν φανερώσωσιν ἀριθμὸν τινὰ ἀφηρημένους· γ.) Ἐπιρρήματα, ὅταν φανερώσωσι ποσάκις γίνεται τι ἐν καιρῷ τινι.

§. 140. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα διακροῦνται·

α.) Εἰς Ἀπόλυτα, ἐὰν φανερώωσιν ἀπλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντικειμένων· οἷον, εἰς-μῖα-έν, δύο, τρεῖς-τρία, τέσσαρες κτλ.

β.) Τακτικά, ἐὰν φανερώωσι τάξιν καὶ ἀκολουθίαν ἢ βαθμόν. Ταῦτα δὲ γίνονται ἀπὸ τῶν ἀπολύτων καὶ λήγουσιν εἰς τος μὲν, ὅσα γίνονται ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τῶν δέκα, εἰς στος δὲ αἱ δεκάδες, ἑκατοντάδες κτλ. οἷον, εἰς-πρῶτος, δύο-δεύτερος (συγκριτ., τοῦ ὑποίου ὑπερθετικ. παρὰ ποιηταῖς δεύτατος = ἔσχατος), τρία-τρίτος, τέσσαρα-τέταρτος (κατ' ἀποβολὴν τοῦ ἐνὸς τ), πέντε-πέμπτος (ἀπὸ τοῦ αἰολικοῦ πέμ.πε), ἑπτὰ-ἕβδομος (ἀπὸ τοῦ αἰολικοῦ ἕβ.δεμ καὶ ποιητ. ἕβδόματος), ἑκτὼ-ἑξῆδος (ποιητ. ἑξῆδατος), ἑννέα-ἑννατος, δέκα-δέκατος, εἰκοστὸς, τριακοστὸς, τεσσαρακοστὸς, διακοσιοστὸς, χίλιοστὸς, ἑκατομμυριοστὸς.

γ.) Χρονικά, ἐὰν φανερώωσι τάξιν ἡμέρας καθ' ἣν γίνεται τι. Ταῦτα δὲ γίνονται ἐκ τῶν τακτικῶν καὶ λήγουσιν εἰς αἰος· οἷον, προτεραιος, δευτεραιος, τριταῖος, τεταρταῖος, ὑστεραιος.

δ.) Πολλαπλασιαστικά, ἐὰν φανερώωσι ποσάκις τι ἐμπεριέχει ἄλλο. Ταῦτα δὲ γίνονται ἀπὸ τοῦ ἀριθμητικοῦ ἐπιρρήματος κατ' ἀποβολὴν τῆς συλλαβῆς κικ καὶ προσθέσει τῆς καταλήξεως πλῆος-πλοῦς· οἷον, ἀπλοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς, τετραπλοῦς, κτλ.

ε.) Ἀναλογικά, ἐὰν φανερώωσιν ἀναλογίαν τοῦ ὅλου πρὸς τὰ μέρη, ἢ τ' ἀνάπαλιν. Ταῦτα γίνονται ἀπὸ τὰ πολλαπλασιαστικά μεταβολῇ τῆς καταλήξεως πλῆος εἰς πλάσιος ἢ πλάσιων· οἷον, διπλάσιος-ία-ιον καὶ διπλασίων, τριπλάσιος-ία-ον καὶ τριπλασίων, τετραπλάσιος-ία-ιον καὶ τετραπλασίων κτλ.

§. 141. Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά εἶναι πάντα θηλυκά. Ταῦτα δὲ γίνονται ἀπὸ τῶν ἀπολύτων καὶ καταλήγουσιν εἰς ας· οἷον, ἐνὰς-άδος, καὶ συνηθέστερον ἀπὸ τοῦ ἐπιθέτου μόνος-μονὰς-άδος, δυὰς, τριάς, τετράς, πεντάς, ἑξὰς, ἑβδόμας, ὀγδοάς, ἐννεάς, δεκάς, εἰκάς, τριακάς κτλ. Μόνον τέσσαρα πα-

ράγονται ἀπὸ τῶν τακτικῶν τὰ ὁποῖα καταλήγουσι καὶ εἰς υς^α υος^ι οἶον, τριτὺς, τετρακτὺς, ἑκατοστὺς, χιλιοστὺς, τὰ ὁποῖα εἶναι ὀλιγώτερον εὐχρηστοῦ τῶν κοινῶν τριάς, τετράς κτλ.

§. 142. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα γίνονται ἀπὸ τῶν ἀπολύτων καὶ καταλήγουσι ἁ.) εἰς ακίς, ἐὰν φανερώσῃ τὸ πόσος φορὰς γίνεται τι' οἶον, τετράκις, πεντάκις, δεκάκις ἐξαιρεῖται τὸ ἅπαξ (γινόμενον κατὰ σύνθεσιν ἀπὸ τοῦ τῶν Ταραντῶν $\alpha\zeta = \epsilon\iota\varsigma$ καὶ τοῦ πᾶς), δις, τρίς. β.) εἰς χως, ἐὰν φανερώσῃ κατὰ πόσους τρόπους γίνεται τι' οἶον, διχῶς, τριχῶς, τετραχῶς, πολλαχῶς. γ.) εἰς χι, χι, χοθεν, χοῦ, ἐὰν φανερώσῃ εἰς πόσα μέρη εἶναι διηρημένον τι' οἶον, δίχῃ, διχῆ, διχίθεν, διχοῦ, τρίχῃ, τριχῆ, τριχοῦ, τέτραχῃ, τετραχῆ, τετραχίθεν.

§. 143. Τὰ ἀριθμητικὰ ἀπόλυτα ἀπὸ τῶν πέντε μέχρι τῶν ἑκατὸν εἶναι ἄκλιτα (138 γ'), τὰ ἐπέκεινα δὲ κλίνονται ὡς τριγενῆ τριακάληκτα ἐπίθετα εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν οἶον, οἱ διακόσιοι-αὶ διακόσιαι-τὰ διακόσια, οἱ τριακόσιοι-αὶ τριακόσιαι-τὰ τριακόσια κτλ. Ἀπαντῶνται ἐνίοτε τὰ τοιαῦτα εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἀντὶ πληθυντικοῦ οἶον, ἄσπις μυρία καὶ τετρακοσία. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τῶν τεσσάρων κλίνονται οὕτως:

μ
 ἁ.) ἄρσ. εἰς ἐνὸς ἐνὶ ἓνα } μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.
 θηλ. μία μίᾱς μίᾱ μίαν
 οὐδ. ἓν ἐνὸς ἐνὶ ἓν

β.) Δυϊκὸς ὄνομ. καὶ αἰτ. δύο (δύο κοιν.) γενικ. καὶ δοτ. δυοῖν καὶ Ἀττικῶς δυεῖν πληθυντ. ὄνομ. γενικ. αἰτ. δύο, δοτ. δυοί.

γ.) ἄρσ. καὶ θηλ. ὄνομ. τρεῖς, γεν. τριῶν, δοτ. τρισί, αἰτ. τρεῖς.

οὐδ. ὄνομ. τρία, γεν. τριῶν, δοτ. τρισί, αἰτ. τρία.

δ.) ἄρσ. καὶ θηλ. ὄνομ. τέσσαρες, γεν. τεσσάρων, δοτ. τέσσαρσι, αἰτ. τέσσαρες.

οὐδ. ὄνομ. τέσσαρα, γεν. τεσσάρων, δοτ. τέσσαρσι, αἰτ. τέσσαρα.

Σημ. α. Ὅλα τὰ ἀριθμητικὰ τὰ ἀρχίζοντα ἀπὸ φωνήεντος δασύνονται, πλὴν τοῦ ὀκτώ, ἑνένια καὶ εἴκοσι (τὸ ὅποιον πρὸ φωνήεντος λαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν ν) καὶ τῶν παραγομένων ἐξ αὐτῶν οἶον, ὀγδοήκοντα, ἑνενήκοντα κτλ.

Σημ. β. Τὸ δύο εἰς τὸν δυϊκὸν γράφεται διὰ τοῦ ω, διότι τιαύτη εἶναι ἢ κατάληξις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν διὰ τοῦ ο κατὰ τὸν ἀρχαιότερον σχηματισμὸν.

Σημ. γ. Τὸ εἰς—μία—ἐν συνθετόμενον μετὰ τοῦ ου καὶ μὴ παράγει τὰς ἀρνητικὰς ἢ ἀπαγορευτικὰς ἀντωνυμίας οὐδεὶς καὶ μηδεὶς, περὶ ὧν θὰ διαλάβωμεν ἐν τῇ οἰκίῳ τότῳ.

Σημ. δ. Οἱ ἀρχαῖοι ἐν τῇ συνθέσει τῶν ἀριθμῶν ἐνίστη προτάσσουσι τὸν μικρότερον καὶ ἐπιφέρουσι τὸν μεγαλειότερον [διὰ τοῦ] καὶ οἶον, δυοκαίδεκα, πεντεκαίδεκα, καὶ τ' ἀνάπαλιν οἶον, εἴκοσι καὶ πέντε.

Σημ. ε. Ἐνίστη τίθεται ἢ πρὸς μετὰ τοῦ μικροτέρου καὶ μεγαλειότερου ἀριθμοῦ οἶον, ἑπτὰ πρὸς τοῖς εἴκοσι καὶ τριακοσίαις=327. Ἐπὶ δὲ ἡμερομηνιῶν τίθεται ἢ ἐπί οἶον, Θαργηλιώνος ἕκτη ἐπὶ εἰκάδι.

Ἀριθμητικὰ σημεῖα.

§. 144. Ἀριθμητικὰ σημεῖα οἱ Ἕλληες εἶχον τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου διακροῦντες αὐτὰ εἰς τρεῖς τάξεις. Ἐκ τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη περιέχουσα α—θ σημαίνει μονάδας· ἡ δευτέρα περιλαμβάνουσα ι—π σημαίνει δεκάδας· καὶ ἡ τρίτη περιέχουσα ρ—ω σημαίνει ἑκατοντάδας.

§. 145. Ἐκάστη τάξις περιέχει ὀκτὼ μόνον γράμματα, ἐνῷ χρειάζονται ἑνένια ἀριθμητικὰ σημεῖα. Διὸ ἐπρόσθεσαν εἰς μὲν τὴν πρώτην τάξιν τῶν μονάδων τὸ Ϛ ἢ ϛ· σημαίνον τὸν ἀριθμὸν ἕξ· εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὸ Φοινικικὸν κοππ η, τὸ ὅποιον σημαίνει τὸν ἀριθμὸν ἑνενήκοντα καὶ εἰς τὴν τρίτην τὸ Φοινικικὸν σαμπὶ Ϙ, τὸ ὅποιον σημαίνει τὸν ἀριθμὸν ἑνεακόσια. Τὰ γράμματα τονιζόμενα δι' ὀξείας ἄνωθεν παρίστωνται μονάδας, δεκάδας, ἑκατοντάδας, δεχόμενα δὲ κεραίαν ὑπογεγραμμένην ἀριστερόθεν παρίστωνται χιλιάδας.

§. 146. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀριθμητικὰ σημεῖα εἶχον τὰ ἐξῆς ἑξ' γράμματα τὸ I=1, II=5, Δ=10, Π=100, Χ=1000, Μ=10000, τὰ ὅποια εἶναι ἀρχικὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν παριστανομένων ἀριθμῶν. Ἐμπερικλειόμενα δὲ τὸ Δ, Π, Χ, Μ εἰς τὸ Π σημαίνουσι τὸν διὰ πέντε πολλαπλασιασμὸν αὐτῶν.

Σημ. Καὶ τὸ ἔτος ἐσημεῖον διὰ τοῦ L=λ ἀρκτικὸν τῆς λέξεως Λυκάδας=ἐνιαυτός· οἶον, Lλέ.=ἔτη 35, Lμύ.=ἔτη 48.

Ἀριθμητικὰ σημεῖα.

1—ᾠ—I	80—π ⁷ —[Δ]ΔΔΔ
2—β—II	90—η—[Δ]ΔΔΔΔ
3—γ—III	400—ρ—II
4—δ—IIII	200—σ—IIII
5—ε—V	300—τ—IIIIII
6—ς—VI	400—υ—IIIIIIII
7—ζ—VII	500—φ—[Π]
8—η—IIIIII	600—χ—[Π]II
9—θ—IIIIIIII	700—ψ—[Π]IIII
10—ι—Δ	800—ω—[Π]IIIIII
11—ια—ΔI	900—Ϟ—[Π]IIIIIIII
12—ιβ—ΔII	1000—α—Χ
13—ιγ—ΔIII	2000—β—XX
14—ιδ—ΔIIII	3000—γ—XXX
15—ιε—ΔV	4000—δ—XXXX
16—ισ—ΔVI	5000—ε—[Χ]
17—ιζ—ΔVII	6000—ς—[Χ]X
18—ιη—ΔIIII	7000—ζ—[Χ]XX
19—ιθ—ΔIIIIII	8000—η—[Χ]XXX
20—κ—ΔΔ	9000—θ—[Χ]XXXX
30—λ—ΔΔΔ	10000—ι—M
40—μ—ΔΔΔΔ	20000—κ—MM
50—ν—[Δ]	30000—λ—MMM
60—ξ—[Δ]Δ	40000—μ—MMMM
70—ο—[Δ]ΔΔ	50000—ν—[M]

Περὶ Ἀντωνυμιῶν.

§. 147. Ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ λέξεις αἱ τιθέμεναι ἀντὶ τῶν ὀνομάτων. Αἱ ἀντωνυμίαι εἶναι δώδεκα εἰδῶν Προσωπικαί, Κτητικαί, Δεικτικαί, Ἀναφορικαί, Ὀριστικὴ ἢ Ἐπιαναληπτικὴ, Αὐτοπαθεῖς, Ἀλληλοπαθεῖς, Ἐρωτηματικαί, Ἀόριστοι, Ἀρνητικαί ἢ Ἀπαγορευτικαί, Ἐπιμεριστικαί καὶ Συσχετικαί. Κυρίως δὲ ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ Προσωπικαί ἢ Πρωτότυποι Οὐσιαστικαί, αἵτινες φανερώουσι τὰ ἐν τῇ ὁμιλίᾳ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶναι τρία ἄ. ὁ λαλῶν, β'. ὁ πρὸς ὃν ἀποστίνεταί ὁ λαλῶν καὶ γ'. τὸ ἀντικείμενον τοῦ λόγου.

§. 148. Κλίνονται δὲ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

	ἄ. πρόσωπον.	β'. πρόσωπον.	γ'. πρόσωπον.
Ἐνικός.	ἐγὼ, ἐμοῦ καὶ μου, ἐμοὶ καὶ μοι, ἐμὲ καὶ με.	σύ, σοῦ, σοί, σέ.	— οὗ, οἶ, ἐ.
Δυϊκός.	νῶϊ καὶ νῶ, νῶν καὶ νῶν,	σφῶϊ καὶ σφῶ, σφῶν καὶ σφῶν.	σφῶς καὶ σφῶ, σφῶν.
Πληθ.	ἡμεῖς, ἡμῶν, ἡμῖν, ἡμᾶς.	ὑμεῖς, ὑμῶν, ὑμῖν, ὑμᾶς.	σφεῖς οὐδέτ. σφέα, σφῶν, σφίσιν, σφεᾶς οὐδέτ. σφέα.

Σημ. ἄ. Εἰς τὰς προσωπικὰς ἀντωνυμίας παρατηροῦμεν ἄ.) ὅτι εἶναι γένους κοινοῦ, ἐκτὸς τοῦ γ'.ου προσώπου, τὸ ὅποσον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἔχει Ὀνομαστ. καὶ Αἰτιατ. οὐδετέρου· β'.) ὅτι εἶναι ἰδιόκλητοι· γ'.) ὅτι ἐγκλίνονται (26, 31 γ'). δ'.) ὅτι λαμβάνουσι τὸ περιοριστικὸν γε καὶ εἰς τὰ ἐνικά τοῦ ἄ. προσώπου ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον, ἐκτὸς τῆς γενικῆς ἐμοῦ γε· οἶον, ἔμοι γε, ἔγω γε· ἐ.) τὸ γ'. πρόσωπον ὀνομαστικὴν δὲν ἔχει· ἀπαντᾶται δὲ μόνον εἰς τὰς φράσεις καὶ ὅς=καὶ αὐτός, ἢ δ' ὅς=εἶπεν αὐτός.

Σημ. β'. Ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν ἐν γένει παρατηροῦμεν ὅτι δὲν ἔχουσι

κλητικῆν, καὶ ὅτι κλίνονται ἀνθρώπως, πλὴν τινῶν ἐξαιρέσεων (154, 460).

§. 149. *Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι* λέγονται ὅσας μεταχειρίζομεθα διὰ νὰ φανερώσωμεν ὅτι ἀντικείμενόν τι εἶναι κτῆμα προσώπου τινὸς ἢ πολλῶν προσώπων. Σχηματίζονται δὲ αὗται ἐκ τῶν γενικῶν τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, ἐὰν ἐπισυναφθῇ εἰς μὲν τὰς ἐνικ. γενικὰς ἢ κατάληξις ὅς, εἰς δὲ τὰς δυνάμεις καὶ ἀσυνακρέτους πληθυντικὰς ἢ κατάληξις τερος, ἀφροῦ ἀποκοπῆ ἢ ἰδική των· οἶον,

Ἐνικ.	ἐμοῦ	-ἐμός	-ῆ	- ὄν.	} πρωτοπρόσωποι.
Δυνάμ.	νῶϊν	-νωΐτερος	-ρα	- ρον.	
Πληθ.	ἡμέων	-ἡμέτερος	-ρα	- ρον.	
Ἐνικ.	σοῦ	-σός	-σῆ	- σόν.	} δευτεροπρόσωποι.
Δυνάμ.	σφῶϊν	-σφωΐτερος	-ρα	- ρον.	
Πληθ.	υμέων	-ἡμέτερος	-ρα	- ρόν.	
Ἐνικ.	οὔ (ἔο)	-ἐός	-ἐή	- ἐόν.	} τριτοπρόσωποι.
Δυνάμ.		-	-	-	
Πληθ.	σφέων	-σφέτερος	-ρα	- ρον.	

Σημ. Ἐκ τοῦ δυνάμ. τοῦ τρίτου προσώπου δὲν σχηματίζομεν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, διότι θὰ συμπέσῃ μὲ τὴν ἐκ τῆς γενικῆς τοῦ πληθυντ. σχηματιζομένην.

§. 150. *Δεικτικαὶ* λέγονται ἐκεῖναι τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα νὰ δείξωμεν τὰ πρόσωπα καὶ πράγματα εἶναι δὲ αὗται

1) Οὗτος, τούτου, τούτῳ, τοῦτον, ὃ οὗτος. —Τούτῳ, τούτοι. —Οὔτοι, τούτων, τούτοις, τούτους. —Θηλυκ. αὕτη, ταύτης, ταύτῃ, ταύτην, ὃ αὕτη. —Ταῦτα, ταύταιν. —Αὗται, τούτων, ταύταις, ταύτας. —Οὐδετ. Τοῦτο, τούτῳ, τούτῳ, τοῦτο. —Τούτῳ, τούτοι. —Ταῦτα, τούτων, τούτοις, ταῦτα.

2) Ὅδε, ἧδε, τόδε

3) Ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο.

Σημ. α. Εἰς τὴν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν οὗτος παρατηροῦμεν α.) Παράγεται ἀπὸ τοῦ ἄρθρου ὁ, ἡ, τὸ καὶ τῆς παραγωγικῆς κατάληξεως υτος, υτη, υτο· β.) ὅτι μεταχειρίζομεθα αὐτὴν διὰ νὰ δείξωμεν τὰ πλησίον ἀντικείμενα, εἰς δὲ τὸν λόγον συνήθως τὰ ἄνω φηθέντα· γ.) ὅτι ἔχει

γενικ. κλητικὴν διὰ τὸ ἄρσεν. καὶ θηλυκ. ὦ οὗτος, ὦ αὕτη, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι ὅταν ἤθελον νὰ καλέσωσι τινὰ τοῦ ὁποίου ἢ δὲν ἤξευρον τὸ ὄνομα, ἢ δὲν ἤθελον νὰ τὸν ὀνομάσωσι πρὸς περιφρόνησιν (ἴσον τῷ τῆς σημερινῆς γλώσσης Αἰ τοῦ λόγου σου)· δ'.) πρὸς περισσότερην ἐπίτασιν τῆς δαίξεως λαμβάνει εἰς τὸ τέλος ι (προσχηματισμὸν καλούμενον), τὸ ὁποῖον ἀποκρούει τὰ πρὸ αὐτοῦ εὐρισκόμενα βραχέα φωνήεντα α, ε, ο καὶ ὀξύνεται· οἶον, οὔτοςι, τουτουί, τουτονί, τουτι, ταυτί· ε.) ὅτι κλίνεται τὸ μὲν ἄρσ. καὶ οὐδ. κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν, τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν πρώτην.

Σημ. β'. Ὁ προσχηματισμὸς ι, τὸν ὁποῖον λαμβάνουσι καὶ αἱ λοιπαὶ δεκτικαὶ ἀντωνυμίαι, πρὸ φωνήεντος λαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν ν, εἴαν ἔχη πρὸ αὐτοῦ σ· οἶον, οὔτοςιν ὁ ἄνθρωπος, ἐκείνοσιν ὁ κύων, ὀδί. Τὸν προσχηματισμὸν λαμβάνουσι καὶ ἄλλαι λέξεις (ιδ. § 480 σημ. γ').

§. 451. Τὴν ὁδε μεταχειρίζομεθα διὰ νὰ δαίξωμεν τὰ πολὺ πλησίον καὶ τὰ μέλλοντα νὰ λεχθῶσιν· οἶον, τάδε λέγει Κύριος. Συντίθεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἄρθρου ὁ, ἡ, τὸ, καὶ τοῦ ἐγκλινομένου δε.

§. 452. Τὴν δὲ ἐκεῖνος μεταχειρίζομεθα νὰ δαίξωμεν τὰ μακρὰν κείμενα ἀντικείμενα. Τινὲς παράγουσι ταύτην ἀπὸ τῆς λέξεως ἐκεῖ.

§. 453. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι τὰς δόποιαι μεταχειριζόμεθα ὅταν ἀναφέρωμεν τὸν λόγον εἰς τὰ προλεχθέντα, τὰ ὁποῖα συνδέομεν μετὰ τῶν ἐπομένων· εἶναι δὲ ἡ ὅς, ἡ, ὅϊ

Σημ. α'. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη κλίνεται κατὰ τὴν δευτέραν καὶ πρώτην κλίσιν ὁμαλῶς. Εἰς τὴν κλίσιν αὐτῆς λαμβάνει α.) τὸ μόριον περ εἰς πάσας τὰς πτώσεις, τὸ ὁποῖον μένει ἀκλιτὸν· οἶον, ὅσπερ, οὐπερ, ἡπερ, ὅπερ· β.) τὴν ἐγκλινομένην ἀόριστον ἀντωνυμίαν τις, καὶ τότε κλίνεται ἀδιαίρετως ἐκάστη κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν ἑαυτῆς κλίσιν· οἶον, ὅστις-οὗτινος, ὅστιν, ὄντινα, ὅτι, οὗτινος κτλ.

Σημ. β'. Εἰς τὸ οὐδέτερον ὅτι συνειθίζουσιν οἱ ἀρχαιότεροι νὰ γράψωσιν ὑποδιαστολὴν διὰ νὰ διακρίνηται ἀπὸ τοῦ συνδέσμου ὅτι· οἱ νεώτεροι δὲ γράφουσιν αὐτὸ κατὰ διάστασιν· οἶον, ὅτι. Τὸ ἄρσεν. καὶ οὐδ. ἔχουσι γενικ. ὅτου ὁστ. ὅτι· εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν τοῦ οὐδ. ἡ ὄνομ. καὶ αἰτ. σχηματίζεται ἀττικῶς ἄτινα καὶ ἄττα. Εὐρίσκεται ἐπίστε καὶ πληθυντ. γενικ. ὅτων, ὅσις, ὅσις τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ.

§. 154. Ὀριστικὴ ἢ Ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία λέγεται ἐκείνη, τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζομεθα νὰ ὀρίσωμεν ἢ ἐπαναλάβωμεν ἀντικείμενόν τι· εἶναι δὲ ἡ αὐτός. Αὕτη κλίνεται ὁμαλῶς κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν.

Σημ. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός κλίνεται καὶ ἐνάρθρως ὁ αὐτός = ὁ ἴδιος καὶ κινᾶται, τὸ δὲ οὐδέτερον τότε διαφορεῖται ὀηλ. καταλήγει εἰς ο καὶ ον· οἶον, ταυτό καὶ ταυτόν (§. 106).

§. 155. Ἀυτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα διὰ νὰ φανερώσωμεν αὐτοπάθειαν, ἥτοι ὅτι ἡ ἐνέργεια προσώπου τινὸς ἢ πράγματος ἐπιστρέφει εἰς τὸ ἴδιον· οἶον, ἐγὼ παιδεύω ἐμαυτόν. εἶναι δὲ αὗται,

Ἑρικός.

ἀ. προσ.
γεν. ἐμαυτοῦ-ῆς,
δοτ. ἐμαυτῶ-ῆ,
αἰτ. ἐμαυτόν-ῆν.

β'. προσ.
σεαυτοῦ-ῆς,
σεαυτῶ-ῆ,
σεαυτόν ῆν.

γ'. προσ.
ἐαυτοῦ-ῆς-οῦ,
ἐαυτῶ-ῆ-ῶ,
ἐαυτόν-ῆν-όν.

Πληθυντικός.

γεν. ἡμῶν αὐτῶν,
δοτ. ἡμῖν αὐτοῖς-αῖς,
αἰτ. ἡμᾶς αὐτούς-αῖς.

ὕμῶν αὐτῶν,
ὕμῖν αὐτοῖς-αῖς,
ὕμᾶς αὐτούς-αῖς.

σφῶν αὐτῶν
σφίσιν αὐτοῖς-αῖς
σφᾶς αὐτούς-αῖς.

Σημ. Εἰς τὰς αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίας παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς. ἀ.) ὅτι γίνονται κατὰ σύνθεσιν ἐκ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῆς ὀριστικῆς ἢ ἐπαναληπτικῆς, διὸ καλοῦνται καὶ Σύνθετοι· οἶον, ἐμοῦ-ἐμέο-αὐτοῦ καὶ κατὰ κρᾶσιν ἐμαυτοῦ κτλ. β'.) ὅτι εἶναι ἀνώμαλοι κατ' ἔλλειψιν. γ'.) αἱ πλάγαι πτώσεις τοῦ β'. καὶ γ'. προσώπου εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἀπαντῶνται καὶ ἄνευ τοῦ ε' οἶον, σεαυτοῦ-σεαυτῶ-σεαυτόν, αὐτοῦ-αὐτῶ-αὐτόν μετὰ ὁμοειδίας πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς ὀριστικῆς ἢ ἐπαναληπτικῆς ψιλουμένης δ'.) τὸ ἀ. καὶ β'. προσ. ἔχει εὐχρηστα μόνον τὰ δύο γένη. ἐ.) ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τοῦ γ'. προσ. ἀπαντᾶται καὶ ἐαυτῶν, ἐαυτοῖς-αῖς-οῖς, ἐαυτούς-αῖς-ᾶ ἢ καὶ ἄνευ τοῦ ε' οἶον, αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐτούς καὶ διὰ τὰ τρία πρόσωπα εὐχρηστος· οἶον, φονεύομεν ἐαυτούς κτλ.

§. 156. Ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμία λέγεται ἐκείνη, ἥτις φανερώσει τὴν μεταξὺ δύο ἢ περισσοτέρων προσώπων ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν· κλίνεται δὲ οὕτω·

Δυϊκός.

Γεν καὶ Δοτ. ἀλλήλοιν-αιν-οιν.

Αἶτ. ἀλλήλω-α-ω.

Πληθυντικός.

Γεν. ἀλλήλων-ων-ων.

Δοτ. ἀλλήλοισ-αῖς-οῖς.

Αἶτ. ἀλλήλους-ας-ἄλληλα.

Σημ. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη παράγεται ἀπὸ τῆς ἄλλος κατ'ἐπέκθεσιν τῆς συλλαβῆς λη.—Εἶναι ἀνώμαλος κατ' ἔλλειψιν.

§. 137. Ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα ὅταν ἐρωτῶμεν περὶ τινος προσώπου ἢ πράγματος. Εἶναι δὲ αὗται τίς, πότερος, ποῖος, πόσος, πηλίκος, πόστος, ποσταῖος, ποδαπός. Ἐκ τούτων ἢ τίς εἶναι δικατάληκτος καὶ κλίνεται περιττοσυλλάβως, αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι εἶναι ὁμαλὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

Σημ. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τονίζεται ἐπὶ τῆς ῥιζικῆς συλλαβῆς (99 δ'), τὸ δὲ ἄρσ. καὶ οὐδ. ἔχει γενικ. τίνος καὶ τοῦ, δοτικ. τίνι καὶ τῷ, τὰ ὁποῖα προφέρονται ἐντονώτερα ἀπὸ τὰ ὁμόφωνα τῶν ἄρθρα.

§. 138. Ἀρίστοι ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα ὅταν ἀναφέρωμεν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι προσδιωρισμένον, ἀλλ' ἄγνωστον. Εἶναι δὲ αὗται· τίς, ὀπίσος, ὀποῖος, ὀπότερος, δεῖνα, εἶνιοι. Ἡ μὲν ὀπίσος, ὀποῖος καὶ ὀπότερος κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς· α.) ἢ τίς κλίνεται ὁμαλῶς κατὰ τὴν γ'. κλίσιν καὶ τονίζεται παντοῦ ἐπὶ τῆς πτωτικῆς καταλήξεως· β.) ἐγκλίνεται καὶ ἔχει γενικ. τίνος καὶ του, δοτ. τίνι καὶ τῷ, τὸ δὲ οὐδέτερον εἰς τὴν πληθ. ὄνομ. καὶ αἰτιατ. σχηματίζεται τινὰ καὶ ἄττα· γ.) ἢ δεῖνα πολλάκις ἀπαντᾶται ἄκλιτος, πολλάκις δὲ κλίνεται οὕτως, ὃ ἢ τὸ δεῖνα, γενικ. δεῖνος, δοτικ. δεῖνι, αἶτ. δεῖνα· πληθυντ. δεῖνες, δεῖνων, δεῖνας· δ.) εἶνιοι κλίνεται μόνον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ὡς τριγενὲς τρικατάληκτον ἐπίθετον.

§. 159. Ἀρνητικαὶ ἢ Ἀπαγορευτικαὶ ἀντωνυμίαι ὀνομάζονται ἐκεῖναι τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα νὰ ἀρνηθῶμέν τι, καὶ εἶναι οὐδεὶς-οὐδεμία-οὐδὲν, μηδεὶς-μηδεμία-μηδὲν (ἐκ τοῦ οὐδὲ, μηδὲ καὶ εἷς), οὐδέτερος-οὐδετέρα-οὐδέτερον, μηδέτερος-μηδετέρα-μηδέτερον (ἐκ τοῦ οὐδὲ, μηδὲ καὶ ἕτερος), μήτις καὶ οὔτις (ἐκ τοῦ οὐ, μὴ καὶ τις)· κλίνεται δὲ μόνον τὸ τελευταῖον συνθετικὸν μέρος κατὰ τὰ ὅπλα.

Σημ. Τὸ οὐδεὶς καὶ μηδεὶς κλίνεται καὶ εἰς τὸν πληθυντικόν· οἶον, οὐδένες-οὐδένων-οὐδέσι-οὐδένας, μηδένες-μηδένων-μηδέσι-μηδένας.

§. 160. Ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα διὰ νὰ ἐπιμερίσωμεν· εἶναι δὲ αὗται, ἕτερος, ἐκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, αἵτινες κλίνονται ὀμαλῶς ὡς τριγενῆ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

Σημ. α'. Ἡ ἕτερος κλίνεται ἐνάριθμος καὶ κινᾶται (39 ἀ.). Ἐνάριθμος ἀπαντᾶται καὶ ἡ ἄλλος.

Σημ. β'. Ὅλαι αἱ ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι δασύνονται, πλὴν τῆς ἄλλος.

§. 161. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι ὀνομάζονται ἐκεῖναι, αἵτινες ἔχουσι σχέσιν πρὸς ἀλλήλας τοιαύτην ὥστε ἡ μία νὰ συνεπιφέρῃ τὴν ἄλλην. Εἶναι δὲ τεσσάρων εἰδῶν, Ἐρωτηματικαὶ, Ἀόριστοι, Δεικτικαὶ, Ἀναφορικαὶ. Κλίνονται πᾶσαι ὀμαλῶς.

Ἐρωτηματικαὶ.	Ἀόριστοι.	Δεικτικαὶ.	Ἀναφορικαὶ.
πόσος	ποσός	τύσος	ὄσος
ποῖος	ποιός	τοσόςδε	ὀπόσος
πηλίκος	ἠλίκος	τοσοῦτος	οῖος
		τοῖος	ὀποῖος
		τοιόςδε	ἠλίκος
		τοιούτος	
		τηλίκος	
		τηλικόςδε	
		τηλικούτος	

Σημ. Ἐκ τῶν συσχετικῶν αἱ ἀναφορικαὶ καὶ ἡ ὅστις καὶ ὅπερ προσλαμβάνουσι καὶ τὰ μόρια οὖν, δὴ, δήποτε, δήποτ'οὖν, καὶ τότε αὐτὰ το-

κίζονται· οἶον, ὁποισοῦν, ὁποισοθήποτοῦν, ὁποισοθήποτε, ὁποισοῦν,
ὁποισοθήποτε, ὅστιςδὴ, ὅστιςδὴποτε, ὅστισοῦν, ὅσπεροῦν, ὅσπεροθήποτε.

Περὶ Ῥήματος.

§. 162. Ῥῆμα λέγεται ἡ λέξις, ἣτις φανερώνει διάθεσιν καὶ τὸν καιρὸν καθ' ὃν αὕτη γίνεται. Διάθεσις δὲ λέγεται ἡ ἐνέργεια, τὸ πάθος ἢ ἐνγένει ἢ κατὰστασις προσώπου τινὸς ἢ πράγματος. Ἐπομένως ἔχομεν τέσσαρας διαθέσεις Ἐνεργητικὴν, Παθητικὴν, Οὐδετέραν καὶ Μέσσην.

§. 163. Ἐνεργητικῆς διαθέσεως ἡ ἀπλῶς ἐνεργητικὴν λέγεται τὸ ῥῆμα, ὅταν φανερώνη ὅτι τὸ ὑποκείμενον (πρόσωπον ἢ πρᾶγμα) ἐνεργεῖ· ἐὰν δὲ ἡ ἐνέργειά του μεταβιβάζεται εἰς τι ἀντικείμενον ἐκτὸς ἑαυτοῦ, λέγεται τὸ ῥῆμα ἐνεργητικὸν μεταβατικόν· οἶον, ὁ Δημήτριος τύπτει τὸν Νικόλαον. Ἐνεργητικὴν δὲ ἀμετάβατον, ἐὰν φανερώνη ἐνέργειαν μὴ μεταβαίνουσαν εἰς ἕτερον τι ἀντικείμενον· οἶον, ὁ Δημήτριος βυθίζει.

§. 164. Παθητικῆς διαθέσεως ἡ Παθητικὴν λέγεται τὸ ῥῆμα, ὅταν φανερώνη ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει, δηλ. δέχεται τὴν εἰς ἑαυτὸ ἐξ ἄλλου ἀντικειμένου προσερχομένην ἐνέργειαν· οἶον, ὁ Νικόλαος τύπτεται ὑπὸ τοῦ Δημητρίου.

§. 165. Οὐδετέρας διαθέσεως λέγεται τὸ ῥῆμα ὅταν φανερώνη ὅτι τὸ ὑποκείμενον οὔτε ἐνεργεῖ οὔτε πάσχει, ἀλλ' εὐρίσκειται εἰς τινα κατὰστασιν· οἶον, ζῶ, ὑγιαίνω.

§. 166. Μέσον λέγεται τὸ ῥῆμα ὅταν φανερώνη ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ καὶ τὸ ἴδιον πάσχει· οἶον, ὁ Πέτρος λούεται (λούει ἑαυτόν).

§. 167. Τὸ ῥῆμα διὰ τὴν ἐκφράσιν τὰς διαθέσεις ταύτας τοῦ ὑποκειμένου ἔχει καταλήξεις διαφόρους, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν Φωράς. Εἶναι δὲ δύο, Ἐνεργητικὴ, δι' ἣς παριστῶμεν τὰ Ἐνεργητικὰ καὶ Οὐδέτερα καταλήγοντα εἰς ω ἢ μι· οἶον, γράφω, δίδωμι, καὶ Παθητικὴ, δι' ἣς παριστῶμεν τὰ Παθητικὰ καὶ Μέσα καταλήγοντα εἰς μαι· οἶον, γράφομαι, δίδομαι.

Σημ. α. Ὑπάρχουσι ῥήματα, τὰ ὅποια ἀπαντῶνται εἰς μόνην τὴν Παθητικὴν φωνήν. Ταῦτα καλοῦνται Ἀποθετικά, διότι ἀπέθεσαν ἦτοι ἀπέβαλον τὴν ἐνεργητικὴν φωνήν· οἶον, βούλομαι, κοιμῶμαι, ἀχθομαι, ἐργάζομαι. Εἶναι δὲ καὶ τῶν τεσσάρων διαθέσεων.

Σημ. β'. Ὑπάρχουσι καὶ τινὰ ῥήματα, ἅτινα ἀπαντῶνται εἰς μόνην τὴν ἐνεργητικὴν φωνήν καὶ σημαίνουσι πάθος· οἶον, πάσχω, ἀσθενῶ κτλ. Ταῦτα καλοῦνται Ἀὐτοπαθητικά.

§. 168. Τὸ ῥῆμα διὰ τῆς καταλήξεως ἐκφράζει προσέτι·

1) τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποκειμένων, ἦτοι ἐνικόν, δυϊκόν, πληθυντικόν.

2) τὰ πρόσωπα, πρῶτον, δεῦτερον καὶ τρίτον.

3) τὸν χρόνον, ἦτοι τὸν καιρὸν καθ' ὃν τὸ ὑποκείμενον ἔχει τὴν δεῖνα διάθεσιν δηλ. ἂν τὴν ἔχη τώρα, τὴν εἶχε ἢ θὰ τὴν ἔχη.

§. 169. Οἱ Χρόνοι εἶναι ἕξ·

1) Ἐνεστώς, ὅστις φανερώνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον τώρα ἔχει τὴν δεῖνα διάθεσιν· οἶον, γράφω.

2) Παρατατικός, ὅστις φανερώνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον εἶχε τὴν δεῖνα διάθεσιν καθ' ὃν καιρὸν ἔγεινεν ἢ ἐγένετό τι· οἶον, ἔγραφον ὅτε ἦλθες.

3) Μέλλων, ὅστις φανερώνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον μέλλει νὰ ἔχη τὴν δεῖνα διάθεσιν· οἶον, γράψω (θὰ γράψω).

4) Ἀόριστος, ὅστις φανερώνει ὅτι τοῦ ὑποκειμένου ἡ διάθεσις παρῆλθεν ἀπροσδιορίστως· οἶον, ἔγραψα.

5) Παρακείμενος, ὅστις φανερώνει ὅτι τοῦ ὑποκειμένου ἡ διάθεσις παρῆλθε, πλὴν τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς διαμένει εἰς τὸ παρόν· οἶον, γέγραφα τὴν ἐπιστολήν (ἔχω γράψει καὶ ὑπάρχει ἤδη).

6) Ὑπερσυντελικός, ὅστις φανερώνει ὅτι τοῦ ὑποκειμένου διάθεσις παρῆλθε πρὸ ἄλλης πράξεως, ἥτις εἶναι ἤδη παρασμένη· οἶον, ἐγεγράψην τὴν ἐπιστολήν ὅτε ἐπικιάνιζεν ἡ μουσικὴ (εἶχα γράψει).

§. 170. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διαιροῦνται εἰς ἀρχικούς καὶ

παραγομένους. Οἱ ἀρχικοί εἶναι ὁ Ἐνεστώς, Μέλλων καὶ Παρα-
κείμενος· παραγόμενοι δὲ ὁ Παρατακτικός, Ἀόριστος καὶ Ἰπερ-
συντελικός. Λέγονται ἔδὲ παραγόμενοι, διότι παράγονται ἀπὸ
τοὺς ἀρχικούς.

Σημ. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔκτος τῶν ἀνωτέρω χρόνων ἔχει τοῦ
Μέλλοντος καὶ Ἀόριστου ἄλλον τύπον, ὅστις λέγεται δεύτερος, ἀλλὰ
δὲν διαφέρει τοῦ πρώτου κατὰ τὴν σημασίαν. Ἐν δὲ τῇ παθητικῇ φωνῇ,
ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ ἔχει καὶ τρίτον μέλλοντα, ὅστις λέγε-
ται Μετ' ὀλίγον Μέλλων ἢ Συντελεσμένος Μέλλων.

§. 171. Ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐκφράζεται ἡ διάθεσις τοῦ ῥήμα-
τος εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμούς, χρόνους καὶ πρόσωπα λέγεται
Ἐγκλίσις εἶναι δὲ αὗται·

1) Ὀριστικὴ, ἥτις ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὠρισμένως δηλαδὴ
πραγματικῶς ὑπάρχουσιν· οἶον, ὁ σοφὸς νοῦς, ὡσπερ χρυσὸς,
βάρος ἔχει μέγιστον.

2) Ἰποτακτικὴ, ἥτις ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὡς ὑποτασσο-
μένην εἰς τι προηγούμενον ἢ ἐπιφερόμενον, ἄνευ τοῦ ὁποῖου ὁ
λόγος εἶναι ἀτελής· οἶον, Ἄριστα χρήτη τοῖς φίλοις, ἂν μὴ
περιμένῃς τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος ἐν τοῖς
καιροῖς βοηθῆς.

3) Εὐκτικὴ, ἥτις ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὡς ἐπιθυμητὴν εἰς
τὸν λαλοῦντα, ἢ καὶ δυνατὴν νὰ γείνη· ἐπι δὲ ἐκφράζει καὶ
ἀμφιβολίαν· οἶον, γένοιτο Κύριε τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς· γένοιτ'
ἂν ὁ φαῦλος ἀγαθός.

4) Προστακτικὴ, ἥτις ἐκφράζει τὴν διάθεσιν προστακτικῶς
ἐκ μέρους τοῦ λαλοῦντος· οἶον, ἀγάπη τὴν πατρίδα, τοὺς γο-
νεῖς σέβου, τὸν Θεὸν τίμα. Ἐνίοτε μεταχειρίζομεθα αὐτὴν καὶ
ἐπὶ παρακλήσεως· οἶον, ἐλέησόν με ὁ Θεός.

5) Ἀπαρέμφατος, ἥτις ἐκφράζει ἀπλῶς τὴν διάθεσιν τοῦ
ῥήματος, μὴ παρεμφαινουσα ἐνταυτῷ πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν·
οἶον, ὁμοίως αἰσχρὸν νόμιζε τὸ μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολ-
λοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν.

Σημ. Ἡ Μετοχὴ δὲν συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἐγκλίσεων, ἀλλ' εἰ-

και ῥήμα μετὰ ἐπιθετικῆς καταλήξεως (104). Μετέχει δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ ῥήματος διάθεσιν, χρόνον, θέμα καὶ συζυγίαν, ἀπὸ δὲ τοῦ ὀνόματος, γένος, ἀριθμὸν, πτώσιν καὶ κλίσιν.

§. 172. Θέμα λέγεται τὸ ἄ. προσ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως, τὸ ὁποῖον τίθεται ὡς βάσις ὄλων τῶν καταληκτικῶν μεταβολῶν, ὅσων τὸ ῥήμα εἶναι ἐπιδεκτικόν. Θέματα εἶναι τρία· βαρύτονον, ἐὰν καταλήγη εἰς ὦ ἄτονον, ἦτοι βαρύτονον (21 ῥ.). ὄλον, λέγω· περισπώμενον, ἐὰν λήγη εἰς ὦ ἐκ συναίρεσεως καὶ περισπᾶται· ὄλον, ἀγαπάω· ὦ καὶ εἰς μι, ἐὰν καταλήγη εἰς μι· ὄλον, ἴστημι, τίθημι.

§. 173. Συζυγία λέγεται ὁ τύπος καθ' ὃν πρέπει νὰ συνάψωμεν τὰς καταλήξεις εἰς τὴν ῥίζην κατ' ἀμφοτέρως τὰς φωνάς. Αἱ συζυγίαι εἶναι ὀκτώ, μία τῶν βαρυτόνων, τρεῖς τῶν περισπώμενων καὶ τέσσαρες τῶν εἰς μι.

§. 174. Ἡ ἐγκλισις, ἡ διάθεσις, ὁ ἀριθμὸς, τὸ πρόσωπον, ὁ χρόνος, τὸ θέμα καὶ ἡ συζυγία λέγονται *Περιπίμενα* τοῦ ῥήματος.

Περὶ ῥίζης.

§. 175. Διὰ νὰ σχηματίσωμεν ὁποιοδήποτε ῥήμα πρέπει νὰ ἐπισυνάψωμεν τὴν κατάληξιν εἰς τὴν ῥίζην. Ῥίζα δὲ λέγεται τὸ μὴ μεταβλητόμενον μέρος τῆς λέξεως (§. 52) δι' ἧς ἐκφράζομεν τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος· διὰ δὲ τῆς καταλήξεως, τὴν διάθεσιν, τὸ πρόσωπον, τὸν ἀριθμὸν, τὴν ἐγκλίσιν καὶ τὸν χρόνον· οἶον, λύ-ω τὸ λυ εἶναι ῥίζα, τὸ δὲ ὦ κατάληξις, γραφόμεθα τὸ γραφ εἶναι ῥίζα καὶ τὸ ομεθα κατάληξις.

§. 176. Ἡ ῥίζα εἶναι μακρὰ μὲν, ἐὰν ἀποτελεῖται ὑπὸ μακρᾶς συλλαβῆς, βραχεῖα δὲ, ἐὰν ὑπὸ βραχεύσεως· οἶον, λειπ, ηδ, πνε, λιπ, αδ, πνε.

§. 177. Ἡ μακρὰ συλλαβὴ τῆς ῥίζης, ἥτις ἦτον ἐξ ἀρχῆς βραχεῖα, συστέλλεται ἐὰν ἀποβληθῇ τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο γραμμα-

των ἀπὸ τὰ ὁποῖα συνίστανται τὰ μακρὰ φωνήεντα· οἶον, τὰ ἤ-
 θελον=ἔθελον, ἴκον=ἴκον συστέλλονται εἰς τὰ ἔθελον, ἴκον.
 Ἡ δὲ θέσει μακρὰ συλλαβὴ τῆς ῥίζης βραχύνεται, ἀποβαλλο-
 μένου τοῦ δευτέρου συμφώνου· οἶον, τυπτ-τυπ, τεμν-τεμ. Τοῦ
 ζ=σδ ἀποβάλλεται τὸ πρῶτον· οἶον, φραζ-φραδ.

Σημ. Ἐνίοτε τὸ η προκύπτει ἐκ τῆς ἐκτάσεως τοῦ α, καὶ τότε μετὰ
 τὴν συστολὴν φυσικῶ τῇ λόγῳ ἐπενέρχεται τὸ α· οἶον, τὰ ηθ, μηθ,
 στη συστέλλονται αθ, μαθ, στα.

§. 178. Ἐὰν δὲ ἡ μακρὰ συλλαβὴ ἀποτελῆται ἀπὸ δί-
 φθογον, τότε βραχύνεται, ἀποβαλλομένου τοῦ ἐπιτακτικοῦ
 φωνήεντος, πλὴν τῆς ευ, ἥτις ἀποβάλλει πάντοτε τὸ προτα-
 κτικὸν καὶ τῆς ει, ἥτις πρὸ ἀφώνου ἀποβάλλει ὡσαύτως τὸ
 πρῶτον· οἶον, αἰ μακρὰ συλλαβὴ

πνει, ἀκου, αἶρ, πειθ, φευγ συστελλόμεναι γίνονται πνε,
 ἀκο, ἀρ, πιθ, φυγ.

Σημ. Διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ῥήματος πρέπει προτέτι νὰ γνωρίζο-
 μεν τὴν αὔξησιν, τὸν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ τὸν χαρακτῆρα.

Κ Θ

Περὶ αὐξήσεως.

§. 179. Ὁ Παρατακτικὸς, Παρακείμενος, Ὑπερσυντελικὸς
 καὶ Ἀόριστος λέγονται *Παραρηγμένοι*, διότι φανερώνουσι τὴν
 διάθεσιν τοῦ ῥήματος παρελθούσων. Καλοῦνται δὲ καὶ Ἱστορι-
 κοί, διότι μεταχειριζόμεθα αὐτοὺς διηγούμενοι τὰ ὅσα συνέ-
 θεσαν. Οἱ χρόνοι οὗτοι εἰ τῇ ὀριστικῇ λαμβάνουσι εἰς τὴν
 ἀρχὴν τῆς ῥίζης αὔξησιν, ἥτις εἶναι Συλλαβικὴ καὶ Χρονικὴ.

§. 180. Συλλαβικὴ αὔξησις λέγεται ἡ προσθήκη ἐνὸς ε ψι-
 λουμένου εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀρχιζόντων ῥημά-
 των· οἶον, γνωρίζω, ἐγνωρίζον, ἐγνωρίσθαι, ἐγνωρίκα, ἐγνωρί-
 κειν. Χρονικὴ δὲ λέγεται ἡ τροπὴ τοῦ ἀρχτικοῦ βραχέος φω-
 νήεντος εἰς μακρὸν. Ἡ χρονικὴ δὲ αὔξησις φυλάττει τὸ πνεῦμα
 τοῦ ἐνεστώτος. Τρέπεται δὲ τὸ

α	}	εἰς	}	η	} οἶον	ἀκούω—ἤκουον.
ε				η		ἐλεῶ—ἤλέουν.
ο				ω		ὀρούσσω—ὄρουσσον.
αι				η		κίρω—ἤρουν.
αυ				ηυ		αὐλώ—ἠύλουν.
ευ				ηυ		εὐχομαι—ἠυχόμεην.
οι				ω		οἰκῶ—ὄκουν.
ι				ι		ἰκετεύω—ἰκέτευον.
υ	υ	ὑβρίζομαι—ὑβριζόμεην.				

Σημ. Ἡ χρονική αὔξησις δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ συναίρεσις τοῦ προσθεμένου ε μετὰ τοῦ ἀρκτικού τοῦ βήματος φωνήεντος. Ὅθεν κυρίως μίαν μόνην αὔξησιν ἔχομεν τὴν συλλαβικὴν οἶον, ἀκούω-ἐάκουον-ἤκουον, ἐλεῶ-ἐλέουν ἤλέουν. Ἡ συναίρεσις δὲν γίνεται πάντοτε κατὰ τοὺς δοθέντας κανόνας· οἶον, οἰκοδομῶ-οἰκοδομουν-ὀκοδομουν.

§. 481. Μένουσι δὲ ἀνκύβητα 1) τὰ ἀρχίζοντα ἀπὸ η, ω, ου, ει, ι, υ· οἶον, ἤχῳ-ἤχουν-ὠρελῶ-ὠφέλουν, οὐτάλλῳ-οὐταζον-εἰκάζω-εἰκάζον, ἰπόω-ἰπώσα, ὑπνώ-ὑπνώσα· 2) τέσσαρα ἀρχόμενα ἀπὸ α βραχέος· οἶον, ἄω-ἄον, ἄτω-ἄτιον, ἀηδιζομαι-ἀηδιζόμεην, ἀηθέσσω-ἀηθέσσον· καὶ τὸ αὐαίνω-αὐαίνων· 3) τὸ οἰδκίνω-οἰδκίνων, οἰκουρῶ-οἰκούρουν, οἰμῶ-οἰμῆσα, ἐλλινύω-ἐλλινύων, ἐρυγγάω-ἐρυγγάων καὶ τινεὶ χρόνοι τοῦ εὐρίσκω· 4) τὰ ἐκ τοῦ οἶνος, οἶστρος, οἶωνός, οἶαξ σύνθετα ἢ παράγωγα· οἶον, οἶνίζω-οἶνίζον, οἶστρῶ-οἶστρουν, οἶωνίζομαι-οἶωνίζόμεην, οἶακίζω-οἶακίζον. Ἐπι δὲ καὶ τὸ ἐλληνίζω-ἐλληνίζον δὲν αἰξάνει χάριν εὐφωνίας· καὶ τὸ χρῆ τοῦ ὁποῦν ὁ παρατ. ἀπαντάται ἐρῶν καὶ χρῆν.

Σημ. Οἱ ἀστικοὶ τρέπουσι πολλάκις τὴν διφθόγγον ει εἰς η τὴν δὲ ευ φυλάττουσιν ἄτρεπον· οἶον, εἰκάζω-ἤκασμαι, εἶδω-ἤδειν, εὐχομαι-εὐχόμεην.

§. 182, Τρέπουσι δὲ τὸ ε εἰς τὴν αὔξησιν εἰς ει ἀντὶ εἰς η τὰ ἐξ ἧ· ἔχω-εἶχον, ἐάω-εἶαον, ἔθω-εἶωθα, ἐθίζω-εἶθίζον, ἐλίσσω-εἶλισσον, ἐλκῶ-εἶκουν, ἐλκῶ-εἶκον, ἐρπῶ-εἶρπον, ἐρπύζω-εἶρπύζον, ἐργάζομαι-εἶργαζόμεην, ἐστίαῶ-εἶστίκον, ἔπω-εἶπιν, ἔπομαι-εἶπόμην, ἔλω-εἶλιν καὶ ἐρύω-εἶρυμαι.

§. 183. Τὸ ἐορτάζω καὶ οἱ ὑπερσυντελικαὶ τῶν ἀπὸ τὸ εὖ ἀρχιζόντων παρκακίμενων τρέπουσι τὸ ο εἰς ω καὶ φυλάττουσι τὸ ἀρκτικὸν ε' οἶον, ἐορτάζω ἐώρταζον, ἔολπκ-ἐώλπκιν, ἔοικκ-ἐόικκιν, ἔοργκ-ἐώργκιν.

§. 184. Τινὰ ῥήματα ἀρχίζοντα ἀπὸ φωνήεντος ἀντι χρονικῆς λαμβάνουσι συλλαβικὴν αὐξήσιν, εἰς τὴν ὁποῖαν μεταθίσει καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστώτος οἶον, ἀλίσκω-ἐάλων, ἄγνυμι-ἐάγην, ἀνδάνω-ἐάνδανον. Ἔτι οἱ παρκακίμενοι ἔοικκ, ἔοργκ, ἔολπκ ἐκ τοῦ εἰκω (ὁμοιάζω) ἔργω, ἔλπω. Ἔτι καὶ τὸ κωέομαι, ὠθέω καὶ οὐρέω ἐνίστε.

§. 185. Τὸ βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω πολλάκις τρέπουσι τὴν συλλαβικὴν εἰς χρονικὴν οἶον, ἐβουλόμην καὶ ἠβουλόμην, ἐδυνάμην καὶ ἠδυνάμην, ἐμελλον καὶ ἠμελλον.

§. 186. Τὸ ὀράω, ἐνίστε δὲ τὸ οἰνοχόω καὶ ἀνοίγω λαμβάνουσι συνάμα καὶ τὰς δύο αὐξήσεις οἶον, ἐώραον, ἐοινοχόουν, ἠνέωξα.

Σημ. α. Τὸ ρ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως διπλασιάζεται οἶον, βέω-ἔβειον, βᾶπτω-ἔβραφα.

Σημ. β. Ἐὰν εἰς τὴν ἀρχὴν λέξεώς τινος ἀρχιζούσης ἀπὸ ρ προστεθῆ συλλαβὴ τις ἢ λέξις τελειόνοσα εἰς φωνῆεν, τὸ ρ διπλασιάζεται οἶον, βρωτός-ἔβρωστος, βῆμα-ἐπέβημα· πλὴν τῶν συνθέτων ἐκ τοῦ εὖ οἶον, εὔρωστος, εὔροια. Καὶ εἰς τινὰς συνθέσεις ἑθνικῶν ἢ κυρίων ὀνομάτων δὲν διπλασιάζεται τὸ ρ οἶον, Γραικορωμαῖος, Ἀλεξίροια.

§. 187. Τὰ ἀπὸ προθέσεων σύνθετα ῥήματα αὐξάνουσιν ἔσθην, ἤτοι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος, ὅταν αὐτὸ ᾖ ἐν κλίσει εὐχρηστον, καὶ τὸ τελικὸν φωνῆεν τῶν προθέσεων ἐκθλίβεται οἶον, κατχλέγω-κατέλεγον, παρκαλαμβάνω-παρελάμβανον. Ἡ πρὸ καὶ περὶ δὲν ἐκθλίβουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν φωνῆεν οἶον, προλέγω-προέλεγον, περιέχω-περιείχον· ἔτι δὲ καὶ ἡ ἀμφὶ εἰς τὸ ἀμφιέννυμι καὶ ἡ ἐπὶ εἰς τὸ ἐπίορκος ἐπιεικῆς.

Σημ. Τῆς πρὸ τὸ ο μετὰ τοῦ ἀρκτικῶ τῶν ῥημάτων ε κινῶται οἶον, προλέγω-προέλεγον-προῦλεγον, προέγω-προῦγω.

§. 188. Ἐὰν δὲ τὸ ἀπλοῦν ῥήμα ᾖ ἐν κλίσει ἀχρηστον ἢ μόνον

εἰς τοὺς ποιητάς· εὐχρηστον, τότε ἡ αὐξήσις γίνεται ἔξωθεν, ἦτοι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προθέσεως· οἶον, κάθημαι-ἐκάθημην, ἀμφιεννώ-ἡμφιέννουν, ἐπίσταμαι-ἡπιστάμην, καθίζω-ἐκάθιζον.

Σημ. α'. Τὸ ἀπολαύω καὶ παρανομῶ αὐξάνει ἔσωθεν συλλαβικῶς καὶ χρονικῶς· οἶον, ἀπέλαυον καὶ ἀπήλαυον, παρενόμουν καὶ παρηνόμουν. Τὸ καθεύδω αὐξάνει πολλάκις καὶ ἔσωθεν χρονικῶς· οἶον, ἐκάθευδον καὶ καθῆυδον. Τὸ ἀφίημι εἰς μὲν τὸν παρατατικὸν αὐξάνει ἔξωθεν· οἶον, ἤφριον, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους ἔσωθεν· οἶον, ἀφῆκα, ἀφείκα.

Σημ. β'. Τινὰ τῶν ἐκ προθέσεων συνθέτων ἔχοντα ἐν τῇ ρίζῃ ἀρκτικὸν βραχὺ φωνῆεν αὐξάνουσι ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν· οἶον, ἀνέχομαι-ἤνει-χόμεν, ἀμπέχομαι-ἡμπαχόμεν καὶ ἡμπετχόμεν, ἀνορθῶ-ἠνώρθουν, ἐνοχλῶ-ἠνόχουν, παροινῶ-ἐπαρῶνουν, ἀνείγω-ἠνέφρα καὶ διοικῶ-ἐδιόκησα.

§. 189. Πρατύνθετα λέγονται τὰ ῥήματα τὰ παραγόμενα ἀπὸ ἄλλας λέξεις συνθέτους· ἐκ τούτων αὐξάνουσιν ἄλλα μὲν ἔσωθεν καὶ ἄλλα ἔξωθεν·

1) Ἐξωθεν μὲν, ὅσα παράγονται ἀπὸ λέξεις συνθέτους ἀπὸ ἐνομάτων, ἀντωνυμιῶν, ἐπιρρήμάτων καὶ τοῦ α' στερητικοῦ· οἶον, φιλόπονος-φιλοπονέω-ἐφιλοπόνουν, αὐτόμολος-αὐτομολέω-ἠτομόλου, ὁμόφρων-ὁμοφρονέω-ὠμοφρόνουν, ἀδικος-ἀδικέω-ἠδίκουν.

2) Ἐξωθεν δὲ, ὅσα παράγονται ἀπὸ λέξεις συνθέτους μετὰ προθέσεων· οἶον, ἀντίδικος-ἀντιδικῶ-ἠντιδίκουν, ἐμπεδος-ἐμπεδῶ-ἡμπέδουν, προοίμιον-προοιμιάζομαι-ἐπροοιμιάζομην. Πολλὰ ὅμως τούτων αὐξάνουσιν ἔξωθεν· οἶον, προφήτης-προφητεύω-προεφήτευσεν, ἐκκλησιαστής-ἐξεκκλησίαζον.

Σημ. α'. Τὸ ἐγγυάω ἐκ τοῦ ἐγγύη διαφορεῖται· οἶον, παρατ. ἠγγύων καὶ ἐνεγγύων, ἀφρ. ἠγγύησα καὶ ἐνεγγύησα.

Σημ. β'. Τὸ διακονῶ ἀπὸ τοῦ διάκονος, τὸ δαιτυῶ ἀπὸ τοῦ δίαιτα ἀπαντῶνται καὶ μὲ τὰς δύο αὐξήσεις· οἶον, διηκόνουν καὶ ἐδιηκόνουν, διήτων καὶ ἐδιήτων. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἀμφιγινῶ-ἡμφιγίνουσιν καὶ ἡμπεγνῶνουν, ἀμφισβητῶ-ἡμφισβήτουν καὶ ἡμπεσβήτουν, ἀντιβολῶ-ἠντιβόλησα καὶ ἠντεβόλησα.

§. 190. Τὰ ἀπὸ τοῦ εὐ ἢ δυ, σύνθετα ῥήματα αὐξάνουσιν

εις τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπλοῦ, ἐὰν τοῦτο ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος βραχέος· οἷον, εὐεργετῶ-εὐηργέτουν, δυσχερεστῶ-δυσχερέστουν. Ἐὰν δὲ ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος μακροῦ ἢ συμφώνου, μόνον τὰ ἀπὸ τοῦ δυο συνθετα αὐξάνουσιν ἕξωθεν, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ εὐ μένουσιν ἀναύξητα ἢ πρὸ συμφώνου τρέπουσι συνήθως τὸ εὐ εἰς κτ' οἷον, δυσσημερῶ-ἐδυσσημέρουν, δυστυχῶ-ἐδυστύχουν, εὐσημερῶ-εὐημέρουν, εὐτυχῶ-εὐτύχουν καὶ κητύχουν, εὐλογῶ-εὐλόγουν καὶ κηλόγουν.

Σημ. α'. Ὅσα τῶν συνθετων αὐξάνουσιν ἔτιθεν χρονικῶς φυλάττουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς χρονικῆς αὐξήσεως· οἷον, ἐξάγω-ἐξήγον, ἀπειργον, παρείχον κτλ.

Σημ. β'. Ἡ αὐξηση εἰς μόνην τὴν ὀριστικὴν ἔγκλισιν φυλάττεται· ὁ δὲ παρακειμένος τὴν φυλάττει καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἔγκλισεις· ὁ ἀόριστος τοῦ ἄγνωμι βήματος σύνθετος φυλάττει τὴν αὐξησην εἰς τὰς ἄλλας ἔγκλισεις· οἷον, κατεάζαντες, κατεαζεῖς.

Περὶ Ἀναδιπλασιασμοῦ.

§. 191. Ἀναδιπλασιασμός λέγεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τῆς ρίζης πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως. Γίνεται δὲ ἐν τῷ παρακειμένῳ, μετ' ὀλίγον μέλλοντι καὶ ὑπερσυντελικῷ, ὅστις πρὸ αὐτοῦ πάλιν αὐξάνει συλλαβικῶς.

§. 192. Γίνεται δὲ ἀναδιπλασιασμός

1) Ὄταν ἡ ρίζα ἀρχηται ἀπὸ ἐν ἀπλοῦν συμφώνου· οἷον, λέγω-λέλεχα-ἐλελέχαι, λείπω-λέλειπα-ἐλελείπειν.

2) Ὄταν ἀρχηται ἀπὸ δύο συμφωνῶν, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶναι ἀρῶνον καὶ τὸ δεύτερον ἀμετάβολον· οἷον, γράφω-γέγραφα-ἐγεγράφη.

§. 193. Ἐὰν εἰς δύο ἄλληπαλλήλους συλλαβὰς τῆς αὐτῆς λέξεως ἐπαναλαμβάνηται τὸ αὐτὸ δασύ, τότε τὸ τῆς προηγουμένης συλλαβῆς δασύ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν· οἷον, φονεύω-πεφόνευκα καὶ ὄχι φεφόνευκα, χωνεύω-κεχώνευκα καὶ ὄχι χεχώνευκα, θεωρῶ-τεθεώρηκα καὶ ὄχι θεθεώρηκα.

Σημ. ε'. Εάν τὰ δασέα ᾄναι διαφόρων ὀργάνων τότε τὸ θ' εἰν προημι γῆται τρέπεται, τὸ φ ὅμως καὶ χ μένουσιν ἀτραπτα' οἶον, θάπτω-ετάφην-τάφος (ἀντὶ ἐτάφην, θάφος), γυθῆναι, φάθι.

Σημ. β'. Ὄταν ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων συλλαβῶν τῆς μιᾶς τὸ δασὺ συμπλέκηται μετ' ἄλλου συμφώνου, τότε τῆς ἄλλης τὸ δασὺ δὲν τρέπεται εἰς ψιλόν· οἶον, ἐθέλχθην, ἐρθώθην, πύθεσθαι. Τὸ ἀρκτικὸν λέξεως θρ ὅμως τρέπεται, ὅταν ἡ ἐπιφερομένη συλλαβὴ ἀρχίζῃ ἀπὸ δασίος· οἶον, τρέφω ἀντὶ θρέφω, θρίζ-τριχὸς ἀντὶ θριχὸς.

Σημ. γ'. Εἰς τὸν ἀναδιπλασιαστὸν ὅμως τὰ δασέα τρέπονται εἰς τὰ ἀντίστοιχὰ των ψιλὰ ὅχι μόνον ὅταν ᾄναι μόνα, ἀλλὰ καὶ συμπεπλεγμένα μετ' ἄλλου συμφώνου· οἶον, θνήσκω-τέθνηκα.

Σημ. δ'. Ὄταν λείψῃ ἀπὸ τῆς ἀκολουθοῦσας συλλαβῆς τὸ δασὺ, τότε ἐπανερχεται τὸ πνεῦμα ἢ τὸ δασὺ γράμμα τὸ δι' αὐτὴν ψιλωθέν· οἶον, ἔχω-ἔξω, τρέφω-θρέψω.

§. 194. Δὲν ἀναδιπλασιάζεται ὁ παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς 1) τῶν ἐχόντων ἀρκτικὸν γν' οἶον, γνωρίζω-ἐγνώρικα· 2) τοῦ γρηγορέω-ἐγρηγόρηκα. Τὰ ἔχοντα ἀρκτικὸν γλ ἢ βλ διφοροῦνται· οἶον, διαγλύφομαι-διέγλυπται καὶ διαγέγλυπται, βλάπτω-βέβλαχμαι, βλαστάνω-ἐβλάστηκα.

§. 195. Πέντε ῥήματα ἀντὶ ν' ἀναδιπλασιασθῶσιν ἐκτείνουσι τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν ε εἰς εἰ· οἶον, λαμβάνω-λέληθα καὶ εἴληθα, μέτρομαι-μέμαρμαι καὶ εἴμαρμαι, λαγχάνω-εἴλοχα, λέγω-λέλεχα καὶ εἴλοχα, βέω (λέγω) εἴρηκα.

§. 196. Ὄταν ἡ ρίζα τοῦ ῥήματος ἀρχίζῃ ἀπὸ διπλοῦν σύμφωνον ἢ δύο, ὅχι ὅμως ἀφρωνον πρὸ ἀμεταβάτου, τότε ἀναδιπλασιασμός δὲν γίνεται· οἶον, ψάλλω-ἐψάλλα-ἐψάλλειν, φθείρω-ἐφθάρκα-ἐφθάρκειν. Δὲν ἀναδιπλασιάζονται δὲ καὶ τὰ ἀρχίζοντα ἀπὸ ρ' οἶον, ῥάπτω-ἐῤῥαφα-ἐῤῥάφειν, ῥίπτω-ἐῤῥίφα ἐῤῥίφειν. Ἐξαιροῦνται τὰ κτώμαι-κέκτημαι, μνῶμαι-μέμνημαι, πίπτω-(πτώω)-πέπτωκα, κτερίζομαι-κτετένισμαι, πτάω-πέπταμαι, μνημονεύω-μεμνημόνευκα, ῥυπύω-ῥερούπωμαι καὶ ῥητορεύω ῥερητόρευμαι.

§. 197. Τινὰ ῥήματα ἔχοντα μονοσύλλαβον ἢ δισύλλαβον ρίζαν καὶ ἀρχίζοντα ἀπὸ α, ε, ο ἐπαναλαμβάνουσιν εἰς τὴν ἀρ-

χὴν τοῦ παρακειμένου τὰ δύο ἀρχαῖα γράμματα, καὶ συστέλλουσι τὴν λήγουσαν τῆς ῥίζης· οἷον, ἀλοῦω-ἀκῆκοα-ἡκηκόειν, ἀλείφω-ἀλήλιφα-ἡληλίφειν, ἐμέω-ἐμήμεκα, ὀρύττω-ὀρώρυχα. Ὁ τοιοῦτος ἀναδιπλασιασμός λέγεται Ἀττικὸς.

Σημ. α'. Δὲν συστέλλει τὴν λήγουσαν τῆς ῥίζης τὸ ἐρείδω-ἐρήρεικα πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐρήρικα ἐν τοῦ ἐρίζω.—Τὸ ἀκούω καὶ ὄζω εἰς μόνην τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν λαμβάνουσι τὸν Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν.

Σημ. β'. Τὰ ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν λαμβάνοντα εἰς τὸν ὑπερσυντελικὸν ἐπίστε δὲν λαμβάνουσιν τὴν δευτέραν χρονικὴν αὐξήσιν χάρῃ ἐυφωνίας· οἷον, ἐγήγερα-ἐγηγέρκειν.

Σημ. γ'. Τὸν τοιοῦτον ἀναδιπλασιασμόν λαμβάνουσι καὶ πολλοὶ ἀόριστοι β'. παρὰ ποιηταῖς, ἐξ ὧν εὐχρηστος παρὰ τοῖς πεζοῖς εἶναι μόνος ὁ ἤγαγον, ὅστις μεταθέτει τὴν αὐξήσιν εἰς τὴν ἀρχήν.

§. 198. Τὸν ἀναδιπλασιασμόν ὡς καὶ τὴν αὐξήσιν ὁ παρακειμένος φυλάττει εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις καὶ εἰς τὴν μετοχήν· οἷον, γέγραφα-γεγράψω-γεγράφοιμι-γέγραφε-γεγραφέναι-γεγραφώς.

§. 199. Τὰ σύνθετα ἀκολουθοῦσιν ὡς πρὸς τὸν ἀναδιπλασιασμόν τοὺς τῆς αὐξήσεως κανόνας, ἥτοι ἐὰν ἡ αὐξήσις γίνεται ἔσωθεν ἢ ἔξωθεν τῆς προθέσεως, οὕτω γίνεται καὶ ὁ ἀναδιπλασιασμός· οἷον, προσβύλλω-προσέβηλλον-προσβέβηκα, φιλοπονέω-ἐφιλοπόνεον-πεφιλοπόνηκα.

Σημ. Ἀξιοσημεῖωτοι εἶναι ὁ παρακειμένος τοῦ ἵπποτροφῶ-ἵπποτερόφηκα, παραινῶ-πεπαρόνηκα, ἐγγυάω-ἐγγεγύηκα, ἐμπολῶ-ἡμπόληκα καὶ ἐμπεπόληκα, διαιτῶ-δεδιήτηκα, διακονῶ-δεδιηκόνηκα, παῖρησιάζομαι-πεπαῖρησιάζομαι, ἐνωῶ-ἐνεννόηκα.

Περὶ Χαρακτῆρος.

§. 200. Χαρακτῆρ λέγεται τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς ῥίζης. Ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος δὲ διαίρουσιν τὰ ῥήματα, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα, εἰς Ἀρωνόληκτα, Φωνηεντόληκτα καὶ Ὑγράληκτα.

§. 201. Τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα χαρακτῆρ

νον, φωνῆεν ἢ διφθογγον, ἢ καὶ δύο σύμφωνα, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶναι ἀμετάβολον καὶ τὸ δεύτερον ἄφρονον, ἔχουσιν αὐτὸν πρωτόθετον, καὶ ἐπομένως εἶναι ὁμοιὰ κατὰ τὸν χαρακτῆρα οἶον, λέγω, τιμάω, βασιλεύω, ἄρχω, λάμπω. Τὰ δὲ λοιπὰ ἔχουσιν αὐτὸν μεταβεβλημένον, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀνώμαλα.

§. 202. Τῶν ἀνωμάτων κατὰ τὸν χαρακτῆρα βημάτων ἀνευρίσκεται ὁ πρωτόθετος.

α.) Ὄταν φαινόμενος χαρακτῆρ ᾖ ζ, τότε πρωτόθετος εἶναι 1) δ' οἶον, φράζω πρωτοθ. ρίζα εἶναι φραδ. σχίζω-σχιδ. 2) φωνῆεν' οἶον, βιάζω-βια, στερίζω-στερι, ἀρμόζω-ἀρμο, 3) γ ἢ χ' οἶον, κράζω-κραγ, στενάζω-στεναχ.

Σημ. Τῶν εἰς ιζω βημάτων ὁ πρωτόθετος χαρακτῆρ ὁ προσέλαβε σ.

β.) Ὄταν φαινόμενος χαρακτῆρ ᾖ πτ, πρωτόθετος εἶναι ἐν τῶν χειλεροφώνων' οἶον, κλέπτω (κλεπ), τύπτω (τυπ), κλύπτω (κλυβ), ῥάπτω (ῥαφ), ἄπτω (ἀφ).

γ.) Ὄταν φαινόμενος χαρακτῆρ ᾖ διπλοῦν τ ἢ σ, τότε πρωτόθετος εἶναι 1) ἐν τῶν οὐρανισκοφώνων' οἶον, ἐλίπτω (ἐλικ), κηρύσσω (κηρυκ), πράσσω (πραγ), πλήσσω (πληγ), τεράσσω (ταραχ)' 2) ἐνίοτε ἐν τῶν ὀδοντοφώνων' οἶον, λίσσομαι (λιτ). κορύσσω (κορυθ), ἐρέσσω (ἐρετ)' 3) φωνῆεν' οἶον, νίσσομαι (νε), λεύσσω (λε), ἀφύσσω (ἀφυ).

δ.) Ὄταν φαινόμενος χαρακτῆρ ᾖ διπλοῦν λ τότε πρωτόθετος εἶναι τὸ ἐν' οἶον, ἀγγέλλω (ἀγγελ).

§. 203. Πάντα τὰ ἔχοντα μεταβεβλημένον τὸν χαρακτῆρα σχηματίζουσιν ἅπαντας τοὺς χρόνους ἐκτὸς τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρτατικού ἐκ τῆς πρωτοθέτου ρίζης' οἶον, κράζω-κράζω-ἐκράξα-κέκραγα-ἐκεκράγειν, τύπτω-τύψω-ἔτυψα.

Σημ. α. Τῶν τοιούτων βημάτων δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὸν πρωτόθετον χαρακτῆρα προστρέχοντες εἰς σύστοιχον ὄνομα ἢ βῆμα' οἶον, κράζω (κραυγή), τύπτω (τύπος), τίκτω (τέκος), τέμνω (τόμος), ἀγγέλλω (ἀγγελία), βιάζω (βία), κορύσσω (κόρυθος), τεράσσω

Σημ. β'. Ὁ πρωτόθετος χαρακτήρ ἀνευρίσκεται καὶ εἰς τοὺς δευ-
ρους λεγομένους χρόνους.

Περὶ τῶν χρονικῶν καταλήξεων.

§. 204. Αἱ πρὸς σχηματισμὸν τῶν χρόνων προστιθέμενα
εἰς τὰς ρίζας καταλήξεις εἶναι αὗται.

	Ἐνεργ.	Παθ.	Μέσ.
Ἐνεστ.	ω	ομαι	ομαι
Παρατ.	ον	ομένην	ομένην
Μελ. ἀ.	σω	θησόμεναι	σοίμαι
Μελ. β'.	εω-ῶ	ησομαι	εομαι-οῦμαι
Ἀορ. ἀ.	σα	θήν	σάβην
Ἀορ. β'.	ον	ην	ομένην
Παρακ.	α	μαι	μαι
Ἰπερσ.	ειν	μήν	μήν

Σημ. α'. Οἱ δεῦτεροι χρόνοι ἔχουσι πάντοτε τὸν πρωτόθετον χαρα-
κτήρα τοῦ ἐνεστώτος (203—Σημ. β'.)

Σημ. β'. Οἱ β'. μέλλοντες καὶ ἄοριστοι, ὁσάκις εἶναι ἐν χρήσει,
σχηματίζονται ἀπὸ τῆς βραχείας ρίζης.

Ρήματα ἀφωνόληκτα.

§. 205. Ἡ κατάληξις τοῦ ἀ. μέλλοντος εἶναι σω, ἥτις
προστιθεμένη εἰς ρίζαν ἀφωνόληκτον, πάσχει τὰς σημειωθεί-
σας μεταβολὰς (86, ἀ, β', γ').

§. 206. Αἱ εἰς ἴζω=ἴδω δισύλλαβοι ρίζαι ἐν τῷ ἐνεργη-
τικῷ καὶ μέσῳ μέλλοντι β'. ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτήρα τοῦ-
τον κατὰ τοὺς Ἀττικούς· οἷον, νομίζω-νομιῶ, κομίζω-κομιῶ,
θαδίζω-θαδιοῦμαι. ~~Ἐπιπέτω καὶ τῶν τῶν δισύλλαβων μέλλοντων εἶναι~~
~~κάτω.~~

Σημ. Ὅλα τὰ εἰς ἴζω γράφονται διὰ τοῦ ι· ἐξαιρεῖται τὸ ἀθροίζω,
δανείζω, ἐρπύζω, ὀλολύζω, γογγύζω, κλύζω, χρέζω, σφύζω, λύζω, τρύ-
ζω καὶ τινὰ ποιητικά.

§. 207. Ὁ ἐνεργητικὸς παρκειμένος τῶν ἀρωνολήκτων ἔχει χαρακτηρὰ φ μὲν, ὅταν ὁ πρωτόθετος τοῦ ἐνεστῶτος ᾖ ναι χειλέφωνον ὄιον, λείπω-λέλειπα, τρίβω-τέτριφα, γράφω-γέγραφα· χ δὲ, ὅταν ὁ τοῦ ἐνεστῶτος ᾖ ναι οὐρα ισόφωνον ὄιον, λέγω-λέλεχα, πλέκω-πέπλεχα, βρέχω-βέβρεχα· καὶ κ, ὅταν ὁ τοῦ ἐνεστῶτος ᾖ ναι ἔδοντόφωνον ὄιον, πείθω-πέπεικα, ἐρείδω-ἤρεικα, ἀνύτω-ἤνυκα.

§. 208. Ὁ Ἄττικὸς παρκειμένος, ὁσάκις εἶναι ἐν χρήσει, τρέπει πολλάκις τῆς ρίζης τὸ ε εἰς ο ὄιον, λέγω-λέλοχα, πέμπω-πέπομχα, κλέπτω-κέκλοχα.

§. 209. Ὁ β'. παρκειμένος τρέπει τῆς ρίζης τὸ ε εἰς ο καὶ τὸ εἰ εἰς οἰ ἔχει δὲ τὸν πρωτόθετον χαρακτηρὰ τοῦ ἐνεστῶτος ὄιον, λέγω-λέλοχα, πείθω-πέποιθα.

Ῥήματα καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα.

§. 210. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα ἐν τῷ ἐνεργητικῷ παρκειμένοι ἔχουσι χαρακτηρὰ κ.

§. 211. Ὅταν εἰς φωνηεντόληκτον ρίζην προστεθῇ κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχίζουσα, τότε ὁ χαρακτήρ ἐκτείνεται, ἦτοι τὸ μὲν α εἰς η, τὸ ε εἰς η, τὸ ο εἰς ω καὶ τὸ ἱ, ὕ εἰς ἱ, ὕ ὄιον, τιμάω-τιμήσω-ἐτίμησα-τετίμηκα, ποιέω ποιήσω-ἐποίησα-πεποίηκα, δηλώω-δηλώσω-ἐδήλωσα-δεδήλωκα, μηνίω-μηνίσω-ἐμήνισα, κωλύω-κωλύσω-ἐκώλυσα.

§. 212. Τοῦ ἀνωτέρω κανόνος ἐξαιροῦνται·

α.) Ἐκ τῶν εἰς αω 1) ὅσα ἔχουσι ρίζην μονοσύλλαβον ἢ δισύλλαβον καὶ λ πρὸ τοῦ α' ὄιον, γελᾶω, θλάω, θλάω, χαλάω. 2) ὅσα ἔχουσι σύστοιχον εἰς ἀνυμι ἢ ἀζω' ὄιον, κρεμάννυμι-κρεμάω, σκεδάννυμι-σκεδάω. Σὺν τούτοις δὲ τὸ σπάω, δαμάω-δαμάζω καὶ σχάω· 3) ὅσα πρὸ τοῦ αω ἔχουσι ρ, ι, ε, ὄφυλάττουσι τὸ α, ἀλλὰ τὸ ἐκτείνουσιν ὄιον, φωράω-φωράσω, ἀνάω-ἀνάσω, ἀκροάομαι-ἀκροάσομαι· ἐκ τού-

των ἐξαιρουῦνται τὰ βράω-βοήσω, ἀλγᾶω-ἀλγήσω, γοῶω-γοήσω
καὶ χράομαι-χρήσομαι.

β.) Ἐκ τῶν εἰς εὖ τὰ αἰδέομαι, ἀλέομαι, ἀρκέω, ζέω, ἐ-
μέω, καλέω, τελέω, ἀλέω, κοτέω, τρέω καὶ ἕσα ἔχουσι σύστοι-
χον εἰς εννυμι οἶον, ἀμφιέννυμι-ἀμφιέσω, σθένυμι-σθέσω,
στορέννυμι-στορέσω. Σὺν τούτοις καὶ τὸ δλλυμι ὀλέσω.

γ.) Ἐκ τῶν εἰς ὄω τὸ ἀρώω, βῶω, ὀρόω, ὀύω.

δ.) Ἐκ τῶν εἰς οὖω τὸ ἀνώω, ἀρύω, ἐρύω, βύω, ἐλκύω, με-
θύω, πτύω, τανύω.

§. 213. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα (ἀ. 1, 2. β. γ.) ἀπὸ τὸν ἐ-
νεργητικὸν ἀ. μέλλοντα ἀποβάλλουσι τὸ σ καὶ σχηματίζουσι
αὐτὸν ὁμόφωνον τῷ ἐνεστώτι οἶον, κρεμάσω καὶ κρεμάω-ῶ,
τελέσω καὶ τελέω-ῶ, ὀρόσω καὶ ὀρόομαι-οῦμαι. Σὺν τούτοις
τὸ ἐξετάσω καὶ ἐξετῶ, κολάσω καὶ κολῶ, στασιάζω καὶ στα-
σιῶ, καταπονέσω καὶ καταπονῶ, κατακτιάζω καὶ κατακτιῶ,
δικάζω καὶ δικῶ. Ὁ τοιοῦτος Μέλλον λέγεται Ἄττικός. ^{ὅθις ἐπιβλήσεται} Πρὸς ^{ἐν τῷ αἰεὶ} ^{χρῆσιν}
δὲ τοῦ συμφώνου τῶν παθητικῶν καταλήξεων λαμβάνουσι σ,
πλὴν τοῦ ἐλάω (ἐλαύνω), ἀρώω καὶ ὀύω οἶον, γελασθήτομαι-
ἐγελάσθην-γεγέλασμαι, τελεσθήτομαι-ἐτελέσθην-τετέλεσμαι.

Σημ. Προσλαμβάνουσι δὲ σ πρὸ τῶν παθητικῶν καταλήξεων καὶ τινὰ
τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα διφθογγῶν οἶον, ἀκούω-ἀκουσθήτομαι-ἤκου-
σθην-ἤκουσμαι, κελεύω-κελευσθήσονται-ἐκελεύσθην-κεκέλευσμαι, κλείω-
κλεισθήσονται-ἐκλείσθην, πύομαι-ἐπαύσθην, θραύομαι-θραυσθήσονται,
παλαίω, πταίω, σείω κτλ. Σὺν τούτοις καὶ τὸ γινώσκω, μνάω, βών-
νυμι, δράω, θράω, κυλίω, νέω, ξύω, περάω, πρίω, ὕω, χρίω, βύω (βυέω),
πλάω, γύω καὶ χράομαι (χρησιμοδοτῶ).

§. 214. Πολλὰ τῶν εἰς εὖ, οὖω καὶ οὖω ῥημάτων εἰς τινὰς
χρόνους ἐκτείνουσι τὸν χαρακτῆρα, προστιθεμένης καταλήξεως
ἀπὸ συμφώνου ἀρχιζούσης, καὶ εἰς τινὰς φυλάττουσιν αὐτὸν
βραχύν οἶον,

α.) Ἐκ τῶν εἰς εὖ τὸ αἰνέω-αἰνέσω-ἤνεστα-ἤνημι-αἰνέθη-
σομαι-ἤνέθην· αἰρέω-αἰρέσω-ἤρημι-αἰρέθητομαι-ἤρέθην· δέω·
δήσω-ἔδησα-δέδεικα-δέδεμαι-δεθήτομαι-ἔδέθην. Διαφροσύνονται

τὰ ποθέω-ποθέτω καὶ ποθήσω, πονέω-πονέσω καὶ πονήσω,
φορέω-φορέσω καὶ φορήσω.

β'.) Ἐκ τῶν εἰς ὠ τὸ δίδωμι (δίω)-δώτω-ἔδωκα-δέδωκα-
δοθήσομαι-ἐδόθη-δέδομαι, καὶ τὸ πίνω (πίω) πέπωκα-πέπο-
μαι-ποθήσομαι-ἐπόθη.

γ'.) Ἐκ τῶν εἰς ὠ τὸ
δύω-δύσω-ἔδυσα-δέδυσκα-δέδυσμαι-ἐδύθη.

Θύω-θύσω-ἔθυσα-τέθυσκα-τέθυσμαι-ἐθύθη.

Λύω-λύσω-ἔλυσα-λέλυκα-λέλυμαι-ἐλύθη.

Ἰδρύω-ιδρύσω-ἔδρυσα-ἔδρυσμαι-ἔδρύθη.

Μύω-μύσω-ἔμυσκα-μέμυσκα.

§. 215. Τὰ καθρόληκτα ῥήματα μέλλοντα καὶ ἀερ.
συνήθως δὲν ἔχουσιν. Ἀπαντῶνται δὲ τοιοῦτοι, ὅταν ἡ ῥίζα
αὐτῶν ἐπιδέχεται συστολήν· οἶον, δάκω-ἐδάην, καίω-ἐκάην,
ἐρρύην, ἐρύην.

Ῥήματα ὑγρόληκτα.

§. 216. Τὰ ὑγρόληκτα ῥήματα σχηματίζουν πάντα τοὺς
χρόνους, πλὴν τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ, ἀπὸ τῆς βρα-
χείας ῥίζης.

§. 217. Ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἔχει χαρακτηρὰ κ' οἶον,
στέλλω-ἔσταλκα, φαίνω-πέφαγκα. Ὁ δὲ β'. παρακείμενος καὶ
ὑπερσυντελικὸς τρέπει τῆς ῥίζης τὸ α εἰς η, τὸ ε ἢ εἰ εἰς ο, τὸ
ἴ εἰς ἴ· οἶον, φαίνω-πέφηνα, θάλλω-τέθηλα, τείνω-τέτονα,
τίλλω-τέτιλα.

§. 218. Τὰ ὑγρόληκτα σχηματίζουν μόνον μέλλοντα β'.
καὶ τὸν ἐνεργητικὸν καὶ μέσον ἀερ. ἀ. δίχως σ, ἐκτείνοντα τὸ
φωνῆεν τῆς ῥίζης, ἥτοι τὸ ε εἰς ει, τὸ α εἰς η, τὸ ἴ καὶ ὕ εἰς
ἴ ὕ· οἶον, φαίνω-φανῶ-ἔφηνα-ἐφηνάμην, τείνω-τενωῶ-ἔτεινα-ἐ-
τεινάμην, κρίνω-κρίνωῶ-ἔκρινα-ἐκρινάμην, πλύνω-πλύνωῶ-ἔπλυν-
να-ἐπλυνάμην.

§. 219. Τῶν εἰς ιαινῶ καὶ ραινῶ ὁ ἐνεργητ. καὶ μέσος ἀόριστος ἄ. δὲν τρέπει τὸ α εἰς η, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐκτείνει· οἶον, μαιίνῶ-μαιινῶ-ἐμίῃνα, μαραινῶ-μαραινῶ-ἐμάρῃνα. Ταῦτα ἠκολούθησαν καὶ τινε καταλήγοντα εἰς αιινῶ· οἶον, ἰσχαινῶ, κερδαίνῶ, λευκαίνῶ κτλ. Σὺν τούτοις τὸ αἴρω καὶ ἄλλομαι, τὸ ὁποῖα τρέπουσιν ἐν τῇ ὀριστικῇ τὸ α εἰς η διὰ τὴν αὐξήσιν, εἰς ἰε τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις ἔχουσιν αὐτὸ μακρόν· οἶον, ἦρα, προσᾶρον, ἀπαρεμφ. ἄραι, ἠλάμην, ἀπαρεμφ. ἄλασθαι, μετοχ. ἀλάμενος.

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς αιινῶ ληγόντων διαφοροῦνται· οἶον, σημαίνῶ-σημανῶ-ἐσήμανα καὶ ἐσήμηνα.

§. 220. Ὁ ἐνεργητικὸς καὶ παθητικὸς παρκακείμενος, ὁ παθ. ἄ. καὶ ἅ. μέλλον καὶ ἀόριστος τῶν ἐχόντων χρακτῆρα λ, ν, ρ, τῆς μὲν μονοσυλλάβου ῥίζης ^{ῥίζης} τὸ ε καὶ εἰ τρέπουσιν εἰς α, τῆς δὲ δισυλλάβου εἰς ε᾽ οἶον, στέλλω-ἔσταλκα-ἔσταλμαι-σταλήσομαι-ἐσάλην, τείνω-τέτακα-τέταμμι-ταθήσομαι-ἐτάθην, σπείρω-ἔσπρκα-ἔσπρμι-σπαρήσομαι-ἐσάρην, ἀγγέλλω-ἠγγελκα-ἠγγεμμι-ἠγγεθήσομαι-ἠγγέθην, ἐγείρω-ἠγερκα-ἠγερμι-ἠγερθήσομαι-ἠγέρθην.

§. 221. Ὁ χαρακτῆρ λ καὶ ρ φυλάττεται πρὸ τῶν συμφῶνων τῶν χρονικῶν καταλήξεων· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ν, τὸ ὁποῖον πρὸ τοῦ κ τρέπεται εἰς γ, πρὸ δὲ τοῦ μ τρέπεται εἰς σ ἢ μ· οἶον, στέλλω-ἔσταλκα-ἔσταλμαι, σπείρω-ἔσπρκα-ἔσπρμι, μολύνω-μεμόλυκα-μεμόλυμμι ἢ μεμόλυμμι, φαίνω-πέφακα-πέφασμαι.

§. 222. Τὰ εἰς ινω, υνω, εἰνω, δισύλλαβα ἐν τῷ ἐνεργητικῷ καὶ παθητικῷ παρκακίμενῳ, παθ. μέλλοντι καὶ ἀόριστῳ ἄ. ἀποβάλλουσι τὸ ν· οἶον, κερίνω-κέρικα-κέριμι-κριθήσομαι-ἐκρίθην, πλύνω-πέπλυκα-πέπλυμι-ἐπλύθην-πλυθήσομαι, τείνω-τέτακα-τέταμμι-ταθήσομαι-ἐτάθην.

Σημ. Παρὰ ποιηταῖς εὐρίσκονται ἀόριστοι καὶ μέλλοντες τῶν τοιούτων φημάτων μετὰ τοῦ ν· οἶον, ἐκλίθην-κλιθήσομαι, ἐκάνθην-κτανθήσομαι.

Περὶ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Γενικοὶ διορισμοί.

§. 223. Διὰ νὰ σχηματίσωμεν ὅποιονδήποτε ῥῆμα πρέπει νὰ ἐπισυναψώμεν τὰς χρονικὰς καταλήξεις εἰς τὴν ῥίζαν. Αὕτη δὲ εἶναι δύο εἰδῶν, Ῥηματικὴ καὶ Χρονικὴ. Ῥηματικὴ μὲν λέγεται ἡ τιθεμένη ὡς βᾶσις ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν ὅλων τῶν χρόνων· ταύτην ἀνευρίσκομεν εἰς τὸν πρωτόθετον ἐνεστῶτα. Χρονικὴ δὲ ῥίζα λέγεται ἡ ἰδιαιτέρα ῥίζα ἐκάστου χρόνου σχηματιζομένη ἐκ τῆς ῥηματικῆς κατὰ πρόσληψιν φωνηέντων καὶ συμφώνων· οἷον, εἰς τὸ ῥῆμα γράφω ἡ μὲν ῥηματικὴ ῥίζα εἶναι τὸ γραφ καὶ ω ἡ κατάληξις· εἰς τὸν παρατατικὸν ἔγραφα ἡ χρονικὴ ῥίζα εἶναι ἔγραφ, εἰς τὸν μέλλοντα εἶναι γραψ, εἰς τὸν ἀόριστον ἔγραψ, εἰς τὸν παρακείμενον γεγραφ, καὶ εἰς τὸν ὑπερσυντελικὸν ἔγεγραφ, τὴν ὁποίαν φυλάττουσι καθ' ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις ἀμετάβλητον, ἐκτὸς τῆς αὐξήσεως τὴν ὁποίαν ἀποβάλλουσι.

§. 224. Ἡ κατάληξις διαιρεῖται εἰς δύο μέρη εἰς ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴν κατάληξιν. Διὰ μὲν τοῦ ἐγκλιτικοῦ φωνῆεντος διακρίνομεν τὰς ἐγκλίσεις, διὰ δὲ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τὸ ἰπρόσωπον καὶ τὸν ἀριθμὸν.

§. 225. Ὅμοιος τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν εἶναι συγκεχωρευμένον μετὰ τῆς προσωπικῆς, ὡς π.χ. ἔγραψα, ἔγραψαν, ἔγραψαν. Πολλὰ καὶ ἄλλα ἔστιν ἐγκλίσεις· οἷον, λείψης, ἐάν διαλυθῆ, εἶναι λείψ-η-ις.

§. 226. Ἀνάγκη πᾶσα λοιπὴ εἶναι ἵνα τὸν νὰ διακρίνη τις ἐν παντὶ σχηματισμῷ τὰ τέσσαρα ταῦτα· 1) τὴν ῥηματικὴν ῥίζαν· 2) τὴν χρονικὴν· 3) τὴν προσωπικὴν· 4) τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν.

Περὶ ἐγκλιτικῶν φωνηέντων.

§. 227. Ἐγκλιτικὰ φωνῆεντα τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς.

κῆς φωνῆς, ἐν γαίνωσί τινες ἐξαιρέσεις, ἐν τῇ Ὀριστικῇ τὰ μὲν α. πρόσωπα καὶ τὸ πληθυντ. γ. ἔχουσι ο, τὰ δὲ λοιπὰ ε' ἐν δὲ τῇ Ὑποτακτ. ἔχουσι τὰ αὐτὰ διπλασιασμένα, ἤτοι ω καὶ η' ἐν δὲ τῇ Εὐκτικῇ πάντα ἔχουσι οί' ἐν τῇ Προστακτικῇ καὶ Ἀπρροσφάτῳ ε καὶ ἐν τῇ Μετοχῇ ο.

	Ὀριστι- κῆ.	Ὑποτα- κτικῆ.	Εὐκτι- κῆ.	Προσπ- κτικῆ.	Ἀπρροσφ- φκτος.	Μετο- χῆ.
Ἐνικὸς	1	ο	ω			
	2	ε	η			
	3	ε	η			
Δυσικὸς	1	ο	ω	οι	ε	ε
	2	ε	η			
	3	ε	η			
Πληθ.	1	ο	ω			
	2	ε	η			
	3	ο	ω			

Περὶ προσωπικῶν καταλήξεων τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

§. 228. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις προσαρτῶνται εἰς τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ εἶναι τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως, πληθ. τινων ἐξαιρέσεων, αἱ ἀκόλουθοι:

	Ἀρχικοὶ χρόνοι.			Παραγόμενοι χρόνοι.		
	1	2	3	1	2	3
Ἐνικ.	ο,	ις,	ι.	ν,	ς,	—
Δυσικ.	μεν,	τον,	τον.	μεν,	τον,	την.
Πληθ.	μεν,	τε,	ντσι.	μεν,	τε,	ν.

§. 229. Οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως ἔχουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν ἀρχικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς. Οἱ δὲ τῆς Εὐκτικῆς τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς.

§. 230. Τῆς Προστακτικῆς προσωπικαὶ καταλήξεις εἶναι αὐταί:

	2	3
Ἐνικ.	θι,	τω.
Δυσικ.	τον,	των.
Πληθ.	τε,	τωσαν.

Σημ. Ἐπὶ παντός ἀριθμοῦ ἡ προστακτικὴ ἔχει μόνον ᾠ. καὶ γ. πρόσωπον, διότι καὶ ὁ ἑαυτὸν προστάζων θεωρεῖται ὡς ᾠ. πρόσωπον.

§. 231. Τῆς Ἀπαρεμφράτου κατάληξις εἶναι ἐν ἐπὶ πάντων τῶν προσώπων καὶ ἀριθμῶν. Τῆς δὲ Μετοχῆς κατάληξις εἶναι ον-ντσα-ν.

Σχηματισμὸς τῆς Ὀριστικῆς.

§. 232. Ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικὰ καταλήξεις τῶν ἀρχικῶν χρόνων.

	Διηρημένως.				συνηρμένως.		
	1	2	3	1	2	3	
Ἐνικ.	ο-ο,	ε-ις,	ε-ι.	ω,	εις,	ει.	
Δυσικ.	ο-μεν,	ε-τον,	ε-τον.	ομεν,	ετον,	ετον.	
Πληθ.	ο-μεν,	ε-τε,	ο-ντσι.	ομεν,	ετε,	ουσι.	

τῶν παραγομένων χρόνων.

	Διηρημένως.				συνηρμένως.		
	1	2	3	1	2	3	
Ἐνικ.	ο-ν,	ε-ς,	ε.	ον,	εις,	ε.	
Δυσικ.	ο-μεν,	ε-τον,	ε-την.	ομεν,	ετον,	ετην.	
Πληθ.	ο-μεν,	ετε,	ον.	ομεν,	ετε,	ον.	

Παραδείγματα.

1) οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι.

2) παραγομένοι.

Ἔνεσ.	λείπ	} ον, εις, ει.	Παρατ. ἔλειπ	} ον, εις, ε.		
Μέλ.	λείψ				Ἄορ. ᾠ. ἔλιπ	} ομεν, ετον, ἐτην.
Μέλ. ᾠ.	λιπέ					

Σημ. Εἰς τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν βημάτων τὰ καταλήγοντα εἰς ε ἢ ο

τίθεται πρὸ φωνήεντος ν, τὸ ὅποιον λέγεται εὐφωνικόν· οἷον, λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἔλεγεν ἐκεῖνος. Ὡσαύτως λαμβάνουσι τὸ εὐφωνικόν ν καὶ αἱ λέξεις πέρυσι καὶ νόσφι πρὸ φωνήεντος, καὶ αἱ ἐν τοῖς §. 94 σσμ. 143 σσμ. α. 450 σσμ. β'.

§. 233. Αἱ εἰς τὸν §. 228 μνημονευθεῖσαι ἐξικρέσαις εἶναι αὐτὰ· ἐκ τῶν ἀρχικῶν χρόνων ὁ παρκαείμενος, καὶ ἐκ τῶν παρκαυμένων ὁ ἀόριστος ἔχουσιν ἐγκλιτικὸν φωνῆεν α, ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ει καὶ εἰς τὸ γ'. πληθ. πρόσωπον κατάληξιν σκν, πρὸ τῆς ὁποίας ἀπτικῶς ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ε.

Παράδειγματα.

Παρκαείμενος	λέλειψ	{ α,	αs,	ε.
		{ αμεν,	ατον,	ατον.
		{ αμεν,	ατε,	ασι.

Αόριστος α.	ἔλειψ	{ α,	αs,	ε.
		{ αμεν,	ατον,	άτην.
		{ αμεν,	ατε,	αν.

ὑπερσυντελικὸς	ἐλελείψ	{ ειν,	εις,	ει.
		{ ειμεν,	ειτον,	ειτην.
		{ ειμεν,	ειτε,	εισκν καὶ εσκν.

Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν Ἐγκλίσεων. (1)

§. 234. Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴν κατάληξιν τῆς ὑποτακτικῆς.

	διηρημένως.			συνημένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἐνικ.	ω-ο,	η-ιs,	η-ι.	ω,	ηs,	η.
Δύκ.	ω-μεν,	η-τον,	η-τον,	ωμεν,	ητον,	ητον,
Πληθ.	ω-μεν,	η-τε,	ω-σι.	ωμεν,	ητε,	ωσι.

Παράδειγμα.

Ἐνεστ.	λείπ	{ ω,	ηs,	η.
Παρκαείμ.	λελείψ	{ ωμεν,	ητον,	ητον.
Αόριστ. α.	λείψ	{ ωμεν,	ητε,	ωσι.
Αόριστ. β'.	λίπ			

§. 235. Τῆς Εὐκτικῆς ἐγκλίσεως τὸ ἐνικ. ἄ πρόσωπον καταλήγει εἰς μι καὶ τὸ πληθυντ. γ'. εἰς ἐν' τὰ ἄλλα σχηματίζονται κατὰ τοὺς παραγομένους χρόνους τῆς ὀριστικῆς. Ὁ δὲ ἄριστος, ἔχει καὶ ἐνταῦθα ἐγκλιτικὸν φωνῆεν αι μακρόν.

Ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

	διηρημένως.			συνημμένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἐνικ.	οι-μι,	οι-ς,	οι.	οιμι,	οις,	οι.
Δυσκ.	οι-μεν,	οι-τον,	οί-την.	οιμεν,	οιτον,	οίτην.
Πληθ.	οι-μεν,	οι-τε,	οι-εν	οιμεν,	οιτε,	οιεν.

Παράδειγμα.

Ἐνεστ.	λείπ	} οιμ, οις, οι.	
Παρακ.	λείπει		οιμεν, οιτον, οίτην.
Μέλλ. ἄ.	λείψ		οιμεν, οιτε, οιεν.
Μέλλ. β'.	λίπε		
Ἄριστ. β'.	λίπ		

Ἄριστος ἄ.

λείψαμι,	οις,	οι.
λείψαμεν,	οιτον,	οίτην.
λείψαμεν,	οιτε,	οιεν.

Σημ. Οἱ Ἀττικοὶ ἔχουσι καὶ ἄλλον σχηματισμὸν τοῦ ἄ. ἀρίστου, Διολικὸν καλούμενον, τοῦ ὁποίου εὐχρηστα εἶναι μόνον τὸ ἐνικὸν β'. καὶ γ'. πρόσωπον καὶ τὸ πληθυντ. γ'. οἶον, γράψαις, γράψαις, γράψαις.

§. 236. Τῆς Προστακτικῆς ἢ κατάληξις θι τοῦ ἐνικου β'. προσώπου συνήθως ἀποκόπτεται. Τοῦ δὲ ἀρίστου ἄ. καὶ ταύτης ἐγκλιτικὸν φωνῆεν εἶναι α, καὶ τὸ ἐνικὸν β'. πρόσωπον λέγει εἰς ον.

Ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

	διηρημένως.		συνημμένως.	
	2	3	2	3
Ἐνικ.	ε,	ε-τω.	ε,	ετω.
Δυσκ.	ε-τον,	ε-των.	ετον,	ετων.
Πληθ.	ε-τε,	ε-τωσαν.	ετε,	ετωσαν.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.	λείπ	} ε, τω. ετον, ετων. ετε, ετωσαν.		Ἀόριστος ἄ.
Παροκκ.	λέλειψ			λείψον, άτο.
Ἀόριστ. ἑ.	λίπ.			λείψατον, άτωνι λείψατε, άτωσαν.

Σημ. α. Τὸ πληθυντικὸν γ', πρόσωπον σχηματίζεται καὶ ὁμοίωσχημον τῇ γενικῇ πληθυντικῇ τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου χρόνου· οἶον, λειπέτωσαν, καὶ λειπόντων λειψάτωσαν καὶ λειψάντων.

Σημ. β'. Τοῦ ἀόριστου β'. τὸ ἐνικὸν β'. πρόσωπον καταλήγει εἰς ε καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς βίβλης· οἶον, λίπε-λιπέτω. Ἐξαιροῦνται τρεῖς ἀόριστοι β'. τονιζόμενοι ἐπὶ τῆς καταλήξεως· οἶον, ἔλθε, εὔρε, εἰπέ· δύο δὲ διαφοροῦνται λάθε καὶ λαθεῖ, ἴδε καὶ ἰδέ. Ταῦτα συνθετόμενα τονίζονται ἄνω τῆς ληγούσης· οἶον, πρόσελθε, κάτειπε, πρόσλαθε.

§. 237. Ἡ Ἀπαρέμφατος ἐγκλιτικὸν φωνῆν ἔχει ε καὶ κατάληξιν ω, συνημμένως δὲ ἀμφότερα εἰν' οἶον, λείπειν, μέλ. β'. λιπεῖν. Ἐξαιρεῖται ὁ παρακείμενος, ὅστις καταλήγει εἰς εναι, καὶ ὁ ἄ. ἀόριστος εἰς αι' οἶον, λειψέμεναι, λείψαι.

Σημ. Ὁ Ἀόριστος β'. ὡς καὶ ὁ Μέλλων β'. εἰς τὴν ἀπαρέμφατον τονίζονται εἰς τὴν λήγουσαν· οἶον, λιπεῖν, ἐνῷ οἱ ἄλλοι χρόνοι τονίζονται εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις ὅσον ἐνδέχεται ἀνωτέρω τῆς ληγούσης.

§. 238. Ἡ Μετοχὴ ἐγκλιτικὸν φωνῆν καὶ προσωπικὴν κατάληξιν ἔχει τοῦ μὲν ἀρσενικοῦ ο-ον, τοῦ δὲ θηλυκοῦ ο-οντσα καὶ τοῦ οὐδετέρου ο-ν, καὶ συνημμένως ων-ουσα-ον· οἶον,

Ἔνεστ.	λείπ	} ων, ουτχ, ον. ων, ουτχ, ον. ων, οῦσα, οῦν. ων, οῦσα, ον.
Μέλ. α'.	λείψ	
Μέλ. β'.	λιπε	
Ἀόριστ. β'.	λιπ	

Ἐξαιροῦνται ὁ παρακείμενος, ὅστις καταλήγει εἰς ὠς-οῦα-ός· οἶον, λελειφώς-λελειφούα-λελειφός, καὶ ὁ ἀόριστος ἄ. ὅστις καταλήγει εἰς ἄς-ἄσα-ἄν· οἶον, λείψας-λείψασα-λείψαν.

Σημ. Ὁ Ἀόριστος β'. τῆς Μετοχῆς τονίζεται ἐπὶ τῆς καταλήξεως καὶ θροῦνεται· οἶον, λιπών-όντος· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Μέλλων β', ἀλλὰ περισπᾶται· οἶον, λιπών-όντος, λιπούσα-ούσης, λιπούν-οῦντος.

§. 239. Παράδειγμα ολόκληρον

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥ-
	ω,	εις,	ει.	ω,	ης,	η.	
Παράτ. Ένεσώς	λείπ ομεν,	ετον,	ετον.	λείπ ωμεν,	ητον,	ητον.	λείπ ομι,
	ομεν,	ετε,	ουσι.	ωμεν,	ητε,	ωσι.	ομεν,
	ον,	ες,	ε.				
	ἔλειπ ομεν,	ετον,	έτην.				
	ομεν,	ετε,	ον				
	ω,	εις,	ει.				
	λείψ ομεν,	ετον,	ετον.				λείψ ομι,
	ομεν,	ετε,	ουσι.				ομεν,
	ω,	εις,	ει.				
	λιπ οὔμεν,	εἶτον,	εἶτον.				οἴμι,
οὔμεν,	εἶτε,	οὔσι.				οἴμεν,	
Παράτ. Ἄορ. α.	α,	ας,	ε.	ω,	ης,	η.	αιμι,
	ἔλειψ αμεν,	ατον,	άτην.	λείψ ωμεν,	ητον,	ητον.	λείψ αιμεν,
	αμεν,	ατε,	αν.	ωμεν,	ητε,	ωσι.	αιμεν,
	ον,	ες,	ε.	ω,	ης,	η.	οιμι,
	ἔλιπ ομεν,	ετον,	έτην.	λίπ ωμεν,	ητον,	ητον.	λίπ οιμεν,
	ομεν,	ετε,	ον.	ωμεν,	ητε,	ωσι.	οιμεν,
	α,	ας,	ε.	ω,	ης,	η.	οιμι,
	λέλειψ αμεν,	ατον,	ατον.	λελείψ ωμεν,	ητον,	ητον.	λελείψ οιμεν,
	αμεν,	ατε,	ασι.	ωμεν,	ητε,	ωσι.	οιμεν,
	α,	ας,	ε.	ω,	ης,	η.	οιμι,
λέλοιπ αμεν,	ατον,	ατον.	λελοίπ ωμεν,	ητον,	ητον.	λελοίπ οιμεν,	
αμεν,	ατε,	ασι.	ωμεν,	ητε,	ωσι.	οιμεν,	
Παράτ. Ἄορ. β.	ειν,	εις	ει.				
	ἔλελειψ ειμεν,	ειτον,	είτην.				
	ειμεν,	ειτε,	εισαν καί εσαν.				
	ειν,	εις,	ει.				
	ἔλελοίπ ειμεν,	ειτον,	είτην.				
	ειμεν,	ειτε,	εισαν καί εσαν.				

τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

ΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οἷς, οἷ. οἰτον, οἰτήν. οἰτε, οἰεν.	ε, ἔτω. λείπ ετον, ἔτων. ετε, ἔτωσαν καὶ ὄντων.	λείπειν.	ἄρσ. ὠν, ὄντος. θηλ. λείπ ουτα, ούσης. οὐδ. ον, ὄντος.
οἷς, οἷ. οἰτον, οἰτήν. οἰτε, οἰεν.		λείψειν.	ἄρσ. ὠν, ὄντος. θηλ. λείψ ουσα, ούσης. οὐδ. ον, ὄντος.
οἷς, οἷ. οἰτον, οἰτήν. οἰτε, οἰεν.		λιπεῖν.	ἄρσ. ὦν, οὔντος. θηλ. λιπ οὔσα, ούσης. οὐδ. οὔν, οὔντος.
αις, αι. αιτον, αἰτήν. αιτε, αιεν.	ον, ἄτω. λείψ ατον, ἄτων. ατε, ἄτωσαν καὶ ἄντων.	λείψαι.	ἄρσ. ας, ἀντος. θηλ. λείψ ασα, ασης. οὐδ. αν, ἀντος.
οἷς, οἷ. οἰτον, οἰτήν. οἰτε, οἰεν.	ε, ἔτω. λίπ ετον, ἔτων. ετε, ἔτωσαν καὶ ὄντων.	λιπεῖν.	ἄρσ. ὶν, ὶντος. θηλ. λιπ οῦσα, ούσης. οὐδ. ὶν, ὶντος.
οἷς, οἷ. οἰτον, οἰτήν. οἰτε, οἰεν.	ε, ἔτω. λέλειψ ετον, ἔτων. ετε, ἔτωσαν καὶ ὄτων.	λελειφέναι.	ἄρσ. ῶς, ὶτος. θηλ. λελειψ οῦσα, ούσης. οὐδ. ῶς, ῶτος.
οἷς, οἷ. οἰτον, οἰτήν. οἰτε, οἰεν.	λέλοιπε-ἔτω. κτλ.	λελοιπέναι.	λελοιπῶς-ότος. κτλ.

Περὶ παθητικῆς φωνῆς.

§ 240 Ὁ α. καὶ β. ἀρίστος τῆς παθητικῆς φωνῆς σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς μι καὶ ὁμοφωνεῖ καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις τῷ ἐνεργ. ἀρίστῳ β'. τῆς δευτέρας συζυγίας αὐτῶν.

§ 241 Οἱ μέσοι μέλλοντες καὶ ἀρίστοι ἔχουσιν ἐντελῆ παθητικὸν σχηματισμὸν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων, καὶ διὰ τοῦτο συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν παθητικὴν φωνήν.

§ 242 Τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα τῆς παθητ. φωνῆς εἶναι πανταχοῦ αὐτὰ ἐκεῖνα τῆς ἐνεργητικῆς. Ὁ δὲ μέσος ἀρίστος φυλάττει καὶ ἐνταῦθα τὸ α εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις, πλὴν τῆς ὑποτακτικῆς, ὅπου ἔχει τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα τοῦ ἐνεστώτος.

§ 243 Ὁ παρακειμένος καὶ ὑπερσυντελικὸς ἐπισυνάπτουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις εἰς τὴν ῥίζαν, δίχως νὰ μεσολαβῇ ἐγκλιτικὸν φωνήεν.

§ 244 Ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ ἀπαντᾷται καὶ ἄλλος τις σχηματισμὸς τοῦ μέλλοντος, ὅστις καλεῖται *Μετ' ὀλίγον Μέλλον*, ἢ *τρίτος Μέλλον*, ἢ *Συντετελεσμένος Μέλλον*. Οὗτος σχηματίζεται ἐκ τῆς χρονικῆς ῥίζης τοῦ παρακειμένου καὶ τῆς χρονικῆς καταλήξεως τοῦ μέσου μέλλοντος· ἐκφράζει δὲ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μετ' ὀλίγον θὰ ἦναι τετελεσμένον· οἶον, *λελεύσομαι*, *γεγράφεται*.

§ 245 Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλον ἀπαντᾷται μονολεκτικῶς συνήθως εἰς τὰ ῥήματα, τὰ ὅποια ἐπιδέχονται ἀναδιπλασιασμὸν· οἶον, *λελείψομαι*, *γεγράφωμαι*. Περιφραστικῶς δὲ εἰς τὰ μὴ ἐπιδεχόμενα ἀναδιπλασιασμὸν διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ μέλλοντος ἔσομαι τοῦ ὑπαρκτικοῦ ἢ συνδετικοῦ ῥήματος· οἶον, *ἀπηλλαγμένος ἔσομαι* κτλ. Περιφραστικῶς σχηματίζεται μετ' ὀλίγον μέλλον καὶ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς· οἶον, *γεγραφῶς ἔταμμι*.

Σημ. α. Τα υφελήματα και τὰ εἰς με, πλὴν τοῦ μέλλοντι, ὅτε σχη-
ματίζουσι μετ' ὀλίγον μέλλοντα.

Σημ. β'. Καί τινα τῶν μὴ ἐπιδεχομένων ἀναδπλασιασμῶν σχημα-
τίζουσι τὸν μετ' ὀλίγον μέλλοντα μονολεκτικῶς οἷον, εἰρήσομαι (βίω=
λέγω), ἡρέσομαι (αἰρέω), ἡτιμώσομαι (ἀτιμώω), ἐψεύσομαι, ἐσκέ-
ψομαι, ἐξέψομαι κτλ.

§. 246. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς παθητικῆς φωνῆς.

1) Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι τῆς ὀριστικῆς καὶ πάντες τῆς ὑποτα-
κτικῆς.

ἐνικ.	μαι,	σαι,	ται.
δυσκ.	μεθον,	σθον,	σθον.
πληθ.	μεθι,	σθε,	νται.

2) Οἱ πικραγόμενοι τῆς ὀριστικῆς καὶ πάντες τῆς εὐκτικῆς.

ἐνικ.	μήν,	σο,	το.
δυσκ.	μεθον,	σθον,	σθην.
πληθ.	μεθι,	σθε,	ντο.

3) Ἡ προστακτικῆ.

ἐνικ.	σο,	σθω.
δυσκ.	σθον,	σθων.
πληθ.	σθε,	σθωσαν.

4) Ἡ ἀπαιρέματος σθι· 5) Ἡ μετοχὴ μενος-μενη-μενον.

§ 247. Σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς.

1) Τῶν ἀρχικῶν χρόνων ἐγκλιτικῶν φωνῆεν καὶ προσωπικῆ
κατάληξις εἶναι τὰ ἑξῆς.

			συνημμένως.		
	διηρημένως.		1	2	3
ἐνικ.	ο-μαι, ε-σαι, ε-ται.	ομαι, εσαι (εσι-η) εται.			
δυσκ.	ο-μεθον, ε-σθον, ε-σθον.	ομεθον, εσθον. εσθον.			
πληθ.	ο-μεθι, ε-σθι, ο-νται.	ομεθι, εσθε, ονται.			

2) Τῶν παραγομένων χρόνων ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσ-
ωπικὴ κατάληξις εἶναι ταῦτα.

διηρημένως.

συνημμένως.

	1	2	3	1	2	3
ἐνικ.	ο-μην,	ε-σο,	ε-το.	ομην,	εσο (εο-ου),	ετο.
δουκ.	ο-μεθον,	ε-σθον,	έ-σθην.	ομεθον,	εσθον,	έσθην.
πληθ.	ο-μεθχ,	ε-σθε,	ο-ντο.	ομεθχ,	εσθε,	οντο.

§ 248 Τῆς προσωπικῆς κατάληξως τοῦ ἐνικ. β'. προσά-
που τῆς παθητ. φωνῆς πανταχοῦ ἀποβάλλεται τὸ σ, ὅταν
ἔχη πρὸ αὐτοῦ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ε, η, α, καὶ τότε τὰ μέ-
νοντα διαιστώτα φωνήεντα συναίρουσιν τὸ μὲν εαι καὶ ηαι
εἰς η, τὸ δὲ εο εἰς ου, καὶ τὸ αο εἰς ω.

Σημ. Οἱ ἀρχαῖοι Ἀττικοὶ συναίρουσι τὸ εαι εἰς ει. Τὴν δὲ τοιαύτην
συναίρεσιν ἔχουσι μόνον τέσσαρα τῆς κοινῆς διαλέκτου, βούλεσαι-
εαι-ει, ὄψεσαι-εαι-ει, οἴεσαι-εαι-ει, εἰμί (ἔμαι) ἔσαι-ἔαι-εἰ.

Ἐσαῖα καὶ ὁ β' ἄρ. ὄψων ἐν ἠτ. μνη.

Παραδείγματα.

Ἀρχικοὶ Χρόνοι.

Ἔνεσ.		λείπ	}	ομαι,	(εσαι-εαι) η,	εται.
Μεσ. Μελ. ἀ.		λείψ				
Μεσ. Μελ. β'.		λειπέ	}	ομεθον,	εσθον,	εσθον.
μετ' ὀλιγ. Μελ.		λελείψ				
Παθ. Μελ. ἀ.		λειρθῆσ	}	ομεθχ,	εσθε,	ονται.
Παθ. Μελ. β'.		λιπήσ				

Παραγόμενοι Χρόνοι.

Πυχρατ.	ἔλειπ.	}	ομην,	(εσο-εο) ου,	ετο.
			ομεθον,	εσθον,	έσθην.
Μεσ. Ἀορ. β'.	ἔλιπ	}	ομεθχ,	εσθε,	οντο.
			ἀμην,	(ασο-αο) ω,	ατο.
Μεσ. Ἀορ. ἀ.	ἔλειψ.	}	ἀμέθον,	ασθον,	άσθην.
			ἀμέθχ,	ασθε,	αντο.
Παθ. Ἀορ. ἀ.	ἔλειρθ	}	ην,	ησ,	η.
			ημεν,	ητον,	ήτην.
Παθ. Ἀορ. β'.	ἔλίπ	}	ημεν,	ητε,	ησχα.

§ 249 Τῶν ἀφρονολήκτων ῥημάτων, ὧσων ἡ ῥίζα ἀρχίζει ἀπὸ κλε, πλε, περ, θρε, οἱ β'. μέλλοντες καὶ ἀόριστοι τρέπουσι τῆς ῥίζης τὸ ε εἰς α' οἶον, κλέπτομαι-κλαπήσομαι-ἐκλάπην, πλέκομαι-πλακήσομαι-ἐπλάκην, θρέχομαι-θραχήσομαι-ἐθράχην, πέρω -ἐπαρθον.

§ 250 Ὅσων ῥημάτων ἡ ῥίζα ἀρχίζει ἀπὸ τρε, θρε, τρε ὁ παθ. παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς, οἱ β'. μέλλοντες καὶ ἀόριστοι τρέπουσι τῆς ῥίζης τὸ ε εἰς α' οἶον, τρέπομαι-τραπήσομαι-ἐτρέπην-τέτραμμαι-ἐτετράμμην, στρέφομαι-στραφήσομαι-ἐστράφην-ἔστραμμαι-ἐστράμμην, τρέρομαι (θρέφ.) τραρήσομαι-ἐτρέρην-τέθραμμαι-ἐτεθράμμην.

Σχηματισμὸς τοῦ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ.

§ 251 Διὰ νὰ σχηματισθῇ ὁ παθητ. παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς ἐπισυνάπτεται ἡ προσωπικὴ κατάληξις εἰς τὴν ῥίζαν, χωρὶς νὰ μεσολαβῇ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν.

§ 252 Ἐὰν ὁ χαρακτήρ τοῦ ῥήματος ᾖναι φωνῆεν, λαμβάνει τὰς κανονισθείσας μεταβολὰς (211, 212). Ἐὰν ὅμως ὁ χαρακτήρ ᾖναι ἄφρων ἢ ὑγρὸν, τότε, ἐπισυναπτομένων τῶν προσωπικῶν καταλήξεων, συνεπισωρεύονται σύμφωνα, τὰ ὁποῖα τρέπονται ἢ ἀποβάλλονται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας.

α.) Ὄταν χειλοφόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον συμπέσῃ πρὸ γλωσσόφωνου, τότε συμπνευματίζεται μετ' αὐτοῦ οἶον,

τρίβω-τέτριπται-ἐτρίβθη, ἀντὶ τέτριβται-ἐτρίβθη.

γράφω-γέγραπται-ἐγράφη, ἀντὶ γέγραφται —

βλέπω-βέβλεπται-ἐβλέφη, ἀντὶ — ἐβλέπηθη.

λέγω-λέλεκται-ἐλέχθη, ἀντὶ λέλεγται ἐλέγηθη.

πλέκω-πέπλεκται-ἐπλέχθη, ἀντὶ — ἐπλέκηθη.

β.) Ὄταν ὄδοντόφωνον συμπέσῃ πρὸ ὄδοντοφώνου τρέπεται εἰς σ' οἶον,

πλήθω-πέπλησται-ἐπλήσθη, ἀντὶ πέπληθηται-ἐπλήθηθη.

φραδάω-πέφραπται-εφράθη, αντί πέφραδται-εφράθη.
 άνύτω-ήνυσται-ήνυθη, αντί ήνυτται-ήνυθη.

γ.) Όταν συμπέση χειλεόφωνον πρό τοῦ μ. τρέπεται εἰς μ.
 οἶον, θλέπω-θέβλεμμαι, τρίβω-τέτριμμαι, γάρρω-γέγραμμαι.

δ.) Οὐρανιστόφωνον ὅταν συμπέση πρό τοῦ μ. τρέπεται εἰς γ.
 οἶον, λέγω-λέλεγμαι, πλέκω-πέπλεγμαι, βρέχω-βέβρεγμαι.

Σημ. ἔξαιροῦνται τὰ ὀνόματα ἀκμή, αἶγμή.

ε.) Ὀδοντόφωνον ὅταν συμπέση πρό τοῦ μ. τρέπεται εἰς σ.
 οἶον, ἐρείδω-ἤρεισμαι, πείθω-πέπεισμαι, άνύτω-ήνυσμαι.

Σημ. ἔξαιροῦνται τὰ ὀνόματα ὀδητή, ἀρόμος, ἀτμός, πυθμήν, φράδ-
 μων ἰσθμός.

ς.) τὸ σ ὅταν συμπέση μεταξὺ δύο συμφώνων ἀποβάλλεται
 οἶον, τρίβουμαι-τέτριψθε, αντί τέτριψθε, τετριψθαι αντί τετριβ-
 σθαι.

ζ.) τὸ ν πρό τοῦ μ. τρέπεται εἰς μ ἢ σ (221), πρό δὲ τῶν
 ὀδοντοφώνων καὶ τοῦ σ φυλάττεται· οἶον, μεμβλυνται, ἐμο-
 λύνθη, μεμβλυνσο.

§. 253. Παραδείγματα.

α.) ῥήματα καθαρὸληκτα.

Παρχαίμενος.

Ἰπερσυντελικός.

Ἔνικ. περιλήμμαι-σαι-ται,

Ἰπεριλήμην-σο-το,

δυσκ. περιλήμεθον-σθον-σθον,

ἔπεριλήμεθον-σθον-σθον,

πληθ. περιλήμεθα-σθε-νται.

ἔπεριλήμεθα-σθε -ντο.

β.) ῥήματα ἀφωρόληκτα.

1) Τὰ ἔχοντα χαρκατῆρα χειλεόφωνον.

Παρχαίμενος.

ἔνικ. λέλειπμαι=μμαι, πσαι=ψαι, πται.

δυσκ. λελείπημεθον=μμεθον, πσθον-πθον=ρθον, πασθον-πθον
 =ρθον.

πληθ. λελείπημεθα=μμεθα, πσθε-πθε=ρθε, πνται (").

Ἰπερσυντελικός.

νικ. ἐλελείπημην=μμην, πτω=ψ, πτο.

δυσκ. ἐλελείπμεθον=μμεθον, πσθον-πθον=φθον, πσθην-πθην
=φθην.

πληθ. ἐλελείπμεθα=μμεθα. πσθε-πθε=φθε, πντο (*).

2) Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα οὐρανισκόφωνον.

Παρακειμένους.

ένικ. βέβρεχμαι=γμαι, χσαι=ξαι, χται=κται.

δυσκ. βεβρέχμεθον=γμεθον, χσθον=χθον, χσθην=χθην.

πληθ. βεβρέχμεθα=γμεθα, χσθε=χθε, χνται (*).

Ἵπερσυντελικός.

ένικ. ἐλελέγμην, γσο=ξο, γτο=κτο.

δυσκ. ἐλελέγμεθον, γσθον-γθον=χθον, γσθην-γθην=χθην.

πληθ. ἐλελέγμεθα γσθε-γθε=χθε, γντο (*).

3) Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα γλωσσόφωνον.

Παρακειμένους.

ένικ. ἤνυτμαι=σμμι, τσαι=σαι, τται=στται.

δυσκ. ἠνύτμεθον=σμεθον, τσθον-τθον=σθον, τσθην-τθην=
σθην.

πληθ. ἠνύτμεθα=σμεθα, τσθε-τθε=σθε-τνται (*).

γ') Ῥήματα ὑγρόληκτα.

Παρακειμένους.

ένικ. ἐψάλμαι, λσαι, λται.

δυσκ. ἐψάλμεθον, λσθον=λθον, λσθην=λθην.

πληθ. ἐψάλμεθα, λσθε=λθε, λνται (*).

Ἵπερσυντελικός.

ένικ. ἐμεμολύνμην=μμην ἢ σμην, νσο, ντο.

δυσκ. ἐμεμολύνμεθον=μμεθον ἢ σμεθον, νσθον=νθον, νσθην
=νθην.

πληθ. ἐμεμολύνμεθα=μμεθα ἢ σμεθα, νσθε=νθε, ντο (*).

§. 254. Οἱ Ἕλληνες διὰ τὴν ἀποφύγωσι τὴν κακοφωνίαν, ἥτις
προέρχεται ἐκ τῆς συσσωρεύσεως τῶν συμφώνων εἰς τὸ πληθυντ.
γ' πρόσωπον τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ (τὸ σημειού-
μενον δι' ἀστερίσκου) σχηματίζουσιν αὐτὸ περιφραστικῶς διὰ

τῆς πληθοντ. μετοχῆς τοῦ ἰδίου παρακειμένου καὶ τοῦ πληθοντικοῦ γ'. προσώπου τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος· οἶον, λελεγεμένοι-αι-α εἰσιν, λελεγεμένοι-αι-α ἦταν. Σχηματίζουσι δὲ αὐτὸ καὶ Ἰωνικῶς τρέποντες τὸ ν τῆς προσωπικῆς καταλήξεως εἰς α, δασύνοντες τοὺς χειλεσφώνους καὶ οὐρανισκοφώνους χρακτῆρας, φυλάττοντες δὲ τοὺς γλωσσοφώνους καὶ ὕγρους· οἶον, τέτυπνται=τετύραται, πέπλεκνται=πεπλέχεται, πέπειθνται=πεπείθεται, ἐψάλνται=ἐψάλαται, ὑπερσ. ἐτετύρατο, ἐπεπλέγατο ἐπεπείθατο, ἐψάλατο.

Σημ. Ὁ καθ. παρακειμένος τὸ ριζικὸν εὐ συστέλλει εἰς υ' οἶον, τεύχω-τέτυγμα.

Σημ. β'. Εἰς τὸ ἄ. πρόσωπον ὅταν συσσωρευθῶσι τρία μ ἢ δύο γ πρὸ τοῦ μ, δι' εὐφωνίαν ἀποβάλλεται τὸ ἐν' οἶον, κάμπτομαι, κέκαμμαι=κέκαμμαι=κέκαμμαι, μέμφομαι-μέμεμμαι=μέμεμμαι, ἐλέγχομαι-ἐλέλεγμαι-ἐλέλεγμαι=ἐλέλεγμαι.

Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν ἐγγλίσεων.

§ 255 Ἰποτακτική.

Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατάληξις.

	διηρημένως.			συνημμένως.	
	1	2	3	1	2
ἐνικ.	ω-μαι,	η-σαι,	ηται.	ωμαι,	(ησαι-ηται) ἦ, ηται.
δυσκ.	ω-μεθα,	η-σθον,	η-σθον.	ωμεθον,	ησθον, ησθον.
πληθ.	ω-μεθα,	η-σθε,	ωνται.	ωμεθα,	ησθε, ωνται.

Παράδειγμα.

Ἐνσ.	λείπ	} ωμαι,	ἦ,	ηται.
Μεσ. Ἀορ. ἄ.	λείψ		ωμεθον,	ησθον, ησθον.
Μεσ. Ἀορ. β'.	λίπ		ωμεθα,	ησθε, ωνται.
Παθ. Ἀορ. ἄ.	λειφθ	} ᾧ,	ῆς,	ῆ.
Παθ. Ἀορ. β'.	λιπ		ᾧμεν,	ῆτον, ῆτον.
			ᾧμεν,	ῆτε, ᾧσι.

§ 256 Εθικτική.

Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατάληξις.
 διηρημένως. συνημμένως.

	1	2	3	1	2	3
Ἐνικ.	οι-μην,	οι-σο,	οι-το.	οίμην,	(οισο) οιο,	οιτο.
Δυσκ.	οι-μεθον,	οι-σθον,	οί-σθην.	οίμεθον,	οισθον,	οίσθην.
Πληθ.	οι-μεθα,	οι-σθε,	οι-ντο.	οίμεθα,	οισθε,	οιντο.

Παράδειγμα.

Ἐνεσ.	λειπ	}	οίμην,	οιο,	οιτο.
Μεσ. μελ. ἀ.	λειψ		οίμεθον,	οισθον,	οίσθην.
Μετ' ὀλίγ. Μελ.	λελειψ		οίμεθα,	οισθε,	οιντο.
Μεσ. Μελ. β'.	λειπε		οίμην,	(οισο) οιο,	οιτο.
Παθ. Μελ. ἀ.	λειφθησ		οίμεθον,	οισθον,	οίσθην.
Παθ. Μελ. β'.	λιπησ	οίμεθα,	οισθε,	οιντο.	
Μεσ. Ἀορ. β'.	λιπ	οίμην,	(οισο) οιο,	οιτο.	
Μεσ. Ἀορ. ἀ.	λειψ	οίμεθον,	οισθον,	οίσθην.	
		οίμεθα,	οισθε,	οιντο.	
Παθ. Ἀορ. ἀ.	λειφ ^θ εί	}	ην,	ης,	η.
Παθ. Ἀορ. β'.	λιπεί		ημεν,	ητον,	ήτην.
			ημεν,	ητε,	ησαν.

§ 257 Προστακτική.

Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατάληξις.
 διηρημένως. συνημμένως.

	2	3	2	3
Ἐνικ.	ε-σο,	ε-σθω'	(εσο) συ,	εσθω.
Δυσκ.	ε-σθον,	ε-σθων.	εσθον,	εσθων.
Πληθ.	ε-σθε,	ε-σθωσαν.	εσθε,	εσθωσαν.

Παράδειγμα.

Ἐνεσ.	λείπ	}	ου,	εσθω.
Μεσ. Ἀορ. β'.	λιπ		εσθον,	εσθων.
			εσθε,	εσθωσαν καὶ ἐσθων

	αι,	ασθω.
Μεσ. άορ. ά.	λειψ ασθον,	ασθων.
	ασθε,	ασθωσαν και άσθων.

Παθ. άορ. ά. λειψι θητι, θήτω, θητον-θήτων, θητε-θήτωσαν και θήντων.
 Παθ. άορ. β'. λιπι ιθη-ήτω, ητον-ήτων, ητε-ήτωσαν.

§ 258 Τοῦ μεσ. άορ. ά. τὸ ἐνικ. β'. προσ. καταλήγει εἰς αι και τονίζεται ἐπὶ τῆς ῥίζης· οἶον, φυλάξαι, ποιήσαι. Ἐκ τούτου δὲ διακρίνεται ἀπὸ τοῦ γ'. προσ. τοῦ ἐνεργ. άορίστου τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως φυλάξαι ποιήσαι, και ἀπὸ τοῦ ἐνεργ. άορ. τῆς ἀπαρεμφάτου· οἶον, φυλάξαι ποιήσαι.

§ 259 Τὸ ἐνικ. β'. πρόσωπ. τοῦ μεσ. άορ. β'. καταλήγει εἰς ου και τονίζεται ἐπὶ τῆς καταλήξεως· οἶον, γενοῦ, τυποῦ, λιποῦ, πλὴν τοῦ τράπου (τρέπουμι). Τὰ ἄλλα ὅμως πρόσωπα τονίζονται ἐπὶ τῆς ῥίζης, ὅταν δὲν ἐμποδίζη μακρὰ λήγουσα· οἶον, τύπεσθον τυπέσθων. Ἐκ δὲ τῶν συνθέτων ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον τὰ ἀρίκου, ἐπιλάθου, παράσχου, ἐπίσπου, και οἱ μεσ. άορίστοι β'. τῶν εἰς μι σύθετοι μετὰ δισυλλάβων προθέσεων· οἶον, ἀπόδου, ἀπόθου.

Σημ. ά. Τὸ πληθυντικὸν γ'. πρόσωπον σχηματίζεται ὁμόφωνον τῷ δυνάμ. τρίτῳ· οἶον, λειπέσθωσαν και λειπέσθων, λειψάσθωσαν και λειψάσθων.

Σημ. β'. Ὁ παθ. άορίστ. ά. ἐκ τῶν δύο θ τρέπει τὸ δεῦτερον· οἶον, τύφθηθι=τύφθητι.

§. 260. Ἡ ἀπαρεμφάτος ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ε και προσωπικὴν κατάληξιν σθαι, συνημμένως εσθαι, και τονίζεται ἐπὶ τῆς ῥίζης, πλὴν τοῦ μεσ. άορ. β'. και τοῦ παρρηκειμένου, ὅτινες τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγουσας.

Παραδείγματα.

Ἐνεργ. λείπεσθαι.
 Μεσ. Μέλ. ά. λείψασθαι.
 ἄλλ. Μέλ. λειλείψασθαι.

§. 263. Παράδειγμα τῆς Πα-

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥ-
Παρα- ταναός. Ένεσως	ομαι, η, εται. λείπ ομεθον, εσθον, εσθον. ομεθα, εσθε, ονται.	ομαι, η, ηται. λείπ ωμεθον, ησθον, ησθον. ωμεθα, ησθε, ωνται.	οίμην, λειπ οίμεθον, οίμεθα,
Παρα- ταναός. Μέλ. ά.	οίμην, ου, ετο. έλειπ οίμεθον, εσθον, έσθην. οίμεθα, εσθε, οντο.		
μέσος Μέλ. ά.	ομαι, η εται λείψ ομεθον, εσθον, εσθον. ομεθα, εσθε, ονται		οίμην, λειψ οίμεθον, οίμεθα,
μετ' όλ. Μέλλων	ομαι, η, εται. λελείψ ομεθον, εσθον, εσθον. ομεθα, εσθε, ονται.		οίμην, λελείψ οίμεθον, οίμεθα,
μέσος Μέλ. ό.	οίμαι, η, είται. λιπ οίμεθον, είσθον, είσθον. οίμεθα, είσθε, ούνται.		οίμην, λιπ οίμεθον, οίμεθα,
παθητ. Μέλ. ά.	ομαι, η, εται. λειφθησ ομεθον, εσθον, εσθον. ομεθα, εσθε, ονται.		οίμην, λειφθησ οίμεθον, οίμεθα.
παθητ. Μέλ. ό.	ομαι, η, εται. λιπήσ ομεθον, εσθον, εσθον. ομεθα, εσθε, ονται.		οίμην, λιπησ οίμεθον, οίμεθα,
μέσος Αόρ. ό.	οίμην, ω, ατο. έλειψ οίμεθον, ασθον, άσθην. οίμεθα, ασθε, αντο.	ομαι, η, ηται. λείψ ωμεθον, ησθον, ησθον. ωμεθα, ησθε, ωνται.	οίμην, λειψ οίμεθον, οίμεθα,
μέσος Αόρ. ό.	οίμην, ου, ετο. έλιπ οίμεθον, εσθον, έσθην. οίμεθα, εσθε, οντο.	ομαι, η, ηται. λίπ ωμεθον, ησθον, ησθον. ωμεθα, ησθε, ωνται.	οίμην, λιπ οίμεθον, οίμεθα,
παθητ. Αόρ. ά.	ην, ης, η. έλειψ ήμεν, ητον, ήτην. ήμεν, ητε, ησαν.	ω, ης, η. λειψ ωμεν, ητον, ητον. ωμεν, ητε, ωσι.	είην, λειψ είημεν, είημεν,
παθητ. Αόρ. ό.	ην, ης, η. έλιπ ήμεν, ητον, ήτην. ήμεν, ητε, ησαν.	ω, ης, η. λιπ ωμεν, ητον, ητον. ωμεν, ητε, ωσι.	είην, λιπ είημεν, είημεν,
Παρακ.	μαι, ψαι, πται. λέλειμ μεθον, φθον, φθον. μεθα, φθε, φαται.	μένος, ω, ης, η. λελειμ μένω, ωμεν, ητον, ητον.	μένος, είην, λελειμ μένω είην, μένοι είημεν
Υπερσ.	μήν, ψο, πτο. έλελείμ μεθον, φθον, φθην. μεθα, φθε, φατο.	μένοι, ωμεν, ητε, ωσι.	

Θητικῆς φωνῆς.

ΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.	ου, έσθω. λείπ εσθον, έσθων. εσθε, έσθωσαν.	λείπεσθαι.	λείπ όμενος. οιμένη. οιμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.		λείψεσθαι.	λείψ όμενος. οιμένη. οιμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.		λελείψεσθαι.	λελειψ όμενος. ημένη. οιμενον.
οϊο, οϊτο. οϊσθον, οϊσθην. οϊσθε, οϊντο.		λιπέσθαι.	ούμενος. οιυμένη. οιυμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.		λειφθήσεσθαι.	όμενος. οιμένη. οιμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.		λιπήσεσθαι.	όμενος. οιμένη. οιμενον.
αιο, αιτο. αισθον, αισθην. αισθε, αιντο.	αι, άσθω. λείψ ασθον, άσθων. ασθε, άσθωσαν.	λείψασθαι.	άμενος. αιμένη. άιμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.	οϋ, έσθω. λιπ εσθον, έσθων. εσθε, έσθωσαν.	λιπέσθαι.	όμενος. οιμένη. οιμενον.
είης, είη. είητον, είήτην. είητε, είησαν.	ητι, ήτω. λείφθ ητον, ήτων. ητε, ήτωσαν.	λειφθῆναι.	είς. είσα. έν.
είης, είη. είητον, είήτην. είητε, είησαν.	ηθι, ήτω. λίπ ητον, ήτων. ητε, ήτωσαν.	λιπῆναι.	είς. είσα. έν.
είης, είη. είητον, είήτην. είητε, είησαν, καί είεν.	ψο, φθω. λέλειψ εθον, φθων. φθε, φθωσαν.	λελείψθαι.	μένος. μένη. μένον.

ἀποβιάλλεται ἢ κητκπίνεται, πρὸ δὲ τοῦ η καὶ εἰ συναϊρεῖται ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ ὑποτακτικῇ εἰς οἰ· οἶον, δῆλος ου, δηλόομεν-οῦμεν, δηλώω-ῶ, δηλόητε-ῶτε, δηλόομι-οῦμι, δηλόου-οῦ, δηλόης-οῖς, δηλόεις-οῖς. Εἰς τὴν ἀπαρέμφατον ὅμως τὸ ο μετὰ τοῦ εἰ συναϊρεῖται εἰς οῦ· οἶον, δηλόειν-οῦν.

§. 269. Τὸ αε καὶ αη συναϊροῦσιν εἰς ἡ τὰ ῥήματα ζάω, πεινάω, διψάω καὶ χράομαι (μεταχειρίζομαι), παρὰ δὲ τοῖς ἀκριβεστέροις Ἀττικοῖς καὶ τὰ κνάω, σμάω, ψάω· οἶον, ζάει-ζῆς, ζάει-ῆ, πεινάει-ῆς, πεινάητον-ῆτον, διψάει-ῆς, χράεται χρῆται κτλ. Ὅταν δὲ τὸ χράομαι σημαίνῃ λαμβάνω χρησμὸν συναϊρεῖ τὸ αε εἰς α· οἶον, χράεσθαι-χραῖσθαι.

§. 270. Τὰ μονοσύλλαβον ρίζαν ἔχοντα καὶ καταλήγοντα εἰς εω, συναϊροῦνται μόνον ὅταν μετὰ τὸν χαρακτῆρα ἀκολουθῇ ε ἢ εἰ· οἶον, πλέω, πλέεις-πλεῖς, πλέει-εἶ, πλέομεν, πλέετον-εἶτον, πλέετον-εἶτον, πλέομεν, πλέετε-εἶτε, πλέουσι. Ὑποτακτ. πλέω, πλέης, πλέῃ· Εὐκτ. πλέοιμι, πλέοις, πλέοι· Προς. πλέε εἶ πλέετω-πλείτω· Ἀπαρέμφ. πλέειν-πλεῖν· Μετοχ. ὁ πλέων, ἡ πλέουσα, τὸ πλέον. Τὸ ῥῆμα δέω (δεσμεύω) συναϊρεῖ τὸ ε καὶ μετὰ τοῦ ο, ου καὶ ω· οἶον, ἀναδέων-ῶν, ἀναδέομαι-οῦμαι, ἀναδέουσι-οῦσι. Καὶ τοῦ ἀπροσώπου δεῖ ἢ μετοχὴ δέον συναϊρεῖ τὸ εο εἰς εἰ ἐν τῇ φράσει «μικροῦ δεῖν» = ὀλίγον ἔλειψε. Τὸ δὲ νέω (γνέθω) συναϊρεῖται καθ' ὅλα τὰ πρόσωπα. Τὸ δὲ νέω (σωρεύω) καὶ τὸ ξέω ἀπαντῶνται συνήθως ἀσυναϊρέτα.

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς εω δυσυλλάβων σχηματίζουσι τοὺς ἄλλους χρόνους ἐκτὸς τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρκατακτικῶ λαμβάνοντα υ· οἶον, πλεύσω, ἐπλευσα, πέπλευκα.

§. 271. Οἱ δεῦτεροι μέλλοντες, οἱ Ἀττικοὶ μέλλοντες, τῶν εἰς ἰζω, καὶ οἱ μέλλοντες τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων σχηματίζονται κατὰ τὴν δευτέραν συζυγίαν τῶν περισπωμένων. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ μέλλοντες τῶν εἰς αω, εω καὶ οω σχηματίζονται τῶν μὲν εἰς αω κατὰ τὴν α. τῶν δὲ εἰς εω κατὰ τὴν β', καὶ τῶν εἰς οω κατὰ τὴν γ'.

§. 272. Τῆς Εὐκτικῆς ὁ ἐνεστὼς παρὰ τὰς συνήθεις προσωπικὰς καταλήξεις ἔχει καὶ τὰς ἄττικὰς ην, ης, η' ημεν, ητον, ητην' ημεν, ητε, ησαν δηλ. τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὄρις. καὶ πρὸ αὐτῶν η. Οἱ τοιοῦτοι σχηματισμοὶ εἶναι εὐχρηστοὶ μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν· εἰς δὲ τὴν ἄ. συζυγίαν εἶναι εὐχρηστον καὶ τὸ ἄ. καὶ ὄ. πληθυντ. πρόσωπον· τοῦ γ'. ὁ σχηματισμὸς εἶναι σπανιώτατος· οἷον, τιμάοιμι-ῶμι καὶ τιμῶην, ης, ἡ πληθ. τιμῶημεν τιμῶητε· ποιόην-ης-η· δηλοῖην-ης-η.

Σημ. Τὸν Ἀττικὸν τοῦτον σχηματισμὸν ἔχουσι καὶ τὰ ῥήματα ἐροῖην, φανοῖην (ἀπὸ τῶν μελλόντων ἐρῶ, φανῶ) καὶ οἱ παρακείμενοι περσευοῖην, πεποιθοῖην, ἐλληλυθοῖην, καὶ τὸ μοναδικὸν σχοῖην, ὅταν ᾖναι ἄπλοῦν.

§. 273. Τὰ δύο ἀντίθετον σημασίαν ἔχοντα ῥήματα ῥιγῶω καὶ ἰδρῶω ἀντὶ τοῦ ου καὶ οι, συναιρούμενα ἔχουσιν ω καὶ ω' οἷον. ἀπαρεμφ. ῥιγῶσειν-ῶν ἀντὶ ῥιγῶν, ῥιγῶην ἀντὶ ῥιγοῖην, ἰδρῶην ἀντὶ ἰδρῶειν.

§. 274. Ὁ παθ. παρακείμενος εἰς τὴν ὑποτακτ. καὶ εὐκτικ. τῶν συνηρημένων σχηματίζεται περιφραστικῶς (262 ἄ.) οἷον,

	ῶ,	ῆς,	ῆ.	} ὑποτακτικῆς.
	ῶμεν,	ῆτον,	ῆτον.	
τετιμημένος-η-ον	ῶμεν,	ῆτε,	ῶσι.	
τετιμημένω-α-ω				} Εὐκτικῆς.
τετιμημένοι-αι-α	εἶην,	εἶης,	εἶη.	
	εἶημεν,	εἶητον,	εἶητην.	
	εἶημεν,	εἶητε,	εἶεν.	

Ἀπαντῶνται δὲ καὶ μονολεκτικῶς εἰς τὰ ῥήματα ἐκεῖνα τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ τρέψωμεν τοὺς χαρακτῆρας εἰς τὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς ἐγκλιτικὰ φωνήεντα. Ἐκ τούτων ὁμοῦς τῶν σχηματισμῶν ὀλιγόριθμοι ἀπαντῶνται ἐν χρήσει καὶ

αὐτοὶ μόνον, ὅταν ὁ παρακείμενος ἔχη σημασίαν ἐναστῶτος ὄιον,

Ἰποτακτ. { μέμνωμαι, ἦ, ἦται.
 μεμνώμεθον, ἦσθον, ἦσθον.
 μεμνώμεθα, ἦσθε, ὦνται.

Εὐκτικ. { μεμνήμην, ἦτο, ἦτο.
 μεμνήμεθον, ἦσθον, ἦσθον.
 μεμνήμεθα, ἦσθε, ἦντο
 καὶ
 μεμνώμην, ὦο, ὦτο, ὡς συναϊρούμενον ἀπὸ τοῦ
 μεμναοίμην-όμην κτλ.

†

§. 275. Παράδειγμα τῶν συνη-

Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῆς

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.
Ἔνεστωσ. ἔνικ. ῶσ. ῶσικ. πληθ.	ω-ῶ. τιμά εἰς-ᾶς. εἰ-ᾶ.	ω-ῶ. τιμά ἡς-ᾶς. ἡ-ᾶ.	οἰμι-ῶμι. τιμά οἰς-ῶς. οἰ-ῶ.
	οἰμεν-ῶμεν. τιμά εἶτον-ᾶτον. εἶτον-ᾶτον.	οἰμεν-ῶμεν. τιμά ἦτον-ᾶτον. ἦτον-ᾶτον.	οἰμεν-ῶμεν. τιμά οἶτον-ῶτον. οἶτην-ῶτην.
	οἰμεν-ῶμεν. τιμά εἶτε-ᾶτε. οὔσι-ῶσι.	οἰμεν-ῶμεν. τιμά ἦτε-ᾶτε. ῶσι-ῶσι.	οἰμεν-ῶμεν. τιμά οἶτε-ῶτε. οἶεν-ῶεν.
παρατα- τικὸς.	ἐτίμαον-ων, ἐτίμαες-ας, ἐτίμαε-α. ἐτίμαόμεν-ῶμεν, ἐτίμάετον-ᾶτον, ἐτίμαέτην-ᾶτην. ἐτίμαόμεν-ῶμεν, ἐτιμάετε-ᾶτε, ἐτίμαον-ων.		
μέλ. ἄορ. παρ. ὑπερ.	τιμήσω, σεις, σε. ἐτίμησα, ας, σε. τετίμηκα, κας, κε. ἐτετιμήκειν, κεις, κει.	τιμήσω-ἡς-ἦ. τετιμήκω-ῆς-ἦ.	τιμήσομαι-οἰς-οἰ. τιμήσομαι-αἰς-αἰ. τετιμήσομαι-οἰς-οἰ.

§. 276. Παθητικὴ φωνὴ τῆς

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.
Ἔνεστωσ. ἔνικ. ῶσ. ῶσικ. πληθ.	οἰμαι-ῶμαι. τιμά ἡ-ᾶ. εἶται-ᾶται.	οἰμαι-ῶμαι. τιμά ἦ-ᾶ. ἦται-ᾶται.	οἶμην-ῶμην. τιμα οἶο-ῶο. οἶοτο-ῶτο.
	οἶμεθον-ῶμεθον. τιμά εἶσθον-ᾶσθον. εἶσθον-ᾶσθον.	οἶμεθον-ῶμεθον. τιμα ἦσθον-ᾶσθον. ἦσθον-ᾶσθον.	οἶμεθον-ῶμεθον. τιμα οἶσθον-ῶσθον. οἶσθην-ῶσθην.
	οἶμεθα-ῶμεθα. τιμά εἶσθε-ᾶσθε. οἶνται-ῶνται.	οἶμεθα-ῶμεθα. τιμα ἦσθε-ᾶσθε. ῶνται-ῶνται.	οἶμεθα-ῶμεθα. τιμα οἶσθε-ῶσθε. οἶντο-ῶντο.
παρατα- τικὸς.	ἐτιμάομην-ῶμην, ἐτιμάου-ῶ, ἐτιμάετο-ᾶτο. ἐτιμάομεθον-ῶμεθον, ἐτιμάεσθον-ᾶσθον, ἐτιμάεσθην-ᾶσθην. ἐτιμάομεθα-ῶμεθα, ἐτιμάεσθε-ᾶσθε, ἐτιμάοντο-ῶντο.		
μ. μέλ. μετ' ὀλ. μέλ. π. μέλ. μ. ἄορ. π. ἄορ. παρακ. ὑπερ.	τιμήσομαι-ἡ-εἶται. τετιμήσομαι. τιμηθήσομαι. ἐτιμησάμην. ἐτιμήθην. τετίμημαι. ἐτετιμήμην.	τιμήσομαι. τιμηθῶ. τετιμημένος ἴδε §. 271.	τιμησάμην. τετιμησάμην. τιμηθήμην. τιμηθείην. τετιμημένος ἴδε §. 271.

ρημένων ῥημάτων.

ἀ. συζυγίας.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τίμα ε-α. τιμα έτω-άτω.	τιμάειν-τιμάειν	τιμάων-ών. τιμάουσα-ώντα. τιμάον-ών.
τιμά στον-άτων. τιμα έτων-άτων.		
τιμά ετε-άτε. τιμάετσαν-άτσαν. καί τιμώντων.		

τίμη συν-άτω. τετίμη κε-έτω.	τιμή σειν. τιμή σαι. τετιμη κέναι.	τιμή σων-οντος. τιμή σας-αντος. τετιμη κώς-ότος.
---------------------------------	--	--

ἀ. συζυγίας.

τιμά ου-ώ. τιμα έσθω-άσθω.	τιμάεσθαι- άσθαι.	τιμα όμενος. ώμενος.
τιμάεσθον-άσθων. τιμάεσθων-σθων.		τιμα όμένη. ωμένη.
τιμάεσθε-άσθε. τιμάεσθσαν-σθσαν. καί σθων.		τιμα όμενον. ώμενον.

τιμήσθαι-άσθω. τιμήθητι, θήτω. τετίμηστο, σθω.	τιμήσεσθαι τετιμήσεσθαι. τιμήθήσθαι. τιμήσασθαι. τιμήθῆναι. τετιμήσθαι.	τιμησόμενος. τετιμητόμενος. τιμηθήσομενος. τιμητάμενος. τιμηθείς. τετιμημένος.
--	--	---

§. 277. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῆς

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΓΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
Ἐνεστῶς.	ω-ῶ. ποιέ εις-εἶς. ει-εἶ.	ω-ῶ. ποιέ ἡς-ῆς. ἦ-ῆ.	οἶμι- ποιέ οἶς- οἶ-
	οἶμεν-οὔμεν. ποιέ εἶτον-εἶτον. εἶτον-εἶτον.	οἶμεν-οὔμεν. ποιέ ἦτον-ῆτον. ἦτον-ῆτον.	οἶμεν- ποιέ οἶτον- οἶτην-
	οἶμεν-οὔμεν. ποιέ εἶτε-εἶτε. οὔσι-οὔσι.	οἶμεν-οὔμεν. ποιέ ἦτε-ῆτε. ῶσι-ῶσι.	οἶμεν- ποιέ οἶτε- οἶεν-
παρατακτός.	ἐνικ. ἐποίησον-οὖν, ἐποίηες-εις, ἐποίηε-ει. δυϊκ. ἐποιοῦμεν-οὔμεν, ἐεἶτον-εἶτον, ἐεἶτην-εἶτην. πληθ. ἐποιοῦμεν-οὔμεν, ἐεἶτε-εἶτε, ἐποίησον-οὖν.		
	μελ. ποιήσω-εις-ει. ἀόρ. ἐποίησα-ας-ε. παρ. πεποίηκα-κας-κει. ὑπερ. ἐπεποίηκιν-κεις-κει.	ποιήσω-ης-ῆ. πεποίηκα-κας-κει.	ποιήσομαι-σαις-σαις- ποιήσομαι-σαις- πεποιήκομαι-κοίς-

§. 278. Παθητικὴ φωνὴ τῆς

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΓΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
Ἐνεστῶς.	οἶμαι-οὔμαι. ποιέ ἦ-ῆ. εἶται-εἶται.	οἶμαι-οὔμαι. ποιέ ἦ-ῆ. ῆται-ῆται.	οἶμαι-οὔμαι- ποιέ οἶο- ποιέ οἶτο-
	οἶμεθον-οὔμεθον. ποιέ εἶσθον-εἶσθον. εἶσθον-εἶσθον.	οἶμεθον-οὔμεθον. ποιέ ῆσθον-ῆσθον. ῆσθον-ῆσθον.	οἶμεθον- ποιέ οἶσθον- οἶσθην- ποιέ οἶσθην-
	οἶμεθα-οὔμεθα. ποιέ εἶσθε-εἶσθε. οὔνται-οὔνται.	οἶμεθα-οὔμεθα. ποιέ ῆσθε-ῆσθε. ῶνται-ῶνται.	οἶμεθα- ποιέ οἶσθε- οἶσθη- ποιέ οἶσθη-
παρατακτός.	ἐποιοῦμαι-οὔμαι, ἐποιοῦ-οὔ, ἐποιοῦετο-εἶτο. ἐποιοῦμεθον-οὔμεθον, ἐποιοῦεσθον-εἶσθον, ἐποιοῦεσθην-εἶσθην. ἐποιοῦμεθα-οὔμεθα, ἐποιοῦεσθε-εἶσθε, ἐποιοῦεσθην-εἶσθην.		
	μ. μελ. ποιήσομαι. μετ' ὀλ. μ. πεποιήσομαι. π. μελ. ποιηθήσομαι. μ. ἀόρ. ἐποησάμην. π. ἀόρ. ἐποίηθην. παρακ. πεποίημαι. ὑπερτ. ἐπεποίημην.	ποιήσωμαι. ποιηθῶ. πεποιημένος, ἴδε §. 274.	ποιησάμην. πεποιησάμην- ποιηθήσομαι. ποιησάμην. ποιηθήσθην. πεποιημένος. ἴδε §. 274.

β'. συζυγίας.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οἶμι. οἶς. οἶ.	ποιέε ει. ποιέετω εἴτω.	ποιέειν εἶν.	ποιέων-ῶν. ποιέουσα-ούσα. ποιέον-ούν.
οἶμεν. οἶτον. οἶτην.	ποιέετον εἶτον. ποιέετων εἴτων.		
οἶμεν. οἶτε. οἶεν.	ποιέετε εἶτε. ποιέετωσαν εἴτωσαν καὶ οὔντων.		

σοι. σαι. κοι.	ποιήσονθάτω. πεποιήκεθάτω.	ποιήσειν. ποιήσαι. πεποιήκηναι.	ποιήσων. ποιήσας. πεποιηκώς.
----------------------	-------------------------------	---------------------------------------	------------------------------------

β'. συζυγίας.

οἶμην. οἶο. οἶτο.	ποιέου οὔ. ποιέεσθω εἴσθω. ποιέεσθον εἴσθων. ποιέεσθων εἴσθων.	ποιέεσθαι-εἴσθαι.	οἶμενος-οὔμενος. ποιε οἶμένη-οἶμένη. οἶμενον-οὔμενον.
οἶμεθα. οἶσθον. οἶσθην.	ποιέεσθε-εἴσθε. ποιέεσθωσαν-εἴσθωσαν καὶ ποιείσθων.		
οἶμεθα. οἶσθε. οἶντο.			

σοιο-σοιτο. σοιο-σοιτο. σοιο-σοιτο. σαιο-σαιτο. θείης-θείη.	ποιήσαι-άρω. ποιήθη-ήτω. πεποιήσο-σθω.	ποιήσεσθαι. πεποιήσεσθαι. ποιηθήσεσθαι. ποιήσασθαι. ποιηθῆναι. πεποιήσθαι.	ποιησόμενος. πεποιησόμενος. ποιηθισόμενος. ποιησάμενος. ποιηθείς. πεποιημένος.
---	--	---	---

§. 279. Ένεργητική φωνή τῆς

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΗ-	
Ένεστώς.	ω-ῶ. δηλό εις-οῖς. ει-οῖ.	ω-ῶ. δηλό ἡς-οῖς. ἡ-οῖ.	οἰμι- δηλό οἰς- οἰ-	
	οἰμεν-οῦμεν. δηλό εστον-οὔστον. εστον-οὔστον.	οἰμεν-ῶμεν. δηλό ἡτον-ῶτον. ἡτον-ῶτον.	οἰμεν- δηλό οἰτον- οῖτην-	
	οἰμεν-οῦμεθα. δηλό εστε-οὔτε. οὔσι-οὔτι.	οἰμεν-ῶμεθα. δηλό ἡτε-ῆτε. ῶσι-ῶσι.	οἰμεν- δηλό οῖτε- οἰεν-	
παρατατικός.	ἐδήλοουν-οῦν, ἐδήλοες-οῦς, ἐδήλοε-οῦ.	ἐδήλοοιεν-οῖεν, ἐδήλοοῖον-οῖον, ἐδήλοοῖον-οῖον.	οἰοῦμαι- οἰοῦμαι-οἰοῦμαι, οἰοῦμαι-οἰοῦμαι.	
	μελ. ἀφρ. παρατ. ὑπερσ.	δηλώσω-εις-σι. ἐδήλωσα-ας-ε. δεδήλωκα-κας-κε. ἐδεδήλωκειν-κεις-κει.	δηλώσω-σῆς-σῆ. δεδήλωκα-κῆς-κῆ. δεδεδήλωκειν-κεις-κει.	δηλώσομαι- δηλώσομαι- δεδηλώσομαι.

§. 280. Παθητική φωνή τῆς

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΗ-	
Ένεστώς.	οἰμαι-οῦμαι. δηλό ἡ-οῖ. εται-οὔται.	οἰμαι-ῶμαι. δηλό ἡ-οῖ. ἡται-ῶται.	οἰμην- δηλό οἰο- οἰτο-	
	οἰμεθον-οὔμεθον. δηλό εσθον-οὔσθον. εσθον-οὔσθον.	οἰμεθον-ῶμεθον. δηλό ἡσθον-ῶσθον. ἡσθον-ῶσθον.	οἰμεθον- δηλό οἰσθον- οἰσθον-	
	οἰμεθα-οὔμεθα. δηλό εσθε-οὔσθε. ονται-δηλοῦνται.	οἰμεθα-ῶμεθα. δηλό ἡσθε-ῶσθε. ωνται-ῶνται.	οἰμεθα- δηλό οἰσθε- οἰντο-	
παρατατικός.	ἐδηλόοιην-οὔοιην, ἐδηλόοι-οὔοι, ἐδηλόοιτο-οὔοιτο.	ἐδηλόοιεν-οῖεν, ἐδηλόοῖον-οῖον, ἐδηλόοῖον-οῖον.	οἰοῦμαι- οἰοῦμαι-οἰοῦμαι, οἰοῦμαι-οἰοῦμαι.	
	μ. μέλ. μ. ὀλ. μ. π. μέλ. μ. ἀφρ. π. ἀφρ. παρακ. ὑπερσ.	δηλώσομαι-ῆ-εται. δεδηλώσομαι-ῆ-εται. δηλωθήσομαι-ῆ-εται. ἐδηλωτάμην-σω-σατο ἐδηλώθην-ῆς-ῆ. δεδηλώμαι-σαι-ται. ἐδεδηλώμην-το-το.	δηλώσομαι-ῆ-ηται. δηλωθήσεται-ῆ-ηται. δηλωθήσεται-ῆ-ηται. δηλωθήσεται-ῆ-ηται. δεδηλωμένος. ἴδε §. 274	οἰωθήμην- οἰωθήμην- οἰωθήμην, οἰωθήμην, οἰωθήμην, οἰωθήμην. δεδηλωμένος. ἴδε §. 274.

γ'. συζυγίας.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οἶμι. οἶς. οἶ.	ὀγλο ε-ου. ὀγλο έτω ούτω. ὀγλό ετον-ούτιον. ὀγλο έτων-ούτων.	ὀγλώσειν-ὀγλοῦν.	ὀγλώων-ῶν. ὀγλώουσα-ούσα. ὀγλώουν-ούν.
οἶμεν. οἶτον. οἶτην.	ὀγλό ετε-ούτε. ὀγλο έτωσαν-ούτωσαν καὶ ὀγλούντων.		
οἶμεν. οἶτε. οἶεν.			

σοις-σοι. σαις-σαι. κοις-κοι.	ὀγλωσον-τάτω. δεδῶλωκε-κέτω.	ὀγλώσειν. ὀγλώσαι. δεδῶλωκέναι.	ὀγλώτων. ὀγλώσας. δεδῶλωκώς.
-------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------------	------------------------------------

γ'. συζυγίας.

οἶμην. οἶτο. οἶτο.	ὀγλό ου ὤ. ὀγλο έσθω-ούσθω. ὀγλό εσθον-ούσθων. ὀγλο έσθων-ούσθων.	ὀγλώεσθε-λωῶσθε.	ὀγλωόμενος-όμενος.
οἶμεθον. οἶσθον. οἶσθην.	ὀγλό εσθε-ούσθε. ὀγλωέσθωσαν-ούσθωσαν καὶ ὀγλούσθων.		ὀγλωομένη-ουμένη.
οἶμεθα. οἶσθε. οἶντο.			ὀγλωούμενον-ούμενον.

σοιο-οιτο. σοιο-σαιτο. σοιο-σαιτο. σαιο-σαιτο. ειης-ειη.	ὀγλωσαι-άσθω. ὀγλώθητι-θήτω. δεδῶλωσα-σθω.	ὀγλώσεσθε. δεδῶλωσεσθε. ὀγλωθήσεσθε. ὀγλώσασθε. ὀγλωθήναι. δεδῶλωσθαι.	ὀγλωόμενος. δεδῶλωόμενος. ὀγλωθητόμενος. ὀγλωσόμενος. ὀγλωθείς. δεδῶλωμένος.
--	--	---	---

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

Περὶ τῶν εἰς μι Ῥημάτων.

§. 281. Παρὰ τὰ βερότανα καὶ συνηρημένα ῥήματα εἶναι καὶ τὰ εἰς μι, τὰ ὁποῖα ἐπισυνάπτουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις εἰς τὴν ῥίζαν, μὴ μεσολαβοῦντος ἐγγλιτικοῦ φωνήεντος.

§. 282. Τῶν τοιούτων ῥημάτων ἡ ῥίζα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μονοσύλλαβος, καταλήγουσα, εἰς α, ε, ο, ἢ εἰς σύμφωνον ὑγρὸν ἢ ἄφωνον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπισυνάπτεται ἡ συλλαβὴ *νυ*. Καὶ εἰς φωνηεντόληκτον δὲ ῥίζαν ἐπισυνάπτεται ἡ συλλαβὴ αὐτή, πλὴν τότε διπλασιάζεται τὸ *ν* καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν ο ἐκτείνεται εἰς *ω* ὡς, κορέω-κορέννυμι, χῶω-χώννυμι, χρώω-χρώννυμι. Διὸ τέσσαρες εἶναι τῶν εἰς μι αἱ συζυγίαι κατὰ τοὺς τέσσαρας χαρακτῆρας τῶν ἐξ ὧν παράγονται ῥιζῶν.

Σημ. Τὸ ὄλλομι λαμβάνει τὴν συλλαβὴν *λυ* ἀντὶ τῆς *νυ*.

§. 283. Τὰ εἰς μι ἔχουσι μόνον ἐνεστῶτα, παρατατικὸν καὶ ἀόριστ. β'. τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μεσ. διαθέσεως. Τῆς δὲ παθητικῆς ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν, τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους σχηματίζουν ἐκ τῆς ἀπλουτέρας ῥίζης κατὰ τὰ συνηρημένα καὶ βερότανα.

§. 284. Πολλὰ τῶν εἰς μι αὐξάνουσι τὴν ῥίζαν, προτάσσοντα ἐν ἀρχῇ *ι* μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου αὐτῆς: ὡς, δο-διδῶ-θε-τιθε. Ἐάν ὅμως ἡ ῥίζα ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος ἢ *στ* ἢ *πτ*, προτάσσεται μόνον *ι* δασύ: ὡς, ἔω-ἔημι, στα-ἴστα, πτα-ἴπτα. Τὸ πλάω δὲ καὶ πρᾶω παρενθέτουσι μετὰ τοῦ ἀναδιπλασμοῦ καὶ τῆς ῥίζης *μι*, τὸ ὁποῖον ἀποβάλλεται δασύς πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εὐρίσκειται ἄλλο *μι* ὡς, πῖμπλημι, ἐμπίπλημι, πῖμπρημι, ἐμπίπρημι.

§. 285. Τὰ χαρακτηριστικὰ φωνήεντα μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων ἐκτείνονται εἰς τὰ ἐνικὰ τῆς ὀρι-

στικῆς τῆς ἐνεργ. φωνῆς, πλὴν τοῦ ἀορίστου β'. ἔστιν, ὅστις φυλάττει τὴν ἔκτασιν τοῦ χαρακτῆρος εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμούς. Προσωπικὰς δὲ καταλήξεις τὰ εἰς μι ἔχουσι τὰς αὐτὰς τῶν ἄλλων δύο θεμάτων, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ἐξαιρέσεων. Ἐν δὲ τῇ ὑποτακτικῇ ἔχουσι τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα η καὶ ω, καὶ ἐν τῇ εὐκτικῇ τὸ ι, τὸ ὅποιον συνκίρεται μετὰ τοῦ χαρακτῆρος εἰς δίφθογγον.

Ἐνεργητικὴ φωνή.

Σχηματισμὸς τῆς Ὀριστικῆς Ἐγκλίσεως.

§ 286 Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις εἶναι αὗται·

Ἐνικ. μι, ς, σι.	}	τίθημι, τίθης, τίθησι.
Δυσκ. μεν, τον, τον.		οἶον, τίθεμεν, τίθετον, τίθετον.
Πληθ. μεν, τε, νται.		τίθεμεν, τίθετε, (τιθέντσι) τίθεισι.

§ 287 Τοιοῦτοτρόπως σχηματίζονται καὶ τὸ φάω-φημί, εἶω-ἴημι, δάω-δίδωμι, ἔω-ἴημι, δείκω-δείκνυμι, ζεύγω-ζεύγνυμι, κτλ. Τούτων τὰ πληθυντ. γ'. πρόσωπον εἶναι φαντοί, ἰστάνται, διδόντσι, ἰέντσι, δεικνύντσι, ζευγνύντσι. Κατὰ δὲ τοὺς περὶ εὐφωνίας κανόνας (86 δ'.) γίνονται φασι, ἰστᾶσι διδοῦσι, ἰεῖσι, δεικνύσι, ζευγνύσι, τὰ ὅποια παρ' Ἀττικοῖς σπανίως ἀπαντῶνται, οὔτινες μεταχειρίζονται ἐξαιρέτως τὰ γινόμενα κατὰ τροπὴν τοῦ ν εἰς α καὶ ἀποβολὴν τοῦ τ· οἶον, διδόασι, τιθέασι δεικνύασι, ἰεῶσι καὶ ἰασι κτλ.

§ 288 Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου β'. εἶναι αὗται·

		Παρατατικός.		
		εδίδων, ἐδίδως, ἐδίδω.		
	}	οἶον, ἐδίδομεν, ἐδίδοτον, ἐδιδότην.		
		ἐδίδομεν, ἐδίδοτε, ἐδίδοσαν.		
		Ἀόριστος β'.		
Ἐνικ. ν, ς, -	}	ἔδων, ἔδως, ἔδω.		
Δυσκ. μεν, τον, την.		ἔδομεν, ἔδοτον, ἐδότην.		
Πληθ. μεν, τε, σαν.		ἔδομεν, ἔδοτε, ἔδοσαν.		
		ἔδομεν, ἔδοτε, ἔδοσαν.		

§ 289 Ὁ ἀόριστος β'. διαφέρει τοῦ παρατατικοῦ μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν ἐπιδέχεται ἀναδιπλασιασμόν, οὐδὲ τὸ προτασσόμενον ι. Διὸ τότε μόνον εἶναι εὐχρηστος οὗτος, ὅταν δύνηται νὰ ὑπάρξῃ ἡ διαφορά αὕτη ὡς, ἔσθην, ἐτίθην, ἐδίδων, ἔην ἀορ. β' ἔσθην, ἔθην, ἔδων, ἔην. Τὸ δὲ φημί, δείκνυμι, ζεύγνυμι, πίμπλημι, πίμπρημι καὶ πάντα τὰ μὴ λαμβάνοντα ἀναδιπλασιασμόν ἢ τὸ δασυνόμενον ι ἔχουσι μόνον παρατατικόν. Πολλῶν ὅμως ἐκ τούτων ὁ παρατατικὸς εἶναι καὶ ἐπὶ σημασίας ἀορίστου.

Σημ. Τὸν σχηματισμὸν τοῦ ενεργ. ἀορ. β'. ἔχει καὶ ὁ παθ. ἀ. καὶ β'. ἀόριστος τῶν ἄλλων δύο θεμάτων (210) διαφέρει δὲ μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι τὸ η τῆς προσωπ. καταλήξεως φυλάττουσιν εἰς πάντας τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ὀριστικῆς προστακτικῆς καὶ εἰς τὴν ἀπαρέμφατον ὁ δὲ παθ. ἀορ. καὶ τὸ θ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως δὲν ἔχει.

Σχηματισμὸς τῶν λειπῶν Ἑγκλίσεων.

§ 290. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις παρατατικὸν δὲν ἔχουσι, ἀλλὰ μόνον ἐνεσῶτα καὶ ἀορ. β'. οὔτινες διαφέρουσι ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν.

§ 291 Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει τὰ ἴδιά τῆς ἐγκλιτικῆς φωνήεντα καὶ εἶναι εὐχρηστος μόνον συνηρημένη, ἡ δὲ συναίρεσις γίνεται ὡς εἰς τὰ συνηρημένα ῥήματα, μόνη διαφορά εἶναι ὅτι ὁ χαρακτήρ α μετὰ τοῦ καταληκτικοῦ η συναίρεται εἰς η καὶ ὅχι εἰς α, τὸ δὲ ο μετὰ τοῦ η καὶ φ εἰς φ καὶ ὅχι εἰς οἰ ὡς, ἐνικ. ἰσῶ, ἦς, ἦ, διδῶ, διδῶς, διδῶ.

Ἐνεσ. δυνικ. ἰσῶμεν, ἦτον, ἦτον. διδῶμεν, διδῶτον, διδῶτον.

πληθ. ἰσῶμεν, ἦτε, ὦσι. διδῶμεν, διδῶτε, διδῶσι.

Ἀορ. β'. εῶ, εῆς, εῆ. δῶ, δῶς, δῶ.

κ. τ. λ.

κ. τ. λ.

Σημ. Τὰ εἰς υμι, δανείζονται τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν ἀπὸ τῶν εἰς υω βαρυτόνων ὡς, δεικνύω, ἦς, ἦ δεικνύομαι, οἰς, οἰ.

§ 292 Ἡ Εὐκτικὴ ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ καὶ πρὸ αὐτῶν γ' ὡς, ἐνικ. ἦν, ἦς, ἦ, δυνικ.

ημεν, ητον, ήτην· πληθ. ημεν, ητε, ησαν. Αὐται ἐπισυνάπτονται εἰς τὴν χρονικὴν ρίζαν καὶ μεταξὺ παρεντίθεται τὸ ι, τὸ ὁποῖον συναίρεται εἰς δίφθογγον μετὰ τοῦ ληκτικοῦ φωνήεντος, ἥτοι εἰς τὴν α. συζυγίαν γίνεται αι, εἰς τὴν β'. ει, καὶ εἰς γ'. οι· οἶον,

Ἔνεστώς.

ἰσαίην-ης-η.	τιθείην-ης-η.	διδούην-η-η.
ἰσαίημεν-ητον-ητην.	τιθείημεν-ητον-ητην.	διδούημεν-ητον-ητην.
ἰσαίημεν-ητε-ησαν.	τιθείημεν-ητε-ησαν.	διδούημεν-ητε-ησαν.

Σημ. α'. Εἰς τὰ δοκίκα καὶ πληθυντικά πρόσωπα τοῦ ἐνεστώτος καὶ ἀορίστου β'. τῶν εἰς μι. πολλάκις συγκόπεται τὸ η τῶν προσωπικῶν καταλήξεων· τότε δὲ καὶ τὸ πληθ. γ'. καταλήγει εἰς εν· οἶον, τιθείημεν καὶ τιθειμεν, τιθείητον καὶ τιθειτον, τιθείητην καὶ τιθειτην· πληθ. τιθείημεν καὶ τιθειμεν, τιθείητε καὶ τιθειτε, τιθείησαν καὶ τιθεισαν. Τὴν τοιαύτην συγκοπὴν πάσχει καὶ ὁ ὁμοιοσχημάτιστος παθ. α. καὶ β'. ἀόριστος τῶν ἄλλων θεμάτων· οἶον, λειφθείημεν καὶ λειφθειμεν, λειφθείητον καὶ λειφθειτον, λειφθείητην καὶ λειφθειτην· πληθ. λειφθείημεν καὶ λειφθειμεν, λειφθείητε καὶ λειφθειτε, λειφθείησαν καὶ λειφθεισαν.

Σημ. β'. Τὸ οι τῆς εὐκτικῆς τῆς γ'. συζυγίας οἱ μεταγενέστεροι τρέπουσιν εἰς φ, λέγοντες διδῶην, δῶην. Ἄλλ' ἢ τοιαύτη χρῆσις εἶναι ἀδόκιμος.

§. 293. Ἡ προστακτικὴ ἔχει τὰς συνήθεις προσωπ. καταλήξεις θι, τω κτλ. καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν θραχῶ· ἀλλὰ τὴν θι κατάληξιν τοῦ β'. προσ. μόνον ὁ ἀόριστος β' τοῦ ἰσημι φυλάττει, ὅστις ἐκτείνει καὶ τὸν χαρακτηριστ. οἶον, Ἔνες. (ἴσαθι) ἴση-ἰσάτω. (τίθει) τίθει, (δίδοθι) δίδου, (δείκνυθι)

ἴστατον-ιστάτων. δείκνυ.

ἴστατε-ιστάτωσαν.

Ἄορ. β'. στῆθι-στήτω. (θέτι) θές. (δόθι) δός.

στήτον-στήτων.

στήτε-στήτωσαν.

Σημ. α'. Τὴν θι κατάληξιν τοῦ β'. προσ. τῆς προστακτικῆς ἔχουσι καὶ τινες ἄλλοι β'. ἀόριστοι, τῶν ὁποίων ὁ ἐνεστώς εἶναι βαρύντος ἢ περισπώμενος οἶον βαίνω-ἔβην-βῆθι, γιγνώσκω-ἔγνω-γνώθι· ἔτι δὲ

καί τινες ἔνεργ. συγκεκριμένοι παραλείμενοι οἶον, δέδραθι, ἔσταθι, δέδοθι, τέθναθι κτλ. Οἱ δὲ ἀόρ. β'. ἔθην καὶ ἔστην συνθετόμενοι ἀπαντῶνται εἶα, στα' οἶον, ἀνάθα, κατάθα, ἀνάστα.

Σημ. β'. Τὸ γ'. πληθυντ. πρόσωπ. σχηματίζεται καὶ ἐνταῦθα ὁμόφωνον τῇ γενικῇ πληθυντικῇ τῆς ἰδίας μετοχῆς' οἶον, ἰστάτωσαν καὶ ἰστάντων, τιθέτωσαν καὶ τιθέντων.

§. 294. Ἡ ἀπαρέμφατος καταλήγει εἰς ναι, καὶ πρὸ αὐτοῦ εἰς μὲν τὸν ἐνεστώτα ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν βραχύ, εἰς δὲ τὸν ἀόριστον ε'. ἐκτείνει τὸ μὲν α εἰς η, τὸ δὲ ε εἰς ει, τὸ ο εἰς ου καὶ τὸ ὕ εἰς ὕ' οἶον, ἐνεστ. ἰστάναι, τιθέσαι, δίδοναι, δεικνύναι' ἀόρ. β. σῆναι, θεῖναι, δοῦναι.

Σημ. Τρεῖς ἀόριστοι β'. ἐκτείνουσι τὸ ο εἰς ω, ἔγνω-γνώωναι, ἐβίω-βιῶναι, ἐάλων-ἄλλωναι.

§. 295. Ἡ μετοχὴ ἔχει κατάληξιν τῆς ὀνομαστικῆς ντες, ντα, ντ, ἧτις πάσχει τὰς ἐν τῷ ἐδαφίῳ 86 δ'. δηλωθείσας μεταβολάς' οἶον,

	(ἰσταντες)	(ἰσταντα)	(ἰσταντ)
ὄνομ.	ἰστάς,	ἰστάσχα,	ἰστάν.
γεν.	ἰστάντος,	ἰστάσης,	ἰστάντος.
	(τιθεντες)	(τιθεντα)	(τιθεντ)
ὄνομ.	τιθεῖς,	τιθείσα,	τιθέν.
γεν.	τιθέντος,	τιθείσης,	τιθέντος.
	(διδοντες)	(διδοντα)	(διδοντ)
ὄνομ.	διδούς,	διδούσα,	διδόν.
γεν.	διδόντος,	διδούσης,	διδόντος.
	(δεικνυντες)	(δεικνυτα)	(δεικνυντ)
ὄνομ.	δεικνύς,	δεικνύσα,	δεικνύν.
γεν.	δεικνύντος,	δεικνύσης,	δεικνύντος.

Σημ. α'. Οἱ χρόνοι οἱ μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὸ θέμα τῶν εἰς μι εἰς μὲν τοὺς ἔνεργητ. καὶ μέσους σχηματισμοὺς ἐκτείνουσι τὸ ἴδιον ἐαυτῶν χαρακτηριστικὸν φωνῆεν, εἰς δὲ τοὺς παθητικοὺς φυλάττουσιν αὐτὸ βραχύ' οἶον, δίδωμι-δώσω-ἔδωκα-δέδωκα-δοθήσομαι-ἐδόθη-δέδομαι.

Σημ. β'. Ὁ ἔνεργ. καὶ παθητ. παρακείμενος τοῦ τίθημι καὶ ἔημι ἐκτείνει τῆς βίβλης τὸ ε εἰς ει' οἶον, τίθεικα-τίθειμαι, εἶκα-εἶμαι.

Σχηματισμός τῆς παθητικῆς φωνῆς.

§. 296. Αἱ καταλήξεις τῆς παθητικῆς φωνῆς εἶναι αὐτὰ ἐκείναι τῶν ἄλλων θεμάτων, καὶ ἐπισυνάπτονται εἰς τὴν ῥίζαν χωρὶς ἐκτάσεως τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος· οἶον, ἴταμαι-ἴστασαι-ἴσταται· δίδομαι-δίδουσαι-δίδονται.

Σημ. Τῆς τοῦ ἐνικ. β'. προσ. καταλήξεως σαι τὸ σ ποτὲ δὲν ἐκθλίβεται, τῆς σο ὅμως πολλάκις, καὶ τότε συμβαίνει συναίρεσις (248). οἶον, ἰστάμην, ἴτασο καὶ ἴτω, ἐτίθεσο καὶ ἐτίθου, ἔθεσο καὶ ἔθου.

§. 297. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τὰ ἴδια ἐαυτῆς ἐγκλιτικὰ φωνήεντα, καὶ ἐπ' αὐτῶν τονίζεται, ὡς συναιρουμένων μετὰ τοῦ βραχέος χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος· οἶον, ἰστώμαι-ῆ-ῆται· τιθῶμαι-ῆ-ῆται· δίδωμαι-ῶ-ῶται.

§. 298. Ἡ εὐκτικὴ ἔχει πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων πάντοτε ἢ συναπτόμενον μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος εἰς δίφθογγον καὶ τότε τονίζεται ἐπ' αὐτοῦ· οἶον, ἰσταίμην-αῖο-αῖτο, τιθείμην-εῖο-εῖτο, δίδοίμην-οῖο-οῖτο.

Σημ. Τὰ εἰς ὑμι δανείζονται καὶ ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ τοὺς ὑποτακτικούς καὶ εὐκτικούς σχηματισμοὺς ἀπὸ τῶν βαρυτόνων.

§. 299. Ἡ προστακτικὴ, ἀπαρέμφατος καὶ μετοχὴ ἔχουσι τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν βραχὺ πρὸ τῶν καταλήξεων· οἶον, τίθεσο-έσθω, τίθεσθαι, τιθέμενος· ἴτασο-άσθω, ἴτασθαι, ἰστάμενος.

ΠΗΗ

Ἰδιαιτέραι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν εἰς μι.

§. 300. Τὰ εἰς ὑμι σχηματίζουσι πάντα σχεδὸν τὰ πρόσωπα καὶ πάντας τοὺς ἀριθμούς καὶ βαρυτόνως· οἶον, δεῖκνύω, ἐδείκνυον κτλ.

§ 301 Τῶν εἰς ὑμι ῥημάτων τὸ β'. καὶ γ'. πρόσωπ. τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀρθῆς, τὰ τρία ἐνικὰ τοῦ παρατατικοῦ, καὶ τὸ ἐνικ. β'. τῆς προστακτικῆς πολλάκις σχηματίζονται καὶ

περισπωμένους· οἶον, ἴστημι-ἴστας-ἴσᾶ' παρατ. ἴσανον-ων, ἴσασ-
 ας, ἴσασ-α' προστακτ. ἴσασ-η' τίθημι-τιθεῖς-τιθεῖ' παρατ.
 ἐτίθειον-ουν, ἐτίθεες-εις, ἐτίθεε-ει' προστακτ. τίθεε-ει' δίδωμι-
 διδοῖς-δ:δοῖ' παρατ. ἐδίδοον-ουν, ἐδίδοες-ους, ἐδίδοε-ου'
 προστ. δίδοε-ου.

§. 302. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ τῆς παθ. φωνῆς τῆς β'.
 συζυγίας ἔχει σχηματισμούς τινας ἐκ τῶν εἰς ω βαροτόνων·
 οἶον, τίθωμαι, τιθοίμην, δίδωμαι, διδοίμην. Ἡ α'. συζυγία δὲν
 ἔχει τοιοῦτον σχηματισμόν. Τινὰ ὅμως ῥήματα τὰ ὁποῖα δὲν
 ἔχουσιν ἐγκλιτικὸν φωνῆεν, καὶ τὰ ὁποῖα φαίνονται ὅτι κλίνον-
 ται κατὰ τὴν α'. συζυγίαν τῶν εἰς μι, ἐν τῇ παθητ. φωνῇ σχη-
 ματίζονται εἰς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν βαροτόνως· οἶον,
 δύνωμαι-δύνη-δύνηται· δυνάμην-δύναιο-δύναιτο· ὡσαύτως καὶ
 τὸ πρίωμαι, ἐπίστωμαι καὶ ὀναίμην.

§. 303. Πολλὰ ῥήματα σχηματίζουν μόνον ἀόρ. β'. κατὰ
 τὰ εἰς μι' οἶον, βαίνω-έβην ἀπὸ τοῦ βάω, γινώσκω-έγνω
 ἀπὸ τοῦ γνώω, δύω-έδυν, φύω-έφυον, ἀλίσκομαι-έάλων, βιάω-
 έβίω. Οἱ τοιοῦτοι ἀόριστοι β'. φυλάττουσι τὴν ἔκτασιν τοῦ
 χαρακτῆρος ἐν πᾶσι ταῖς ἀριθμοῖς καὶ ἐν τῇ προστακτικῇ καὶ
 τῇ ἀπαρεμφάτῳ· οἶον ἔγνω-έγνως-έγνω, ἔγνωμεν-έγνωτον-έ-
 γνώτην, ἔγνωμεν-έγνωτε-έγνωσαν· γνώθη-γνώτω· γνώνα.

§. 304. Πολλοὶ ἀόριστοι β'. ἔχουσι μέσσην σημασίαν· οἶον,
 ἔστην (ἔστάθη), ἔδην (ἔδούθησα).

§. 305. Ὁ ἐνεργ. καὶ μέσσην ἀόριστος α'. τοῦ τίθημι, ἴημι
 καὶ δίδωμι ἔχουσι χαρακτῆρα κ. καὶ ἔχει σ, καὶ δὲν εἶναι εὐ-
 χρηστοὶ ἐκτὸς τῆς ὀριστικῆς· οἶον, ἔθηκα-έθηκάμην, ἔηκα-ἔηκά-
 μην, ἔδωκα-ἔδωκάμην.

Σημ. Καὶ οἱ ἐξῆς ἀόριστοι δὲν ἔχουσι χαρακτῆρα κ. καὶ ἔχει σ· οἶον, ἔνεγκα,
 εἶπα, ἔχεα, καὶ ὁ ποιητ. ἔκηα.

§. 306. Ὁ ἔστηκα, παρακείμενος τοῦ ἴστημι δασύνει τὴν
 συλλαβικὴν ἀύξασιν ε, καὶ ἔχει σημασίαν μέσην ὡς ἐνεργητι-

κός παρακείμενος τοῦ ἴστημι εὐρίσκεται ἐν τῷ παρακμάζοντι ἑλληνισμῷ ἔστακα.

§. 307. Τὰ δυνικά καὶ πληθυντικά τοῦ ἔστηκα καὶ ἐστήκειν συγκόπονται καὶ σχηματίζονται ἰωνικῶς, ἀποβαλλομένου τοῦ κ καὶ βραχυνομένης τῆς παραληγούσης· οὕτω δὲ γίνονται ὁμοιοσχημάτιστα μετὰ τοῦ συστοίχου των ἐνεστῶτος καὶ παρατατικού. Εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις εἶναι εὐχρηστοὶ ὅλοι οἱ οἰ ἀριθμοὶ οἷον,

Παρακ.	δυνικ.	ἔσταμεν,	ἔστατον,	ἔστατον.
	πληθ.	ἔσταμεν,	ἔστατε,	ἔστάσι.
Ἵπερσ.	δυνικ.	ἔσταμεν,	ἔστατον,	ἑστάτην.
	πληθ.	ἔσταμεν,	ἔστατε,	ἑστασαν.
Ἵποτακ.	ἑνικ.	ἑστῶ,	ἑστῆς,	ἑστῆ.
	δυνικ.	ἑστῶμεν,	ἑστῆτον,	ἑστῆτον.
	πληθ.	ἑστῶμεν,	ἑστῆτε,	ἑστῶσι.
Εὐκτικῆ	ἑνικ.	ἑσταίην.	ἑσταίης,	ἑσταίη κτλ.
Προσак.			ἑσταθι,	ἑστάτω κτλ.
Ἀπαρέμφ.		ἑστάναι.		

ἀρσ. ἑσταῶς=ῶς, γεν. ἑστῶτος.

Μετοχ. θηλ. ἑσταῶσα=ῶσα, γεν. ἑστῶσης.

οὐδ. ἑσταῶς=ῶς, γεν. ἑστῶτος.

Σημ. Τὴν τοιαύτην συγκοπὴν πάσχουσι καὶ ἄλλοι τινὲς εἰς ηκα καὶ κατὰ συστολήν εἰς αα παρακείμενοι, οἵτινες τότε κλίνονται καθὼς ὁ ἔστηκα· οἷον, τέθνηκα, δύνικ. τέθναμεν-ατον-ατον, τέθναμεν-ατε-ἄσι· ὑποτακτ. τεθνῶ· εὐκτ. τεθναίην· προστακτ. τέθναθι· ἀπαρέμφ. τεθνάην· μετοχ. τεθνεῶς-τεθνεῶτα-τεθνεῶς. Ὡσαύτως κέκραγα, δέδια καὶ τοῦ πλάω ὁ παρακείμενος εἰς τὴν προστακτικὴν, εὐκτικὴν, ἀπαρέμφατον καὶ μετοχὴν· οἷον, τέτλαθι, τετλαίην, τετλάναι, τετληῶς.

§. 308. Παράδειγμα τῆς Α'.
ΕΝΕΡΓΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ἐνεστ.	ἴσθ ημι-ης-ησι. αμεν-ατον-ατον. αμεν-ατε-ᾶσι.	ἴσθ ὠ-ῆς-ῆ. ὤμεν ἦτον-ῆτον. ὤμεν-ῆτε-ῶσι.
Παράτ.	ἴσθ ην-ης-η. αμεν-ατον ᾀτην. αμεν-ατε-ᾶσαν.	
Ἀόρ. ᾀ.	ἔσθ ην-ης-η. ἤμεν-ἦτον-ῆτην. ἤμεν-ῆτε-ῆσαν.	στ ὠ-ῆς-ῆ. ὤμεν-ἦτον-ῆτον. ὤμεν-ῆτε-ῶσι.
Μέλ. ᾀ.	στή σω-σαις-σει.	στή σω-σῆς-ῆ.
Ἀόρ. ᾀ.	ἔσθ σα-σαις-σε.	
Παρακ.	ἔσθ κα-κας-κει.	περὶ τοῦ δοῦκοῦ καὶ πληθ. καὶ τῶν ἄλ
Ἵπερσ.	ἔ(ι)σθ κειν-κεις-κει.	

ΠΑΘΗ

Ἐνεστ.	ἴσθ αμαι-σαι-ται. ἀμεθον-ασθον-αθον. ἀμεθα-ασθε-αντο.	ἴσθ ὤμαι-ῆ-ῆται. ὤμεθον-ῆσθον-ῆσθον. ὤμεθα-ῆσθε-ῶνται.
Παράτ.	ἴσθ ἀμην-ασο-ατο. ἀμεθον-ασθον-ᾀσθην. ἀμεθα-ασθε-ανται.	
Μέσ. μέλ.	στή σομαι-ση-σεται κτλ.	
Παθ. μέλ.	σθα θήσομαι-ση-σεται κτλ.	
Μέσ. ᾀόρ. ᾀ.	ἔσθ σάμην-σω-σατο κτλ.	
Παθ. ᾀόρ.	ἔσθ ἠην-θησ-θη κτλ.	
Παρακ.	ἔσθ μαι-σαι-ται κτλ.	
Ἵπερσ.	ἔσθ μην-σο-το κτλ.	

συζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
<p>ἴς αἶην-αἶης-αἶη. αἶημεν-αἶητον-αἶητην καὶ αἶμεν-αἶτον-αἶτην. αἶημεν-αἶητε-αἶησαν καὶ αἶμεν-αἶτε-αἶεν.</p>	<p>ἴς (αἶη) ἦ-άτω. αἶτον-άτων. ἴσαναι. ἴσατε-άτωσαν. καὶ άντων.</p>		<p>ἴσας-άντος. ἄσα-άσης. άν-αντος.</p>
<p>στ αἶην-αἶης-αἶην. αἶημεν-αἶητον-αἶητην. καὶ αἶμεν-αἶτον-αἶτην. αἶημεν-αἶητε-αἶησαν. καὶ αἶμεν-αἶτε-αἶεν.</p>	<p>στῆθι-ήτω. στῆτον-ήτων. στῆτε-ήτωσαν. καὶ άντων.</p>	<p>στῆναι.</p>	<p>στῆς-άντος. σῆσα-άσης. σῆν-άντος.</p>
<p>στήσοιμι-οἶς-οἶ. στήσομαι-αις-αι.</p>	<p>στήσον-σάτω.</p>	<p>στήσειν. στήσαι.</p>	<p>στήσων-ουσα-ον. στήσας-ασα-σον.</p>

λων ἐγκλίσεων καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντ. ἴδε §. 307.

ΤΙΚΑ.

<p>ἴσταίμην-αἶο-αἶτο. αἶμεθον-αἶσθον-αἶσθην. αἶμεθα-αἶσθε-αἶντο.</p>	<p>ἴσασο (καὶ ὦ) - άσθω. ασθον-άσθων. ασθε-άσθωτων καὶ άσθων.</p>	<p>ἴσασθαι.</p>	<p>ἴσάμενος. μένη. μενον.</p>
--	---	-----------------	---------------------------------------

§. 309. Παράδειγμα τῆς Β'.

ΕΝΕΡΙΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ
<p>Ένεστ. τί θημι-ης-σι. εμεν-ετον-ετον. εμεν-ετε-εϊσι καὶ έχσι.</p>	<p>τιθ ὠ-ῆς ἦ. ὠμεν-ῆτον-ῆτον. ὠμεν-ῆτε-ῶσι.</p>
<p>Παρατ. ἐτίθ ην-ης-η. εμεν-ετον-έτην. εμεν-ετε-εσαν.</p>	
<p>Ἄορ. β'. εἶθ ην-ης-η. εμεν-ετον-έτην. εμεν-ετε-εσαν.</p>	<p>θῶ-ῆς-ῆ. ὠμεν-ῆτον-ῆτον. ὠμεν-ῆτε-ῶσι.</p>

Μελ. ἀ. θήσω.
 Ἀορ. ἀ. εἶθηκα.
 Παρακ. τέθεικα.
 Ὑπερσ. ἐτεθείκειν.

ΠΙΘΗ

<p>Ένεστ. τιθ εμι-σαι-ται. έμεθον-εσθον-εσθον. έμεθα-εσθε-ονται.</p>	<p>τιθῶμαι-ῆ-ῆται. ὠμεθον-ῆσθον-ῆσθον. ὠμεθα-ῆσθε-ῶνται.</p>
<p>Παρατ. ἐπιθέμην-σο-το. έμεθον-εσθον-έσθην. έμεθα-εσθε-εντο.</p>	
<p>Ἄορ. ε'. ἐθέμην (εσο) ου-ετο. έμεθον-εσθον-έσθην. έμεθα-εσθε-εντο.</p>	<p>θῶμαι-ῆ-ῆται. ὠμεθον-ῆσθον-ῆσθον. ὠμεθα-ῆσθε-ῶνται.</p>

Μέσ. μέλ. θήσομαι.
 Μέσ. ἄορ. εἶθηκάμην.
 Παθ. μέλ. τεθήσομαι.
 Παθ. ἄορ. ἐτέθην.
 Παρακ. τέθειμαι.
 Ὑπερσ. ἐτεθείμην.

ζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιθείην-είης-είη. είημεν-είητον-είήτην. καὶ εἶμεν-εἶτον-εἶτην. εἶημεν-εἶητε-εἶησαν καὶ εἶμεν-εἶτε-εἶεν.	τιθ(ετι)ει-έτω. τίθετον-έτων. τίθετε-έτωσαν καὶ έντων.	τιθέναι.	τιθείς-εἶσα-έν.
θίην-είης-η. κτλ. ὡς ὁ ένεστώς	θ(έτι)ές-έτω. κτλ. ὡς ὁ ένεστώς.	θεῖναι.	θείς-εἶσα-έν.

ΤΙΚΑ.

τιθείμην-εἶο-εἶτο. εἶμεθον-εἶσθον-εἶσθην. εἶμεθα-εἶσθε-εἶντο.	τιθεσο-έσθω. τίθεσθον-έσθων τίθεσθε-έσθω- σαν καὶ έσθων.	τίθεσθαι.	τιθέμενος. τιθεμένη. τιθέμενον.
θειμην-εἶο-εἶτο. εἶμεθον-εἶσθον-εἶσθην. εἶμεθα-εἶσθε-εἶντο.	θευ-έσθω. θέσθον-έσθων. θέσθε-έσθω,σαν καὶ έσθων.	θέσθαι.	θέμενος. θεμένη. θέμενον.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ένεσ. διδῶμι-ως-ωσι. ομεν-οτον-οτον. ομεν-οτε-οῦσι καὶ ὄασι.	διδῶ-ῶς-ῶ. ῶμεν-ῶτον-ῶτον. ῶμεν-ῶτε-ῶσι.
Παρατ. ἐδιδῶν-ως-ω. ομεν-οτον-ότην. ομεν-οτε-οσαν.	
Άόρ. β'. ἔδῶν-ως-ω. ομεν-οτον-ότην. ομεν-οτε-οσαν.	δῶ-ῶς-ῶ. ῶμεν-ῶτον-ῶτον. ῶμεν-ῶτε-ῶσι.

Μέλ. δῶσω.
 Άόρ. ἔδωκα.
 Παρακ. δέδωκα.
 Ὑπερσ. ἐδεδώκειν.

ΠΑΘΗΤΙΚ

Ένεσ. δίδωμαι-οσαι-οται. όμεθον-οσθον-οσθον. όμεθα-οσθα-ονται.	διδῶμαι-ῶ-ῶται. όμεθον-ῶσθον-ῶσθον. όμεθα ὡσθε-ῶνται.
Παρατ. ἐδιδόμεν (οσο)ου-οτο. όμεθον-οσθον-όσθην. όμεθα-οσθε-οντο.	
Άόρ. β'. ἐδόμην-(εσο)ου-οτο. όμεθον οσθον-όσθην. όμεθα-οσθε-οντο.	δῶμαι-ῶ-ῶται. όμεθον-ῶσθον-ῶσθον. όμεθα ὡσθε-ῶνται.

Μεσ. μέλ. δώσομαι.
 Μεσ. άόρ. ἐδωκάμην.
 Παθ. μέλ. δοθήσομαι.
 Παθ. άόρ. ἐδόθην.
 Παρακείμε. δέδομαι.
 Ὑπερσ. ἐδεδόμην.

συζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
<p>διδόντων-οἴης-οἶη. οἶημεν-οἶητον-οἶητην. καὶ οἶμεν-οἶτον-οἶτην. οἶημεν-οἶητε-οἶησαν καὶ οἶμεν-οἶτε-οἶεν.</p>	<p>δίδ(οθι)ου-ότω. δίδοτον-ότων. δίδοτε-ότωσαν καὶ όντων.</p>	<p>διδόναι.</p>	<p>διδούς-οὔσα-όν.</p>
<p>δοῖτων-οἴης-οἶη. οἶημεν-οἶητον-οἶητην. καὶ οἶμεν-οἶτον-οἶτην. οἶημεν-οἶητε-οἶησαν. καὶ οἶμεν-οἶτε-οἶεν.</p>	<p>δ(όθι)ός-ότω. δότον-ότων. δότε-ότωσαν. καὶ όντων.</p>	<p>δοῦναι.</p>	<p>δοούς-οὔσα-όν.</p>

ΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

<p>διδόμενων-οἶο-οἶτο. οἶμεθον-οἶσθον-οἶσθην. οἶμεθα-οἶσθε-οἶντο.</p>	<p>δίδοσο(ου)όσθω. δίδοσθον-όσθων. δίδοσθε-όσθωσαν καὶ όσθων.</p>	<p>δίδοσθαι.</p>	<p>διδόμενος. διδομένη. διδόμενον.</p>
<p>δοίμενων-οἶο-οἶτο. οἶμεθον-οἶσθον-οἶσθην. οἶμεθα-οἶσθε-οἶντο.</p>	<p>δ(όσο)οῦ-όσθω. δόσθον-όσθων. δόσθε-όσθωσαν. καὶ όσθων.</p>	<p>δόσθαι.</p>	<p>δόμενος. δομένη. δόμενον.</p>

§. 311. Παράδειγμα τῆς Δ'.

ΕΝΕΡΓΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ἔνεσ.	δείκνυμι-ῦς-ῦσι. ὑμεν-ὑτον-ὑτον. ὑμεν-ὑτε-ῦσι καὶ ὑσι.	δείκνύω-ης-η κτλ. κατὰ τὰ ἑαυτόν.
Παρατ.	ἐδείκνυν-ῦς-ῦ. ὑμεν-ὑτον-ὑτην. ὑμεν-ὑτε-ῦσαν.	
Μελ.	δείξω-εις-ει.	
Ἄορ.	ἐδειξα-ας-ε.	
Παρακ.	δέδειχα-ας-ε.	
Ἵπερσ.	ἐδεδείχαι-εις-ει.	

ΠΑΘΗΤΙΚΑ

Ἔνεσ.	δείκνυμαι-ῦσαι-ῦται. ὑμεθον-ὑσθον-ὑσθον. ὑμεθα-ὑσθε-ῦνται.	δείκνύομαι-η-ηται. ὠμεθον-ἠσθον-ἠσθον. ὠμεθα-ἠσθε-ὠνται.
Παρατ.	ἐδεικνύμην-ῦσο-ῦτο. ὑμεθον-ὑσθον-ὑσθην. ὑμεθα-ὑσθε-ῦντο.	

Μεσ. μελ.	δείξομαι.
Μεσ. ἄορ.	ἐδειξάμην.
Παθ. μελ.	δειχθήσομαι.
Παθ. ἄορ.	ἐδείχθην.
Παρακ.	δέδειγμαί.
Ἵπερσ.	ἐδεδείγμην.

συζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚ.	ΑΠΑΡΕΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δεικνδοιμι-οις-οι. κτλ. κατὰ τὰ θαρύ- τονα.	δείκν(ῦθι)ῦ-ύτω. δείκνυτον-ύτων. δείκνυτε-ύτω- σαν καὶ ὑντων.	δεικνύναι.	δεικνύς-ῦσα-ύν.

ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

δεικνυοίμην-οις- οιτο. οίμεθον-οισθον- οίσθη. οίμεθα-οισθε- οιντο.	δείκνυσσ-ύσθω. υσθον-ύσθων. υσθε-ύσθωσαν καὶ ὑσθων.	δείκνυσθαί.	δεικν-ύμενος- υμένη. ύμενον.
---	--	-------------	------------------------------------

Περὶ τῆς τῶν ῥημάτων ἀνωμαλίας.

§. 312. Εἴπομεν ὅτι ἀνώμαλος λέγεται ἡ λέξις ἢ μὴ σχηματιζομένη κατὰ τοὺς δεδομένους κανόνας τῆς γλώσσης. Ῥήματα ἀνώμαλα ἔχομεν τριῶν εἰδῶν κατὰ μετασχηματισμὸν, κατὰ μετὰθεσιν γραμμάτων, καὶ κατ' ἔλλειψιν.

Σημ. Τινὲς θεωροῦσι τέταρτον εἶδος ἀνωμαλίας καὶ τὰ ἔχοντα ἔλλειψιν ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος· οἶον, δύναμαι, κῆμαι, σῆμαι.

§, 313. Ἀνώμαλα κατὰ μετασχηματισμὸν λέγονται, ἔταν ἡ ρίζα τῶν μετασχηματίζεται προσλαμβάνουσα νέα γράμματα· οἶον, γινώσκω.

Σημ. Τὰ προσλαμβανόμενα νέα γράμματα εἶναι φωνήεντα ἢ σύμφωνα καὶ ἢ ἐν ἢ περισσότερα. Ταῦτα δὲ ἐκτείνουσι τὰς ριζικὰς συλλαβὰς ἢ πληθύνουσι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

§. 314. Κατὰ μετὰθεσιν γραμμάτων ἀνώμαλα λέγονται, ὅταν μετατίθενται τὰ γράμματα τῆς ρίζης· οἶον, θαν-θνα, βαλ-βλα, δαρθ-δραθ. Τὰ τοιαῦτα εἶναι ὀλίγα.

§. 315 Κατ' ἔλλειψιν δὲ ἀνώμαλα λέγονται, ἔταν δὲν σχηματίζονται οἱ χρόνοι ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης, ἀλλ' ἐκ διαφόρου· οἶον, ἔρχομαι, μελ. ἐλεύσομαι ἐκ τοῦ ἀπρηχιομένου ἐλεύθω· αἰρέω, ἀορ. β'. εἶλον ἐκ τοῦ ἔλω.

Περὶ τῶν προσθετομένων γραμμάτων εἰς τὴν ρίζαν.

§. 316. Τινὰ τῶν ὁποίων ἡ ρίζα λήγει εἰς α λαμβάνουσιν ι· οἶον, κλάω-κλαίω, κάω-καίω, νάω-ἀποναίω.

§. 317. Ἐνίοτε εἰς τὴν ρίζαν προστίθεται ἡ συλλαβὴ ιν· οἶον, δρῶω-δραίνω, φῶω-φαίνω, βῶω-βαίνω. Τὸ δὲ ῥῆμα φθᾶω προσλαμβάνει μόνον ν' ὠτάτως μόνον ν λαμβάνουσι καὶ τινὰ ῥήματα τῶν ὁποίων ἡ ρίζα τελειώνει εἰς ε, ι, υ· οἶον, τε-τεν-τείνω, πι-πίνω, πλυ-πλύνω.

§. 318. Ἐνίοτε ὅταν ἡ ρίζα λήγη εἰς α λαμβάνει τὸ υ, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἀρχαῖον αἰολικὸν δίγαμμα Ι· ἀναφαίνεται δὲ

ἄλλοτε εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον ὄιον, ἀπολάω-ἀπολάω, κάω-μέλ. κάω-ἐκάουσα, κλάω-κλάω-ἐκλάουσα.

Σημ. Τὸ ῥῆμα ἐλαύνω λαμβάνει τὸ αἰολικὸν δίγαμμα καὶ τὸ ν.

§. 319. Ὄταν ἡ ρίζα λήγῃ εἰς ε, ἀ.) ἐκτείνεται εἰς εἰ ὄιον, κε-κεῖμαι, τέθεικα-τέθειμαι, εἶκα-εἶμαι ἐκ τῆς ρίζης θε, καὶ ε τοῦ τίθημι καὶ ἴημι ῥ.) προσλαμβάνει τὸ υ αἰολικὸν δίγαμμα, τὸ ὁποῖον ἀναφαίνεται ἄλλοτε εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν μέλλοντα ὄιον, κηδέω-κηδέω, χατέω-χατεύω, ζηλέω-ζηλεύω, πλέω-πλεύω, ῥέω-ῥεύω.

Σημ. Τὸ χαρακτηριστικὸν ε τρέπεται πολλάκις εἰς ο ὄιον, βιγέω-βιγέω, πολεμέω-πολεμέω, ἀσθενέω-ἀσθενέω, ἀλλὰ τότε ἀλλάζει ἡ διάθεσις.

§. 320. Ἐνίοτε εἰς τὴν ρίζαν ἀφωνολήκτων ῥημάτων προστίθεται ἡ συλλαβὴ αἰν ὄιον, ἀλφω-ἀλφαίνω, τέρσω-τερσαίνω, κερδ-κερδαίνω. Ἐκ τῶν τοιούτων τύπων σχηματίζονται τινες χρόνοι ὄιον, μελ. ῥ. κερδανῶ, ἀορ. ἀ. ἐτέρσηνα.

§. 321. Ἐνίοτε ἡ συλλαβὴ αν δίχως ι ἐπισυνάπτεται εἰς τὴν ρίζαν ὄιον, αἰσθ-αἰσθάνομαι, ἀμαρ-ἀμαρτάνω, αὐξ-αὐξάνω, βλασ-βλασάνω.

Σημ. ἀ. Εἰς τὰ κατὰ μετασχηματισμὸν ἀνώμαλα εὐρίσκομεν συνήθως τὰς πρωτοθέτους ρίζας εἰς τὸν ἀορ. ῥ. ὄιον, ἡσθόμην, ἡμαρτον, ἔβλαστον κλπ.

Σημ. ῥ. Τὸ ὄλισθ ἔχει ἀμφοτέρους τοὺς τύπους ὄλισθάνω καὶ ὄλισθαίνω, ἀορ. ῥ. ὄλισθον.

§. 322. Εἰς πολλὰς βραχείας ἀφωνολήκτους ρίζας προστίθεται τὸ α καὶ δύο γ, ἐξ ὧν τὸ μὲν προτάσσεται τοῦ χαρκτηριστικοῦ ἀφώνου, τὸ δὲ ἐπιτάσσεται τοῦ α ὄιον,

βραχεῖα ρίζα	πυθ	ἀδ	λιπ	τυχ
ἐπιτεταμένη	{ πυθαν	ἀνδαν	λιμπαν	τυχαν
	{ πυθάνομαι.	ἀνδάνω.	λιμπάνω.	τυχάνω.
μικρὰ ρίζα	πευθ	ἡδ	λειπ	τευχ.

§. 323. Εἰς πολλὰς ἀφωνολήκτους καὶ ὑγρολήκτους ρίζας προστίθεται α' ἀλλ' ἔαν εἰς τὴν παραλήγουσαν τῆς ρίζης ὑπάρχη

ε τρέπεται εἰς ω' οἶον, μύκω-μυκάω, βρέμω-βρωμάω, τρέχω-τρωχάω. Τὸ ε μένει ἄτρεπτον εἰς τὸ πετ-πετα-πέταμαι, κρεμ-κρεμάω, κερ-κεράω.

§. 324. Ἐνθάυτως προστίθεται εἰς τινὰς ἀφωολήκτους ρίζας ε, καὶ τότε τούτων τὸ ριζικὸν ε τρέπεται εἰς ο' οἶον, φερ-φερε-φορέω, τρεμ-τρεμε-τρομέω. Τὰ τοιοῦτόσχημα ῥήματα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμαλά.

§. 325. Εἰς πολλὰς ρίζας προστίθεται ἡ συλλαβὴ αθ' οἶον, ἀμύνω-ἀμυνάθω, διώκω-διωκάθω, κίω-κιάθω. Εἰς πολλὰς δὲ ἡ συλλαβὴ εθ' οἶον, φλέγω-φλεγέθω ἀγείρω-ἀγειρέθω.

Σημ. Ἐνίστε προστίθεται ἡ συλλαβὴ ας' οἶον, στενω-στενάζω,

§. 326. Ἡ ρίζα πολλῶν ῥημάτων προσλαμβάνει ε πρὸς εὐχερέστερον σχηματισμὸν τῶν ἰδίων χρόνων· οἶον, εὖρ-εὔρε-εὐρήσω, θελ-θελε-θελήσω, τυχ-τυχε-τετύχηκα, μαχ-μαχε-μαχέσομαι. Ἡ τοιαύτη δὲ πρόσληψις γίνεται μάλιστα ἐν τοῖς ὑγρολήκτοις ῥήμασιν· οἶον, μεν-μενε-μεμένηκα, νεμ-νεμε-νεμένηκα, βρεμ-βρεμε-βεβρέμηκα.

Σημ. Τὸ ε τῆς ρίζης πολλάκις τρέπεται εἰς ἄλλα φωνήεντα ὡς εἰς α' οἶον, βελ (βέλος) ἔβαλον, κτεν καὶ κταν (ἔκτεινα καὶ ἔκτανον) κεντίω καὶ κεντάω κλπ.

Τὰ προσλαμβανόμενα σύμφωνα εἰς τὸν χαρακτήρα.

§. 327. Παρὰ τὰς ἀνωτέρω σημειωθείσας (202 ἀ. β'. γ'. δ.) μεταβολὰς τὰς ὁποίας λαμβάνει ὁ πρωτόθετος χαρακτήρ εἶναι καὶ αὗται

α.) Πολλάκις ὁ πρωτόθετος χαρακτήρ προσλαμβάνει σ, καὶ ἐὰν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχη ε τρέπεται εἰς ι' οἶον, ἔχω-ἴσχω, ἔδω-ἔσδ-ἴζω, μιγ-μίσγω. Καὶ εἰς τὸ τεκ-τίκτω τρέπεται τὸ ε εἰς ι.

β.) Εἰς πολλὰς ρίζας καὶ μάλιστα καθωολήκτους ἐπισυνάπτεται τὸ σκω, καὶ τότε τὸ ληκτικὸν α τρέπεται εἰς η, τὸ ο εἰς ω, τὸ ε εἰς ι, ἐκτὸς τῶν εἰς τὸν §. 212 ἀ. β'. γ'. οἶον, βλώω-

ελώσκω, γιγνώω-γιγνώσκω, θνάω-θνήσκω, γηράω-γηράσκω, εύρε-εύρίσκω, στερε-στερίσκω. Όταν δὲ τὸ προστιθέμενον σκ δὲν συμβιβάζεται μετὰ τοῦ πρωτοθέτου χαρακτήρος τοῦ ῥήματος, τότε τὸν ἀποκρούει· οἶον, διδαχσκ-διδάσκω, παθσκ-πάσχω, δασυνομένου τοῦ κ.

γ.) Ὅχι μόνον εἰς φωνηεντολήκτους (317), ἀλλὰ καὶ εἰς ὑγρολήκτους ῥίζας προστίθεται τὸ ν' οἶον, τεμ-τέμνω, καμ-κάμνω, καὶ εἰς ἀφωνολήκτους· οἶον, δακ-δάκνω.

Τὰ προσλαμβανόμενα γράμματα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ῥίζης.

§. 328. Πολλάκις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ῥίζης προλαμβάνεται τὸ ι μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου· οἶον, γιο-γιγνο-γιγνώσκω, τρο-τιτρο-τιτρώσκω. Ἐὰν δὲ εἰς τὴν ἐπιφερομένην συλλαβὴν ὑπάρχη ε ἀποβάλλεται· οἶον, γεν-γιγεν-γίγνομαι, πετ-πιπετ-πίπτω. Τὸ ῥῆμα τραίνω λαμβάνει τὸν ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ παρακειμένου· οἶον, τετραίνω.

§. 329. Πολλάκις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ῥίζης ἐπαναλαμβάνεται ἡ ῥιζικὴ συλλαβὴ μετὰ ἢ δίχως ἐκτάσεως· οἶον, μαρ-μαιρ-μαρμαίρω, μα-μαι-μαιμάω.

Ἑλλιπῆ	τινα	ῥήματα	εἰς	μι.
--------	------	--------	-----	-----

§. 330. Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀνωμάλων εἰς μι ῥημάτων εἶναι καὶ τινα πολύχρηστα, τὰ ὅποια ἔχουσιν ἀνωμαλωτάτους σχηματισμούς. Τοιαῦτα δὲ εἶναι· ἀ. εἶμι (εἶμαι), β' εἶμι (πορεύομαι), γ'. ἴημι (πέμπω ἢ ῥέπτω), δ'. φημι (λέγω), ε. κείμαι (κοίτομαι).

§. 331. Α'. Τὸ εἶμι ἐν πάσαις ταῖς γλώσσαις εἶναι ἀρχειότατον καὶ ἀνωμαλωτάτον· ἐν δὲ τῇ Ἑλληνικῇ ἔμεινεν ἑλλιπέστατον, διότι δὲν μετεχειρίζοντο αὐτὸ οἱ Ἕλληνες πρὸς σχηματισμὸν πολλῶν χρόνων τῶν ἄλλων ῥημάτων, καθὼς τὰ ἄλλα ἔθνη, τὰ ἑποῖα ὀνομάζουσιν αὐτὸ διὰ τοῦτο βοηθη-

τικόν, καὶ διότι ἀντ' αὐτοῦ ἠδύναντο νὰ μεταχειρίζονται ἄλλα ῥήματα, καθὼς τὸ γίνεσθαι, ὑπάρχω, μέλλω, τυγχάνω κτλ. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὀνομαζόνται τὰ ῥήματα ταῦτα συνθετικὰ ἢ ἑπαρκτικὰ, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τῷ Συντακτικῷ, πρὸς διάκρισιν τῶν λοιπῶν ῥημάτων ὀνομαζομένων κατηγορηματικῶν.

Παράδειγμα.

Ὄριστική.

Ἐνεστώς.	Παρατατικός.
ἐνικ. εἶμι, εἰς ἢ εἶ, ἐσί.	ἦν, ἦς καὶ ἦσθα, ἦ καὶ ἦν.
δυσκ. ἐσμέν, ἐσόν, ἐσόν.	ἦμεν, ἦτον καὶ ἦγον, ἦτην καὶ ἦτην.
πληθ. ἐσμέν, ἐστέ, εἰσί.	ἦμεν, ἦτε καὶ ἦσε, ἦσαν.
ὑποτακτική.	Μέλλων.
ἐνικ. ᾧ, ᾗς, ᾗ.	ἔσομαι, ἔσῃ, ἔσεται καὶ ἔσται.
δυσκ. ᾧμεν, ᾗτον, ᾗτον.	ἔσόμεθον, ἔσεσθον, ἔσεσθον.
πληθ. ᾧμεν, ᾗτε, ᾧσι.	ἔσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

Εὐκτική.

ἐνικ. εἶην, εἶης, εἶη.	ἔσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο.
δυσκ. εἶημεν, εἶητον, εἶη- την.	ἔσοίμεθον, ἔσοισθον, ἔσοίσθην.
πληθ. εἶημεν, εἶητε, εἶη- σαν ἢ εἶον.	ἔσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσοιντο.

Προστακτική.

ἐνικ. ἔσθι ἢ ἔσο, ἔστω ἢ ἦτω.	
δυσκ. ἔστον, ἔστων.	
πληθ. ἔστε, ἔστωσαν καὶ ἔστων.	

Ἀπκρέματος.

εἶναι.	ἔσεσθαι.
--------	----------

Μετοχή.

ὄν, οὖσα, ὄν.	ἔσόμενος, ἔσομένη, ἔσόμενον.
---------------	------------------------------

Σημ. α. Τὸ εἶμι ῥῆμα εἶναι διαθέτως οὐδέτερος.—Τὸ ἀρχαῖον

θίμα είναι ἔω, τὴν δὲ ρίζαν ε, προσλαμβάνομένης καταλήξεως ἀπὸ συμφώνου ἀρχιζούσης, ἐκτείνει εἰς εἰ ἀντὶ εἰς η καὶ τονίζεται εἰς τὴν λήγουσαν.—Τὸ δεύτερον πρόσωπον εἶ γίνεται ἐκ τοῦ ἀχρήστου ἔμααι, τοῦ ὁποίου μόνου σχηματισμοὶ εὐχρηστοὶ εἶναι 1) τοῦ ἐνεστώτος τὸ ἐστὸν, ἐστὸν (δυσκ. β'. καὶ γ'. πρόσ.), ἐστὲ (πληθ. β'.) καὶ πάντες οἱ τῆς προστακτικῆς, πλὴν τοῦ ἴσθι καὶ ἦτω· 2) τοῦ παρατατικοῦ τὸ ὀλιγον εὐχρηστον ἦμην καὶ τὸ δυσκ. β'. καὶ γ'. καὶ τὸ πληθ. β'. πρώτων· 3) ὁ μέλλων ὄλος. Τῶν εὐχρηστων τούτων σχηματισμῶν μόνη ἀνωμαλία εἶναι τὸ τ ἀντὶ τοῦ θ, καὶ ὁ καταβίβασμός τοῦ τόνου οἶον, ἀντὶ ἔσθον γίνεται ἐστὸν κτλ.

Σημ. β'. Τὸ ἐνικ. β'. πρόσωπ. τοῦ παρατατικοῦ ἀτικῶς ἀπαντᾷται καὶ ἦρθα κατὰ πρόσληψιν τῆς συλλαβῆς θα, ἥτις προσλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ ἔφηρθα, ἦρισθα, οἶδασθα καὶ κατὰ συγχοπὴν οἶσθα, ἦρδισθα.—Εἰς τὸν μέλλοντα ἔσομαι δὲν ἐκτείνεται ἡ ρίζα.—Τὸν ἀόριστον, παρακείμενον καὶ ὑπερσυντελικὸν δανείζεται ἀπὸ τοῦ γίγνομαι· οἶον, ἐγενόμην, γέγονα, ἐγενόνειν.

Σημ. γ'. Τῆς εὐκτικῆς τὰ δυσκὰ καὶ πληθυντικὰ συγκεκριμένα σπανιώτατα ἀπαντῶνται.—Ἡ προστακτ. ἴσθι ἔγεινεν ἀπὸ τοῦ ἀχρήστου ἔθι μετὰ τοῦ ἐπιτακτικοῦ σ, καθὼς τὸ ἴσχω ἀπὸ τοῦ ἔχω, τὸ ἴζω ἀπὸ τοῦ ἔδω.—Εἰς τὴν ἀπαρέμφατον ἐκτείνεται τὸ ε εἰς εἰ.—Εἰς τὴν μετοχὴν σχηματίζεται βαρυτόως.

Σημ. δ'. Ὁ ἐνεστώς τοῦ εἶμι ἐγκλίνεται, πλὴν τοῦ εἶ καὶ εἰς, ὅταν συνδέη κατηγορούμενον μετὰ ὑποκειμένου· οἶον, ὁ Δημήτριός ἐστιν ἐπιμελής. Δὲν ἐγκλίνεται 1) ὅταν σημαίνῃ ὑπαρξιν, ὅτε καὶ παροξύνεται· οἶον, ἐστὶ Θεός· 2) ὅταν ᾖναι προτάσεως ἀρκητικόν· 3) ὅταν ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ ἔξεστι·—εἶναι δυνατόν· 4) ὅταν ἔχη πρὸ αὐτοῦ τὰ μόρια οὐ, μὴ, εἰ, ἀλλὰ, ὡς, καί· 5) μετ' ἀπόστροφον (31 σημ.) οἶον, ἄνθρωποι δ' εἰσίν.—Τὸ εἶμι συνθετόμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως μόνον εἰς τὸν ἐνεστώτα τῆς ὀριστικῆς καὶ προστακτικῆς, ἐὰν δὲν ἐμποδίσῃ μακρὰ λήγουσα· οἶον, πάρεμι, πάρεσι, πάρεσι· προστακτικὴ πάρισθι ἢ πάρεσο, πάρεστω κτλ. παρατατ. παρήν.

§. 332. β'. Τὸ εἶμι (πορεύομαι) εἶναι διαθέτως ἐνεργ. ἀμεταβάτου καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ἴω, εἰς δὲ τὰ εἰ καὶ τοῦ ἐνεστώτος ἐκτείνει τὴν ρίζαν ι εἰς εἰ, ἀλλοῦ δὲ τὴν συστέλλει, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ εἰς μι ρήματα.

Ὄριστική.

Ένεστ. ένικ. εἶμι, εἶς ἢ εἷ, εἴσι.	Παρατ. ένικ. ἦειν καὶ ἦια-ἦα.
δυσκ. ἔμεν, ἔτον, ἔτον.	ἦεις καὶ ἦεισθα.
πληθ. ἔμεν, ἔτε, ἔασι.	ἦει καὶ ἦειν.
Ἰποτακτική.	δυσκ. ἦειμεν καὶ ἦμεν.
ένικ. ἴω, ἴης, ἴη.	ἦειτον καὶ ἦτον.
δυσκ. ἴωμεν, ἴητον, ἴητον.	ἦείτην καὶ ἦτην.
πληθ. ἴωμεν, ἴητε, ἴωσι.	πληθ. ἦειμεν καὶ ἦμεν.
Εὐκτική.	ἦειτε καὶ ἦτε.
ένικ. ἴοιμι, ἴοις, ἴοι κτλ.	ἦει(ε)σαν καὶ ἦσαν.
καὶ	
ἴοιόν, ἴοίης, ἴοίη.	
Προστακτική.	
ένικ. ἴθι, ἴτω.	
δυσκ. ἴτον, ἴτων.	
πληθ. ἴτε, ἴτωσαν καὶ ἴόντων.	

Ἀπαρέμφατ. ἴέναι. Μετοχ. ἴών.

Σημ. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει μέσον ἐνεστῶτα καὶ παρατατ. ἴεμαι, ἴεμένη (ἐπιείγομαι σπεύδω) καὶ λαμβάνει τὸ ε κατ' ἐπένησιν, καθὼς καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἴέναι.—Ἡ μετοχὴ ἴών τονίζεται ὡς ἀόριστος ῥ'. ὡς τὸ κιών καὶ τὸ ποιητικ. ἐών (τοῦ εἰμί).—Ὁ ἐνεστῶς ἔχει συνήθως μελλοντικὴν σημασίαν.—Τινὲς λέγουσι τὸ μὲν ἦια παρακείμεν. τὸ δὲ ἦειν ὑπερσυντελικόν.—Λαμβάνει ἐν τῷ ῥ'. προσώπῳ τὴν συλλαβὴν θα ἀττικῶς (334 ῥ').—Τοὺς ἄλλους χρόνους ἀναπληροῖ ἀπὸ τοῦ ἔρχομαι.—Συνθετόμενον ἀναθεβάξει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως εἰς τὸν ἐνεστῶτα τῆς ὀριστικῆς καὶ προστακτικῆς, ἐὰν δὲν ἐμποδίσῃ μακρὰ λέγουσα.

333 Γ'. Ἰημι (πέμπω ἢ ῥίπτω) εἶναι διαθέσεως ἐνεργητικῆς· γίνεται δὲ ἐκ τοῦ ἀρχαίου θέματος ἔω, ἐξ οὗ γίνεται καὶ τὸ ῥῆμα ἔννημι καὶ κλίνεται καθὼς τὸ τίθημι. Ἀπαντᾷται σπανιώτατα ἀπλοῦν, συχνότατα δὲ σύνθετον, καὶ τότε ἔχει διαφόρους σημασίας· οἶον, ξυνήμη, ἀρήμη, πρόημη, μεθήμη κτλ

Ὄριστική.

Ἰ

Ἔνεστ. ἔμῃ, ἔης, ἔησι.

ἔμεν, ἔστον, ἔστον.

ἔμεν, ἔστε, ἔσσι καὶ ἔσσι.

Παρατ. ἔην (σύνθετος ἀφίουν ἢ ἠφίουν) ἢ ἔειν (συνθ. πράξειν)
πληθ. γ'. ἀ(ῆ)φίεσαν.

Ἀόρ. ἔ'. (ἐνικ. ἄχρηστα).

δοῖκ. ἔμεν, ἔτον, ἔτην.

πληθ. ἔμεν, ἔτε, ἔσαν.

καὶ συνήθως μετ' αὐξήσεως εἔμεν, εἔτον, εἔτην.
εἔμεν, εἔτε, εἔσαν.

Μέλ. ἔσω. Ἀόρ. ἀ. ἔκα. Παρατ. εἔκα. Ὑπερσ. εἔκειν.

ὑποτακτική.

Εὐκτική.

Ἔνεστ. ἔω, ἔης, ἔῃ κτλ.

Ἀόρ. ἔ'. ὦ, ἔς, ἔῃ κτλ.

Παρατ. εἔω, εἔης, εἔῃ κτλ.

εἔην, εἔης, εἔῃ κτλ.

εἔην, εἔης, εἔῃ κτλ.

εἔκοιμι, οἰς, οἰ κτλ.

Μέλ. ἔσοιμι, οἰς, οἰ κτλ.

Προστακτική.

Ἀπαρέμφατος.

Μετοχή.

Ἔνεστ. ἔθι καὶ ἔθι, ἔτω. κτλ.

Ἀόρ. ἔ'. ἔς, ἔτω. κτλ.

Παρατ. εἔθι, εἔκέτω. κτλ.

ἔναι.

ε἖ναι.

εἔκέναι.

Μέλ. ἔσειν.

ἔεις, εἔισα, ἔέν.

εἔῃς, εἔισα, ἔέν.

εἔκως, εἔα, ἔς.

ἔσων, οὔσα, οὔν.

Παθητική φωνή.

Ὄριστική.

Εὐκτική.

ὑποτακτική.

Ἔνεστ. ἔμαι, σαι, ται.

Παρατ. ἔμεν, σο, το.

μέσ. Μέλ. ἔσομαι, ἡ, ται.

μέσ. Ἀόρ. ἔκλυμην, ω, το.

παθ. Μέλ. ἐθήσομαι, ἡ, ται.

παθ. Ἀόρ. ἐθήν καὶ εἶθην.

μέσ. Ἀόρ. ἔ'. ἔμην καὶ εἔμην,

ἔσο, ἔτο.

Παρατ. εἔμαι, εἔσαι, εἔται.

Ὑπερσ. εἔμην, εἔσο, εἔτο.

ἔίμεν, εἔτο, εἔτο.

ἔσοίμεν, οἰο, οἰτο

ἐθησοίμεν.

ἐθειν.

εἔμην, εἔο, εἔτο.

ἔωμαι, ἔῃ, ἔῃται

ἔθω, ἐθής, ἐθή.

ἔωμαι, ἔῃ, ἔῃται.

Προστακτική.	Απαρέμφατος.	Μετοχή.
Ένεστ. ἴεσο καὶ ἴου, ἴεσθω.	ἴεσθι.	ἴεμενος.
μέσ. Μέλ.	ἴεσθαι	ἴεσόμενος.
παθ. Μέλ.	ἐθήσεσθαι.	ἐθησόμενος.
παθ. Ἄορ. ἔθητι, ἐθήτω.	ἐθῆναι.	ἐθείς.
μέσ. Ἄορ. ἔ' ἔσο καὶ οὖ, ἔσθω.	ἔσθι.	ἔμενος.
Παρακλ. εἴσο, εἴσθω.	εἴσθι.	εἴμενος.

§ Σημ. Ὁ ἔνεργ. ἀόριστος ἔ' ὁδὸν ἔχει τὰ ἐνικὰ εὐχρησάμενα ἐν τῇ ὀριστικῇ, ἀναπληρώνει δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ ἀ. ἀορίστου.

§. 334. Τοῦ ἴημι ὁ παθητ. παρακαίμενος ἔχει καὶ τὸν σχηματισμὸν ἡμαι, ὅστις σημαίνει ἔστειλα ἢ ἔβαλον ἐμαυτὸν κάττω, ἡγουν κάθημαι, καὶ κλίνεται οὕτω

Παρακλ. ἡμαι, ἡσαι, ἡσται κτλ. πληθ. γ'. ἦνται.

Ἰπερσ. ἡμην, ἡτο, ἡστο κτλ. πληθ. γ'. ἦντο.

Προστ. ἡσο, ἡσθω. Ἀπαρεμ. ἡσθαι. Μετοχ. ἡμενος.

§. 335. Ὁ σχηματισμὸς οὗτος εὐχρηστώτερος εἶναι σύνθετος καὶ τότε οἷδὲ τὸ γ'. πρόσωπον λαμβάνει σ' τὸ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ὅμως τὸ προσλαμβάνει, ἐὰν ἐκφέρηται ἀνακυξήτως οἶον,

κάθημαι, κάθησαι, κάθηται κτλ.

ἐκαθήμην, ἐκάθησο, ἐκάθητο.

καὶ

καθήμην, καθῆσο, καθῆστο.

γ.

Ἰποτακ. κάθωμαι (καὶ ὀρθότ. καθῶμαι). Εὐντικὴ καθήμην (καὶ ὀρθότ. καθοίμην). Προστακτ. κάθησο-ἡσθω. Ἀπαρέμ. καθῆσθαι. Μετοχ. καθήμενος. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἀπὸ τοῦ καθέζομαι.

§. 336. Δ'. Τὸ φημί γίνεται ἀπὸ τῆς ρίζης φα, μὴ ἐπιδεχόμενον ἀναδιπλασιασμὸν καὶ τονιζόμενον εἰς τὴν λήγουσαν, ὡς καὶ τὸ εἰμί ἔχει εὐχρηστούς τοὺς ἐξῆς σχηματισμούς.

Ὀριστικῇ.

Ένεστ. φημί, φῆς, φησί. Παρατ. ἔφην, ἔφης καὶ ἔφησθα, ἔφη-

φαμέν, φατόν, φατόν. ἔφαμεν, ἔφατον, ἔφάτην

φαμέν, φατέ, φασί. ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.

Μέλ. φάσω, φήσεις, φήσει. Ἀορ. ἔφησα, ἔφησας, ἔφησα.

Υποτακτική.

Ένεστ. φῶ, φῆς, φῆται κτλ.

Προστακτική.

Ένεστ. φάθι-φάτω κτλ.

Εὐκτική.

φαίνω, φαίης, φαίη.

φαίημεν καὶ φαίμεν, φαίητον
καὶ φαίτον, φαίητην καὶ φαίτην.
φαίημεν καὶ φαίμεν, φαίητε καὶ
φαίτε, φαίησαν καὶ φαίεν.

Ἀπαρέμφατος.

Ένεστ. φάναι.

Μετοχή.

Ένεστ. ὁ φάς, φάσα, φάν.

Μέσον.

Ένεστ. Ἀπαρέμφ. φάσθι. Μετοχ. φάμενος.
Παρατατ. Ὀριστικῆς ἐφάμην-σο-το.

Παρακείμε. Προστ. πεφάσθω. Μετοχ. πεφασμένος. Καὶ εἰς τὴν
ὀριστικὴν ἀπαντᾶται τὸ γ'. ἐνικ. τοῦ παρακ. πέφασται.

Σημ. Τὸ ρῆμα τοῦτο συνθετόμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον του, πλὴν
αὐτοῦ δευτέρου προσώπου φῆς οἶον, ἀντίφημι, ἀντιφῆς, ἀντίφησι.—Ἐγκλί-
νεται, πλὴν τοῦ δευτέρου προσώπου φῆς.—Ἀπαντᾶται δὲ δίχως τοῦ φ
ἡμί, καὶ ἰδίως εἰς τοὺς διαλόγους οἶον, ἡμί δ' ἐγὼ=λέγω ἐγὼ, ἦν δ' ἐ-
γὼ=εἶπον δὲ ἐγὼ.—Ὁ παρατατικὸς εἶναι καὶ ἐπὶ σημασίας ἀορίστου,
εἰς δὲ τὸ ἐνικ. 6'. πρόσωπ. λαμβάνει ἀττικῶς τὴν συλλαβὴν θ α (331 6').

§. 337. Ε'. Τὸ κείμαι εἶναι διαθέσεως οὐδετέρως καὶ γίνε-
ται ἀπὸ τοῦ ἀγρόηστου κείομαι κατὰ συγκοπὴν τοῦ ἐγκλιτικοῦ
φωνήεντος. Ἡ βραχέϊα ρίζα τοῦ ῥήματος εἶναι κε, ἐξ ἧς γίνονται
ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι εὐχρηστον μόνον
τὸ ἐνικ. καὶ πληθ. γ'. πρόσωπον.

Ὀριστ. ένεστ. κείμαι, κείται, κείται κτλ.

παρακ. ἐκείμην, ἐκείσο, ἐκείτο κτλ.

Υποτακ. ἐνικ. γ'. κέηται, πληθ. γ'. κέωνται.

Εὐκτικ. ἐνικ. γ'. κέοιτο, πληθ. γ'. κέοιντο.

Προστ. κείσο, κείσθω. Ἀπαρέμφ. κείσθι. Μετοχ. κείμενος.

Σημ. Συνθετόμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον πανταχοῦ, πλὴν τῆς ἀπα-
ρέμφατος.

Κατάλογος τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.

§. 338. Ἄγαμαι. (*) μεσ. ἀποθ. (**) (θαυμάζω) ἀγα-ἀγαζ.

Ἔνεστ. ἄγαμαι, παρκατ. ἠγάμην (κατὰ τὸ ἴσταμαι) μεσ. μελ. ἀ. ἀγάσομαι, μεσ. ἀορ. ἀ. ἠγασάμην, παθ. ἀορ. ἀ. ἠγάσθην· τοὺς ἄλλους χρόνους δὲν ἔχει εὐχρηστους.

Ῥηματικά. * Ἀγασμα, ἀγασίς, ἀγαστός, ἀγαστής, ἐπίρρημα. ἀγαστιῶς, ποιητ. ἀγατός καὶ ἀγητός ἐξ οὗ τὸ ἀγαθός (Πλάτ. Κρατυλ.

§. 339. Ἄγνώω καὶ ἄγνομι ἔνεργ. μετ. (συντροβῶ) ἀγ-ἀγνυ*

Ἔνεστ. ἀγνώω καὶ ἄγνομι παρκατ. ἐάγνυον καὶ ἤγνυον καὶ ἐάγνυν καὶ ἤγνυν, μελ. ἄζω, ἀορ. ἤζα καὶ ἔαζα ἀπτικῶς, παρκατ. β'. ἔαγα μετ. παθ. καὶ οὐδ. σημασίαν, ὑπερσ. ἐάγειν. Ὁ ἔνεργ. καὶ παθ. ἀόριστος σύνθετος φυλάττει τὴν αὐξησην πολλάκις καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις (190, β'). οἷον, κατεάξαντες, κατεαγεῖς.

Ῥηματ. ἀκτίς, ἀκτινηδόν, ἀγής-είος, ἀγή, ἀγμός, ἄγμα, ἔαγμα, ἀγοστός, ἀκτή, ἀκτατός.

§. 340. Ἄγχω ἔνεργ. μετ. (πνίγω) κλίνεται ὁμαλῶς, δὲν ἔχει δὲ εὐχρηστους τὸν παρακείμενον καὶ ὑπερσυντελικόν.

Ῥηματ. ἀγγόνη, ἀγγονάω.

§. 341. Ἄγω ἔνεργ. μετ. (φέρω, συνήθως ἐπὶ ἐμφύχων) ἀγ-ἀγε-ἀγαγ.

Ἔνεστ. ἄγω, παρκατ. ἤγον, μελ. ἄζω, ἀορ. β'. ἤγαγον, παρκατ. ἤγα καὶ δωρικ. ἀγήγογα (κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο ἀντὶ ἀγήγα), ἤγεγα καὶ ἀγήγεγα ἐκ τῆς βίβης ἀγε, ὑπερσ. ἠγήγοχεν.—Παθ. καὶ μεσ. ἄγομαι, παρκατ. ἠγόμην, μεσ. μελ. ἀ. ἄξομαι, μεσ.

(*) Τὰ ῥήματα ταῦτα σχηματίζομεν μόνον εἰς τὴν ὀριστικὴν, ὀφείλει δὲ ὁ διδάσκαλος ν' ἀπαιτῆ παρὰ τῶν μαθητῶν τὸν σχηματισμὸν εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις.

(**) Εἰς ἕκαστον δὲ τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων σημειοῦμεν τὴν κυριωτέραν διάθεσιν τοῦ ῥήματος, ἀφίνοντες τὰς εἰδικότητας καὶ λεπτομερείας εἰς τὸν διδάσκαλον.

ἄορ. ἅ. ἡγαγόμην, παθ. μελ. ἄ. ἡχθήσομαι, παθ. ἄορ. ἄ. ἡχθῶν, παρκα. ἡγμαι, ὑπερσ. ἡγμην. Τὸ ῥῆμα τοῦτο συνθετόμενον μετὰ τῆς διὰ προθέσεως, ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ζῶ, εἶναι διαθέσεως οὐδετέρως.

Ῥηματ. ἀγωγὰς, ἀγωγή, ἀγωγός, ἀγός, ἀγυῖα, ἀγών, ἀγείρω, ἀξων, ἄξιος.

§. 342. Αἰρέω ἐνεργ. μετ. (λαμβάνω) αἶρε-έλ.

Ἔνεστ. αἰρῶ-ῶ, παρατ. ἤρουν-ουν, μελ. ἄ., αἰρήσω, μελ. ἅ. ἔλω, ἄορ. ἅ. εἶλον, παρακ. ἤρηκα, ὑπερσ. ἤρηκεν.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεστ. Αἰρέομαι-οῦμαι, παρατ. ἤρομην-οῦμην, μεσ. μελ. ἄ. αἰρήσομαι, μεσ. μελ. ἅ. ἐλοῦμαι, μεσ. ἄορ. ἄ. ἤρησάμην (καὶ εἰλάμην) μεσ. ἄορ. ἅ. εἶλόμην, παθ. μελ. αἰρεθήσομαι, παθ. ἄορ. ἤρέθην, παρκα. ἤρημαι, ὑπερσ. ἤρημην, μετ' ὀλιγ. μελ. ἤρήσομαι-ἤρήσεται.

Ῥηματ. αἰρέτης, ἡαἰρετός, αἰρετός, αἰρεσις καὶ ῥῆμα αἰρετίζω.

§. 343. Αἰσθάνομαι. μεσ. ἀποθ. αἰσθ-αἰσθε-αἰσθον.

Ἔνεστ. αἰσθάνομαι, παρατ. ἤσθονμην, μεσ. μελ. ἄ. αἰσθήσομαι, μεσ. ἄορ. ἅ. ἤσθονμην, παρκα. ἤσθημαι, ὑπερσ. ἤσθημην, παθ. ἄορ. αἰσθηθῆναι (μετεγεν).

Ῥηματ. αἰσθημα, αἰσθησις, αἰσθητός, αἰσθητής, αἰσθητήριον κτλ.

§. 344. Ἀλέξω ἐνεργ. μετ. (ἀπομακρύνω) ἀλεκ-ἀλεξ-ἀλεξι.

Ἔνεστ. ἀλέξω. μελ. ἀλεξήσω.—Παθ. ἔνεστ. ἀλέξομαι, μεσ. μελ. ἀλεξήσομαι, μεσ. ἄορ. ἤλεξησάμην καὶ κατὰ συγκοπὴν ἠλεξάμην, παρκα. ἠλέξημαι, ὑπερσ. ἠλεξήμην.

Ῥηματ. ἀλέξημα, ἀλέξησις, ἀλεξητής, ἀλεξητήρ, ἀλεξητήριος, ἀλεξητήρ, ἀλεξητέον πληθ. ἀλεξις-εων ὅθεν ἐπάλξις (προμαχῶνες).

§. 345. Ἀλίσκομαι. παθ. ἀποθ. (κυριεύομαι) ἀλ-ἄλς-ἀλίσκο-ἄλο.

Ἔνεστ. ἀλίσκομαι, παρατ. ἤλισκόμην, μεσ. μελ. ἄ. ἀλώσομαι, ἄορ. ἅ. ἐάλων καὶ ἤλων (κατὰ τὴν γ'. συζυγίαν τῶν εἰς μι), παρκα. ἐάλωκα καὶ ἤλωκα, ὑπερσ. ἐάλώκειν καὶ ἤλώκειν.

Ῥηματ. ἄλωσις, ἄλωτός, ἀλώσιμος.

§. 346. Ἀμαρτάνω, ἐνεργ. μετ. (σφάλλω, ἀποτυγχάνω)
 ἀμαρτ-ἀμαρτε-ἀμαρταν.

Ἔνεστ. ἀμαρτάνω, παρατ. ἡμάρτανον, μεσ. μελ. ἄ. ἀμαρ-
 τήσομαι καὶ παρ' Ἀλεξανδρινοὶς ἀμαρτήσω, ἄορ. ἄ. ἡμάρτησα,
 ἄορ. ἕ'. ἡμαρτον, παρακκ. ἡμάρτηκα, ὑπερσ. ἡμαρτήκειν. Τὸ
 παθ. ἀπαντᾶται εἰς τὸ γ'. πρόσωπ. Ἔνεστ. ἀμαρτάνεται, παρατ.
 ἡμαρτάνετο, παθ. μέλ. ἀμαρτηθήσεται παθ. ἄορ. ἡμαρτήθη,
 παρακκ. ἡμάρτηται, ὑπερσ. ἡμάρτητο.

Ἰηματ. ἀμαρτᾶς, ἀμαρτία, ἀμάρτημα, ἀμαρτητέον, ἀμαρτωλός.

§. 347. Ἀμείβω καὶ ἀμείβομαι σχηματίζεται κακοκικῶς
 εἶναι δὲ ἄχρηστοι ὁ ἐνεργ. καὶ παθ. παρακκείμ. καὶ ὑπερσ. ὁ δὲ
 παθ. ἀβριστος σπανίως εὐρίσκεται.

Ἰηματ. ἀμοιβή, ἀμειπίς, ἀμειπίος.

§. 348. Ἀμύνω ἐνεργ. μετ. σχηματίζεται ὀμαλῶς ὁ ἐ-
 νεργητ. καὶ παθ. παρακκείμενος εἶναι ἄχρηστοι.

Ἰηματ. ἀμυνα, ἀμυντός, ἀμυντήρ, ἀμύντωρ.

§. 349. Ἀναινομαι μεσ. ἀποθ. (ἀρνοῦμαι). Δὲν ἀπαντῶν-
 ται αὐτοῦ τοῦ ρήματος ὁ μεσ. καὶ παθ. μέλλων καὶ παθ. ἀβ-
 ριστος. Ὁ δὲ παρατ. ἀπαντᾶται ἠναινόμην καὶ ἀνηνόμην καὶ
 ἄχρηστῶν, παρακκ. ἀνήνηκα, μεσ. ἄορ. ἄ. ἠνηνάμην.—Εὐκτικὴ
 ἀνηναίμην.

§. 350. Ἀναλίσκω ἐνεργ. μετ. (ἐξοδεύω) ἀναλίσκ-ἀναλο.

Ἔνεστ. ἀναλίσκω, παρατ. ἀνήλισκον, μελ. ἀναλώσω, ἄορ.
 ἀνήλωσα καὶ ἠνάλωσα καὶ ἀνάλωσα, παρακκ. ἀνήλωκα καὶ ἠ-
 νάλωκα καὶ ἀνάλωκα, ὑπερσ. ἠναλώκειν καὶ ἀναλώκειν.—
 Παθ. ἔνεστ. ἀναλίσκομαι, παρατ. ἀνηλίσκόμεην, παθ. μελ. ἀνα-
 λωθήσομαι, παθ. ἄορ. ἀνηλώθην καὶ ἀναλώθην, παρακκ. ἀνήλω-
 μαι καὶ ἀνάλωμαι, ὑπερσ. ἠναλώμην καὶ ἀναλώμην.

Ἰηματ. ἀνάλωμα, ἀνάλωσις, ἀναλωτός, ἀναλωτής, ἀναλωτικός, ἀνα-
 λώσιμος.

§. 351. Ἀνήκω (φθάνω) συνήθως ἀπαντᾶται εἰς τὸ γ'. προσ.
 καὶ σημαίνει προσήκει, ἀρμόζει διαθ. οὐδ. κατ' ἐνεστώτα καὶ
 παρατατικόν. Ἐπὶ τῆς σημασίας δὲ τοῦ φθάνει ἀπαντᾶται ὁ

ένεστώς, παρατατ. καὶ μέλλων, καὶ τότε εἶναι διαθ. ἐνεργητ. ἀμεταβάτου.

§. 352. Ἀνοίγω καὶ ἀνοίγνυμι ἐνεργ. μετ. ἀνοίγ-ἀνοίγνυ.
 Ἔνεστ. ἀνοίγω καὶ ἀνοίγνυμι, παρατ. ἤνοιγον καὶ ἄττ. ἀ-
 νέφρον καὶ ἀνεφγνυν, μελ. ἀ. ἀνοίξω, ἀορ. ἀ. ἀνέφρα καὶ ἤ-
 νοίξα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, παρακ. ἀ. ἀνέφρα, παρακ.
 β'. ἄττ. ἀνέφρα (ὅστις ἔχει οὐδετέραν σημασίαν εἶμαι ἀνοικτός),
 ὑπερσ. ἠνέφρην, ὑπερσ. β'. ἠνέφρην.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ.
 ἀνοίγομαι καὶ ἀνοίγνυμι, παρατ. ἠνοιγόμεην καὶ ἀνεφγόμεην καὶ
 ἀνεφγόμεην, μεσ. μελ. ἀ. ἀνοίξομαι, μεσ. ἀορ. ἀ. ἠνοιξάμην,
 καὶ ἀνεφξάμην καὶ ἠνεφξάμην, παθ. μελ. ἀ. ἀνοιχθήσομαι,
 παθ. μελ. β'. ἀνοιγήσομαι, παθ. ἀορ. ἀ. ἠνοιχθην καὶ ἠνεφχθην
 καὶ ἀνεώχθην, παθ. ἀορ. β'. ἠνοίγην, παρακ. ἠνοιγμαι καὶ ἄττ.
 ἀνέφραμαι καὶ ἠνέφραμαι, ὑπερσ. ἠνοίγμεν καὶ ἀνεφγμεν καὶ
 ἠνεώγμεν.

Ῥηματ. ἀνοιγμα ἀνοίξις, ἀνοικτός, ἀνοικτέον.

§. 353. Ἀπεχθάνομαι μετ. ἀποθ. (γίνομαι μισητός) ἀπεχθ-
 ἀπεχθε-ἀπεχθαν.

Ἔνεστ. ἀπεχθάνομαι καὶ ἀπέχθομαι, παρατ. ἀπηχθανόμεην,
 μεσ. μελ. ἀ. ἀπεχθήσομαι, μεσ. ἀορ. β'. ἀπηχθόμεν, παρακ.
 ἀπήχθημαι, ὑπερσ. ἀπηχθήμην.

Ῥηματ. ἀπέχθημα, ἀπεχθίμων,

§. 354. Ἀπόσκλημι καὶ ἀποσκήνω ἄχρηστα. οὐδ. (γίνομαι
 ξηρός). Τούτου τοῦ ῥηματός εἰσὶν εὐχρηστοὶ ὁ μεσ. μελ. ἀ.
 ἀποσκλησομαι, ἀορ. β'. ἀπέσκλην (κατὰ τὸ ἔσθην), παρακ.
 ἀπέσκληκα.

§. 355. Ἄρδω ἐνεργ. μετ. (ποτίζω). Τοῦ ῥήματος τούτου
 σχηματίζεται ὁ ἐνεστ. καὶ παρατ. ἐκ τοῦ ἄρδω, οἱ δὲ λοιποὶ
 χρόνοι καὶ ἐκ τοῦ ἀρδεύω ὁμαλῶς.

Ῥηματ. ἀρδαλός, ἀρδάνιον, ἀρδάλιον, ἀρδεῖα, ἀρδευσις, ἀρδευτής, ἀρδμός.

§. 356. Ἀρήγω ἐνεργ. μετ. (βοηθῶ) σχηματίζεται ὁμαλῶς
 δὲν ἔχει δὲ εὐχρηστους τὸν παρακ. καὶ ὑπερσ.

Ῥηματ. ἀρωγός, ἀρωγών, ἀρωγή.

§. 357. Ἄρνωμαι μεσ. ἀποθ. (ἀποκτῶ κερδαίνω) κατ' ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν ἐν χρήσει. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ αἴρωμαι.

§. 358. Αὕζω καὶ αὕξάνω ἐνεργ. μετ. ἀεγ-ἀεξ-αὕγ (κατὰ συναίρεσιν ἐκ τῆς ἀεγ)-αὕξ-αὕξε-αὕξαν. Εἶναι δὲ τὸ βῆμα καὶ ἀμεταβ. καὶ τότε σημαίνει γίνομαι μέγας.

Ἔνεστ. Αὕζω καὶ αὕξάνω, παρατ. ἠύξον καὶ ἠύξανον, μελ. α. αὕξήτω, μελ. β. αὕξανῶ, ἀορ. ἠύξητα, παρακ. ἠύξηκα, ὑπερσ. ἠύξηκην.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεστ. αὕζομαι καὶ αὕξάνομαι, παρατ. ἠύξομην καὶ ἠύξανόμην, μεσ. μελ. αὕξήσομαι, παθ. ἀορ. ἠύξήθην, παρακ. ἠύξημαι, ὑπερσ. ἠύξήμην.

Ῥηματ. αὕξημα, αὕξησις, αὕξητος, αὕξητος.

§. 359. Ἄχθομαι μεσ. ἀποθ. (λυποῦμαι) ἀχθ-ἀχθε.

Ἔνεστ. Ἄχθομαι, παρατ. ἠχθόμην, μεσ. μελ. α. ἀχθέσομαι καὶ σπανίως ἀχθήσομαι, μεσ. ἀορ. β. ἠχθόμην, παθ. μελ. α. ἀχθεσθήσομαι, παθ. ἀορ. α. ἠχθέσθην, παρακ. ἠχθεσμαι, ὑπερσ. ἠχθέσμεν.

§. 360. Βαίνω ἐνεργ. ἀμετ. (περιπατῶ) βα-βαιν.

Ἔνεστ. Βαίνω, παρατ. ἔβαινον, μεσ. μελ. α. βήσομαι, ἀορ. β. ἔβην (κατὰ τὸ ἔστην), παρακ. ἐβήκα καὶ ἰωνικῶς ἐβήκα, (μετοχ. βεβῶς καὶ βεβῶς-ότος), ὑπερσ. ἐβεβήκην. Τὸ βῆμα τοῦτο συνθετόμενον μέτιναι προθέσει γίνεται μεταβατικόν οἷον, διαβαίνω τὸν ποταμόν (*). Ἀπὸ τῆς βίξης βα γίνεται τὸ μεταβατικὸν βιβάζω (μελ. βιβῶ). Παρὰ τοῖς ἴωσι καὶ ποιηταῖς ἀπαντᾷται καὶ μεσ. ἔνεστ. βαινομαι κτλ.

Ῥηματ. βῆμα, βάσις, βατήρ, βατός, βάτης, βηλός, ἐπιβ. βάδην, βῆμα βαδίξω, βαδιτέον, βέβαιος, βάκτρον, βακτηρία, θαμβός, θαμβός, ἐπιρ. θαμβηδόν, βάθρον, βάθρα, βωμός.

(*) Πολλὰ βῆματα ἀμετάβητα συνθετόμενα μετὰ προθέσεων γίνονται μεταβατικὰ οἷον, περιέρχη τὴν πόλιν. Καὶ πολλὰ μεταβατικὰ συνθετόμενα γίνονται οὐδέτερα (313).

§. 361. Βάλλω, ενεργ. μετ. (ρίπτω) βελ-βαλ εαλλ ελα-εαλλε.

Ἔνεστ. βάλλω, παρκατ. ἔβαλλον, μελ. β'. βαλῶ καὶ βαλλήσω, ἀορ. ἀ. ἐβάλλησα, ἀορ. β'. ἔβαλον, παρκατ. ἐβέληκα, ὑπερσ. ἐβεβλήκειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεστ. βάλλομαι παρκατ. ἐβαλόμην, μεσ. μελ. β'. βαλοῦμαι, μεσ. ἀορ. β'. ἐβαλόμην, παθ. μελ. ἀ. βληθήσομαι, παθ. ἀορ. ἀ. ἐβλήθην, παρκατ. βέβλημαι, ὑπερσ. ἐβεβλήμην, μετ' ὀλιγ. μελ. βεβλήσομαι.

Ῥηματ. βέλος, βόλος, βολίς, βολή, βολεύς, βλητός, βλητέος, βλήμα, βολίς, βλητήρ, ἐπιρ. βλήθην.

§. 362. θαρύνω ενεργ. μετ. (προξενῶ θάρως) θαρυν-θαρε.

Ἔνεστ. θαρύνω, παρκατ. ἐθάруνον, μελ. β'. θαруνω καὶ θαρήτω, ἀορ. ἐθάруνα καὶ ἐθάρησα, παρκατ. θεθάρηκα, ὑπερσ. ἐθεθαρήκειν.—Παθ. ἔνεστ. θαруνομαι, παρκατ. ἐθαруνόμην, μεσ. μελ. β'. θαруνοῦμαι, παθ. μελ. θαруνήσομαι, παθ. ἀορ. ἐθαруνήθην, παρκατ. θεθάρημαι, ὑπερσ. ἐθεθαρήμην.

Ῥηματ. θάρημα, θάρσις, θάρυσις.

§. 363. βαστάζω ενεργ. μετ. (σηκῶν) βαστάγ-βασταζ.

Τὸ ῥῆμα τοῦτο τὴν μὲν ενεργητικὴν φωνὴν σχηματίζει ἐκ τῆς δευτερας, ῥίζης ὀμαλῶς, τὴν δὲ παθητικὴν ἐκ τῆς πρώτης, παθ. ἀορ. β'. ἐβαστάγην.

Ῥηματ. βασταγή, βάσταγμα, βασταγμός, βαστακτής, βαστακτός, βαστάζος, βάσταξ.

§. 364. βιβρώσκω ενεργ. μετ. (τρώγω) βρο-βιβρο-βιβρωσκ

Ἔνεστ. βιβρώσκω, παρκατ. ἐβίβρωσκον, μελ. βρώσω, ἀορ. β'. ἔβρων (κατὰ τῶν ἔδων), παρκατ. βέβρωκα ὑπερσ. ἐβεβρώκειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεστ. βιβρώσκομαι, παρκατ. ἐβιβρωσκόμην, μεσ. μελ. βρώσομαι, μετ' ὀλιγ. μελ. βεβρώσομαι, παθ. μελ. βρωθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐβρώθην, παρκατ. βέβρωμαι, ὑπερσ. ἐβεβρώμην.

Ῥηματ. βρώμος, βρώμα, βρώσις, βρωτήρ, βρώτης, βρωτός.

§. 365. βλαστάνω οὐδ. ὅταν σημαίνει ἀπλῶς φυτρῶναι ἔνεργ. μετ. ὅταν σημαίνει γεννῶ καρπούς, βλαστ-ελαστε.

Ἔνεστ. βλαστάνω, παρατ. ἐβλάστανον, μελ. ἀ. βλαστήσω, ἀορ. ἀ. ἐβλάστησα, ἀορ. β'. ἐβλαστον, παρακ. βεβλάστηκα, καὶ ἐβλάστηκα, ὑπερσ. ἐβεβλάστηκειν.—Παθ. ἐνεστ. βλαστέομαι-οῦμαι, παρατ. ἐβλαστεύμην-οῦμην, μεσ. μελ. βλαστήσομαι, παθ. ἀορ. ἐβλαστήθην.

Ῥηματ. βλάστημα, βλάστησις, βλαστὸς, βλαστεῖον.

§. 366. Βρενθύομαι (ὑπερηφανεύομαι) μεσ. ἀποθ. ἀπαντᾶται κατ' ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν.

§. 367. Γέγωνα παρακ. με σημασίαν ἐνεστῶτος τοῦ γεγωνέω=κηρύττω μεγαλοφώνως, ἐνεργ. μετ. ἢ οὐδ. παρατ. ἐγεγώνεον-ουν, ἀορ. ἐγεγώνησα. Ἀπαρεμφ. γεγωνεῖν. Μετοχ. γεγωνῶς-οῦα-ός.

§. 368. Γέμω οὐδ. (εἶμαι γεμάτος) ἀπαντᾶται μόνον κατ' ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν.

§. 369. Γίγνομαι οὐδ. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἶμι· παθ. δὲ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ γεννώμαι· ἀποθ. ἀμετ. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἔρχομαι. καὶ μέσ. ἀποθ. γε-γεν-γιγν-γενε-γα.

Ἔνεστ. γίγνομαι καὶ γίνομαι, παρατ. ἐγιγνόμην καὶ ἐγινόμην, μέσ. μελ. γενήσομαι, μέσ. ἀορ. ἀ. ἐγεινάμην (μεταβ.= ἐγέννησα), μέσ. ἀορ. β'. ἐγενόμην, παρακ. γεγένημαι, ὑπερσ. ἐγεγενήμην, παρακ. β'. ἐπὶ σημασίαις ἐνεστ. γέγονα καὶ παρά ποιηταῖς γέγακα (δ παθ. μελ. καὶ ἀορ. γενήθηςομαι, ἐγενήθην ἀποδοκιμάζονται).

Ῥηματ. γένος, γόνος, γονή, γονεύς, γενεά, γένεσις, γενετή, γενετήρ, γενέτης, γενετός, γενέτωρ, γενέσιος, γενέθλιος.

§. 370. Γηθέω-ῶ οὐδ. (χαίρω) ποιητικὸν εὐχρηστον κατὰ τὸν β'. παρακ. γέγηθα, ὑπερσ. ἐγεγήθην ἀντὶ ἐνεστ. καὶ παρατ.

§. 371. Γιγνώσκω ἐνεργητ. μεταβ. (ἤξεύρω) γνο-γιγνο-γιγνώσκ.

Ἔνεστ. γιγνώσκω, παρατ. ἐγίγνωσκον, μέσ. μελ. γνώσομαι, ἀορ. β'. ἔγνω (κατὰ τὸ ἔδω), παρακ. ἔγνωκα, ὑπερσ. ἐγνώκειν.—Παθ. ἐνεστ. γιγνώσκομαι, παρατ. ἐγιγνώσκμην, παθ.

μέλ. ἄ. γνώσθησμαι, παθ. ἄρ. ἄ. ἐγνώσθην, παρκκ. ἐγνώσμαι, ὑπερσ. ἐγνώσμην.

Ῥημ. γνώμη, γνωμικόν, γνώμων, γνώσις, γνωμοσύνη, γνωστός, καὶ γνωτός, γνωστός γνώστης, γνωστήρ, γνώριμος, γνωστήριον.

§. 372. Δάκνω ἑνεργ. μεταβ. (δακνῶ), δακ-δηκ-δακν. Ἔνεστ. δάκνω, παρκκ. ἔδακνον, μέλ. δήζω, μέσ. μέλ. δήζομαι, ἄρ. ἑ'. ἔδακον, παρκκ. δέδηχα, ὑπερσ. ἐδέδηχεν.—Παθητ. ἔνεστ. δάκνομαι, παρκκ. ἐδακνόμην, παθ. μέλ. δηχθήσομαι, παθ. ἄρ. ἐδήχθην, παρκκ. δέδηγμαι, ὑπερσ. ἐδέδηγμην, μετ' ἑλ. μέλ. δεδήξομαι.

Ῥημ. δάκος, δῆγμα, δηγμός, δῆξις, δήκτης, δηκτός, δηκτικός.

§. 373. Δαμάω ἑνεργ. μεταβ. (δαμάζω) δαμ-δαμα-δαμνα-δαμ.

Ἔνεστ. δαμάω, δαμνάω καὶ δάμνημι καὶ δαμάζω, παρκκ. ἐδάμαον-ων, ἐδάμνον-ων, ἐδάμνην, ἐδάμαζον, μέλ. δαμάσω, μέλ. ἑ'. δαμῶ, ἄρ. ἐδάμασα, παρκκ. δέδημα, ὑπερσ. ἐδεδημήκειν.—Παθ. ἔνεστ. δαμάομαι καὶ δαμάζομαι, παρκκ. ἐδαμαζόμην, μέσ. μέλ. δαμάσομαι, παθ. ἄρ. ἐδαμάσθην, παθ. μέλ. δαμασθήσομαι, μέσ. ἄρ. ἄ. ἐδαμασάμην, μέσ. ἄρ. ἑ'. ἐδάμην, παρκκ. δέδημημι καὶ δεδάμασμαι, ὑπερσ. ἐδεδημήην

Ῥημ.τ. δάμασις, δαμασμός, δαμαστός, δαμαστής, δαματήρ, δαμάτωρ, δάμαλις, δαμαλίς.

§. 374. Δαρθάνω οὐδ. (κοιμῶμαι) δαρθ-δραθ-δαρθε-δαρθαν.

Ἔνεστ. δαρθάνω, παρκκ. ἐδάρθانون, μέσ. μέλ. δαρθήσομαι, ἄρ. ἑ'. ἔδρθον καὶ ἔδραθον, παρκκ. δεδάρθηκα, ὑπερσ. ἐδεδάρθηκειν, παθ. ἄρ. ἐδάρθην.

§. 375. Δεδίσομαι μέσ. ἀποθ. (φριβοῦμαι). παρκκ. ἐδεδισσάμην, μέσ. μέλ. δεδίξομαι, μέσ. ἄρ. ἐδεδιξάμην, παρκκ. δέδιγμαι.

§. 376. Δεῖδω οὐδ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἑνεργ. μετ. Ὁ ἑνεστώσ μόνον παρὰ ποιηταῖς εὐχρηστος· ἀναπληροῦται δὲ ἐκ τοῦ δεδίσσομαι μέλ. δεῖσω, μέσ. μέλ. δεῖσομαι, ἄρ. ἔδεισα, παρκκ. δέδοικα καὶ Ἰωνικῶς δέδισα (κατὰ τὸ ἔστα), ὑπερσ. ἐδεδοί-

κιν κκι ἐδεδίειν. Παρά Πλουτάρχῳ ἀπαντᾶται ὁ ἐνεστὼς τοῦ παθ. δειόμαι.

Ῥηματ. δέος, δεινός, δειλός, δειμα, δειμῶς καὶ δειμος, δειμαίνω καὶ δειματώ, δειμαλῆς, δειματηρός.

§. 377. Δεῖ οὐδ. (πρέπει) ἀπρόσωπον, παρατ. ἔδει, μέλ. δεήσει, ἀόρ. ἐδέησε. ὑποτ. δέη, εὐκτ. δέοι. ἀπαρ. δεῖν, μετοχ. δέον-δεῖν.

§. 378. Δαίρω καὶ δέρω ἐνεργ. μεταβ. (γδέρνω καὶ δέρνω)

δερ- δαιρ-δερ-δειρ.

Ἔνεστ. δαίρω καὶ δέρω καὶ δαίρω, παρατ. ἔδαIRON καὶ ἔδερον, μέλ. ἑ'. δαρῶ καὶ δερῶ, ἀόρ. ἔδειρα, παρακ. δέδαρκα, παρακ. ἑ'. δέδορα, ὑπερσ. ἐδέδαρκειν.—Παθ. καὶ μέσ. ἐνεστ. δέρομαι, παρατ. ἐδερόμην, μέσ. μέλ. ἑ'. δαρῶμαι, παθ. μέλ. ἑ'. δαρῆσομαι, παθ. ἀόρ. ἀ. ἐδάρθην, παθ. ἀόρ. ἑ'. ἐδάρην, παρακ. δέδαρμαι, ὑπερσ. ἐδέδαρμην.

Ῥηματ. δέρη, δέριον, δέρας, δέρμα, δερμάτιον, δορά.

§. 379. Δέμω ἐνεργ. μεταβ. (κτίζω) δειμ-δειμ-δμε.

Ἔνεστ. δέμω καὶ δαίμω, παρατ. ἔδεμον, ἀόρ. ἔδειμα, παρακ. δέδμηκα, παρακ. ἑ'. μὲ σημασ. μέσση δέδομα, ὑπερσ. ἐδέδμηκειν.—Παθ. ἐνεστ. δέμωμαι, παρατ. ἐδεμόμην, μέσ. ἀόρ. ἐδειμήμην, παρακ. δέδμημαι, ὑπερσ. ἐδέδμημην.

Ῥηματ. δόμος, δομή, δομαῖος, δομῆω, δόμημα, δόμησις, δομήτωρ.

§. 380. Διδάσκω ἐνεργ. μεταβ. δαχ-διδαχ-διδασκ.

Ἔνεστ. διδάσκω, παρατ. ἐδίδασκον, μελ. διδάξω, ἀόρ. ἐδίδαξα καὶ ἐδιδάσκησα, παρακ. δεδίδαχα, ὑπερσ. ἐδεδίδαχειν. Τὸ παθητικὸν σχηματίζεται ἑμαλῶς κατὰ τὰς ρίζας τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Ῥηματ. δίδαγμα, διδαξις, διδακτός, ἐπίφημ. διδαικῶς, διδαχῆ, διδάσκαλος, διδασκαλία, διδακτρον, διδακτήριον, διδάκτωρ.

§. 381. Διδράσκω ἐνεργ. ἀμετ. (φρύγω) δρα-διδρα-διδρασκ.

Ἔνεστ. διδράσκω ἐν συνθέσει μόνον εὐχρηστον, παρατ. ἀπεδιδρασκον, μέσ. μέλ. ἀποδράσομαι, ἀόρ. ἑ'. ἀπέδραν, παρακ. ἀποδέδρακα, ὑπερσ. ἀπεδεδράκειν.—Εἰς τὴν ἵποτακτ. ἀόρ. ἑ'.

ἀποδρῶ-δρᾶ;-δρᾶ, Εὐκτικ. ἀποδρᾶίνην, Προστ. ἀπόδραθι-άτω, Ἀπαρέμφ. ἀποδρᾶναι, Μετοχ. ἀποδράς.

Ῥηματ. δρασμὸς, ἀπόδρασις, δραστήρ, δράστης, δραπέτης, δραπετεύω.

§. 382. Δοκέω ἐνεργ. καὶ οὐδέτ. (νομίζω, φαίνομαι) δοκ-δοκε.

Ἐνεστ. δοκέω-ῶ, παρατ. ἐδόκεον-ουν, μέλ. δόξω καὶ δοκήσω, ἄορ. ἔδοξα καὶ ἐδόκησα, παρακ. δεδόκηκα, ὑπερσ. ἐδεδοκῆκειν. Τὸ ῥῆμα τοῦτο συνήθως ἀπαντᾶται ἀπρόσωπον καὶ κλίνεται ἔνεστ. δοκεῖ, παρατ. ἐδόκει, μέλ. δόξει, ἄορ. ἔδοξε, παρακ. δέδοκται, ὑπερσ. ἐδέδοκτο. Ἰποτικ. δοκῆ. Εὐκτ. δοκοίη. Ἀπαρέμφ. δοκεῖν. Μετοχ. δοκῶν.

Ῥηματ. δόγμα, δόκησις, δόκημα, δόξα δοκίος, δοκίος, δόκιμος.

§. 383. Ἐγείρω ἐνεργ. μετ. (σηκῶνω ἐκ τῆς κλίτης) ἔγειρ-ἔγειρ-ἔγρ-ἔγρε.

Ἐνεστ. ἐγείρω, παρατ. ἤγειρον, μέλ. β'. ἐγερῶ, ἄορ. ἄ. ἤγειρα, παρακ. ἤγερκα καὶ Ἄττ. ἐγήγερκα, παρακ. β'. ἐγρήγορα (μὲ οὐδ. σημασίαν ἀντὶ ἐνεστῶτος), ὑπερσ. ἠγέρκειν καὶ Ἄττ. ἐγηγέρκειν, ὑπερσ. β'. ἐγρηγόρειν ἀντὶ παρατ. Τὸ παθητικὸν σχηματίζεται κωνικῶς· ἔχει δὲ μεσ. ἄορ. β'. κατὰ συγκοπὴν ἠγρόμην.

Ῥηματ. ἔγειρις, ἔγειρ τὸς, ἔγειρέος, ἐπιβ. ἐγερτί, ἐγρηγορτί, ἐγρηγορότος

§. 384. Ἐδῶ ἐνεργ. μετ. (τρώγω) ἀνώμαλον κατ' ἔλλειψιν, ἀναπληρώνει δὲ τοὺς χρόνους ἐκ τοῦ ἐσθίω, τρώγω καὶ φάγω.

Ἐνεστ. ἔδω, ἐσθίω καὶ τρώγω, παρατ. ἤσθιον καὶ ἔτρωγον, μεσ. μέλ. ἄ. τρώσομαι καὶ ἔδομαι, μεσ. μέλ. β'. φαγοῦμαι καὶ ἐδοῦμαι, ἄορ. β'. ἔτρωγον καὶ ἔφαγον, παρακ. ἐδήδοκα, ὑπερσ. ἐδήδοκειν, παθ. παρακ. ἐδήδεσμαι καὶ Ἄττ. ἐδήδομαι, παθ. ἄορ. ἠδέσθην.

Ῥηματ. ἐδηδῶν, ἐδώδιμος, ἐδωδῆ, ἔδεσμα, ἔδεστις, ἔδεστός, ἔδεστίος, ἔδοός· ἐκ τοῦ τρώγω παραγ. τρώκτης, τρωκτός, τρώξ· γεν. τρωγός, τρωξίς, τρώξιμος, τράγημα.

§. 385. Εἴωθα (εἶμαι συνειθισμένος) οὐδ. παρακ. β'. ἀντὶ ἐνεστῶτος ἐκ τοῦ εἶθω, ὑπερσ. β'. εἴωθειν ἀντὶ παρατ. Τοὺς ἄλλους χρόνους ἀναπληρώνει ἐκ τοῦ ἐθίζω.

Ῥηματ. Εἰσθότως.

§. 386. Εἶκω (ὁμοιάζω) ἐνεργ. καὶ οὐδ. ἔχει εὐχρηστον τὸν Ἄττ. παρκα. εἶοικα ἀντὶ ἐνεστ. καὶ τὸν ὕπερσ. εἴοικειν ἀντὶ παρατ. μελ. ἄ. εἴζω. Εἰς τὴν μετοχὴν τὸ οὐδέτερον εἰκόες καὶ εἰκόες (τὸ πρέπον, εὐλογον, ἐνδεχόμενον). Ἀπαντᾶται συνήθως ὦ; ἀπρόσωπον.

Ῥηματ. εἰκῶν, εἰκόνιον, εἰκονίζω, εἴκελος καὶ ἔκελος, εἰκότως.

§. 387. Εἶπον ἐνεργ. μετ. ἐκ τοῦ ἔπω ἔχει μόνον εὐχρηστον τὸν ἄορ. ἄ. εἶπα, καὶ τὸν ἄορ. εῖ. εἶπον, ὅστις εἰς τὴν προστ. σχηματίζεται εἰπέ-εἰπέτω καὶ εἰπάτω, εἶπατον-εἰπάτων, εἶπατε-εἰπάτωσαν (διὰ τοὺς δύο χρόνους).

Ῥηματ. ἔπος.

§. 388. Εἶρηκα ἐνεργ. μετ. (εἶπον) παρακ. ἐκ τοῦ βέω ἀχρήστου (βέρηκα καὶ ἀποβολῇ τοῦ ρ καὶ πλεονασμῶ τοῦ ι εἶρηκα (191) ὕπερσ. εἶρηκεῖν, μελ. εῖ. ἐρῶ (ἐκ τοῦ εἶρω) παθ. παρακ. εἶρημαι, ὕπερσ. εἶρήμην, μετ. ὅλ. μελ. εἶρήσομαι, παθ. μελ. ῥηθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐρρήθη καὶ ἐρρήθη. Τοὺς ἄλλους χρόνους ἀναπληρῶνει ἐκ τοῦ φημί ἢ λέγω.

Ῥηματ. εἶρημα, εἶρησις, εἶρηται, εἶρηδόν, εἶρητις, εἶρητον, εἶρητρα εἶρητεύω.

§. 389. Ἐλκω ἐνεργ. μετ. (σύρω) ἐλκ-ἐλκυ.

Ἐνεστ. Ἐλκω, παρατ. εἶλκον, μελ. ἔλξω καὶ ἐλκύσω, ἄορ. εἶλξα καὶ εἶλκυσα, παρκα. εἶλκυκα. Ἀπὸ τὰς αὐτὰς ρίζας σχηματίζεται τὸ παθητικὸν καὶ μέσον.

Ῥηματ. ἐλκτός, ἐλκτίος, ἐλκυσμός, ἔλκυσμα, ἔλκυσις, ἐλκυστήρ, ἐλκυστής, ἐλκυστήος, ἔλξις, ἔλκτρον, ἔλκυθρον.

§. 390. Ἐπίσταμαι, ἐπίστασαι καὶ ἐπίστα, ἐπίσταται (γνωρίζω) μεσ. ἀποθ. παρκα. ἠπιστάμην, ἠπίστασο καὶ ἠπίστω, ἠπίστατο, μελ. ἐπιστήσομαι, ἄορ. ἄ. ἠπιστήθην ὅι ἄλλοι χρόνοι ἀχρηστοί. Ὑποτακτικὴ ἐάν ἐπίστωμαι, ἐπίστη, ἐπίσθηται. Εὐκτ. ἐπισταίμην, ἐπίσταίω, ἐπίσταίτω. Προστ. ἐπίστας καὶ ἐπίστω, ἐπιστάσθω. Ἀπαρεμφ. ἐπίσταςθαι, ἄορ. ἐπιστηθῆναι. Μετοχ. ἐπιστάμενος.

Ῥηματ. ἐπιστήμη, ἐπιστήμων, ἐπιστητός, ἐπιστητέον.

§. 391. Ἐπόω (ἐνασχολοῦμαι) ἔπομαι (ἀκολουθῶ) ἐνεργ. ἀμετ. ἐπ-ἔσπ.

Ἔνεστ. ἔπομαι, παρατ. εἰπόμην, μεσ. μελ. ἔψομαι, μεσ. ἀόρ. β'. ἐσπόμην, ὅστις εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις ἀποβάλλει τὸ ε θεωρούμενον ὡς αὐξήσις. Πρὸστ. σποῦ-σπέσθω καὶ σύνθετος ἐπίσπου, Ἀπαρξερ. σπέσθαι, Μετοχ. σπόμενος. Ἀπαντᾶται καὶ μεσ. ἀορ. ἀ. εἰψάμην, παθ. ἀορ. ἀ. συνθ. περιέφθην, παρακ. ἔσπηται.

Ῥημ. ἐπομένως.

§. 392. Ἐρομαι ἀποθ. ἐνεργ. (ἔρωτῶ). Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει μόνον τὸν ἀορ. β'. ἠρόμην εὐχρηστον εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις καὶ μεσ. μελ. ἐρήτομαι, τοὺς ἄλλους δὲ χρόνους ἀναπληροῖ ἐκ τοῦ ἐρωτάω-ῶ. Ἀπαντᾶται καὶ μεσ. ἀορ. ἐρησάμενος (Παυσ).

§. 393. Ἐρπω ἐνεργ. ἀμετ. (σύρομαι μὲ τὴν κοιλίαν) ἐρπ-ἐρπύζ.

Ἔνεστ. ἔρπω, παρατ. εἶρπον, μελ. ἐρψω καὶ ἐρπύσω, ἀορ. εἶρπυσα, οἱ ἄλλοι χρόνοι ἄχρηστοι.

Ῥηματ. ἐρπήν, ἐρπετός, ἐρπυδών, ἐρπεστής, ἐρπυσμός.

§. 394. Ἐρχομαι ἀποθ. ἀμετ. ἐρχ-ἐλευθ-ἐλυθ-ἐλουθ.

Ἔνεστ. ἐρχομαι, παρατ. ἠρχόμην, μεσ. μελ. ἐλεύτομαι, ἀορ. β'. ἤλυθον καὶ συγκοπῆ ἤλθον, παρακ. β'. ἤλυθα καὶ ἄπτ. ἐλήλυθα καὶ ἐλήλουθα, ὑπερσ. ἐληλόθειν.

Ῥηματ. ἐλευσις, ἐλευθερός, ἐλευτέον καὶ ἐλθετέον (Στραβ), ἠλύσιον.

§. 395. Εὕρισκω ἐνεργ. μετ. εὕρ-εὔρε-εὔρισκ.

Ἔνεστ. εὕρισκω, παρατ. εὔρισκον, μελ. εὔρήσω, ἀόρ. β'. εὔρον, παρακ. εὔρηκα, ὑπερσ. εὔρήκειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. εὔρισκομαι, παρατ. εὔρισκόμην, μεσ. ἀόρ. β'. εὔρόμην καὶ εὔράμην, παθ. μελ. εὔρεθήτομαι, παθ. ἀόρ. εὔρέθην, παρακ. εὔρημαι, ὑπερσ. εὔρήμην.

Ῥηματ. εὔρημα, εὔρεσις, εὔρετης, εὔρετός, εὔρετός, εὔρετρον, εὔρετήριον.

§. 396. Ἐχω ἐνεργ. μετ. καὶ οὐδ. ὅταν ᾦναι συντεταγμένον μετὰ ἐπιρρ. ἐχ-ἔσχ-ἴσχ-σχε.

Ἔνεστ. ἔχω καὶ ἴσχω, παρατ. εἶχον καὶ ἴσχον, μελ. ἀ. ἔξω καὶ σχήσω, ἀόρ. β'. ἔσχον, παρακ. ἔσχηκα, ὑπερσ. ἐσχήκειν ὁ ἀόρ. β'. εἰς τὴν πρὸς. σχέθει ἢ σχέξ-σχέτω σύν-

Οστος δὲ ἀπαντᾶται κάτασχε-έτω, εἰς τὴν εὐκτικὴν σχολίην
καὶ ἐν συνθέσει κατάσχοιμι.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεσ. ἔχομαι,
παρατ. εἰχόμεν, μεσ. μελ. ἔχομαι καὶ σχήσομαι, μεσ. ἀορ. ἔ-
σχόμεν, παθ. μελ. σχεθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐσχέθην, παρακ.
ἔσχημαι, ὑπερσ. ἐσχήμεν.—Συνθετόμενον μετὰ τῆς διὰ προθέ-
σεως γίνεταί οὐδ. μόνον ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀπέχει.

Ῥηματ. ὄχος, ὄχη, ὄχεις, ὄχειω, ὄχυρός, ὄχυος, ὄχυα, ἔξις, ἐκτός,
ἐκτίος· σχῆμα, σχέσις, σχεδόν, σχετός, σχετίος, σχερός, σχέλιος βημ.
σχηματίζω ἰσχύς, ἰσχυρός.

§. 397. Ἐψω ἐνεργ. μετ. (βράζω μετ' ἕνερδον) ἔπ-ἔψ-ἔψε.

Ἐνεστ. ἔψω ἔψεις ἔψει, παρατ. ἤψουν-ουν, ἤψεις-εις, ἤψε-
ει, μελ. ἐψήσω, ἀορ. ἔψησα (παρακ. ἤψηκα, ὑπερσ. ἤψηκειν
ὄχι τόσον εὐχρηστοί).—Παθ. ἐνεστ. ἔφομαι, παρακ. ἤφημαι,
παθ. ἀορ. ἤφήθην, καὶ ἐφθην, μεσ. ἀορ. ἤψησάμην, μεσ. μελ.
ἐψήσομαι.

Ῥηματ. ἔψημα, ἔψησις, ἐψητής, ἐψητός, ἐψητέος, ἐφθός, ἐψάνη, ἐψανέος.

§. 398. Θέω ἐνεργ. ἀμετ. (τρέχω) θε-θευ.

Ἐνεστ. θέω καὶ θεύω (αιολ.) παρατ. ἔθεον, μελ. θεύσομαι
καὶ θευσοῦμαι. Τοὺς ἄλλους χρόνους ἀναπληροῖ ἐκ τοῦ τρέχω.

Ῥηματ. θοός, θεός.

§. 399. Θιγγάνω ἐνεργ. μετ. (ἐγγίζω) θιγ-θιγγαν.

Ἐνεστ. θιγγάνω, παρατ. ἐθίγγανον, μελ. θίξω, συχνοτ.
μεσ. μελ. ἀ. θίξομαι, ἀορ. ἔ. ἐθίγον, παρακ. καὶ ὑπερσ. ἄ-
χρηστοί.—Παθ. ἐνεστ. θιγγάνομαι, παρατ. ἐθιγγανόμεν, μεσ.
ἀορ. ἔ. ἐθιγόμεν, παθ. ἀορ. ἐθίχθην.

Ῥηματ. θίγμα, θίγημα, θίξις, θικτέον, ἀθικτός.

§. 400. Θνήσκω, οὐδ. θν-θνα-θνησκ.

Ἐνεστ. θνήσκω, παρατ. ἔθνησκον, μεσ. μελ. ἔ. θναοῦμαι,
ἀορ. ἔ. ἔθανον, παρακ. τέθνηκα καὶ Ἰωνικῶς τέθνα (κατὰ
τὸ ἔσταα), ὑπερσ. ἐτεθνήκειν καὶ ἐτεθνάειν, μετ' ὀλιγ. μελ.
τεθνήξομαι καὶ ἀττ. μελ. τεθνήξω.

Ῥηματ. θάνατος, ἐξ οὗ θανατώ, θνητός, θνητέος, θανάσιμος.

§. 401. Ἰζω, ἔζω καὶ ἰζάνω (κάθημαι, καθίζω) ἔδ-ἔζ-ἔξ-ἔξε ἰζαν.

Ἔνεστ. ἔζομαι ἴζω καὶ ἴζάνω, παρατ. ἐζόμεν καὶ ἴζανον, μελ. ἴζήσω, ἀορ. ἴζησα, παρακ. ἴζηκα, ὑπερσ. ἴζήκειν· συνήθως ἀπαντῶνται σύνθετα καθίζομαι καὶ καθίζω, ὅτε ἄλλοτε μὲν εἶναι οὐδετ. διαθ. ὅταν σημαίνωσιν ἀπλῶς κίθηναι, ἄλλοτε δὲ ἐνεργ. μεταβ. ὅταν σημαίνωσι καθίζω ἄλλον, καὶ ἄλλοτε μέσαι, ὅταν σημαίνωσι καθίζω ἑαυτόν. Ἔνεστ. καθίζω, παρατ. ἐκάθιζον, μελ. ἄ. καθίσω καὶ καθιζήσω, μελ. ἅ. καθιῶ, ἀορ. ἐκάθισα καὶ ἀττ. καθίσα, παρακ. κεκάθικα.—Παθ. ἔνεστ. καθίζομαι, παρατ. ἐκαθιζόμεν, μεσ. μελ. ἄ. καθίσομαι, μεσ. μελ. ἅ. καθιούμαι, μεσ. ἀορ. ἐκαθισάμην.—Τὸ δὲ καθέζομαι ἔχει παρατ. ἐκαθεζόμεν, μελ. κηθεδοῦμαι καὶ κηθεδήσομαι, ἀορ. ἐκαθέσθην, παρακ. καὶ ὑπερσ. ἀχρηστοί.

Ῥηματ. ἔδρα, ἴζημα, καθέδρα, καθέδριον, ἔδος, ἰδώλιον.

§. 402. Ἰκάνω καὶ ἰκνέομαι-οῦμαι ἐνεργ. ἀμεταβ. (ἔρχομαι) ἰκ-ἰκαν-ἰκνε. Συνήθως ἀπαντᾶται σύνθετον μὲ τὴν ἀπό.

Ἔνεστ. ἀφικνέομαι-οῦμαι, παρατ. ἀφικνέομεν-οῦμεν, μεσ. μελ. ἄ. ἀφίζομαι, μεσ. ἀορ. ἅ. ἀφικόμεν, παρακ. ἀφίγμαι ὑπερσ. ἀφίγμεν.

Ῥηματ. ἀφίξις, ἀφικτέον, ἰκανός, ἴκνος.

§. 403. Ἰπταμαι ἀποθ. ἀμετ. (πετώ) πέτομαι καὶ πέταμαι πετ-πετα-πτα-ἴπτα.

Ἔνεστ. ἴπταμαι, πέτομαι, πέταμαι καὶ πετάομαι-οῦμαι, παρατ. ἰπτάμην, ἐπετόμεν καὶ ἐπετάομεν-οῦμεν, μελ. ἄ. πτήσω, μεσ. μελ. πτήσομαι καὶ πετήσομαι, ἀορ. ἅ. ἔπτην (κατὰ τὸ ἔστην) μεσ. ἀορ. ἄ. ἐπτάμην, μεσ. ἀορ. ἅ. ἐπτόμεν, παρακ. ἀττ. πέπτηκα, παθ. παρακ. πέπταμαι, ὑπερσ. ἐπεπτήκειν καὶ παθ. ἐπεπτάμην, παθ. ἀορ. ἐπετάσθην.

Ῥηματ. πτήμα, πτήσις, πτηνός, πτερὸν, πτερόεις, πτεινός καὶ πτηνός.

§. 404. Καίω ἐνεργ. μετ. κχ-καί-καυ.

Ἔνεστ. καίω καὶ ἀττ. κάω, παρατ. ἔκαιον καὶ ἔκαον, μελ. καύσω, εὐχρηστότερος ὁ μεσ. μελ. καύσομαι, ἀορ. ἔκαυσα καὶ ἔκηκα, παρακ. κάκαυκα, ὑπερσ. ἐκακαύκειν.—Παθ.

ἔνεσ. καίομαι, παρὰτ. ἐκαίωμην, μεσ. μελ. ἄ. κούσομαι, μεσ. ἄορ. ἄ. ἐκαυσάμην, παθ. μελ. ἄ. καυθήσομαι, παθητ. μελ. ῥ. κήσομαι, παθητ. ἄορ. ἄ. ἐκαύθην, παθ. ἄορ. ῥ. ἐκάην, παρακ. κέκαυμαι, ὑπερσ. ἐεκαύμην, μετ' ὀλιγ. μελ. κεκαύσομαι.

Ῥηματ. καῦμα, καύσων, καῦσις, καυτός, καυστός, καυστέος, κευθμός, καύτης, καύστης, καυτήρ, καυστήρ, καύστρα.

§. 405. Καλέω ἐνεργητ. μεταβ. (προσκαλῶ) καλ-καλε-κλα.

Ἔνεσ. κηλέω-ῶ, παρὰτ. ἐκάλεον-ουν, μελ. καλέσω καὶ ἄττ. καλῶ, ἄορ. ἐκάλεσα, παρακ. κέκληκα, ὑπερσ. ἐεκελήκειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεσ. κηλόμαι-οῦμαι, παρατ. ἐκαλεόμην-οῦμην, μεσ. μελ. κηλέσομαι καὶ ἄττ. κηλοῦμαι, μεσ. ἄορ. ἐκαλεσάμην, παθ. μελ. κληθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐκλήθην, παρακ. κέκλημαι, ὑπερσ. ἐεκελήμην, μετ' ὀλιγ. μελ. κηκλήσομαι. Εἰς τὴν εὐκτικ. ὁ παθ. παρακ. ἀπαντᾷται κηκλήμην, κηκλήο κτλ.

Ῥηματ. κλήμα, κλήσις, κλητήρ καὶ κλήτωρ, κλητός, κλητέος, κλητήριος.

§. 406. Κάμνω οὐδ. (ἀποσταίνω) καμ-καμν-κμα.

Ἔνεσ. κάμνω, παρὰτ. ἔκαμνον, μεσ. μελ. ῥ. καμοῦμαι, ἄορ. ῥ. ἐκαμον, παρακ. κέκμηκα, ὑπερσ. ἐεκεμήκειν.

Ῥηματ. κάματος, καματηρός, καματηρὸν, κμητός.

§. 407. Κεράννυμι ἐνεργ. μετ. (σμίγω) κερ-κερα-κεραννυ-κρα-κιρνα.

Ἔνεσ. κεράω, κεράννυμι καὶ κεραννώω, κερνάω-ῶ, παρατ. ἐκεράννυν καὶ ἐκεράννουν καὶ ἐκίρναον-ων, μελ. κεράσω καὶ ἄττ. κερῶ, ἄορ. ἐκέρασα, παρακ. κέκρακα, ὑπερσ. ἐεκεράκειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεσ. κεράννυμαι καὶ κεραννόομαι καὶ κερνάομαι-ῶμαι, παρατ. ἐκεραννόμην καὶ ἐκεραννυόμην καὶ ἐκίρναόμην-ῶμην, μεσ. μελ. κεράσομαι, μεσ. ἄορ. ἐκερασάμην καὶ ἐκρασάμην, παθητ. μελ. κρηθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐκεράσθην καὶ ἐκράθην, παρακ. κηκέρησμαι καὶ κέκραμαι, ὑπερσ. ἐεκεκράσμην καὶ ἐεκεκράμην, μεσ. ἄορ. ῥ. παρ' Ὀμήρ. ἐκερόμην.

Ῥηματ. κέρασμα, κραστής, κραστός, κῆμα, κῆσις, κρατήρ.

§. 408. Κερδαίνω ἐνεργ. μετ. κερ-κερδε-κερδαν-κερδαιν.

Ένεσ. κερδαίνω, παρατ. ἐκέρδαινον, μελ. Ἑ'. κερδανῶ καὶ κερδήσω καὶ μεσ. κερδήσομαι, ἀόρ. ἀ. ἐκέρδηνα καὶ ἐκέρδανα, παρ. κ. κεκέρδηκα καὶ κεκέρδακα, ὑπερσ. ἐκεκέρδηκειν. ῥηματ. κερδαντήρ, κερδαντός.

§. 409. [Κήδω] (βλάστω, λυποῦμαι) εὐχρηστον εἰς τοὺς ποιητάς ἐξ οὗ ὁ μελ. κεκαδήσω, παρ. κ. Ἑ'. κέκηδα.—Παρά δὲ τοῖς πεζοῖς κήδομαι, μεσ. (φροντίζω) εὐχρηστον μόνον κατ' ἐνεστώτα, παρ. κ. κηδομαι καὶ μεσ. μελ. κεκαδήσομαι.

§. 410. Κρεμάννυμι ἔνεργ. μετ. (κρεμῶ) κρεμ-κρεμα-κρεμαννυ. Ένεσ. κρεμάννυμι καὶ κρεμαννύω, παρατ. ἐκρεμάννυν καὶ ἐκρεμάννυνον, μελ. ἀ. κρεμάσω καὶ ἀπ. κρεμῶ, ἀόρ. ἐκρέμασα.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεσ. κρεμαννύομαι, κρεμάννυμαι καὶ κρέμαμαι (κατὰ τὸ ἴσταμαι), παρατ. ἐκρεμαννύομαι, ἐκρεμαννύομαι καὶ ἐκρεμάομαι, μεσ. μελ. ἀ. κρεμάσομαι, καὶ κρεμήσομαι, μέσ. ἀόρ. σπανίως ἐκρεμασάομαι, παθητ. μέλ. κρεμασθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐκρεμάσθη, παρ. κ. κειρέμασμαι, ὑπερσ. ἐκεκρεμάσθη, μεσ. ἀόρ. Ἑ'. ἐν τῇ ὑποτακτ. κρέμωμαι. ῥηματ. κρεμάθρα, κρεμαστός, κρέμασμα, κρέμασις, κρεμαστήρ, κρεμασμός, κρεμάστρα, κρημνός, ἐξ οὗ κρημνίζω.

§. 411. Κυνέω ἔνεργ. (φιλῶ, ἀσπάζομαι) κυ-κυν-κυνε. Ένεσ. κυνέω-ῶ παρατ. ἐκύνεον-ουν, μελ. κῦσω, μεσ. μελ. κυνήσομαι, ἀόρ. ἐκυσα. Τὸ σύνθετον προσκυνέω-ῶ κλίνεται ὁμαλῶς.

§. 412. Λαγχάνω ἔνεργ. μετ. ἐνίοτε καὶ οὐδ. (λαμβάνω διὰ κλήρου) λαχ-ληχ-λεγχ-λαγγαν.

Ένεσ. λαγχάνω, παρατ. ἐλάγγανον, μεσ. μελ. λήξομαι, ἀόρ. Ἑ'. ἔλαχον, παρ. κ. εἴληχα καὶ λέλογχα, ὑπερσ. εἴληχειν καὶ ἐλελόγγειν.—Παθ. ἔνεσ. λαγγάνομαι, παρατ. ἐλαγγανόμαι, παθ. ἀόρ. ἐλήχθη, παρ. κ. εἴληγμα.

ῥηματ. λάχος, λαχεῖον, λάχεσις, λεχμός ἐξ οὗ τὸ λαχνός.

§. 413. Λαμβάνω ἔνεργ. μετ. λαβ-ληβ-λαμβαν.

Ένεσ. λαμβάνω, παρατ. ἐλάβανον, μεσ. μελ. λήψομαι, ἀόρ. Ἑ'. ἔλαβον, παρ. κ. λέληφα καὶ εἴληφα, ὑπερσ. ἐλελή-

φειν καὶ εἰλήφειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. λαμβάνομαι, παρατ. ἐλαβόμην, μεσ. μελ. λήψομαι, μεσ. ἀορ. β'. ἐλαβόμην, παθ. μελ. ληφθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐλήφθην, παρακ. λέλημμαι καὶ εἰλημμαι, ὑπερσ. ἐλελήμην καὶ εἰλήμην.

Ῥηματ. λῆμμα, λῆψις, ληπτός, λήπτωρ, ληπτῆρ, ληπτέος, λήθδην, λαβῆ, λαβίς καὶ βῆμα λαβιδόω.

§. 414. Ἀκνθάνω ἐνεργ. μετ. ὅταν δὲ ᾖναι συντεταγμένον μετὰ μετοχῆς τότε εἶναι οὐδ. (μένω ἄγνωτος) λαθ-ληθ-λανθων.

Ἔνεστ. λανθάνω, παρατ. ἐλάνθανον, μελ. λήσω καὶ λήσομαι, ἀορ. ἔλαθον, παρακ. λέληθα, ὑπερσ. ἐλελήθειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. λανθάνομαι, παρατ. ἐλανθανόμην, μεσ. μελ. λήσομαι, μεσ. ἀορ. ε'. ἐλαθόμην, παθ. μελ. λησθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐλήσθην (εὐχρηστοὶ μᾶλλον σύνθετοὶ ἐπιλησθήσομαι ἐπελήσθην) παρακ. λέλησμαι, ὑπερσ. ἐλελήσμεν, μετ' ὀλιγ. μελ. λελήσομαι.

Ῥηματ. λάθος, λήθη, λάθρα, λήσιμων, λῆσις, λησιμονή, λησιμοσύνη καὶ ληθοσύνη.

§. 415. Λούω ἐνεργ. μετ. λος καὶ συνηρημένως λου.

Ἔνεστ. λούω-λούω, παρατ. ἔλουον, εες, καὶ ἀττ. ἔλου, πληθ. ἐλούομεν ἐλούμεν, μελ. λούσω, ἀορ. ἔλουσα.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. λούομαι-λούομαι, παρατ. ἐλουόμην-ἐλούομην, μεσ. μελ. λούσομαι, μεσ. ἀορ. ἐλουσάμην, παθ. μελ. λουσθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐλούσθην, παρακ. λέλουμαι καὶ λέλουσμαι, ὑπερσ. ἐλελούομαι καὶ ἐλελούομαι.

Ῥηματ. λούσις, λούστης, λουτήρ, λουτράν, λούτριον καὶ λούτρον, λουτρών.

§. 416. Μανθάνω ἐνεργ. μετ. μαθ-μαθε-μανθων.

Ἔνεστ. μανθάνω, παρατ. ἐμάνθανον, μεσ. μελ. μαθήσομαι, ἀορ. ε'. ἐμαθον, παρακ. μεμάθηκα, ὑπερσ. ἐμεμαθήκειν.

Ῥηματ. μάθημα, μάθησις, μαθητής, μαθητός, βῆμα. μαθητεύω καὶ μαθητιάω-ω.

§. 417. Μάχομαι μετ. ἀποθ. μάχ-μαχε.

Ἔνεστ. μάχομαι, παρατ. ἐμαχόμην, μεσ. μελ. μαχήσομαι καὶ μαχέσομαι, ἀττ. μελ. μαχοῦμαι, μεσ. ἀορ. α'. ἐμαχησά-

μην καὶ ἐμαχεσάμην, παθ. μελ. διμαχεσθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐμαχέσθην, παρκακ. μεμάχημαι καὶ μεμάχεσμαι, ὑπερσ. ἐμεμαχήμεν καὶ ἐμεμαχέσμεν.

Ῥηματ. μαχήμων, μαχησμός, μαχητός, μαχητής, μαχητέον.

§. 418. Μείρομαι μεσ. ἀποθ. (λαμβάνω μερίδιον) μερ-μυρ-μυρ-μυρ.

Ἔνεσ. μείρομαι, παρατ. ἐμειρόμην, ἀορ. β'. ἐμμορον, παρακ. β'. ἔμμορα, παθ. παρακ. μέμαρμαι καὶ ἀττ. εἴμαρμαι ἐν χρήσει μόνον τριτοπροσώπως εἴμαρται, ὑπερσ. εἴμαρτο (προωρίσθη ὑπὸ τῆς μοίρας.)

Ῥηματ. μέρος, μερίς, μόρος, μόριον, μόρα, μοῖρα, μορτός, μόρσιμος.

§. 419. Μίγνυμι ἐνεργ. μετ. (σμίγω) μιγ-μισγ-μιγνυ.

Ἔνεστ. μιγνύω καὶ μίγνυμι καὶ μίσγω, παρατ. ἐμίγνυον κα ἐμίγνυι καὶ ἐμισγον, μελ. μίξω ἀορ. ἀ. ἐμιξω, ἀορ. β'. ἐμιγον, παρακ. ἀ. μέμιγα, παρκακ. β'. μέμιγα, ὑπερσ. ἐμεμίγειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. μιγνύομαι καὶ μίγνυμαι καὶ μίσγομαι, παρκατ. ἐμιγνύομην, ἐμιγνύομην καὶ ἐμισγόμεν, μεσ. μελ. μίξομαι, μεσ. ἀορ. ἐμιξάμην, παθ. μελ. ἀ. μιχθήσομαι, παθ. μελ. β'. μιγήσομαι, παθ. ἀορ. ἐμίχθην, παθ. ἀορ. β'. ἐμίχθην, παρκακ. μέμιγμα, ὑπερσ. ἐμεμίγην, μετ' ὀλιγ. μελ. μεμιξομαι.

Ῥηματ. μίγμα, μιγμός, μιγὰς, μιγής, μικτός, μικτέος, μιγάδην, μίγδην, μίξις.

§. 420. Μιμνήσκω ἐνεργ. μετ. (ἐνθυμίζω) μνα-μνησκ-μιμνησκ.

Ἔνεσ. μιμνήσκω, παρατ. ἐμίμνησκον, μελ. μνήσω, ἀορ. ἐμνήσκω.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. μιμνήσκομαι καὶ μνάομαι-ῶμαι, παρκατ. ἐμιμνησκόμην, μεσ. μελ. μνήσομαι, μεσ. ἀορ. ἐμνησάμην, παθ. μελ. μνησθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐμνήσθην, παρκακ. ἀντὶ ἐνεστῶτος μέμνημαι, ὑπερσ. ἐμεμνήμην, μετ' ὀλιγ. μελ. μεμνήσομαι.

Ῥηματ. μνάει, μνήμα, μνήμη, μνημεῖον, μνήμων, μνήσις, μνηστή, μνηστήρ, μνηστής, μνηστός, μνήστρον, μνήστωρ, μνηστεύω.

§. 421. Ὀζω οὐδ. ἢ ἀμεταβ. (μυρίζω) ὀδ-ὀζ-ὀζε.

Ἔνεσ. ὀζω, παρατ. εἰς τὸ γ'. προσ. ὀζε, μελ. ἀ. ὀζήτω καὶ

ἴδω, ἄορ. ἁ. ὤξησα καὶ ὤξεσα, ἀττ. παρκα. ἔδωδα, ὑπερσ. ὀδώδειν.

Ῥηματ. ὀδώδῃ, ὀδμή, ὄξη, ὀξόλης, ὀξώδης.

§. 422. Οἶδα ἐνεργ. μετ. (γνωρίζω. ἰδ-εἰδ-εἶδε.

Παρακ. β'. ἀντί ἐνεστῶτος οἶδα, οἶδας ἢ οἶσθα, οἶδε, δυνί-
 ἴσμεν, ἴστον, ἴστον' πληθ. ἴσμεν, ἴστε, ἴσασιν ὑπερσ. ἀντί πα-
 ρατ. ἦδειν, ἦδεις καὶ ἦδειςθα, ἦδει· δυνί. ἦδειμεν καὶ ἦσμεν,
 ἦδειτον καὶ ἦστον, ἦδείτην καὶ ἦττην' πληθ. ἦδειμεν καὶ ἦσμεν,
 ἦδειτε καὶ ἦστε, ἦδει(ε)σαν καὶ ἦσαν' μελ. εἶσομαι καὶ εἶ-
 δήσω' Ἰποτακτ. ἐνεσ. εἶδῶ· Εὐκτ. εἶδείην. Προς. ἴσθι-ἴσω,
 ἴστον-ἴστον, ἴστε-ἴστωσαν. Ἀπαρεμ. εἰδέναί. Μετ. εἰδῶς-ἴα-ός.
 Ὁ δυνικός καὶ πληθυντ. τοῦ παρακ. β'. ἀντί ἐνεσ. ἀπαντᾷται
 ἐνίοτε οἶδαμεν, οἶδατον, οἶδατον, οἶδαμεν, οἶδατε, οἶδασι.

Ῥηματ. εἶδημα εἰδήμων, εἶδησι, ἴστέον, ἴστωρ, ἱστορία, εἶδος,
 εἶδωλον, ἰδέα, ἰδρις, ἰδανός, ἴδιος, ἴδιμον.

οἶδαι. §. 423. Οἰδαίνω ἐνεργ. μετ. ἢ οὐδ. (πρίσκω) οἰδαίνω/οἶδε-οἰδίσκω.

Ἐνεσ. οἰδαίνω, οἰδάνω, οἰδέω καὶ οἰδίσκω, παρατ. οἰδαί-
 νον, οἰδανον καὶ ᾠδεν-ουν, μελ. οἰδήσω, ἄορ. ᾠδήσα, πα-
 ρκα. οἰδήκα καὶ ᾠδήκα, ὑπερσ. ᾠδήκειν.—Παθ. ἐνεσ. οἰ-
 δαίνομαι, οἰδάνομαι, οἰδέομαι-οὔμαι καὶ οἰδίσκομαι κτλ.

Καὶ τὸ ἐνεργητικὸν ἐνίοτε εὐρίσκεται μὲ παθ. σημασίαν.

Ῥηματ. οἰδήμα, οἰδήσις, οἰδαλέος, οἰδηματώδης.

§. 424. Οἰκτεῖρω ἐνεργ. μετ. (λυποῦμαι τινά) οἰκτεῖρ-οἰκτεῖρε.

Ἐνεσ. Οἰκτεῖρω, παρατ. ᾠκτεῖρον, μελ. οἰκτερήσω, μελ. β'.
 οἰκτερῶ, ἄορ. ᾠκτεῖρησα καὶ ᾠκτεῖρα, παρκα. ᾠκτεῖρηκα, ὑπερσ.
 ᾠκτεῖρήκειν.—Παθ. ἐνεσ. οἰκτείρομαι, παρατ. ᾠκτεῖρόμην.

Ῥηματ. οἰκτεῖρημα καὶ οἰκτεῖριμα, οἰκτεῖρων, οἰκτεῖρησις, οἰκτεριμός.

§. 425. Οἶομαι μεσ. ἀποθ. (νομίζω) οἶ καὶ συναίρεσει οἶ-οἶε.

Ἐνεσ. οἶομαι, οἶομαι καὶ οἶμαι, παρατ. ᾠόμην καὶ ᾠήμην, μεσ.
 μελ. οἶήσομαι, ἄορ. ᾠήθην καὶ μετ. ἄορ. ἐνίοτε ᾠησάμην.

Ῥηματ. οἶημα, οἶηματίας, οἶησις, οἶητής, οἶητός, οἶητέος.

§. 426. Οἶχομαι ἀποθ. ἀμετ. (ἀναχωρῶ) οἶχ-οἶχε-οἶχο.

Ἐνεσ. οἶχομαι, παρατ. ᾠχόμην, μεσ. μελ. οἶχόσομαι, παρκα.

ῥήματα καὶ οἰχόμενα, ὑπερσ. οἰχόμενοι, παθ. παρακ. ῥήματα.

ῥηματ. οἰχόμενος.

§. 427. ὀλισθαίνω ἐνεργ. ἀμετ. ἐνίοτε δὲ καὶ μετ. (γλυ-
σφῶ) ὀλισθ-ὀλισθαίνω-ὀλισθαν-ὀλισθε.

Ἔνεστ. ὀλισθαίνω καὶ ὀλισθάνω, παρατ. ὀλισθαίνων καὶ
ὀλισθάνων, μελ. ἀ. ὀλισθήσω, ἀορ. ἀ. ὀλισθήσῃ καὶ ὀ-
λίσθησα, ἀορ. β'. ὀλισθῶν, παρακ. ὀλίσθηκα, ὑπερσ. ὀλισθήκειν.

ῥηματ. ὀλισθημα, ὀλισθησις, ὀλισθηρός.

§. 428. ὀλλύω ἐνεργ. μετ. (ἀφανίζω) ὀλλ-ὀλλυ-ὀλε.

Ἔνεστ. ὀλλύω καὶ ὀλλυμι, παρατ. ὀλλυον καὶ ὀλλυν,
μελ. ὀλέσω καὶ ἄττ. ὀλλῶ, ἀορ. ἀ. ὄλεσα, παρακ. β'. ὄλα
καὶ ὄλεκα καὶ ἄττ. ὀλώλεκα, ὑπερσ. ὄλέκειν καὶ ὄλωλέ-
κειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. ὀλλόμεμαι καὶ ὀλλυμαι, παρατ.
ὀλλόμεην καὶ ὀλλύμην, μεσ. μελ. β'. ὀλοῦμαι, μεσ. ἀορ.
β'. ὀλόμην, μεσ. ἀορ. ἀ. ὄλεσάμην, παθητ. ἀορ. ἀ. ὄλίσθην,
παρακ. με παθητ. σημασ. ὄλωλα, ὑπερσ. ὄλώλειν.

ῥηματ. ὀλετήρ, θηλ. ὀλετήρα, ὀλέτης, ὀλεθρος.

§. 429. ὀμνύω ἐνεργ. μεταβ. (ὀρκίζομαι) ὀμ-ὀμο-ὀμνυ.

Ἔνεστ. ὀμνύω καὶ ὀμνυμι, παρατ. ὀμνυον καὶ ὀμνυν, μελ.
ὀμύσω, μεσ. μέλ. ὀμύομαι-οὔμαι, ἀορ. ἀ. ὀμοσα, παρακ. /29%
ὀμοσα καὶ ἄττ. ὀμύομαι, ὑπερσ. ὀμύκειν καὶ ὀμωμόκειν.—

Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. ὀμνύομαι καὶ ὀμνυμαι, παρατ. ὀμνύομην
καὶ ὀμνύμην, μεσ. μέλ. ὀμύομαι, παθ. μέλ. ὀμωσθήσομαι,
παρακ. ὀμύομαι καὶ ὀμύοσμαι, ὑπερσ. ὀμωμόσμην, παθ.
ἀορ. ὀμύθην καὶ ὀμύσθην.

ῥηματ. ὀμοτής, ὀμοτικός, ὀμοτέον.

§. 430. ὀνίνημι. ἐνεργ. μετ. (ὠφέλω) ὄνα καὶ κατὰ πᾶρ-
θενσιν τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ ὄνινα.

Ἔνεστ. ὀνίνημι καὶ ὄνημι, παρατ. ὠφέλουν, μελ. ὄνήσω,
ἀορ. ὄνησα.—Μέσ. ἐνεστ. ὄνημαι καὶ ὄναμαι ἢ ὄνιναμαι καὶ
ὄνεομαι-οὔμαι, μεσ. μέλ. ὄνήσομαι, μεσ. ἀορ. ὄνάμην καὶ ὄ-
νήμην, παθ. ἀορ. ὄνήθην, παρακ. ὄνημαι, ὑπερσ. ὄνήμην.

ῤηματ. ὄνησις, ὄνησιμος, ὄνητος, ὄνητωρ.

§ 431. Ὀράω-ῶ ἐνεργ. μετ. (εἰδέπω) ὄρα-ὄπ-εἰδ.

Ἔνεστ. ὄράω-ῶ, παρκτ. ἑώρακον-ων (ἑώρακον-ων) μεσ. μελ. ὄψομαι, ἄορ. ἑ'. εἶδον, παρκτ. ἑώρακκα καὶ ἔπωπα, ὑπερσ. ἑώρακειν καὶ ὄπώπειω.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεστ. ὄράομαι-ῶμαι παρκτ. ἑωράομην-ῶμην, μεσ. ἄορ. ἑ'. εἰδόμην, παθ. μελ. ὄραθήσομαι καὶ ὄραθήτομαι, παθ. ἄορ. ὄράθην καὶ ἑωράθην καὶ ὄφθην, παρκτ. ἑώρακμαι καὶ ὄμαι-ψαι-πται, ὑπερσ. ἑωράμην καὶ ὄμμην, μεσ. ἄορ. ἐνίοτε ὄψάμην.

ῤηματ. ὄραμα, ὄρασις, ὄρατής, ὄρατός, ὄρατέος· ἐκ τοῦ ὄπωπα ὄπωπῆ, ὄπωπητής, ὄπῆ· ἐκ τοῦ ὄμαι ὄμμα, ὄψις, ὄπτος, ὄπτειος, ὄπτῆς, ὄπτῆριος, ὄπτῆλος, ὄπτρον, ὄπτασία.

§ 432. Ὀσφραίνομαι μετ. ἀποθ. (μυρίζομαι) ὄσφρ-ὄσφρσ-ὄσφραν-ὄσφραϊν.

Ἔνεστ. ὄσφραίνομαι καὶ ὄσφρομαι, παρκτ. ὄσφραϊνόμεν, μεσ. μελ. ἄ. ὄσφρήσομαι, μεσ. μελ. ἑ'. ὄσφρανοῦμαι, μεσ. ἄορ. ἄ. ὄσφρησάμην καὶ ὄσφράμην, μεσ. ἄορ. ἑ'. ὄσφρόμην, παθ. μελ. ὄσφρανθήσομαι, παθ. ἄορ. ὄσφράνθην, παρκτ. ὄσφρηκμαι καὶ ὄσφρησμαι, ὑπερσ. ὄσφρήμην.

ῤηματ. ὄσφρησις, ὄσφρανος, ὄσφραντής, ὄσφραντήριος, ὄσφράδιον, ὄσφραντής ὄσφρητής, ὄσφραντός.

§ 433. Ὀφείλω, ἐνεργ. μετ. (χρεωστώ) ὄφειλ-ὄφειλε-ὄφλε-ὄφλ, ὄφλίσκ, ὄφλισκαν.

Ἔνεστ. ὄφείλω, ὄφλω, ὄφλίσκω καὶ ὄφλισκάνω, παρκτ. ὄφειλον καὶ ὄφλίσκων, μελ. ὄφειλήσω καὶ ὄφλήσω, ἄορ. ἄ. ὄφείλησα καὶ ὄφλησα, ἄορ. ἑ'. ὄφλον, παρκτ. ὄφείληκα καὶ ὄφληκα, ὑπερσ. ὄφλήκειν.—Παθ. ἔνεστ. ὄφείλομαι, παρκτ. ὄφειλόμην, παθ. ἄορ. ἄ. ὄφειλήθην καὶ ὄφλήθην, παρκτ. ὄφλημαι. μετοχ. ἔνεστ. οὐδ. ὄφειλόμενον (προσηκον ἐκάστῳ.)

ῤηματ. ὄφλημα, ὄφλησις, ὄφλητής, ὄφλητός ὄφλειτέης.

§ 434. Παιζώ ἐνεργ. μετ. παιγ-παιδ-παιζ

Ἔνεστ. παίζω, παρκτ. ἔπαιζον, μελ. ἄ. ἀττ. παίσω, μεσ. μελ. παίζομαι, μελ. ἑ'. παίζομαι, ἄορ. ἄ. ἔπαιξα καὶ ἀττ.

ἐπαίξα, παρακ. πέπαιχα, ὑπερσ. ἐπεπαίχην.—Παθ. ἐνεστ. πα' ἀζομαι (ἀπαντᾶται ἰδίως εἰς τὴν μετοχὴν παίζομενος) παθ. ἀορ. ἐπαίχθην καὶ ἀττ. ἐπαίσθην, παρακ. πέπαιγμα καὶ πέπαισμαι, ὑπερσ. ἐπεπαίγμην καὶ ἐπεπαίσμην, παθ. μελ. σύνθετος καταπαυχθήσεται.

Ῥηματ. παίγμα, παίγμος, παίγνιον, παίγνιά, παίγνιος, παιδιὰ παίκτης, παίκτηρ (συμπαίκτηρ) παικτός.

§. 435. Πάσχω αὐτοπαθ. πεθ-παθ-πηθ-πασχ-πενθ.

Ἔνεστ. πάσχω, παρακ. ἐπασχον, μεσ. μελ. πήσομαι καὶ πείσομαι, ἀορ. β'. ἐπαθον, παρακ. πέπονθα, ὑπερσ. ἐπεπόθειν.

Ῥηματ. πάθος, πάθημα, πάθησις, παθητός, πῆμα, πένθος, πείσις πιστόν.

§. 436. Πέπρωτα^ν οὐδ. παρακ. ἐνικ. γ' προσ. (τὸ ἐκ τῆς τύχης προωρισμένον), ὑπερσ. ἐπέπρωτο, μετοχ. πεπρωμένη, τὸ πεπρωμένον (ἢ τύχη, τὸ γραπτόν). Τινὲς λέγουσιν ὅτι γίνεται ἐκ τοῦ περατέω, ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ πέρω.

§. 437. Πέρθω ἐνεργ. μετ. (λεηλιετώ) περθ-παρθ-πραθ-πορθε.

Ἔνεστ. πέρθω καὶ πορθέω-ῶ, παρακ. ἐπερθον καὶ ἐπόρθεινον, μελ. πέρσω καὶ πορθήσω, ἀορ. ἐπερσα καὶ ἐπόρθησα, ἀορ. β'. ἐπραθον, παρακ. β'. πέπορθα, ὑπερσ. ἐπεπόρθειν.—Παθ. ἐνεστ. πέρθημαι, παρακ. ἐπερθόμην, μεσ. μελ. πέρσομαι, παθ. ἀορ. ἐπράθην (διεπράθειτε).

Ῥηματ. πέρσις.

§. 438. Πέταμαι (πετώ) ἴδς ἕπταμαι.

§. 439. Πήγνυμι ἐνεργ. μετ. (ἐμπήγω) παγ-πηγ-πηγνυ.

Ἔνεστ. πηγνύω καὶ πήγνυμι, παρακ. ἐπήγνυον καὶ ἐπήγνυον, μελ. πήζω, ἀορ. ἐπηξα, παρακ. β'. πέπηγα (εἶμαι πηγμένος) ὑπερσ. ἐπεπήγειν.—Παθ. καὶ μέσ. ἐνεστ. πηγνύομαι, παρακ. ἐπηγνύομην καὶ ἐπηγνύομην, μέσ. μελ. πήξομαι, μέσ. ἀορ. ἀ. ἐπηξάμην, μέσ. ἀορ. β'. ἐπαγόμην, παθ. μελ. β'. παγήσομαι, παθ. ἀορ. ἀ. ἐπήχθην, παθ. ἀορ. β'. ἐπάγην, παρακ. πέπηγμα καὶ πέπηγμα, ὑπερσ. ἐπεπήγμην.

Ῥηματ. πῆγμα, πῆξις, πηκτός, πηκτίς, πηκτέον, πηγή, πηγάς, πα-
γίς, πάγιος, πάγος.

§. 440. Πίνω ἑνεργ. μετ. πι-πιν-πο.

Ἔνεστ. πίνω, παρατ. ἔπινον, μέσ. μέλ. ἀ. ἀττ. πίομαι,
μέσ. μέλ. β'. πιούμαι, ἀορ. β'. ἔπιον, ^{ἴμεσ'} ^{πίνω} ^{πίνω} παρακ. πέποικα, ὑπερσ.
ἐπεπόικειν, παθ. ἀορ. ἐπόθην, παθ. μέλ. ποθήσομαι, παρακ.
πέπομαι, ὑπερσ. ἐπεπόμην.

Ῥηματ. πόμα, πομάτιον, πόσις, ποτός, πότος, πότης, ποτέος, πο-
ταμός, ποτήρ, ποτήριον.

§. 441 Πιπράσκω ἑνεργ. μετ. (πωλῶ) πρα-πιπρα-πιπρασκ.

Ἔνεστ. πιπράσκω, παρατ. ἐπίπρασκον, μελ. καὶ ἀορ. ἄχρη-
στοι, παρακ. πέπρακκα, ὑπερσ. ἐπεπράκειν.—Παθ. ἔνεσ πιπρά-
σκομαι, παρατ. ἐπιπρασκόμην, μεσ. μέλ. ἀποδώσομαι, παθητ.
μελ. πρᾶθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐπράθην παρακ. πέπρακα, ὑπερσ.
ἐπεπράμην, μετ' ὀλιγ. μελ. πεπράσομαι, μεσ. ἀορ. β'. ἀπεδόμην.

Ῥηματ. πρᾶσις, πρᾶσιμος, πρατήρ, πράτης, πρατός, πρατέος, πρα-
τήριος.

§. 442. Πίπτω ἑνεργ. ἄμετ. ἢ οὐδ. πες-πετ-πιπτ-πτο.

Ἔνεστ. πίπτω, παρατ. ἔπιπτον, μελ. ἀ. πέσω, μεσ. μελ.
β'. πεσοῦμαι, ἀορ. ἀ. ἔπεσα, ἀορ. β'. ἔπεσον, παρακ. πέ-
πτοκα, ὑπερσ. ἐπεπτώκειν. Ὁ ἀορ. ἀ. εἶναι εὐχρηστος μόνον εἰς
τὴν ὀριστικὴν καὶ προστακτικὴν.

Ῥηματ. πέσιμα, πτώσις, πτώσιμος, πτώμα, πτωτός.

§. 443. Πρίαμαι, μεσ. ἀποθ. (ἀγοράζω) εὐχρηστος μόνον
5 ἀορ. ἀ. ἐπριάμην, οἱ ἄλλοι χρόνοι ἀναπληρώνονται ἀπὸ τοῦ
ὠνόμασι-οῦμαι.

§. 444. Προσῆκει οὐδ. (πρέπει) ἀπρῶσωπον ῥῆμα ἀπαντῶμε-
μενον κατ' ἑνεστώτα καὶ παρατατικόν.

§. 445. Πτάρνυμαι οὐδ. ἀποθ. (πταρνίζομαι) πταρ-πταρ-
πταρνυ.

Ἔνεστ. πτάρνυμαι, παρατ. ἐπταρνύμην, μεσ. μελ. πταρή-
σομαι, μεσ. μελ. β'. πταροῦμαι, ἀορ. β'. ἔπταρυν.

Ῥηματ. πταρμός, πταρμικός, πταρτικός.

§. 446. Πυθάνομι μεσ. ἀποθ. (μαθάνω, ἀκούω, ἐρωτῶ)
 πυθ-πυθ-πυθαν.

Ἔνεστ. πυθάνομαι, παρκατ. ἐπυθανόμεν, μεσ. μελ. πύσο-
 μι καὶ σπανίως πευσσοῦμαι, μέσ. ἀόρ. β'. ἐπυθόμεν, παρκατ.
 πέπυσμι, ὑπερσ. ἐπεπύσμεν.

Ῥηματ. πύσμα, πύσις, πυστής, πυστός, πυστίος, πυστός.

§. 447. Ρέω ἐνεργ. ἀμετ. (τρέχω ἐπὶ ὑγρῶν) ῥε-ρευ-ρυ-ρευ.

Ἔνεστ. ῥέω, παρκατ. ἔρρεον, μελ. ῥέσω, μεσ. μέλ. ῥεύσομαι,
 ἀόρ. ἔρρευσα, παρκατ. ἐρρέυηκα, ὑπερσ. ἐρρέυηκιν.—Παθ. ἐνεστ.
 ῥέομαι (μεταγ.) παρκατ. ἐρρέόμεν, μέσ. μελ. ἀττ. ῥευσσοῦμαι,
 μεσ. ἀόρ. ἐρρέυσάμεν, παθ. μέλ. β'. ῥύσομαι, παθ. ἀόρ. β'.
 ἐρρύην. Τὸ ῥήμα τοῦτο ἀπαντᾷται μεταβατικῶν σημαίων χύνω
 ἢ κάμνω νὰ χυθῆ.

Ῥηματ. ῥοος-ῥοος, ῥεῦμα, ῥεῦσις, ῥευστός, ῥυάξ, ῥυάκιον, ῥυάξ,
 ῥύδην, ῥεῖθρον, ῥοή (ἐπιῥροή), ῥυτός (ἐπιῥρυτός).

§. 448. Ῥήγνυμι ἐνεργ. μετ. (σχίζω) ῥαγ-ῥήγνυ-ῥωγ-*ρηγ*

Ἔνεστ. ῥηγνύω καὶ ῥήγνυμι καὶ ῥήσσω ἢ ῥάσσω, ἀττ. παρκατ.
 ἐρρήγνυον καὶ ἐρρήγνυν, μελ. ῥήζω, ἀόρ. ἐρρήξα, παρκατ. ἀ. ἐρ-
 ρηξα, παρκατ. β'. ἐρράξα καὶ ἐρρώγα (εἶμι σχισμένος) ὑπερσ.
 ἐρρήξειν καὶ β'. ἐρρώγειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. ῥηγνύομαι
 καὶ ῥήγνυμαι, παρκατ. ἐρρηγνύομεν καὶ ἐρρηγνύμεν, μεσ. μελ.
 ἀ. ῥήξομαι, μεσ. ἀόρ. ἀ. ἐρρηξάμεν, παθ. μελ. β'. ῥαγή-
 σομαι, παθ. ἀόρ. ἀ. ἐρρήχθην, παθ. ἀόρ. β'. ἐρράχην, πα-
 ρκατ. ἐρρηγάμι, ὑπερσ. ἐρρήγμεν.

Ῥηματ. ῥήγμα, ῥήξις, ῥηκτός, ῥηκτις, ῥηγμός, ῥηγμῆν, ῥηγή,
 ῥαγία, ῥαγία ἐξ οὗ ῥαγδαίος, ῥάγιος, ῥαγίσις, ῥάγιος, ῥάγιος,
 ῥωγαλέος, ῥωγή, ῥωγμῆ καὶ ῥωγμός.

§. 449. Ῥώννυμι ἐνεργ. μετ. καὶ οὐδ' (ἔχω ὑγείαν καὶ ἐν-
 δυναμώνω τινά) ῥο-ῥώννυ.

Ἔνεστ. ῥωννύω καὶ ῥώννυμι, παρκατ. ἐρρώννυσον καὶ ἐρρών-
 νυν, μελ. ῥώσω, ἀόρ. ἐρρώσω, παρκατ. καὶ ὑπερσ. ἀχρησται.—
 Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. ῥωννύομαι καὶ ῥώννυμαι καὶ ῥώσομαι, παρκατ.
 ἐρρώννύμεν καὶ ἐρρώννύμεν, παθ. μέλ. ῥωσθήσομαι, παθ. ἀόρ.

ἐβρώσθην, παρκα. ἀντί ἐνεστ. ἐβρώμαι, ὑπερσ. ἀντί παρκα. ἐβρώμην, μετοχ. ἐβρωμένος συγκρ. ἐβρωμενέστερον, ὑπερσ. ἐβρωμενέστατος.

Ῥηματ. βώμη, βωμαλῆος, βώτις, βωστήρ, βώτος.

§. 450. Σθέννυμι ἐνεργ. μετ. (σθένω) σθε-σθεννυ.

Ἔνεστ. σθεννώω καὶ σθέννυμι, παρκα. ἐσθέννυον καὶ ἐσθέννυν, μέλ. σθέσω, ἀορ. ἐσθεσκα, ἀορ. β'. ἐσθην (κατὰ τὸ ἔσθην), παρκα. ἐσθεκα καὶ εὐχρηστ. ἐσθηκα, ὑπερσ. ἐσθήκειν.—Παθ. καὶ μέσ. ἐνεστ. σθεννώομαι καὶ σθέννυμαι, παρκα. ἐσθεννώμην καὶ ἐσθεννώμην, μεσ. μελ. σθήσομαι σπάνιος, παθητ. μέλ. σθεσθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐσθέσθην, παρκα. ἐσθεσμαι, ὑπερσ. ἐσθέσμην.

Ῥηματ. σθέσις, σθεστής, σθεστός καὶ ἀσθεστός, σθεστήρ, σθεστήριος.

§. 451. Σέβομαι μέσ. ἀποθ. ἢ κατ' ἄλλους παθ. ἀποθετ. παρκα. ἐσεβόμην καὶ πλέον οὐ. Εὐρίσκεται δ' ἐνίστε ὁ παθητ. ἀορ. ἐσεβόθην καὶ μεταγ. ἐσεβάσθην, καὶ μέσ. ἀορ. ἐσεβάμην.

Ῥηματ. σέβας ἐξ οὗ σεβάζομαι, σέβασμα, σεβασμός, σέβασσι, σεβαστός, σεμνός, σεπτός.

§. 452. Σκέλλω ἐνεργ. μετ. (ξηραίνω) σκελ-σκελλ-σκελε-σκλα.

Ἔνεστ. Σκέλλω, παρκα. ἔσκελλον, μεσ. μελ. σκλήσομαι, ἀορ. ἀ. ἔσκηλα ἢ ἔσκειλκα, ἀορ. β'. ἔσκλην (κατὰ τὰ εἰς μι), παρκα. ἔσκληκα (μὲ σημασ. οὐδ. εἶμαι κατὰξῆρος), ὑπερσ. ἐσκήκειν.

Ῥηματ. σκέλος, σκέλις, σκελετός, σκελετεύω, σκελετεία.

§. 453. Σκοπέω-ω ἐνεργ. μεταβ. (σκέπτομαι). Τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρκα. σχηματίζει ἐκ τοῦ σκοπέω, τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους ἐκ τοῦ σκέπτομαι. Ἀπαντᾷται δὲ εἰς τοὺς νεωτέρους ὁ μελ. σκοπήσω, ἀορ. ἐσκόπησα, παθ. ἀορ. ἐσκοπήθην.

Ῥηματ. σκέμμα, σκέψις, σκεπέος, σκεπήριος, σκεπτικός· ἐκ τοῦ σκοπέω παράγεται τὸ σκοπιὰ, σκόπελος, σκόπησις.

§. 454. Στορέννυμι ἐνεργ. μεταβ. (στρώνω) στορε-στορεννυ-τρο-στρώννυ-στορ-στορνυ.

Ἔνεστ. στρεέννυμι καὶ στορεννώω, στρώννυμι καὶ στρωννώω,

στορνύμι, παρατ. ἐστορέννυμι καὶ ἐστορένυμι, ἐστρώννυμι καὶ ἐστρώννυμι, μελ. ἄ. στερέσω καὶ στρώσω, μελ. β'. στορέω, ἀορ. ἐστόρεσα καὶ ἔστρωσα, παρακκ. καὶ ὑπερσ. ἀχρηστοί.—Παθητ. καὶ μεσ. ἐνεστ. στορέννυμαι, στρώννυμαι καὶ στρωννύομαι, παρατ. ἐστορεννύμην καὶ ἐστρωννύμην, μεσ. μελ. στορέσομαι καὶ στρώσομαι, μεσ. ἀορ. ἐστορεσάμην καὶ ἐστρωσάμην, παθ. μελ. στορεσθήσομαι καὶ στρωθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐστορέσθην καὶ ἐστρώθην, παρακκ. ἐστόρεσμαι καὶ ἔστρωμαι, ὑπερσ. ἐστορέσμεν καὶ ἐστρώμεν.

Ῥηματ. στορεῖς, στρατός, στρατιά, στρατιώτης, στρώμα, στρωμνή, στρώσις, στρωτής, στρωτός, στρωτής.

§. 455. Τέμνω ἐνεργ. μεταβ. (κόπτω) τεμ-τεμν-ταμ-ταμν-ταμ.

Ἔνεστ. τέμνω, παρατ. ἔτεμνον, μελ. β'. τεμῶ, ἀορ. β'. ἔτεμον καὶ ἔταμον, παρακκ. τέμνημι, ὑπερσ. ἐτεμνήκειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἐνεστ. τέμνομαι, παρατ. ἐτεμνόμην, μεσ. μελ. β'. τεμοῦμαι, μεσ. ἀορ. β'. ἐτεμύμην καὶ ἐταμύμην, παθ. μελ. τμηθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐτμήθην, παρακκ. τέμμημι, ὑπερσ. ἐτεμνήμην, μετ' ὀλιγ. μελ. τετμήσομαι.

Ῥηματ. τόμος, τομός, τομή, τόμιος, τομεύς, τομίας, ταμίας, ταμίον, τέμενος, τμήμα, τμήσις, τμητός, τμητός, τμητής, τμητής, τμήζην, τέμενος, τέμαχος.

§. 456. Τίκτω ἐνεργ. μεταβ. (γεννώ) τεκ-τικτ.

Ἔνεστ. τίκτω, παρατ. ἔτικτον, μελ. ἄ. τέξω καὶ τέξομαι, μελ. β'. τεκοῦμαι, ἀορ. ἄ. ἔτεξα σπάνιος, ἀορ. β'. ἔτεκον, παρακκ. τέτοκα, ὑπερσ. ἐτετόκειν.—Παθ. ἐνεστ. τίκτομαι, παρατ. ἐτικτόμην, μεσ. ἀορ. ἄ. ἐτεξάμην, μεσ. ἀορ. β'. ἐτεκόμην, παθ. μελ. τεχθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐτέχθην, παρακκ. τέτεγμα, ὑπερσ. ἐτετέγμην.

Ῥηματ. τέκνον (ἐξ οὗ τεκνώω, τέκνωμα, τέκνωσις), τέκος, τεκνίον, τοκέος, τοκάς, τοκέω, τόκος, τοκατός, τέξις, τέχνη.

§. 457. Τίνω καὶ τίννυμι ἐνεργ. μεταβ. (πληρώνω) τι-τιν-τίνω.

Ἔνεστ. τίνω καὶ τίνυμι, παρκτ. ἔτινον καὶ ἐτίγγον, μελ. τίσω, ἄορ. ἔτισα, παρακ. τέτικα, ὑπερσ. ἐτετίκειν.—Παθ. ἐνεσ. τίνυμαι, παρκτ. ἐτινύμην, μεσ. μελ. τίσομαι, μεσ. ἄορ. ἐτισάμην, παθ. ἄορ. ἐτίσθην, παρακ. τέτισμαι, ὑπερσ. ἐτετίσμιην.
Ῥηματ. τιῆ, τίσις, τιῶ, τιαίνω.

§. 458. Τετραίνω ἐνεργ. μεταβ. (τρυπῶ) τραιν-τετραιν-τρα.
Ἔνεστ. τραίνω καὶ τετραίνω, παρατ. ἐτέτρανον, μελ. ῥ'. τετρανῶ, ἄορ. ἐτέτρηναι καὶ ἐτέτρανα, παρακ. τέτρηκα, ὑπερσ. ἐτατρήκειν.—Παθ. ἐνεστ. τετραίνομαι, παρκτ. ἐτετραινόμην, παθ. ἄορ. ἐτετράνθην· οἱ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ ὀμυλοῦ τιτράω.

Ῥηματ. τρήμα, τρημάτιον, τρήσις, τρητός.

§. 459. Τιτρώσκω ἐνεργ. μεταβ. (πληγώνω) τρο-τιτρο-τιτρώσκ.

Ἔνεστ. τιτρώσκω, παρκτ. ἐτίτρωσκον, μελ. τρώσω, ἄορ. ἔτρωσα, παρακ. τέτρωκα, ὑπερσ. ἐτετρώκειν.—Παθ. ἐνεστ. τιτρώσκομαι, παρκτ. ἐτιτρωσκόμην, μεσ. μελ. τρώσομαι, μεσ. ἄορ. ἐτρώσάμην, παθ. μελ. τρωθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐτρώθην, παρακ. τέτρωμαι, ὑπερσ. ἐτετρώμην.

Ῥηματ. τρώμα, τρώσις, τρώτος, τρωμός, τραῦμα, τραυματίζω, τραυματίας.

§. 460. Τλάω καὶ τλήμι οὐδ. (ὑπομένω). Τοῦ ῥήματος τοῦτου εἶναι εὐχρηστος ὁ μεσ. μέλ. τλήσομαι, ἄορ. ῥ'. ἔτλην (κατὰ τὸ ἔσθην) παρακ. τέτληκα, με σημασίαν ἐνεστῶτος, ὑπερσ. ἐτετλήκειν.

Ῥηματ. τλήμων, τλημοσύνη, τλήσις, τλήτός.

§. 461. Τρέμω οὐδ. παρκτ. ἔτρεμον καὶ πλέον οὔ.

Ῥηματ. τρέμος, τρομερός, τρομώδης, τρομίω.

§. 462. Τρέχω ἐνεργ. ἀμετ. ὄρεχ-δραμ-δραμ.

Ἔνεστ. τρέχω, παρατ. ἔτρεχον, μεσ. μελ. ὄρεξομαι, μεσ. μελ. ῥ'. δραμοῦμαι, ἄορ. ἄ. ἔθρεξ ἄορ. ῥ'. ἔδραμον, παρακ. δεδράμηκα, παρακ. ῥ'. δέδρομα, ὑπερσ. ἐδεδραμήκειν καὶ ῥ'. ἐδεδόρουν, παθ. παρακ. δεδράμημαι, μεσ. ἄορ. ἔθρεξάμην.

Ῥηματ. τροχός, τροχίτιος, τροχίον, τροχάδην, τροχόεις, τροχάλος, τροχάτος, τροχιά, δρόμος, δρομή, δρομαίος, δρομεύς, δρομών, δρομικός.

§. 463. Τρώγω ἴδε ἔδω καὶ ἐθίω.

§. 464. Τυγχάνω οὐδετ. μετὰ μετοχῆς συνταταχμένον, ἐνεργ. μεταβ. δὲ μετὰ πτώσεως (τυχαίνω ἐπιτυχαίνω) τυχ-
τευχ-τυγχων-τυχε.

Ἔνεστ. τυγχάνω, παρατ. ἐτύχωνον, ῥεσ. μελ. τεύξομαι, ἀορ. ἀ. ἔτευξα, ἀορ. β'. ἐτύχον, παρακ. τετύχηκα, ὑπερτ. ἐτετύχηκα, παθ. παρακ. τέτυγμα, παθ. ἀορ. ἐτύχθη, μετ' ὀλιγ. μελ. τέτευξομαι.

Ῥηματ. τύχη, τυχαίος, τυχηρός, ἐπιβ. τυχόν, τεύχος, τυχηίος, τυχηστήρ, τυχηστής, τυχήτης, τεύξις, τευκτικός, τευκτός, τεύκτωρ, τευκτήριον.

§. 465. Ὑπισχνέομαι-οὔμαι, μεσ. ἀποθ. (ὑπόσχομαι) ὑπισχνε-ὑποσχε.

Ἔνεστ. ὑπισχνέομαι-οὔμαι, παρατ. ὑπισχνέομην-οὔμην, μεσ. μελ. ὑποσχέομαι, μεσ. ἀορ. β'. ὑπεσχομην, παθ. μελ. ὑποσχεθήσομαι, παθ. ἀορ. ὑπεσχέθη, παρακ. ὑπέσχημαι, ὑπερσ. ὑπεσχήμην.

Ῥηματ. ὑπόσχεσις, ὑποσχετικός ~~ὑποσχετικός~~

§. 466. Φαίνω ἐνεργ. μετ. (κάννω νὰ φαίνεται) φων-φαιν.

Ἔνεστ. φαίνω, παρατ. ἔφαινον, μελ. β'. φανῶ, ἀορ. ἀ. ἔφρανα καὶ ἔφρηνα, ἀορ. β'. ἔφρον, παρακ. ἀ. πέφρακα καὶ β'. πέφρηνα, ὑπερσ. ἐπεφράγην καὶ β'. ἐπεφρήνιν.—Παθ. ἔνεστ. φαίνομαι, παρατ. ἐφαινόμην, μεσ. μελ. β'. φανοῦμαι, μεσ. ἀορ. ἐφανάμην καὶ ἐφνήμην, παθ. μελ. ἀ. φανθήσομαι καὶ β'. φανήσομαι, παθ. ἀορ. ἀ. ἐφάνθη καὶ β'. ἐφάνην, παρακ. πέφραμαι-πέφρασαι-πέφραται, ὑπερσ. ἐπεφράσην.

Ῥηματ. φάσμα, φάσις, φανητιάω, φάνος, φάνιον, φανόριον, φανερός, φανή, φαιδιμος, φαιδρός, φαιδρώνω, φαντάζω, φανδόν, φαινίδα.

§. 467. Φέρω ἐνεργ. μετ. φορ-οί-ένεκ-ένεγκ. /

Ἔνεστ. φέρω, παρατ. ἔφερον, μελ. οἴσω, ἀορ. ἀ. ἤνεγκα, ἀορ. β'. ἤνεγκον, παρακ. ἐνήνοχα, ὑπερσ. ἐνήνόχην.—Παθ. φέρομ

παρ.τ. ἐφενόμην, μεσ. μελ. ἄ. οἴσομαι, μεσ. ἄορ. ἄ. ἠνεγκάμην,
μεσ. ἄορ. β'. ἠνεγκόμην, παθ. μελ. ἐνεγκθήσομαι καὶ οἰσθήσομαι,
παθ. ἄορ. ἠνεχθήην, παρ.κ. ἄ.τ. ἐνήνεγμα, ὑπερσ. ἐνήνεγμα.

Ῥηματ. φόρος, φορά, φοράδην, φοράς, φορεῖν, φορεῖς, φορῆμας, φόρτος,
φερτός, φερνή, φερνίον, φέρμιον, φέρμα, φέρετρον, φῆμα, φορέω, ἐξ οὗ
φόρημα, φόρησις, φορητός, οἰστός, οἰστίος, ἐνεκτός, ἠνεκός, ἐνεξίς
(διηνεκός, δι.ἐνεξίς). *μωγ.*

§. 468. Φθάνω ἐνεργ. ἀμετ. φθα-φθην

Ἔνεστ. φθάνω, παρ.τ. ἐφθανον, μελ. φθάσω, ἄορ. ἐφθασα,
ἄορ. β'. ἐφθην (κατὰ τὸ ἔσθην) παρ.κ. ἐφθακα, ὑπερσ. ἐφθά-
κειν, μεσ. μελ. φθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐφθάσθην.

§. 469. Φθίνω οὐδ. ἄλλοτε δὲ καὶ μεταβ. (τελειόω) φθι-
φθιν-φθινε

Ἔνεστ. φθίνω, παρ.τ. ἐφθινον, μελ. φθινήσω, ἄορ. ἐφθίνησα,
παρ.κ. κατεφθίνηκα, παθ. παρ.κ. εἰς τὴν μετοχὴν φθίμενος.

Ῥηματ. φθίνε, φθινάω καὶ φθινέω, φθίσις, φθιτός.

§. 470. Χαίρω οὐδ. χαρ-χαιρ-χαρε-χαιρε

Ἔνεστ. χαίρω, παρ.τ. ἔχαιρον, μελ. χαίρησω καὶ χαρήσω,
ἄορ. ἄ. ἐχάρησα, παρ.κ. κεχάρηκα, ὑπερσ. ἐκεχαρήκειν, παθ.
μελ. β'. χαρήσομαι, παθ. ἄορ. β'. ἐχάρην, παρ.κ. κεχάρημαι
καὶ κέχαρμαι, ὑπερσ. ἐκεχαρήμην καὶ ἐκεχάρημην.

Ῥηματ. χαρὰ, χάρις, χάριμα, χαρίζομαι.

§. 471. Χέω ἐνεργ. μετ. χε-χευ-χου.

Ἔνεστ. χέω, παρ.τ. ἔχεον, μελ. χεύσω, μελ. β'. χεῶ, ἄορ. ἄ.
ἔχεα, παρ.κ. κέχυκα, ὑπερσ. ἐκεχύκειν.—Παθ. καὶ μεσ. ἔνεστ.
χέομαι, παρ.τ. ἐχέμην, μεσ. ἄορ. ἄ. ἐχεάμην, παθ. μελ. ἄ. χυ-
θήσομαι, παθ. ἄορ. ἐχύθην, παρ.κ. ἐκέχυμαι, ὑπερσ. ἐκεχύμην.

Ῥηματ. χεῖμα καὶ χεῖμα ἐξ οὗ χειμάδιος, χειμάζω καὶ χειμαίνω,
χειμών, χεῖς, χεῖ, χεῖς, χυτός, χυσις, χυτήρ, χύτης, χύτρα, χύτρον
χύμα, χυμός, χυλός, χυδὴν, χυδαίος,

§. 472. Χρῆ οὐδ. ἀπροσ. (πρέπει). Ἔνεστ. χρῆ, παρ.τ. ἐχρή
καὶ χρῆν, μελ. χρήσει· ὑποτακτ. ἔνεστ. χρῆ, εὐκτ. χρεῖν, ἀπα-
ρεμφ. χρεῖναι, μετοχ. τὸ χρεῖν.

Ῥηματ. χρεός, χρέος, χρεία.

§. 473. Χρήζω ενεργ. μετ. (ἔχω χρεῖν) εὐχρηστον μόνον κατ' ἐνεστῶτα καὶ παρκατακτικόν.

§. 474. Ὦθέω-ῶ ενεργ. μετ. (σπρώχνω) ὠθ-ώθε.

Ἐνεστ. ὠθέω-ῶ, παρκατ. ὠθεον-ουν καὶ ἐώθεον-ουν, μελ. ὠθήσω καὶ ὠτω, ἀορ. ὠθήσα καὶ ἔωσα, παρκατ. ἔωκα, ὑπερσ. ἐώκειν.—Παθ. ἐνεστ. ὠθέομαι-οῦμαι, παρκατ. ἐωθέομην-οῦμην, μεσ. μελ. ὠτομαι, μετ. ἀορ. ἐωτάμην, παθ. μελ. ὠθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐώσθην, παρκατ. ἔωσμαι, ὑπερσ. ἐώσμην.

Ῥηματ. ὠθησις, ὠσις, ὠσις, ὠσις, ὠσις, ὠσις, ὠσις, ὠσις, ὠσις, ὠσις.

Περὶ τῶν Μορίων.

§. 475. Ὅσαι λέξεις παρὰ τὰ πτωτικά καὶ ῥήματα ὑπάρχουσιν ἐν τῇ γλώσσῃ χρησιμεύουσαι εἰς συντομίαν, ἀκρίβειαν καὶ συνάφειαν τοῦ λόγου ὀνομάζονται *Μόρια* καὶ δὲν ἀπαντῶνται εἰμὴ κατὰ ἓνα μόνον σχηματισμὸν, οὐδὲ μεταβολὴν οὐδεμίαν ἐπιδέχονται εἰς τὴν λήγουσαν, διὸ ὀνομάζονται **Ακλίτα* μέρη τοῦ λόγου, καὶ εἶναι: Πρόθεσις, Ἐπίρρημα, Σύνδεσμος καὶ Ἐπιφώνημα.

Περὶ Προθέσεων.

§. 476. Πρόθεσις λέγεται ἡ λέξις, ἣτις τίθεται ἵνα φανερώσῃ τὴν μεταξύ δύο τινῶν ἀντικειμένων σχέσιν· οἷον, ὁ ἐκ Ῥωσσίας σίτος, ἡ ἐκ φανερώνει τὴν σχέσιν ἧτοι τὴν καταγωγὴν τοῦ σίτου ἐκ τῆς Ῥωσσίας. Οἱ Ἕλληνες γραμματικοὶ ἔχουσι μόνον δέκα καὶ ὀκτὼ προθέσεις, διαιροῦντες αὐτάς εἰς ἕξ μονοσυλλάβους καὶ δώδεκα δισυλλάβους· οἷον, ἐν, εἰς ἢ ἐς, ἐκ ἢ ἐξ, σὺν ἢ ξὺν, πρός, πρό· ἀνά, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, ἐπί, περὶ, ἀμφί, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπὲρ, αἵτινες συντίθενται μετὰ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων καὶ συντάσσονται μετὰ τῶν πλαγίων πτώσεων.

§. 477. Μετὰ τῶν προθέσεων κατελέγονται καὶ τὰ ἐξῆς

μόρια 1) ἄτερ, ἄνευ, ἔνεκα, ἄχρι, μέχρι, πλὴν, χωρὶς, τῆλε; ὧς, ὡς, νῆ, μά. Ταῦτα συντάσσονται μετὰ γενικῆς, πλὴν τοῦ ὧς, νῆ, μά, τὰ ὁποῖα συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς. Δὲν συντίθενται δὲ μετ' ἄλλων λέξεων, ἐξαιρουμένου τοῦ πλὴν, τὸ ὁποῖον συντίθεται μετὰ τοῦ μέλος καὶ οὕτω παράγει τὰ πλημμελῆς, πλημμέλεια, πλημμελῶ.

Σημ. Τὸ ἄχρι, μέχρι καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὕτω, ἀτρέμα πρὸ φωνήεντος λαμβάνουσι τὸ εὐφωνικὸν σ.

2) Τὰ ἀχώριστα λεγόμενα μόρια, τὰ ὁποῖα δηλ. εὐρίσκονται πάντοτε ἠνωμένα μετὰ τῶν λέξεων καὶ οὐδέποτε χωριστά. Ταῦτα εἶναι τὸ α' οἶον, ἄδικος, ἄξυλος, ἄκοιτις· τὰ μόρια ἄρι ἔρι, θου, δα, ζα, δυς, νῆ· οἶον, ἀρίδηλος, ἐρίθδουπος, βουλιμιῶ, δαφρονὶς, ζάπλουτος, δύσβατος, κνεμῖα.

Περὶ Ἐπιρρήματος.

§. 478. Ἐπιρῥημα λέγεται ἡ λέξις, ἥτις τίθεται εἰς ῥῆμα ἢ ἐπίθετον καὶ φανερώνει τόπον, τρόπον, χρόνον ἢ ἄλλο τι, τὸ ὁποῖον αἱ καταλήξεις καὶ αἱ λοιπαὶ μεταβολαί, ὅσας ταῦτα δέχονται δὲν ἐξαρκοῦσι νὰ φανερώσωσιν· εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς.

α.) Χρόνου· οἶον, σήμερον, αὔριον, χθὲς ἢ ἐχθὲς, νῦν, τότε, πρῶτ', ἐφε', πάλαι, ἄρτι, ἀεὶ, πρὶν, τέως, εἶτα, νεωστὶ κ.τ.λ.

β.) Τόπον· οἶον, χαμαί, ἐκεῖ, δεῦρο, ἐνταῦθα, πανταχοῦ, πανταχόθεν, πανταχόσε, πανταχοῖ κτλ.

γ.) Ποιότητος, τρόπου, ἔθους· οἶον, καλῶς, εὖ, ἡδέως, οὕτως, κνηδὸν, πανδημεί, ἐλλημιστὶ, ἐδάξ, ἡσυγῆ, κρύβδην, καθεξῆς κτλ.

δ.) Ποσότητος· οἶον, ἅπαξ, δις, πολλάκις, ἅλις.

ε.) Βεβαιώσεως· οἶον, ναι, δὴ, ῥά, τοι, γέ, ναιχι.

ς.) Ἀρνήσεως ἢ ἀπαγορεύσεως· οἶον, οὐ (πρὸ συμφώνου) οὐκ (πρὸ φωνήεντος φιλουμένου) καὶ οὐχ (πρὸ φωνήεντος δακτυνομένου), οὐχι, μὴ, μήτε, μηδαμῶς, οὔτε. ¶

ζ.) Διςαγμοῦ ἢ εἰκασμοῦ· οἶον, ἴσως, τόχα, τυχόν, ποῦ, δηλεν.

η.) Συγκρίσεως· οἶον, μᾶλλον, ἥττον κτλ.

θ.) Ἐπιτάσεως· οἶον, λίαν, ἄγαν, μάλιστα, ἥκιστα, σφόδρα πάνυ.

ι.) Ἀθροίσεως· οἶον, ἄμα, ἑμοῦ, ἀθρόως, συλλήθεθην.

ια.) Ἐξηγήσεως· οἶον, ἦγουν, ἦτοι, δηλαδή, δηλονότι.

ιβ.) Εὐχῆς· οἶον, εἴθε, ὄφελον.

■ Παρατηρήσεις εἰς τὰ ἐπιρρήματα.

§. 479. Πολλὰ τῶν ἐπιρρημάτων ἔχουσι ρίζαν ἰδίαν καὶ ὀνομάζονται Πρωτότυπα· οἶον, οὐ, μὴ, αἰί, πάλιν, ἄγχι· ἄλλα δὲ γίνονται α.) ἐκ τῶν προθέσεων· οἶον, ἀνά-ἀνω-ἄνωθεν, κατὰ-κάτω-κάτωθεν, ἐν-ἐνδον-ἐνδοθεν-ἐντός, ἐξ-ἐξω-ἐξωθεν-ἐκτός, ἐς-ἔσω-ἔσωθεν, εἰς-εἴτω-εἴσωθεν, πρὸς-πρὸσω-πρὸσωθεν καὶ πρόσθεν, πρὸ-πρόρω-πρόρωθεν, μετὰ-μεταξὺ, παρά-πάρεξ-παρκατός, ἀντι-ἀντικρὺ, ἐπι-ὀπίσω-ὀπισθεν, περι-πέριξ, ἀμφι-ἀμφίς, ἀπὸ-ἀποθεν, ὑπὸ-ὑπαιθα, ὑπὲρ-ὑπερθεν.

β.) Ἐκ τῆς γενικ. πληθυντ. τῶν ἐπιθέτων κατὰ τροπὴν τοῦ κταληκτικοῦ ν εἰς ε' οἶον, σοφῶν-σοφῶς, ἡδέων-ἡδέως, χαριέντων-χαριέντως. Τὰ τοιαῦτα δὲ πάντα ποιότητος ἐπιρρήματα λέγονται καὶ μεσότητος, ὡς παραγόμενα ἐκ τῆς γενικ. πληθ. ἥτις διὰ τὴν κοινὴν εἰς ὅλα τὰ γένη κατάληξιν τῆς ὀνομάζεται μέση. Καὶ ἐκ τῆς γενικ. πληθυντ. τῶν μετοχῶν παράγονται ἐπιρρήματα ποιότητος· οἶον, κεχρησμένως, ἡδουμένως.

γ.) Ὡς ποιότητος ἐπιρρήματα λαμβάνονται τοῦ θετικοῦ καὶ συγκριτικοῦ ἢ ἐνικ. αἰτιατικῆ τοῦ οὐδέτ. γένους, καὶ τοῦ ὑπερθετικοῦ ἢ πληθυντ. αἰτιατικῆ· οἶον, καλόν, κάλλιον, κάλλιστα. Τοῦ ὑπερθετικοῦ πρῶτος τὸ οὐδέτερον καὶ εἰς τὸν ἐνικ. ἀριθμὸν εἶναι ἀντὶ ἐπιρρήματος.

δ.) Ἡ γενικὴ, δοτικὴ καὶ αἰτιατικὴ οὐσιαστικῶν, εἶτι δὲ καὶ ἐπιθέτων κατ' ἑλλειψιν οὐσιαστικοῦ λαμβάνεται ὡς ἐπιρρήματα πολλάκις, τὸ ὅποιον διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὀνομάζεται γε-

νοκορανές, δοτικορανές, αιτίαιτικορανές· οἶον, οὐδαμοῦ, παντα-
χοῦ, ἰδίᾳ, κομιδῆ, ἀρχὴν, ἀκμήν, μακράν. **Ω**

§. 480. Ἐξ ἐπιρρήμάτων σχηματίζομεν συγκριτικὰ καὶ ὑ-
περθετικὰ ἐπιρρήματα· οἶον,

ἐγγύς-ἐγγυτέρω-ἐγγυτάτω.

ἐγγύτερον-ἐγγύτατα.

ἐγγύς-ἐγγιον-ἐγγιστα.

ἄνω-ἄνωτέρω-ἄνωτάτω.

ἄγχι-ἄσσον-ἄγγιστα.

ταχὺ-θᾶπτον-τάχιστα.

μάλα-μᾶλλον-μάλιστα.

μικρὸν (ἡκὺς)-ἧσσον-ἧχιστα.

§. 481. Καὶ πτώσεις δέ τινων πτωτικῶν μετὰ προθέσεως
ὑρ' ἐν γραφόμενῳ λαμβάνονται ἐπιρρήματικῶς· οἶον, παρχρη-
μα=παρά-χρημα, καθά=καθ' α, καθάπερ, διὰ, προὔργου, ἐ-
ξαίρνης, ἐκποδῶν, ἐμποδῶν.

§. 482. Καὶ ῥηματικοὶ τινες σχηματισμοὶ μετέβησαν εἰς ἐπιρ-
ρήματικὴν σημασίαν. Τοιοῦτοι δὲ εἶναι τὰ λεγόμενα ἐπιρρήματα

1) Παρακελευσματικά· οἶον, ἄγε, φέρε, ἴθι, δεῦτε.

2) Δεικτικά· οἶον, ἰδοῦ, ἰδὲ, ἡνίδε, ἡνί.

3) Συγκαταθετικόν· οἶον, εἶεν.

4) Εὐκτικόν· οἶον, ὄφελον.

§. 483. Ἐὰν εἰς τὴν ῥίζαν ἢ κατάληξιν ἀντωνυμιῶν, ὀνο-
μάτων καὶ τοπικῶν ἐπιρρημάτων προσκολλησώμεν τὰς συλλα-
βὰς *θεν*, *δε*, *σε*, *οι*, *σι*, σχηματίζομεν τοπικὰ ἐπιρρήματα. Ση-
ματίζουν δέ·

1) τὰ μὲν εἰς *θεν* κίνησιν ἀπὸ τόπου· οἶον, οὐτόθεν (ἀπὸ
αὐτοῦ), Ἀθήνηθεν (ἀπὸ τὰς Ἀθήνας), ἄλλοθεν, οὐρανόθεν, ἐντεῦ-
θεν, πανταχόθεν.

2) τὰ δὲ εἰς *δε* καὶ *σε* κίνησιν εἰς τόπον· οἶον, Ἀθήνας δε=
Ἀθήναζε (εἰς Ἀθήνας) Θήβαζε, αὐτόσε, ἄλλοσε, ἐκεῖσε, οὐρα-
νόδε.

3) τὰ δὲ εἰς *θι* καὶ *σι* στάσιν ἐν τόπῳ· οἶον, ἄλλοθι, αὐτόθι, ἀγρόθι, Ἀθήνησι, Πλαταιᾶσι Ὀλυμπιάσι (ἐν Ὀλυμπίοις).

Σημ. α'. Τὰ εἰς *σι* παραλήγουσιν εἰς *α* ἐὰν προηγῆται φωνῆεν ἢ ρ' καὶ εἰς *η*, ἐὰν σύμφωνον. Λαμβάνουσι δὲ τὸ εὐφωνικὸν ἢ πρὸ φωνήεντος· οἶον, Πλαταιᾶσιν ἐγένετο, Ἀθήνησιν ἔγραψα.

Σημ. β'. Ὑπάρχουσι τοπικὰ ἐπιρρήματα καταλήγοντα εἰς *οι*· οἶον, οἴκοι Φαληροῖ, Μεγαροῖ, ἅτινα παρ' ἀρχαίοις ἦσαν ἐνικ. δοτικὰ, διὸ καὶ ἡ διέφθεγγος *οι* εἶναι μακρά.

Σημ. γ'. Πολλὰ ἐπιρρήματα λαμβάνουσι τὸν προσχηματισμὸν *ι* πρὸς ἐπίτασιν· οἶον, ἐνθάδι.

Περὶ Σύνδεσμου.

§. 484. Σύνδεσμος λέγεται ἡ λέξις, ἥτις συνδέει λέξιν μὲ λέξιν, φράσιν μὲ φράσιν καὶ λόγον μὲ λόγον· εἶναι δὲ οἱ ἐξῆς.

1) Συμπλεκτικοί· οἶον, μὲν, δὲ, τὲ, καί.

2) Διαζευκτικοί· οἶον, ἤτοι, ἢ.

3) Ὑποθετικοί· οἶον, εἰ, ἂν, ἐὰν, ἦν.

5) Αἰτιολογικοί· οἶον, ἵνα, ὅπως, γὰρ, ὡς, ὅτι, διότι, ἐπεὶ, ἐπειδὴ. Οἱ ἵνα, ὅπως, ὅρα λέγονται καὶ *τελικοί*.

5) Συλλογιστικοί· οἶον, ἄρα, οὖν, τοίνυν, τοιγαροῦν, ὅθεν, ἀλλαμὴν.

6) Ἐναντιωματικοί· οἶον, ἀλλὰ, καίτοι, καίπερ, ὅμως, καὶ μὲν, εἰ καί.

7) Ἀπορηματικοί· οἶον, ἄρα, εἴτα, μὲν, μή.

8) Ἐλαττωτικοί· οἶον, γοῦν, γέ.

9) Δυνητικός· οἶον, ἂν.

10) Παρχπληρωματικοί· οἶον, δὴ, πέρ, τοί, μὴν.

Περὶ ἐπιφωνήματος.

§. 485. Ἐπιφωνήματα λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες φανερόντι πάθος ψυχῆς σφοδρὸν προερχόμενον ἐκ λύπης, χαρῆς, θαυμασμοῦ, ἢ ἐκ ἐλπίδος· εἶναι δὲ τὰ ἐξῆς.

- 1) Κλητικόν· οἶον, ᾧ.
- 2) Συγγελιστικά, ἅτινα σημαίνουσι λύπην, ἀγανάκτησιν ἢ ἀπειλήν· οἶον, ἰσὺ, οὐκί, αἶ, οἶ, οἶμοι, ἰῶ, ἰάβαλε, ἰατταταί, ἰατταταιάξ.
- 3) Θυρακτικά· οἶον, ὄ, θλιθά, παπκί, φεῦ.
- 4) Ἐκπληκτικόν· οἶον, ᾧ.
- 5) Θειακτικά, ἅτινα σημαίνουσι ἐπικρινόν· οἶον, εὐοῖ, εὐάν, εὐῖγε.
- 6) Γελκτικὰ· οἶον, ᾧ, ἀά.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

Περὶ παραγωγῆς.

§. 486. Ἡ ἀπ' ἀρχῆς τεθείσα λέξις πρὸς δήλωσιν ἰδέας τινὸς λέγεται Πρωτότυπος, Θεματικὴ, Ῥιζική. Ἡ δὲ σχηματισθεῖσα ἐξ ἄλλης ὀνομάζεται Παράγωγος. Ἡ δὲ ἀλλαγὴ τῆς ἀρχῆς τῶν λέξεων λέγεται Ἐτυμολογία.

§. 487. Αἱ πρωτότυποι λέξεις εἶναι μονοσύλλαβοι, ἔχουσι φωνῆν βραχὺν, καὶ τὸ μετ' αὐτὸ σύμφωνον, ἐὰν ὑπάρχη, ἀπλοῦν· οἶον, δε, δο, λιπ, φη, στα, κτλ.

§. 488. Πολλῶν παραγωγῶν λέξεων εὐκόλως δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὰς πρωτότυπους ῥίζας· οἶον, τοῦ ἀλίσκω ἢ πρωτότυπος ῥίζα εἶναι ἀλ, τοῦ φορέω-φορ, τοῦ στηρίζω-στερ. Πολλῶν ὅμως δυσκόλως ἀνεύρισκεται, ἢ ἄλλων ἀνευρίσκομεν τὰς ἀρχικὰς ῥίζας εἰς ἄλλας γλώσσας συγγενεῖς τῆς Ἑλληνικῆς π. χ. τοῦ διδάσκω ἀρχικὴ ῥίζα εἶναι δαχ, δοχ, δοκ, ἥτις εὕρισκεται ἐν τῇ λατινικῇ λέξει docco κτλ.

§. 489. Ἀπὸ τῶν πρωτότυπων ῥιζῶν κατὰ πρόσληψίν τινων καταλήξεων σχηματίζονται οὐσιαστικά, ἐξ ὧν παράγονται ῥήματα, καὶ ἐκ τούτων πάλιν οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα, ἥτοι ἐκ τῆς ἀρχικῆς ῥίζης ἀγ τοῦ ἀγω σχηματίζεται τὸ ἀγός, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ ἀγωγός, ἀγωγή, ἀγώγιμος. Ἐκ δὲ τῆς μακροῦς ῥίζης

ἤγ γίνεται ἡ ρίζα ἤγε τοῦ ἡγέομαι, ἐκ τοῦ ὁποῖου παράγεται τὸ ἡγεμών, ἡγεμονία, ἡγεμονικός, ἡγεμονεύω κτλ.

§. 490. Αἱ πρωτότυποι λέξεις, ἧτοι αἱ λέξεις τῶν πρώτων ἀνθρώπων εἶναι ὀλιγάριθμοι, ἀναλόγως τῶν ἰδεῶν αὐτῶν. Τοιαῦτα δὲ εἶναι μάλιστα πολλὰ ὀνόματα μελῶν τοῦ σώματος, ἤγουν ποῦς, ἀπὸ τῆς ποδ, χεῖρ ἀπὸ τῆς χειρ, ρίς, κάρ. Ὡσαύτως πρωτότυποι εἶναι πολλὰ λέξεις σημαίνουσαι ἀπλῆν τινα καὶ ἄμεσον αἰσθητικὴν καὶ ἀντίληψιν ἤγουν κρότος, θέρους· ἔτι δὲ καὶ πολλὰ ὀνόματα ζώων, κερπῶν, ἔμποτων καὶ τῶν τοιούτων ἤγουν οἶς, κρεὶ καὶ ἔπειτα κριθή, γάλα, μέλι.

§. 491. Ἀφοῦ δὲ διὰ τὴν μετανάστευσιν καὶ ἐπιμιξίαν ἐπληθύνθησαν αἱ ἰδέαι, ἤρχισαν ἐξ ἀνάγκης νὰ πληθύνωνται καὶ τὰ παραστατικά σημεῖα τῶν ἰδεῶν δηλ. αἱ λέξεις, ὑποχρεωθέντων τῶν ἀνθρώπων νὰ δημιουργήσωσι νέας τινὰς λέξεις, εἴτε ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν, εἴτε ἐκ τῆς ποικίλης τροπῆς τῆς ληγοῦσης αὐτῶν.

Παραγωγή οὐσιαστικῶν ἐκ ῥημάτων.

§. 492. Τὰ ἐκ τῶν ῥημάτων παραγόμενα οὐσιαστικά καὶ τινα ἐπίθετα καλοῦνται ῥηματικά. Αἱ δὲ καταλήξεις, αἵτινες ἐπισυνάπτονται εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ῥήματος ἵνα παραχθῶσι τὰ ῥηματικά οὐσιαστικά εἶναι αἱ ἑξῆς.

α.) ος, η, α. Τὰ τοιαῦτα ῥηματικά σημαίνουσι πράξιν ἢ κατάστασιν. Ὅταν δὲ εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ῥήματος ὑπάρχη ε ἢ εἰ τρέπεται συνήθως εἰς ο ἢ οι· οἶον, ἐλέγχο-ἐλεγχος, φέρω-φόρος, λέγω-λόγος, ἀμείβο-ἀμοιβή, διατρίβο-διατριβή, φθείρω(φθερ)-φθορά, φέρω-φορά, οὔτω καὶ σπεύδω-σπουδή, κείρω-κουρά.

Σημ. Ταῦτα φθίνονται διὰ παράγονται ἐκ τοῦ ε'. παρακειμένου οἶον λέλογα-λόγος, τέτομα-τόμος, ἤμοιβα-ἀμοιβή.

β.) μα, μη, μοσ. Τὰ μὲν εἰς μα καὶ μη σημαίνουσι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥήματος· οἶον, ποιέω-ποίημα, γι-

γνώσκω-γνώμη, δύω-δυσμαί. Τὰ δὲ εἰς μὲς ἀφρημένως τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος· οἶον, ὀδύρομαι-ὀδυρμός, πάλλω-παλμός. Γίνονται δὲ εἰς ταῦτα ὅσα ἀπαιτοῦσιν οἱ περὶ εὐφωνίας κανόνες (252 γ'. δ'. ε'. ζ').

Σημ. α'. Πολλὰ τῶν εἰς μὲς ῥηματικῶν σημαίνουσι τὴν ἐνέργειαν ἀφρημένως· οἶον, μνήμη, ἐπιστήμη· ὡσαύτως καὶ τινεὶ εἰς μὲς σημαίνουσι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥήματος· οἶον, χρησμός.

Σημ. β'. Πολλάκις εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ῥηματικῶν τούτων προσλαμβάνει ἡ μέγα σ' οἶον, δύω-δυσμαί, δέω-δεσμός, διδράσκω-δρασμός. ἄλλοτε δὲ θ' οἶον, ὀρχομαι-ὀρχηθμός, μηκῶμαι-μηκυθμός, κλαίω-κλαυθμός, βαίνω-βαθμός, περῶ-περθμός. Ἐνίοτε σθ' οἶον, ἴω-εἶμι-ισθμός.

γ') σις-σια. Τὰ τοιαῦτα σημαίνουσι τὴν ἐνέργειαν ἢ τὴν προξίνην τὴν σημασινομένην ὑπὸ τοῦ ῥήματος· οἶον, λέγω-λέξις, ποιέω-ποίησις, θέω-θέσις, γυμνάζω-γύμνασις, ξηραίνω-ξηρανσις-ξηρασία, ἐπίσταμαι-ἐπίστασις-ἐπιστασία, ἐπιβαίνω-ἐπιβασις-ἐπιβασία. Τὰ τοιαῦτα ῥηματικά παράγονται καὶ ἐκ τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν ῥημάτων καὶ συμβαίνουσιν εἰς αὐτὰ ὅσα ἀπαιτοῦσιν οἱ περὶ εὐφωνίας κανόνες (86 α'. β'. γ'). Τὰ εἰς σις-σια παράγωγα ἐκ καθαρολόγητων ῥημάτων φυλάττουσι τὸν χαρακτηριστικὸν ἄρχον, προστιθεμένης καταλήξεως ἀπὸ συμφώνου ἀρχιζούσης, ὅτι καὶ ὁ πηθ. μελ. φυλάττει αὐτὸν ἄρχον· οἶον, εὐρεθήσομαι-εὔρεσις, τεθήσομαι-θέσις, αἰρεθήσομαι-αἴρεσις, ἐνῶ ποιηθήσομαι-ποίησις, ῥηθήσομαι-ῥήσις κτλ. Ἐκ δὲ τῶν ὑγρολόγητων ὀλίγα παράγονται, καὶ τὰ σια ἀποβάλλουσι τὸ ν' οἶον, ξήρανσις-ξηρασία, θέρμανσις-θερμασία.

δ.) εὐς, τῆς, τῆρ, τῶρ. Τὰ τοιαῦτα σημαίνουσι τὸν ἐργαζόμενον ἢ μετερχόμενον τὴν ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημασινομένην ιδέαν· οἶον, γράφω-γραφεὺς, μαθηάνω-μαθητῆς, δικάζω-δικαστῆς, σώζω-σωτῆρ, βέω(λέγω)ῤήτωρ. Συμβαίνουσι καὶ εἰς αὐτὰ ὅσα ἀπαιτοῦσιν οἱ περὶ εὐφωνίας κανόνες. Τὰ τοιαῦτα διγενῆ προσηγορικῶς σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν τὰ μὲν εἰς εὐς εἰς εἰς ἢ ις ἢ ισσα, τὰ δὲ εἰς τῆς εἰς τις, τρις, τρια, τὰ δὲ εἰς τῆρ εἰς τειρα· οἶον, ἱερεὺς-ἱερεῖα, βασιλεὺς-βασιλῆς καὶ βασίλισσα, ποιητῆς-

ποιήτρια, προφήτης-προφήτις, αλύπητος-αλύπητος, σωτήρ σωτήριος

Σημ. Τὰ τοιαῦτα (β'. γ'. δ'). παράγουσι τινες ἐκ τῶν τριῶν προσώπων τοῦ παθ. παρακειμένου, διότι ἐπιδέχονται πρὸ τῆς καταλήξεως εἰς τὸ χαρακτηριστικὸν γράμμα τὰς μεταβολὰς τοῦ παθ. παρακειμένου (252).

έ.) *ια, εια*. Τὰ τοιαῦτα σημαίνουσι πρᾶξιν ἢ πρᾶγμα τι οἶον, ἄγω-ἀγυιά, αἴθω-αἴθυια, ὀρέγω (ὄργ) ὀργυιά· βρασιλεύω-βρασιλεύια, κολακεύω-κολακεύια.

ς.) *τήριον, στρα*. Τὰ τοιαῦτα σημαίνουσι πράγματα ἢ ἐργαλεῖα δι' ὧν γίνεται ἐνεργεῖά τις· οἶον, ποτήριον, θυμιατήριον, ξύστρα, ἀκέστρα. Εἰς ταῦτα ἀνάγονται καὶ τὰ εἰς *τρον* ἢ *τρα*· οἶον, λουτρόν, ῥόπτρον, ῥήτρη, καὶ ἐπὶ μισθοῦ ἢ ἀνταμοιβῆς δίδκτρον, σῶστρον, λύτρον.

Σημ. Πολλὰ τῶν λεγόντων εἰς *τηριον* ἢ *στρα* σημαίνουσι τόπον οἶον, μαιευτήριον, ὀρχήστρα, παλαίστρα.

Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων.

§. 493. Τὰ οὐσιαστικά τὰ σημαίνοντα ποιότητα ἢ ιδιότητα ἀφρημένως παράγονται ἐξ ἐπιθέτων καὶ λήγουσιν.

1) Εἰς *ια*, ἐὰν παροξύνονται· οἶον, κακός-κακία, σοφός-σοφία, ἀμαθής-ἀμαθία, πένης-πενία.

2) Εἰς *εια*, ἐὰν παράγονται ἐκ τῶν εἰς *ης* καὶ προπαροξύνονται· οἶον, ἀληθής-ἀλήθεια, εὐσεβής-εὐσέβεια, εὐγενής-εὐγένεια.

3) Εἰς *εια*, ἐὰν παράγονται ἀπὸ τῶν εἰς *ους-ους*· οἶον, εὐνους-εὐνοια, εὐπλους-εὐπλοια.

4) Εἰς *της* γεν. *τητος*· οἶον, ἕτος-ἑσότης, κακός-κακότης. Τινὰ τούτων δέξινονται· οἶον, ταχός-ταχυτής γεν. ταχυτήτος, δῆλος-δηιότης γεν. δηιότητος.

5) Εἰς *σσηνη* καὶ τὸν φθάγγον ο ἔχουσι βραχὺν μὲν, ἐὰν προσηγῆται αὐτοῦ φύσει ἢ θέσει μακρὸν φωνῆν· οἶον, δίκαιος-δικαιοσύνη, ἄφρων-ἀφροσύνη· μακρὸν δὲ, ἐὰν προσηγῆται βραχὺ φωνῆν· οἶον, ἄγιος-ἀγιώσσηνη.

§. 494. Ἐκ τῶν εἰς τὸς συνθέτων βηματικῶν σχηματίζονται ἀρρηγμένα οὐσιαστικὰ εἰς ια, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ τ. τρέπεται εἰς σ' οἷον ἀκρατος-ἀκρασία, ἀκίνητος-ἀκινήσια, δύσπεπτος-δυσπεψία. Τὸ τ τῶν εἰς στες πολλάκις καὶ τοῦ ἀναίσιχτος μένει ἄτρεπτον οἷον, ἀγευστος-ἀγευστία, ἀναίσχυτος-ἀναίσχυτία.

Σημ. α'. Πολλὰ τῶν εἰς σια παράγονται καὶ ἀπὸ τῶν εἰς της βηματικῶν οἷον, εὐεργέτης-εὐεργασία, πλεονέκτης-πλεονεξία, ἱκέτης-ἱκεσία.

Σημ. β'. Ἐνίοτε τὰ παράγωγα ἀρρηγμένα δὲν ἔχουσι τοὺς τύπους εὐχρηστους, ἐξ ὧν παράγονται οἷον, εὐδοκία (ἄχρ. εὐδοκος), ἀπορησία (ἄχρ. ἀπόρητος).

Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν.

§. 495. Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα εἶναι τὰ Ὑποκοριστικὰ, Μεγεθυντικὰ, Ἐθνικὰ, Πατριωνυμικὰ, Περιστικὰ, Τεμετικὰ, Τοπικὰ, ὅσα σημαίνουσι ἄνθρωπον ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον, ἔτι δὲ τὰ Γονιωνυμικὰ.

§. 496. Ὑποκοριστικὰ λέγονται, ὅσα σημαίνουσι σμίκρουνσι ἢ ἐλάττωσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου καὶ καταλήγουσι.

1) Τὰ μὲν ἀρσενικὰ εἰς ἰσχος. οἷον, ἄνθρωπος-ἀνθρωπίσχος, νέος-νεκνίσχος.

2) Τὰ δὲ θηλυκὰ εἰς υλις, ις, ἰσκη, ἰχνη οἷον, ἀκκινθα-ἀκκινθυλις, θεράπεινα-θεραπεινίς, παιδός-παιδίσκη, πόλις-πολίχνη.

3) Τὰ δὲ οὐδέτερα εἰς ἰον, ἰδιον, διοι, αριοι, ασιοι, αγιοι, υδριοι, υλιιοι, υγιοι, υρριοι οἷον, παιδός-παιδίον, νῆσος-νησίδιον, ἰχθύς-ἰχθύδιον, ἵππος-ἵππάριον, κόρη-κοράσιον, ξύλον-ξυλάριον, νῆπος-νησύδριον, εἶδος-εἰδύλλιον, ζῶον-ζωύριον, πόλις-πολίχιον.

Σημ. α'. Κυρίως τῶν οὐδετέρων ὑποκοριστικῶν εἶναι ἡ κατάληξις ἰον, ἐξ ἧς κατ' ἐπίθετον μιᾶς συλλαβῆς γίνονται αἱ λοιπαί.

Σημ. θ'. Πολλά υποκοριστικά εις ιον ἀπέβαλλον τὴν υποκοριστικὴν τῶν ὀνόματιν οἶον, παιδίον, βιβλίον, θηρίον, χεῦσιον.

§. 497. Τῆς καταλήξεω; *ιδιον* τὸ ι συναιρείται πολλάκις μετὰ τοῦ καταληκτικοῦ τῆς ρίζης φωνήεντος· οἶον, γήδιον, λαγώδιον, ἐλάδιον, τὰ ὁποῖα ἀπαντῶνται καὶ ἄνευ τοῦ υπογεγραμμένου ι, ἰχθύδιον, ἱματίδιον. Ἐὰν ἡ ρίζα, εἰς τὴν ὁποῖαν προσκολλᾶται ἡ κατάληξις *ιδιον*, λήγη εἰς ε, α, ο, γίνεται δίφθογγος εἰ, αἰ, οἰ· οἶον, ῥήσεως-ῥησεῖδιον, ἀμφορέως-ἀμφορεῖδιον, γύνα-γύναιον, βοῶς-βοῖδιον. Τὰ ἀπὸ τῶν ις γεν. ιως σχηματιζόμενα υποκοριστικά καταλήγουσι καὶ εἰς *ιδιον*· οἶον, ῥήσεως-ῥησεῖδιον καὶ ῥησεῖδιον, λεξίδιον ἀπὸ τῆς ἰωνικῆς γενικῆς ῥήσιος, λέξις κτλ.

Σημ. α'. Τῶν ἑταιρῶν ἢ ἑρωμένων τὰ θηλυκὰ ὀνόματα μετεσχηματίζοντο πρὸς υποκορισμὸν εἰς ιον μὲ θηλυκὸν ἄρθρον καὶ σημασίαν· οἶον, ἡ Δόρκιον, ἡ Λεόντιον, ἡ Χάρμιον ἢ εἰς ις ἢ ας· οἶον, ἡ Εἰρηνίς, ἡ Λαΐς, ἡ Εἰράς. Ταῦτα ἀναλογουσι μὲ τὰ ἡμέτερα τὸ Μαριγάκι ἢ Μαριγῶ, τὸ Κατερηνάκι ἢ Κατερηνῶ, τὸ Ἑλενάκι ἢ Ἑλενῶ.

Σημ. β'. Πολλάκις ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης γίνονται υποκοριστικά μὲ διάφορον κατάληξιν· οἶον, χιτών-χιτώνιον, χιτωνίσκος, παιδὸς-παιδίον-παιδάριον, νῆτος-νητίδιον-νητύριον.

§. 498. Μεγεθυντικά λέγονται, ὅσα σημαίνουσι σκωπτικῶς τὸν ἔχοντα εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον καὶ καταλήγουσιν εἰς ων, ιας, αἷ ἀρσενικά· οἶον, χεῖλων, γάστρων (καὶ γάστρις), κεφάλων, κωφίαις, μετωπίαις, οἰπμακτίαις, τολμητιάις, πλούταῖς, χάσκαῖς, στόμαραῖς.

§. 499. Ἐθνικά λέγονται, ὅσα σημαίνουσι τὸ πόθεν εἶναι τις· εἶναι δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ· καὶ τὰ μὲν ἀρσενικά καταλήγουσιν *ά*· εἰς ιος καὶ ἐκ πρωτοκλίτων ὀνομάτων παραγόμενα εἰς *αιος*· οἶον, Κόρινθος-Κορίνθιος, Τροϊζάν-Τροϊζήνιος, Λάρισσα-Λαρισσαῖος. Τινὰ τοῦτων τρέπουσι καὶ τὸ ληκτικὸν τῆς ρίζης τ εἰς σ· οἶον, Μίλητος-Μιλήσιος. Ὅσα παράγονται ἀπὸ τῶν εἰς ουε γεν. ουτος καταλήγουσιν ἔχι μόνον εἰς ουτιος, ἀλλὰ καὶ εἰς ουσιος, ἔτι δὲ καὶ εἰς ασιος, ἐὰν ληκτικὸν τῆς ρίζης

εἶναι φωνῆν ἢ ρ' οἶον, Ὀποῦς γεν. Ὀποῦντος-Ὀποῦντιος, Ἀμα-
θοῦς γεν. Ἀμαθοῦντος-Ἀμαθοῦσιος, Φλιοῦς-οῦντος-Φλιούντιος
καὶ Φλιάσιος, Ἀναργυροῦς-οῦντος-Ἀναργυράσιος.

β.) ηρος, αρος, ἱρος, εἰς σημαίνουσι καταχθόμενον ἐκ πό-
λεων καὶ χωρῶν ἐκτός τῆς Ἑλλάδος· οἶον, Κύζικος-Κυζικηνός,
Σάρδις-Σαρδιανός, Ἀσία-Ἀσιανός, Τάραντα-Ταραντινός. ⲙⲁ

γ.) ιης, ηης, αἰης, ιωτης· οἶον, Ἄβδηρα-Ἄβδηρίτης, Αἴ-
γινα-Αἰγινήτης, Σπάρτη-Σπαρτιάτης, Σικελία-Σικελιώτης, Ἰτα-
λία-Ἰταλιώτης.

Σημ. Σικελιωται καὶ Ἰταλιωται ἐλέγοντο οἱ ὕστερον ἐκεῖ κατοικήσαν-
τες Ἕλληνες, ἐνθ' οἱ αὐτόχθονες ἐκαλοῦντο Σικελοί, Ἰταλοί.

δ.) εἰς εὐς· οἶον, Μέγαρα-Μεγαρεῖς, Πλαταιαὶ-Πλαταιεῖς,
Φώκεια-Φωκαεῖς, Φωκίς-Φωκεῖς.

ε.) ος ἀπὸ τῶν εἰς ια παροξυτόνων θηλυκῶν· οἶον, Βοιωτία-
Βοιωτός, Λυδία-Λυδός, Ἰνδία-Ἰνδός.

ς.) Πολλὰ ἐθνικὰ σχηματίζονται δι' ἀποκοπῆς τῆς εἰς ια
καταλήξεως τοῦ πρωτοτύπου καὶ προσλήψεϊ ἐνίοτε σ' οἶον, Ἀ-
καρνανία-Ἀκαρναν, Ἀρκαδία-Ἀρκάς, Αἰθιοπία-Αἰθίοψ, Καρία-
Κάρ, Λακωνία-Λακῶν, Παφλαγονία-Παφλαγών. ⲙⲁ

§. 500. Τὰ θηλυκὰ δὲ τρέπουσι τοῦ ἄρσ. τὸ ος εἰς α ἢ η
καὶ τὸ ης εἰς ις· οἶον, Κορίνθιος-Κορινθία, Ἀσιανός-Ἀσιανή,
Σπαρτιάτης-Σπαρτιάτις, Πέρσης-Περσίς, Σκυθός-Σκυθίς ἢ προσ-
κολλῶσι τὴν κατάληξιν ις ἢ ις ἢ σσα εἰς τὴν ρίζαν ἀντὶ τῆς
ἀρσενικῆς· οἶον, Μέγαρα-Μεγαρίς, Φώκαια-Φωκαίς, Δῆλος-Δή-
λιος-Δηλιάς, Μάγνης-Μάγνησσα, Θρᾷξ-Θρᾷσσα, Κρῆς-Κρῆσσα.
Τοῦ δὲ Ἀθηναίος τὸ θηλ. εὐρίσκεται Ἀττικῇ καὶ οὐχὶ Ἀθηναίᾳ.

Σημ. α. Πάντα ταῦτα σημαίνουσιν ὀνομασίαν χώρας ἢ γυναικός.

Σημ. β. Ἐνίοτε τὸ παράγωγον εἶναι ὁμόφωνον τῷ πρωτοτύπῳ· οἶον,
Δεῖφοι καὶ ἡ πόλις καὶ οἱ κάτοικοι, Πειραιεῖς καὶ ἡ πόλις καὶ ὁ
κάτοικος.

Σημ. γ. Τὰ ἐθνικὰ ἔχουσι τόσας ποικίλας καταλήξεις, ὥστε ἀκριβῆς
τούτων διδάσκαλος εἶναι ἡ πείρα καὶ τὰ λεξικά· ἐνταῦθα ἀνεφέραμε
μόνον τὰ κυριώτερα.

§. 501. Πατρωνυμικά λέγονται ὅσα παράγονται ἐκ κυρίων ὀνομάτων πατρὸς ἢ μητρὸς ἢ προγόνου, καὶ σημαίνουσι υἱόν, θυγατέρα ἢ ἀπόγονον· εἶναι δὲ ἄρσενικά καὶ θηλυκά·

1) Τὰ ἄρσενικά ἔχουσι τὰς ἐξῆς καταλήξεις·

α.) αῖδης, ἣτις προσκολλᾶται εἰς τὴν ρίζαν τῶν εἰς ας ἢ ης πρωτοκλίτων καὶ τῶν εἰς ος καθαρῶν δευτεροκλίτων (παραληγόντων εἰς ι ἢ ει)· οἶον, Αἰνεῖας-Αἰνεϊάδης, Ἰππότης-Ἰπποτάδης, Δημήτριος-Δημητριάδης, Βασιλείος-Βασιλειάδης.

β.) ιδης, ἣτις προσκολλᾶται ἐν γένει εἰς τὰ τριτοκλίτικα καὶ εἰς τὰ μὴ καθαροληκτοῦντα δευτεροκλίτικα· οἶον, Μίνως-ῶος-Μινωΐδης, Αἴξες-ντος-Αἰξντίδης, Κρόνος-Κρονίδης· ἐτι δὲ εἰς τὸ Νικόλαος-Νικολαΐδης καὶ εἰς τινὰ θηλυκά τῆς α. κλίσεως· οἶον, Νιόβη-Νιοβίδης, Φιλῶρα-Φιλωρίδης, Δανάη-Δαναΐδης.

γ.) ιαδης, ἣτις προσκολλᾶται εἰς τὴν μακροβληκτον ρίζαν τῶν τριτοκλίτων· οἶον, Φήρξ-Φέρητος-Φερητιάδης, Τελαμῶν-Τελαμωνός-Τελαμωνιάδης· οὕτω καὶ τὸ Ἀγγίσις-Ἀγγισιάδης.

δ.) ιων γεν. ιωτος (καὶ σπανίως ιονος) ἣτις εἶναι χρήσιμος παρὰ ποιηταῖς μάλιστα. Καταλήγουσι δὲ ποιητικῶς οὕτω τὰ εἰς ιδης· οἶον, Κρονίδης καὶ Κρονίων, Οὐρανίδης-Οὐρανίων.

Σημ. α. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς εως ἢ κλης λαγόντων παραγόμενα σχηματίζονται εἰς εἰδης ἢ εἰων ἐκ συναίρεσεως· οἶον, Πηλεΐς-Πηλεΐδης, καὶ Πηλεΐων, Πρακλῆς-Πρακλεΐδης.

Σημ. β. Κοινῶς λαμβάνουσι τὴν πατρωνυμικὴν κατάληξιν ιδης οἱ ἐνδιατρίβοντες ἢ ἐμπλεκόμενοι εἰς τι ἔργον, οἶον, Πηνίδης (ὁ καταγόμενος εἰς τὴν ἐκ πίνου ἀθρακείαν) χρεωκοπίδης.

2) Τὰ θηλυκά ἔχουσι καταλήξεις ας, ις, ης, ινη, ωνη.

α.) Τὰ εἰς ας καὶ ις γίνονται κατ' ἀποβολὴν τῆς δη ἀπὸ τῶν εἰς ιαδης καὶ ιδης· οἶον, Δημητριάδης-Δημητριάς, Ἀτλαντίδης-Ἀτλαντίς. Τοῦ Ἀητοΐδης τὸ θηλυκὸν ἀπαντᾶται Ἀητοῖάς καὶ Ἀητοῖς.

β.) Τὰ εἰς ης γίνονται ἀπὸ τῶν εἰς ιδης παραγομένων ἀπὸ τῶν εἰς εως ἢ ης· οἶον, Θεαΐδης-Θηοαΐς, Πηλεΐδης-Πηληΐς, Χρῦσις-Χρυσάϊς.

γ.) Τὰ εἰς ινη καὶ ινη εἶναι σπανιότερα καὶ παρὰ ποιηταῖς μάλιστα εὐχρηστά. Γίνονται δὲ τὰ μὲν εἰς ωνη ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων λαγόντων εἰς ιος, ωος, τὰ δὲ εἰς ινη ἀπὸ μὴ καθαροληκτοῦντων δευτεροκλίτων· οἶον, Ἀκρίσιος-Ἀκρισιώνη, Ἀμφιπύρων-Ἀμφιπυρώνη, Ἀδοκστος-Ἀδρακστίνη, Ωκεανός-Ωκεανίνη.

Σημ. Ἡ ἄμικτος οὐσία τινῶν ὀργανικῶν σωμάτων καὶ κυρίως φυτῶν λήγει παρὰ τοῖς χημικοῖς εἰς ἰ ν η' οἶον, κίννα-κιννίνη, μορφεύς-μορφίνη, στέαρ-στεατίνη.

§. 502. Περικεκτικὰ λέγονται ὅσα σημαίνουσι τόπον περιέχοντα πολλὰ τῶν προσώπων ἢ πρᾶγματων τῶν ὑπὸ τῆς ρίζης δηλουμένων καὶ καταλήγουσιν εἰς ων, ωνιὰ ἢ ἐὰ θηλυκά' οἶον, παρθενῶν, ἱππῶν, ἀχυρῶν, πορτοκαλεῶν, ἐλακίων, ξοδωνιά, σφρηκιά, ἀνθρακιά, μυρμηκιά. Τὸ ἀσφάδελο (φυτὸν) σχηματίζει περικεκτικὸν ἀσφάδελο (ὁ τόπος).

Σημ. Τὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν λέγεται καὶ ἀνδρωνίτις, γυναικωνίτις.

§. 503. Τιμετικὰ λέγονται τὰ σημαίνοντα τόπον καθιερωμένον εἰς θεὸν ἢ ἥρωα καὶ καταλήγουσιν εἰς ἰον. Ἡ κατάληξις αὕτη προσκαλλάται εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἢ ἥρωος, καὶ ταύτης τὸ μὲν τ καὶ δ πρό τοῦ ι τρέπεται εἰς σ, τὸ δὲ α, ε, ω συναιρεῖται μετὰ τοῦ ι εἰς δίφθογγον' οἶον, Ἀφροδίτη-Ἀφροδίσιον, Ἀρτέμιδος-Ἀρτεμίσιον, Ηρα-Ἡραῖον, Θησέως-Θησεῖον, Λητώ-Λητώων, ἥρωος-ἥρωων.

§. 504. Τοπικὰ λέγονται τὰ σημαίνοντα τόπον ὄρισμένον εἰς ἔργον τι, καὶ καταλήγουσιν εἰς εἰον, ἰον, ηριον' οἶον, διδασκαλεῖον, μουσεῖον, πρυτανεῖον, γραφεῖον, πανεπιστημεῖον, γυμνάσιον κρῆσπώλιον, ἀκρατήριον, δικαστήριον, ἐνηθηπήριον.

Σημ. Τὰ εἰς ἰον, ὅταν δὲν ἦναι τοπικὰ σημαίνουσι πράξιν τινα' οἶον, συμπόσιον, ναυάγιον, λειποτάξιον.

§. 505. Τὰ σημαίνοντα τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον, ἢ τὸν φερόντα αὐτὸ προσαρτῶσι εἰς τὴν ρίζαν τὴν ἀρσ. κατάληξιν τῆς καὶ τὴν θηλ. τις' οἶον, πόλις-πολίτης-πολίτις, ἵππος-ἱππότης, γενεὴς-γενειάτης, στρατιὰ-στρατιώτης, φυλὴ-φυλήτης καὶ φυλέτης.

§. 506. Γονιωνυμικὰ λέγονται ὅσα σημαίνουσι τέκνα ζώων καὶ καταλήγουσιν εἰς ἰδεύς' οἶον, λύκος-λυκιδεύς, ἀηδὼν-ἀηδο-νιδεύς, λέοντος-λεοντιδεύς.

Σημ. Πολλὰ τέκνα ζώων ἔχουσιν ἴδιον ὄνομα' οἶον, σκύμνος, νεβρός, πῶλος, σκύλαξ.

Παραγωγή ἐπιθέτων ἐκ ῥημάτων.

§. 507. Τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα ἔχουσι τὰς ἐξῆς καταλήξεις
 α.) μων. Τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα σημαίνουσι τὸν πράττοντα ἢ ἐνεργοῦντα, ἢ τὸν ἔχοντα διάθεσιν καὶ ἕξιν εἰς τι' οἶον, νοήμων,

επιλήσιμων, οικιέρμων, ελεήμων, κατὰ τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ ἡγεμῶν, κηδεμῶν

β.) τος, τέος. Αἱ καταλήξεις αὗται προσχρτῶνται εἰς τὴν ῥίζαν ῥηματίων, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτηρ τρέπεται κατὰ τοὺς περὶ εὐφωνίας κανόνας· σημαίνουσι δὲ τὰ μὲν εἰς τος τὸν παθόντα ἢ καὶ τὸ δυνατόν γενέσθαι· οἶον, ποιητός, χυτός, ὄρατός, ἄρυκτος· τὰ δὲ εἰς τέος τὸν χρωστούντα νὰ πάθῃ· οἶον, λυτός, πρακτός.

Σημ. Τὰ εἰς τος ῥηματικά ἰσοδυναμοῦσι παθ. παρακειμένῳ μὲ σημασίαν παρελθούσαν ἢ καὶ δυνατόν νὰ γείνη, ἤτοι μέλλουσαν· οἶον, τρωτός οὐχὶ μόνον ὁ τετριμένος, ἀλλὰ καὶ ὁ δυνάμενος νὰ τρωθῇ. Τὰ εἰς τος σημαίνουσι ἐπίστε καὶ ἐνέργειαν· οἶον, πλωτός οὐχὶ μόνον ὁ πλευσθείς, ἀλλὰ καὶ ὁ δυνάμενος νὰ πλεύσῃ.

Παραγωγή ἐπιθέτων ἐξ ὀνομάτων.

§. 508. Τὰ περισσώτερα τῶν παραγῶγων ἐπιθέτων ἐξ ὀνομάτων καταλήγουσιν εἰς ος, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔχουσι διάφορα γράμματα· ὅθεν προκύπτουσιν αἱ ἐξῆς ἐπιθετικαὶ καταλήξεις.

1) ιος. Αὕτη προσχρτᾶται εἰς τὴν ῥίζαν ὀνόματος καὶ σημαίνει τὸ ἀνήκον ἢ ἀρμόζον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· οἶον, οὐρανός-οὐράνιος, ἐσπέρα-ἐσπέριος, θάλασσα-θαλάσσιος, ποταμός-ποτάμιος· ἐτι δὲ σημαίνει κτησίν τινος πρᾶγματος ἢ διάθεσιν· οἶον, πλοῦτος-πλούσιος, χολή-χόλιος.

Τὸ ι τῆς κτητικῆς ταύτης καταλήξεως πολλάκις συναίρειται μετὰ τοῦ ληκτικῆς φωνήεντος τῆς ῥίζης ἢ καὶ τῆς καταλήξεως τοῦ ἐξ οὗ παράγονται τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα, καὶ οὕτω προκύπτουσιν ἰδιαιτέρη καταλήξεις αἰος, αἰος, φος, εἰος· οἶον, ἀγορά-ἀγοραῖος, λιμνη-λιμναῖος, αἰδώς· γεν. αἰδώς-αἰδῶσιος, σπονδή-σπονδαῖος, ἄλλος-ἄλλοῖος, πατήρ· γεν. πατρός-πατρῶος, ἡώς· γεν. ἡός-ἡῶσιος.

Σημ. α. Ἡ κατάληξις ῶσιος γίνεται κατ' ἐπέκτασιν ἀπὸ τῆς αἰος· οἶον, πατρός καὶ πατρῶος. Ἡ εἰος προσχρτᾶται εἰς τὴν ῥίζαν ὀνομάτων σημαίνοντων ὄρισμένον εἶδος ζώου, ἢ εἰς τὴν ῥίζαν κυρίων ὀνομάτων ἀνθρώπων· οἶον, ἄνθρωπος-ἀνθρώπιος, λύκος-λύκειος, γυναικὸς-γυναικίος, Ὀμηρος-Ὀμηρείος, Εὐριπίδης-Εὐριπίδειος.

Σημ. β. Ὑπάρχουσι ὀνόματά τινα τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τὸ κτητικὸν εἰς ιαιος καὶ σημαίνουσι ὅτι τὸ πρωτότυπον λαμβάνεται ὡς μέτρον μονάδος· οἶον, σπιθαμὴ-σπιθαμιαῖος, ποδιαῖος, σταδιαῖος.

πόνος-πονηρός, ελάθη-ελαθερός, ^{αίμα/ημώ} ωσπύτω; σκίερός, φλογερός, φοβερός, καματερός.

Σημ. Τὰ εἰς ἡρόε σημαίνουσι ἐνίοτε τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον, ἢ τὸν περιέχοντα αὐτό· οἶον, ὕδατηρός, μελιτηρός, ἔλαιηρός (περιέχον ἔλαιον=λαδερόν).

8) ηριος. Αὕτη προσαρτᾶται εἰς ῥηματικὰ καταλήγοντα εἰς τῆς ἢ τηρ καὶ σημαίνουσι τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα ἔξιν ἢ ἐπιτη-δειόττητα πρὸς τι· οἶον, ἀλητήριος, δραστήριος, σωτήριος, καθαρτήριος, πειστήριος.

9) ἰος, καὶ πρὸ αὐτῆς διάφορα φωνήεντα. Τὰ ἐπίθετα τὰ ἔχοντα τοιαύτην κατάληξιν σημαίνουσι τὸν ἔχοντα κλίσιν ἢ ἔξιν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· οἶον, ἀπατηλός, σιωπηλός, ἀμαρτωλός, φειδωλός, ἐρωτύλος.

10) αλειος. Τὰ ἔχοντα τοιαύτην κατάληξιν ἐπίθετα σημαίνουσι τὸν γέμοντα ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου· οἶον, ψωραλέος, ῥωμαλέος, θαβράλεος, διψαλέος, πειναλέος.

11) εἰς γεν. εντος πρὸς τῆς ὁποίας ὑπάρχει ι, η, θ καὶ σημαίνουσι τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα τὸν ἔχοντα πλησμονὴν ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου· οἶον, χαρίεις, ὑλήεις, πυρῶεις.

12) ὠδης. Αὕτη γίνεται κατὰ συναίρεσιν καὶ τόνου ἀναβιβασμὸν ἐκ τῆς οειδῆς καὶ σημαίνει τὸν ἔχοντα τὸ εἶδος τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου, ἢ τὸν ἔχοντα πλησμονὴν· οἶον, σφηκοειδῆς-σφηκῶδης, γυναικοειδῆς-γυναικῶδης, βουνῶδης, ψυμῶδης, αἱματῶδης.

Παραγωγή ῥημάτων.

§. 509. Ῥῆμά τι λέγεται πρωτότυπον ὅταν ἡ ῥίζα αὐτοῦ ᾖ ἡμιμονοσύλλαβος· οἶον, λεγ-λέγω, γραφ-γράφω. Τὰ δὲ ἔχοντα ῥίζαν πολυσύλλαβον λέγονται παράγωγα· οἶον, φορέω, αἰσχύνομαι. Τὰ δὲ ἔχοντα μετεσχηματισμένην τὴν ῥίζαν κατὰ τοὺς προεκτεθέντας κανόνας λέγονται πρωτότυπα, λαμβανόμενης ὑπ' ὄψιν τῆς πρωτοθέτου ῥίζης αὐτῶν· οἶον, μανθάνω, ἐκ τῆς μανθ ῥίζης.

§. 510. Τῶν παραγῶγων ῥημάτων αἱ καταλήξεις διὰ τὸ ποικίλον τῆς σημασίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμπεριληφθῶσιν

εις γενικούς τύπους. Ἐνταῦθα θ' ἀναφέρωμεν τὰς συνηθεστέρως ἀφίνοντες τὰς λοιπὰς εἰς τὴν πείραν καὶ τὰ λεξικά.

α.) Τὰ ἀπὸ ἑνομάτων παραγόμενα καταλήγουσιν εἰς αὐμὲν καὶ σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἔχει τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον οἶον, κόμη-κομάω, λίπος-λιπάω, τόλμη-τολμάω, ὄρμη-ὄρμάω εἰς εὐ δὲ καὶ εὐω καὶ σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον εἶναι ἢ ἔχει οἶον, σωφρονέω, νοσέω, ἀθλέω, κοινωνέω, θαλαττεύω (εἶμαι ἐν θαλάττῃ), δουλεύω, βασιλεύω, φρονέω κτλ.

Σημ. Τινὰ τῶν εἰς εὐω σημαίνουσι συλλογὴν καὶ προμήθειαν τοῦ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημανομένου οἶον, ὑδρεύω, ξυλεύομαι, κλαδεύω.

β.) *ω, αιω, υω.* Ταῦτα σημαίνουσι ὅτι τὸ ὑποκείμενον κάμνει τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον οἶον, δούλος-δουλόω, ἐλευθερώω, λευκίζω, κοιλκίζω, ἡδύω, βραχύνω.

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς *ω* σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐξεργάζεται ἢ διὰ τοῦ πρωτοτύπου, ὡς ὄργανον οἶον, τερνύω, τυπώω, ἢ προσάπτει καὶ περιβάλλει· τι μὲ τὸ πρωτότυπον οἶον, σταυρώω, πτερύω, στεφανώω.

γ.) *ωσσω-ωτιω.* Ταῦτα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον κάμνει, εἶναι ἢ ἔχει τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον οἶον, ὑγρώττω (κάμνω ὑγρόν), τυφλώττω (εἶμαι τυφλός), λιμώττω (ἔχω λιμόν).

δ.) *ζω αζω, ωζω, ιζω, υζω.* Ταῦτα σημαίνουσι 1) ὅτι τὸ ὑποκείμενον συχνὰ κάμνει τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον, διὸ λέγονται *θαμστικά* οἶον, στενάζω, ῥιπτάζω, κρώζω, πιπίζω, γρυλίζω. 2) Ἐὰν παράγονται ἐξ ἔθνικων, ἢ ἐκ κυρίων καὶ προσηγορικῶν σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον δέχεται τὰ ἔθνη ἢ τὴν γλῶσσαν τοῦ ἔθνους ἐκείνου ἢ τοῦ προσώπου, ἢ μιμνῆται αὐτό οἶον, Ἑλληνίζω, Ἀττικίζω, Μηδικίζω, Βοιωτιάζω, Αἰγυπτιαζώω, Λακωνίζω, πιθηκίζω, γυναικίζω, ψιττακίζω.

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς *ιζω* σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον κάμνει τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον οἶον, ἀγνίζω (κάμνω ἀγνόν).

ε.) *σειω.* Ταῦτα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐπιθυμῆ νὰ πράξῃ ἢ νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον, διὸ καλοῦνται *ἐφρετικά* οἶον, γελασειώ (ἔχω ἐπιθυμίαν νὰ γελῶ), πολεμησειώ, ἀγορασειώ, ἀπαλλαξειώ. Τὰ τοιαῦτα παράγονται ἐκ τοῦ μέλλοντος. Ἰπάρχουσι τινὰ ἐφρετικά εἰς *αω, ιαω*, σχηματιζόμενα ἐξ οὐσιαστικῶν οἶον, θάνατος-θανατάω, μαθητιάω, στρατηγιάω, ὠνητιάω, κλυσιάω.

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς ι α ω σημαίνουσι κατάστασιν τοῦ σώματος· οἶον, ὀφθαλμιάω (πάτγω τοὺς ὀφθαλμούς), ψωριάω, φθειριάω, ἰατεριάω.

ς'.) σκω. Ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκειμενον ἀρχίζει τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον, διὸ καλοῦνται ἐταρκετικά· οἶον, ἤβασκω (ἀρχίζω νὰ ἤβῶ), γηράσκω (ἀρχίζω νὰ γηράω), γενειάσκω.

Σημ. Τὰ ἐξ ἐπιρρήμάτων παραγόμενα ῥήματα ἔχουσι διαφόρους σημασίας καὶ διαφόρους καταλήξεις, τὸ ὅποια ἀφίνομεν εἰς τὸν μαθητὴν νὰ διακρίνη διὰ τῆς μελέτης καὶ τοῦ λεξικοῦ· οἶον, δίχα-διχάζω, νόσφι-νοσφίζω, ὀψι-ὀψέω, χωρίς-χωρίζω. κτλ.

Παραγωγή Ἐπιρρημάτων.

§. 511. Ἐκ τῶν ἐπιρρημάτων ἄλλα μὲν εἶναι πρωτότυπα· οἶον, οὐ, μὴ, ἀεὶ, ἄλλα δὲ παράγωγα. Παρὰ τὰ σημειωθέντα εἰς τὸν §. 479 ἀ. β'. γ'. εἶναι καὶ τὰ ἐξῆς, τὰ ὅποια καταλήγουσιν εἰς *δην*, *αδην*, *ινδην*, *νδα*, *δον*, *ι ἢ ει*, *ιξ ἢ αξ*. Ὅλα δὲ ταῦτα σημαίνουσιν ὁμοιότητα ἢ τρόπον· τὰ δὲ καταλήγοντα εἰς *ινδα* σημαίνουσιν εἶδος παιγνιδίου.

§. 512. Ἡ κατάληξις *δην* προσκολλᾶται εἰς ῥίζαν ῥήματος καὶ τότε τὸ χαρακτηριστικόν, ἐὰν ἦναι σύμφωνον, συμπνευματίζεται μετὰ τοῦ δ, ἐὰν δὲ φωνῆεν, πάσχει τὴν ἐν τῷ παθ. παρακειμένῳ ἢ ἀορίστῳ ἀ. μεταβολὴν· οἶον, γράφω-γράφην, κρύπτω-κρύβδην, πλέκω-πλέγδην, βέω-βήδην, σάω-σάδην, ἀνέω-ἀνέδην.

§. 513. Αἱ κατάληξεις *αδην* καὶ *ινδην* προσκολλῶνται εἰς ῥίζαν ὀνομάτων· οἶον, λόγος-λογάδην, σπορά-σποράδην, πλοῦτος-πλουτίνδην, ἀριστος-ἀριστίνδην.

§. 514. Ἡ κατάληξις *ινδα* προσκολλᾶται εἰς τὴν ῥίζαν ὀνομάτων, ῥημάτων, καὶ ῥηματικῶν ἐπιθέτων καὶ σημαίνει εἶδος παιγνιδίου· οἶον, ὄστρακον-ὄστρακίνδα, φάινω-φαινίνδα, διελευστός-διελευστίνδα.

§. 515. Ἡ κατάληξις *δον* προσκολλᾶται εἰς ῥίζαν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων· οἶον, σπείρα-σπειρηδόν, ἀγέλη-ἀγεληδόν, ἀναφαίνω-ἀναφαινδόν, δίσταμαι-διασταδόν.

§. 516. Ἡ κατάληξις *ι ἢ ει* προσκολλᾶται εἰς ῥίζαν ῥημάτων καὶ ὀνομάτων. Καὶ τὰ μὲν ῥηματικά, ὅσα καταλήγουσιν

εἰς τι ἢ τει συμφωνοῦσι μετὰ τῶν εἰς τος βηματικῶν ἐπιθέτων³
 οἶον, ὀνομάζω-ὀνομαστός-ὀνομαστί, γελῶ-ἀγέλαστος-ἀγελαστί,
 κηρύττω-ἀκήρυκτος-ἀκηρυκτεῖ· ὅσα δὲ καταλήγουσιν εἰς ἰστί
 παράγονται ἀπο τῶν εἰς ἰῶ καὶ σημαίνουσι μίμησιν τρόπου ἢ
 ἤθους τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου ἀνθρώπου, ἔθνος ἢ ζώου·
 οἶον, φιλιππίζω-φιλιππιστί, ἐλληνίζω-ἐλληνιστί, Συριστί, βοῖ-
 ζω-βοῖστί· Τὰ δὲ παρώνυμα προσαρτῶσι τὴν τοιαύτην κατάλη-
 ξιν εἰς τὴν ῥίζαν, τὴν ὁποῖαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνθέτουσιν·
 οἶον, ἀμαχος-ἀμαχεῖ, πάνδημος-πανδημεῖ, αὐτονοχί κτλ.

Σημ. Πότε τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα γράφονται διὰ τοῦ ι, καὶ πότε διὰ
 τοῦ ει τοῦτο προσδιορίζει ἡ χρῆσις.

§. 517. Αἱ καταλήξεις εἰς ἢ αἶ εἶναι ὀλίγων τινῶν παραγο-
 μένων ἐκ τοῦ ἐνεργ. μέλλοντος· αἶ οἶον, ἀναμιξω-ἀναμιξί, ὀκλά-
 ζω-ὀκλάξ, παρχλλάζω-παρχλλάξ, ὀδάξω-ὀδάξ.

Περὶ συνθέσεως λέξεων.

§. 518. Οἱ Ἕλληνες θέλοντες νὰ φανερώσωσι δύο ἰδέας συνημ-
 μένας τῶν ὁποῖων ἢ μία προσδιορίζει τὴν ἄλλην, συνάπτουσι
 τὰς παραστατικὰς τῶν ἰδεῶν λέξεις καὶ ἀποτελοῦσιν ἐξ αὐτῶν
 μίαν σύνθετον.

§. 519. Κυρίως σύνθεσις λέγεται, ὅταν τὸ πρῶτον συνθε-
 τικὸν μέρος πάσῃ μεταβολῇ τινὰ οἶον, ναῦς-μάχομαι-ναύ-
 μχος, δίκη-γράφω-δικογράφος. Παρασύνθεσις δὲ, ὅταν ἐκ
 συνθέτου λέξεω; παράγῃται ἄλλη λέξις, ἣτις ὀνομάζεται Πα-
 ρασύνθετος· οἶον, ἵππον-τρέφω-ἵπποτρόφος-ἵπποτροφέω, μῦρον
 -πῶλῶ, μυροπῶλης-μυροπῶλέω. Ὅταν ὅμως δὲν πάσῃ τὸ
 πρῶτον συνθετικὸν οὐδεμίαν μεταβολῇ, τότε λέγεται Παρά-
 θεσις· οἶον, μή-τις, ὑπερβάλλω, θεόσδοτος.

Τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος.

§. 520. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος ἦναιμνημομα,
 τότε λαμβάνομεν εἰς τὴν σύνθεσιν τὴν γενικὴν, τρεπομένης τῆς
 καταλήξεως εἰς ο, ἐὰν δὲν ἴσῃ εἰς αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἀποβάλλε-
 ται, ἐὰν τὸ μετ' αὐτὸ συνθετικὸν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος· οἶον,
 λόγου-ποιῶ=λογοποιός, παιδός-τρέφω=παιδοτρέφεις, δίκης-

γράφω=δικιογράφος, νομοῦ-ἄρχω=νομάρχης, κακῆς-ἔξις=καχεξία.

§. 521. Τὸ ο τοῦ πρώτου συνθετικοῦ μέρους πολλάκις μένει καὶ πρὸ φωνήεντος· οἶον, μηνός-εἶδος=μηνοειδής, ἀγαθοῦ-ἔργον=ἀγαθοεργός. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔργον καὶ ὄχρος (ἔχω) σύνθετα συναίρουσι τὸ ε μετὰ τοῦ προηγουμένου ο εἰς ου· οἶον, δημίου-ἔργον=δημιουργός, κακοῦ-ἔργον=κακοῦργος, λείτου-ἔργον=λειτουργός, δάς-ἔχω=δαδούχος, κλειδα-ἔχω=κλειδοῦχος.

§. 522. Ὅταν τοῦ πρώτου συνθετικοῦ ἡ ὀνομαστικὴ κατλήγη εἰς αὐς, ους, υς, ις, τότε λαμβάνομεν τὴν ὀνομαστικὴν, ἀποβάλλοντες τὸ ε· οἶον, ναῦς-μάχημα=ναύμαχος, θοῦς-φέρω=θουφορός, εὐθύς-δίκη=εὐθόδικος, πόλις-πέριω=πολίπορος. [Ἐξαιροῦνται τὰ γραόφιλος (γραῦς φίλος), γραοπρεπής.]

§. 523. Εἰς πολλὰ τριτόκλιτα ἐπίθετα λαμβάνεται εἰς τὴν σύνθεσιν ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ὑδτετέρου· οἶον, μεγάλθυμος, μελάμπους, παμρεγέθης. Τῶν τοιούτων ὅμως ἀπαντᾶται εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ ἡ γενικὴ· οἶον, παντοπόρος, μελανομήμων, μεγαλοπρεπής.

Σημ. α'. Ἡ λέξις κάλλος, ὅταν ᾖναι πρῶτον συνθετικὸν γίνεται καλλι· οἶον, καλλίθωλος, καλλίδενδρος, καλλίερνος. Ἡ λέξις καλός ἀκολουθεῖ τὸν γενικὸν κανόνα· οἶον, καλοδιδάσκαλος, Καλονίκη, καλογνώμων. Τῆς δὲ λέξεως ἡμισυ λαμβάνεται εἰς τὴν σύνθεσιν τὸ ἡμι· οἶον, ἡμιπληγής, ἡμιμαθής.

Σημ. β'. Ἡ λέξις ὕδωρ τιθεμένη πρῶτον συνθετικὸν μέρος γίνεται ὕδρο· οἶον, ὕδρογνώμων, ὕδραυλος, ὕδρογόνον. Σπανιώτατα δὲ ἀπαντᾶται εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ ἡ γενικὴ· οἶον, ὕδατοστεγής, ὕδατόχρους, ὕδατοστερής.

§. 524. Ἐὰν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ᾖναι τῆς δευτέρας Ἀττικῆς κλίσεως, ἢ ὄνομα τοῦ ὁποῖου ἡ γενικὴ καταλήγει εἰς ω, προερχόμενον ἐκ συναίρεσεως κατὰ τὸν Ἀττικὸν σχηματισμὸν, τότε λαμβάνομεν εἰς τὴν σύνθεσιν τὴν γενικὴν ἕως τὸ ω· οἶον, νεωκόρος, λεωφόρος, κρεωφάγος ἀπὸ τοῦ νεώς, λεώς, κρέατος-αις-ως. Ἡ γένεσις ἐν τῇ συνθέσει γίνεται γεω· οἶον, γεωγράφος, γεωπόνος, γεωλόγος.

Σημ. Πολλῶν δὲ τῶν εἰς ας εὐδ. τῆς γ'. κλίσεως εἰς τὴν σύνθεσιν

λαμβάνεται ἡ ὀνομαστική, ἢ ἡ ἀσυναίρετος γενική μετὰ τοῦ οἴου, κερατφόρος καὶ κερατοφυής, γεραιφόρος καὶ γεραιοφυής, σελατφόρος. Ἐκ δὲ τοῦ γῆρας καὶ κρέας ἀπαντῶνται καὶ γηροτρόφος, γηροβασκός, κρεόβροτος, κρεολόγος, ἀντὶ γηρωτρόφος, γηρωβασκός, κρεωλόγος, κρεώβροτος.

§ 525. Τινὰ τῶν εἰς μα γεν. ματος συνθετόμενα τρέπουσι τῆς ὀνομαστικῆς τὸ α εἰς ο, τὸ ὁποῖον πρὸ φωνήεντος ἀποβάλλεται οἶον, αἵμοσταγής, στομακλίγια.

Σημ. Ἐνίοτε τῶν εἰς μα λαμβάνεται εἰς τὴν σύνθεσιν ἡ γενική οἶον, στοματοργός, αἱματάρφρος.

§. 526. Εἰς τὴν σύνθεσιν τινῶν καὶ μάλιστα ποιητικῶν λαμβάνεται ἡ ἐνκ. ἢ ἡ πληθυντ. δοτική οἶον, πυρίπνοος, νυκτιπύρος, γαστρίμαχος, ὄρεινόμος, νυκσίπορος, ἐγγεσίμωρος. Τῶν εἰς ος γεν. εὐς τὸ ι τῆς δοτ. πληθ. συγκόπτεται πλειστάκις ἐν τῇ συνθέσει οἶον, τελεσφόρος, σακέσπαλος, ἀνθεσφόρος.

§. 527. Πολλάκις τοῦ πρώτου συνθετικοῦ ἡ ὀνομαστική παρατίθεται εἰς τὸ δεύτερον ἀτροποποίητος οἶον, ἀγορανόμος, ἀγγελιαφόρος, γενεαλόγος, ἀστυνόμος, γήλορος, ζωηφόρος, στομαλίμνη.

§. 528. Ὑπάρχουσι πλείστα ὅσα παραβάσεις τῶν ἀνωτέρω περὶ συνθέσεως κανόνων, αἵτινες ἀφίονται εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ σπουδαστοῦ οἶον, μεσαιπόλιος, ὄδοιπόρος, ἀργίπους, λαμπαδηφόρος, ὑπερήφανος κτλ.

§. 529. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ᾖ ἀριθμητικὸν ἐπίθετον καὶ τὸ δεύτερον οὐσιαστικὸν ὄνομα, τότε ἀντὶ τοῦ εἰς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες λαμβάνεται ἐν τῇ συνθέσει τὸ μονο, δι, τρι, τετρα οἶον μονοσύλλαβος, δίπηγος, τρίπους, τετράγωνον. Τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἀριθμητικὰ μέχρι τοῦ ἑκατὸν τρέπουσι τὴν κατάληξιν εἰς α, τὸ ὁποῖον ἐνίοτε συναίρουσι μετὰ τοῦ ἐπομένου εἰς οἶον, πεντάγωνον, ἐξάεδρον, εἰκοσάπηγος, τριακονταέτης καὶ τριακοντούτης, ἐπταέτης καὶ ἐπτέτης. Τὰ ἐπέκεινα δὲ τοῦ ἑκατὸν, ὡς καὶ τὸ πενήκοντα ἐνίοτε, τρέπουσιν τὴν κατάληξιν εἰς οἶον, πεντηκοντόπαις, διακοσιόδραχμος, χιλιοτάλαντος.

Σημ. Τὸ εἰς καὶ ἑκατὸν συνήθως συντίθενται δίχως ἄλλης μεταβολῆς πρὰ τὴν ἀπαιτούμενην διὰ τὴν εὐφωνίαν οἶον, ἑκπηγος, ἑκατόγχειρ, ἑκατόμω.

§. 530. Ὄταν καὶ τὸ δεύτερον συνθετικὸν ᾖ ἀριθμητικὸν ἐπίθετον, τότε ὡς πρῶτον συνθετικὸν λαμβάνεται τὸ δις, τρίς,

τετράκις δηλαδή τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιδερήματα, καὶ σημαίνει ἢ σύνθετος λέξις τὸ ποσάκις ὄιον, δισμύριοι, τετρακισχίλιοι, πεντακισμύριοι.

Σημ. Τὸ δις καὶ τρίς λαμβάνεται ὡς πρῶτον συνθετικόν, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν τὸ ποσάκις καὶ χωρὶς τὸ δεύτερον συνθετικόν νὰ ᾖναι ἀριθμητικόν ὄιον, δισθανής, τρισάθλιος.

§. 534. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικόν ᾖναι ῥῆμα, τότε λαμβάνεται ἡ ῥίζα τοῦ ἐνεστώτος, τρεπομένου τοῦ ω τῆς καταλήξεως εἰς ε, ἢ ἡ ῥίζα τοῦ μέλλοντος, τρεπομένου τοῦ ω εἰς ι ὄιον, ἀρχω-κακόν=ἀρχέκακος, φέρω-πόνος=φερέπονος, λύσω-πόνος=λυσιπόνος, τέρψω-χορὸς=τερψίχορος. Καὶ τῶν τοιούτων δὲ ἐκθλίβεται τὸ φωνῆεν πρὸ φωνήεντος ὄιον, φέρω-ἀσπίς=φέρασπις, ῥίψω-ἀσπίς=ρίψασπις, πλὴν τοῦ φέρω-οἶκος=φερέοικος.

§. 532. Σπανίως τοῦ ἐνεστώτος τὸ ω τρέπεται εἰς ι ἢ ο ὄιον, ἀρχιθέωρος, φαινομηρίς, φιλόπαις, τερπικέρκυνος, ἀρχιστράτηγος. Καὶ τοῦ μέλλοντος τὸ ω τρέπεται εἰς ο, καὶ ἰδίως εἰς τὰ ἐκ τοῦ μιγνύω σύνθετα ὄιον, στρεψόδικος, μιζοθάραρος, μιζόθριξ. Τὸ λείπω πάντοτε σχεδὸν τρέπει τοῦ ἐνεστώτος τὸ ω εἰς ο ὄιον, λειπτάξιον, λιπόνεως, λειπόσαρκος. Ἄξιον σημειῶτα εἶναι τὰ ταμεσίχρως (τέμνω χρῶς), λιπεστήνωρ (λιπω-ἀνῆρ) φερέσβιος (φέρω-βίον).

§. 533. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικόν ᾖναι πρόθεσις, τότε τὸ τελικόν φωνῆεν τῆς προθέσεως ἐκθλίβεται, ἐὰν τὸ δεύτερον συνθετικόν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος. Ἡ πρὸ, περὶ, καὶ ἀμφὶ δὲν ἐκθλίβουσι τὸ τελικόν φωνῆεν πρὸ φωνήεντος, καὶ ἡ ἐπὶ εἰς τὸ ἐπίορκος, ἐπεικίης.

§. 534. Ἐὰν δὲ πρῶτον συνθετικόν ᾖναι αἱ πρόθεσις ἐν ἢ σὺν καὶ τὸ δεύτερον ἀρχίζῃ ἀπὸ συμφώνου, τότε συμβαίνουσι αἱ ἐξῆς μεταβολαὶ χάριν εὐφωνίας.

α.) Τὸ ν πρὸ τῶν χειλοφώνων τρέπεται εἰς μ' ὄιον, σύμβουλος, συμπολίτης, συμφοιτητής.

β.) Τὸ ν πρὸ τῶν οὐρανισκοφώνων τρέπεται εἰς γ' ὄιον, ἔγγειος, συγκοινωνός, συγγέω, συγγέω.

γ.) Τὸ ν πρὸ τῶν ὀδοντοφώνων μένει ἀμετάβλητον ὄιον, συνδέω, συνθίω, ἐγείνω.

δ.) Τὸ ν πρὸ τῶν ἀμεταβόλων τρέπεται εἰς αὐτὰ ταῦτα οἶον, συλλέγω, συρράπτω, ἐμμένω. ↓

Σημ. Τῆς ἐν προθέσει τὸ ν πρὸ τοῦ ρ μένει ἀτρέπτον οἶον, ἐνράπτω, ἐνρήγνυμι.

ε.) Τῆς ἐν προθέσει τὸ ν πρὸ τοῦ σ καὶ ζ δὲν ἀποβάλλεται οἶον, ἐνσείω, ἐνζυμος. Τὸ δὲ ν τῆς σὺν πρὸ μὲν τοῦ ζ πάντοτε ἀποβάλλεται οἶον, συζῶ πρὸ δὲ τοῦ σ, ἐὰν μὲν τοῦτο ᾖναι συμπεπλεγμένον μετ' ἄλλου συμφώνου, ἀποβάλλεται οἶον, συστέλλω, ἐὰν δὲ μετὰ φωνήεντος, τρέπεται καὶ τὸ ν εἰς σ οἶον, σύσσιτος, σύσσωμος.

§. 535. Ἐὰν πρῶτον συνθετικὸν ᾖναι ἐπιζῆρημα δὲν ἐπιδέχεται ἄλλας μεταβολὰς παρὰ τὰς ἀπαιτουμένας ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω κανόνων διὰ τὴν εὐφωνίαν οἶον, ἀγγίχλος, παλαιγενής, παλιμβουλος, παλιλλυτος, πλημμελής.

§. 536. Πρῶτον συνθετικὸν μέρος εἶναι καὶ τὰ ἀχώριστα μόρια δυς, α, νη, αρι, ερι, ζα, ευ, θου.

α.) Τὸ δυς σημαίνει δυσκολίαν ἢ κακότητα· τὸ δὲ ἀντίθετον αὐτοῦ ευ σημαίνει εὐκολίαν καὶ καλὴν ποιότητα· οἶον, δύσβατος, δύσπνοια, δυσμενής, δύσελις, δυσδαίμων· εὐανάγνωτος, εὐτυχής, εὐκλής, εὐλογος. *δυσίλον εὐταγιο*

β.) Τὸ α γίνεται κατ' ἀποκοπὴν ἢ ἐκ τοῦ στερητικοῦ ἄνευ, ἢ τοῦ ἐπιτατικοῦ ἄγαν, ἢ ἐκ τοῦ ἀθροιστικοῦ ἅμα· ἐπομένως ἔχομεν 1) στερητικὸν α, τὸ ὁποῖον πρὸ φωνήεντος λαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν ν' οἶον, ἄπαις, ἀνάξις, ἀνόμοιος, ἀνήλιος. Πολλάκις ὅμως πρὸ φωνήεντος δὲν προσλαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν ν' οἶον, ἀήττητος, ἄοπλος, ἄεργος, ἀέκων, ἀόμματος· 2) ἐπιτατικὸν α' οἶον, ἀτενής, ἀσκελής (κατάξηρος), ἀχνής, ἄζυλος (πολύζυλος)· 3) ἀθροιστικὸν α' οἶον, ἀγάστωρ (ὁμογάστριος) ἄκοιτις (ὁμόκοιτις), ἄπας (δασυνομένου τοῦ α).

Σημ. Ἐν τῷ ἄπλους καὶ ἄπαξ τὸ α εἶναι κατ' ἀποκοπὴν ἀπὸ τῶν Ταραντίνων τοῦ ἄς-εἰς. Ἐν δὲ τῷ ἀάσχετος, ἀβληγρός, ἄβιος καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν εἶναι πλεοναστικὸν ἢ ἀμφιβόλου σημασίας.

γ.) νη στερητικὸν σπανιώτερον τοῦ α' οἶον, νήποινος, νηνεμία. Τοῦτο συναϊρεῖται μετὰ τοῦ ἐπομένου ο εἰς ω' οἶον, νη-ὀδῖνη=νώδνος, νη-ὀδός=νωδός.

δ.) ἀρι, ερι, δα, ζα εἶναι ἐπιτατικά, καὶ τὸ μὲν ἀρι γίνεται ἐκ τοῦ ἄριστος, τὸ δὲ ἐρι ἐξ αὐτοῦ κατὰ τροπὴν τοῦ α εἰς ε,

τὸ δα καὶ ζα ἐκ τῆς διὰ οἶον, ἀρίζηλος, ἀρίδηλος, ἐρίγδουπος, ἐριβόλαξ, δαφουῖς, ζάπλουτος, ζάθεος.

Τὸ ἔσχατον συνθετικὸν μέρος.

§. 537. Ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἔσχατου συνθετικοῦ μέρους τῆς λέξεως κἀμνει τὴν ὅλην λέξιν νὰ ᾖναι πτωικὴν, ῥῆμα ἢ μόριον.

§. 538. Ὅταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ᾖναι ῥῆμα συνθετόμενον μὲ τὰς δεκαοκτὼ κυρίας προθέσεις φυλάττει τὴν ἐαυτοῦ κατάληξιν καὶ κλίσιν· οἶον, λέγω-καταλέγω, ποιῶ-ἐμποιῶ, τιμῶ-ὠ-ὕποτιμῶ. Διὸ ἡ τοιαύτη σύνθεσις λέγεται παράθεσις. Τὸ ἐπιῤῥῆμα δὲ ἔ. ἐγγίνει ἄλλο μόριον προτασσόμενον τοῦ ῥήματος· διότι μεταβολῆς τινος γράφεται ἐν διαστάσει· οἶον, εὔπράττειν, κακῶς πράττειν, πλὴν τῶν ποιητικῶν ἀέρουσαν, πηλυπλῆγχθέντας κτλ.

§. 539. Ὅταν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ᾖναι οὐσιαστικὸν συνθετόμενον λαμβάνει σημασίαν ἐπιθέτου, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸν ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ δηλουμένην ιδεάν· οἶον, μακρόχειρ, ὁ ἔχων μακρὰν χεῖρα, ἄθεος, ὁ μὴ πιστεύων Θεόν, ἐπιχειρέκκος, ὁ χείρων ἐπὶ ταῖς κακοῖς. Ὀλίγιστα οὐσιαστικὰ συντιθέμενα διατηροῦσιν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ καὶ μένουσιν οὐσιαστικὰ ἀναλλοίωτα· οἶον, σύνοδος, μητρόπολις, ἀκρόπολις. Τὰ δὲ ἀφρημένα, εἰ μὲν παράγονται ἐκ ῥημάτων, συντιθενται μὲ τὰς προθέσεις ἀναλλοίωτα· οἶον, σύμπροξίς, συμφορὰ, σύγγραμμα, σύνδεσμος· ἐν δὲ παράγονται ἐξ ἐπιθέτων συνθετῶν, τότε καταλήγουσιν εἰς ἰα' οἶον, μονομάχος-μονομαχία, ἀτιμος-ἀτιμία, ἀσυνετος-ἀσυνεσία.

§. 540. Ἐὰν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ᾖναι ἐπίθετον μένει ὡς πρὸς τὴν κατάληξιν ἀμετάβλητον, τροπολογοῦμενον μόνον ὡς πρὸς τὴν σημασίαν ἐκ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ· οἶον, δοῦλος-δομῶδουλος, πάνσοφος, ἀνόμιος, ἄπιστος, πασιδελος. Τὰ εἰς υς ἐπιθετα συνθετόμενα μεταποιῶνται εἰς ης· οἶον, ἠδύς-ἀηδής, θερὸς-οἰνοβαρής.

Σημ. Εἰς τοὺς ἀρχαίους δὲν εἶναι τόσον συνήθης ἢ ἐκ δύο οὐσιαστικῶν σύνθεσις π. χ. ἱπποκένταυρος, κυνοκέφαλος, ὠμοπλάτης.

§. 541. Ὅταν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον ἔχη κατάληξιν ἐπιθετικὴν ἢ ἀρμοδίαν εἰς ἔκφρασιν γένους

ὄρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ, τότε τὸ σύνθετον φυλάττει τὴν τοῦ ἔσχατου συνθετικοῦ κατάληξιν ἀμετάβλητον οῖον, ὁ καὶ ἡ δευσιδάκμων, ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ, ὁ καὶ ἡ ἄπαις ἄλλως λαμβάνει τὴν συγγενεστέραν κλιτικὴν κατάληξιν ς, σς, ως (γεν. ω), ης (γεν. ους), ις (γεν. δος), ων, ωρ οῖον, δάκρυ-πολύδακρυς, δειπνον-τρεχέδειπνος, τιμὴ-ἄτιμος, χρῆμα-φιλοχρήματος, γέα-εὐγεω, ἦθος-κακοῆθης, ἀλκή-ἀναλκίς, φρῆν-σώφρων, μήτηρ-ἀμήτωρ.

§. 542. Ὄταν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ᾖ ρήμα, τότε τὸ προτασσόμενον ὄνομα εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, αὐτὸ δὲ λαμβάνει ἐπιθετικὴν κατάληξιν·

1) ος δευτερόκλιτον προσηγορικὴν οῖον, ἔργον-λαμβάνω = ἔργολάβος, ἵππον-τρέφω = ἵπποτρόφος.

2) ης, ας πρωτόκλιτον προσηγορικὴν οῖον, ἄρως-θηρεύω = ἄρνωθής, μῦρον-πωλῶ = μυροπώλης, νόμον-τίθημι = νομοθέτης.

3) ης τριτόκλιτον ἐπιθετικὴν οῖον, εὖ-μανθάνω = εὐμαθής.

§. 543. Ἀπὸ τῶν συνθέτων τούτων παράγονται ἄλλαι λέξεις παρασύνθετοι· τὰ δὲ παρασύνθετα ῥήματα καταλήγουσι συνήθως εἰς εὐ οῖον, ἄτιμος-ἀτιμία, δυστυχῆς-δυστυχία, ἵπποτρόφος-ἵπποτροφέω, εὐπαθής-εὐπαθέω.

§. 544. Ἐκ τῶν μεταβολῶν ὅσας τὸ ἔσχατον συνθετικὸν πάσχει εἰς τὴν ἀρχὴν ἀξιοσημεῖται εἶναι ὅτι αἱ ἀπὸ βραχέος α, ε ἀρχίζουσαι λέξεις μεταβάλλουσιν αὐτὸ εἰς η. Τοῦτο δὲ πρᾶττουσιν ὅχι τὰ μετὰ προσθέσεων συνθετόμενα ῥήματα, ἀλλὰ τὰ παρασύνθετα ῥήματα ἢ ἐπίθετα οῖον, ὑπακούω-ὑπήκοος, στρατὸν-ἄγω-στρατηγός-στρατηγῶ, κατὰ-ἀγορεύω-κατήγορος-κατηγορῶ, εὖ-ἄνεμος-εὐήνεμος.

Σημ. α'. Τὸ λογαγός καὶ ναυαγός ἐκ τοῦ λόγος/καὶ ναῦν-ἄγω δὲν ἐκτείνουσι τὸ ἀρκτικὸν α εἰς η, ἀλλὰ τὸ φυλάττουσι μακρόν.

Σημ. β'. Ἡ λέξις ὄνομα συνθετομένη πρέπει τὸ μὲν πρῶτον ο εἰς ω, τὸ δὲ ἄλλο εἰς υ οῖον, ἀνώμοτος + Τὸ ὄβολος, ὄβνη, ὄλλω, ὄλεθρος, ὄμαλος, ὄμω, ὄνυξ, ὄρος, ὄροφος, ὄρύσσω, ὄρελος τρέπουσι τὸ ο εἰς ω, ὅταν γίνωνται ἔσχατον συνθετικὸν οῖον, διώβολον, ἀνώδυνος, ἐξώλης, ἀνώλεθρος, ἀνώμαλος, ἀνώμοτος, πολυώνυξ, ὑπάρεια, διώροφος, διώρυξ, δωφελής.

Σημ. γ'. Τὸ ὄλεθρος καὶ ὄροφος δὲν τρέπουσι τὸ ο εἰς ω ὅταν ἡ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ ᾖ μακρά οῖον, ψυχόλεθρος, ὑπόροφος, χερυτόροφος. Τὸ δὲ ὄρύττω συνθετόμενον, ἐὰν ἔχη τὴν ἐπομένην συλλαβὴν θέσει μακρὰν γράφεται διὰ τοῦ ο οῖον, τοιχορύκτης, τομβορύκτης.

Τονισμός τῶν συνθέτων ὀνομάτων.

§. 545. Ὅταν ἡ λέξις αὐξάνῃ εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ τόνος ἀναβῆ-
βάξεται ὅσον ἐνδέχεται ἀνωτέρω τῆς ληγοῦσης· οἷον, ὀδὸς-σύν-
οδος, τιμὴ-ἄτιμος, παιδευτὸς-ἀπαιδευτός. Ἰπάρχουσι δὲ πολ-
λαὶ ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος τούτου.

§. 546. Τὰ εἰς ἦ, ἀ, ἦς, ἦρ, εὐς, ἑός, μῶς ῥηματικά, ὅσα ὀ-
ξύνονται ἀπλᾶ ὀξύνονται καὶ συνθετόμενα· οἷον τομὴ ἐπιτομὴ,
φορὰ-καταφορὰ, δικαστὴς-συνδικαστὴς, γραφεὺς-συγγραφεὺς,
τιμητὸς-ἐπιτιμητὸς, συρμὴς-διασυρμὴς, πλὴν τοῦ ναύσταθμος
καὶ τῶν συνθέτων ἐκ τῆς λέξεως δεσμὸς· οἷον, σύνδεσμος, ἀνά-
δεσμος. Ἐκ δὲ τῶν ἡς ῥηματικῶν πρωτοκλίτων ἐξαιρεῖται τὸ
ὄνειροκρίτης.

§. 547. Τὰ εἰς ὅς σύνθετα ἐπίθετα, ὅσα ἔχουσι τὸ ἔσχατον
συνθετικὸν ῥηματικὸν, ὀξύνονται ἐὰν μικροπαραληκτῶσιν· οἷον,
στρατηγός, ὀδῆγός, λοχᾶγός, παιδαγωγός, σιτοποιός. Ὡσαύτως
καὶ ὅσα καταλήγουσιν εἰς ῥοσικός καὶ ῥοσβός (ἀπὸ τοῦ ῥόσκιον,
φέρβω)· οἷον, χοιροβοσικός, ἱεροβοσβός. Ἐὰν δὲ βραχυπαραλη-
κτῶσι προξύνονται μὲν ὅταν ἦναι ἐνεργητικά· οἷον, πατριότι-
νος (ὁ φονεύσας τὸν πατέρα) θεοτόκος (ἡ γεννήσασα τὸν Θεόν)
προπαροξύνονται δὲ ὅταν ἦναι παθητικά ἢ ἀμετάβητα· οἷον,
πατρότοκος (ὁ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς), θηρότροφος (ὁ τρα-
φεὶς ὑπὸ θηρίων).

Σημ. Δὲν ἀκολουθοῦσι τὸν ἀνωτέρω κανόνα 1) τὰ σύνθετα ἐκ προθέ-
σεων οἷον, κατήγορος, ὑπέρμαχος, 2) ἐκ τοῦ ἀπαιρητικῆς ἢ ἐπιτακτικῆς
α· οἷον, ἄζευγος, ἀμαχος, ἀψευστος, ἄζυλος· 3) ἐκ τοῦ δύς, εὐ, ζεῖ, ἄγαν,
ἄρι, ἄρτι, ἔρι, ἦμι, ζᾶ, πᾶν, πολὺ· οἷον, δύσβατος, εὐρωττος, αἰζίως,
ἀγάνιφος, ἀρίγνωτος, ἀρτίτοκος, ἐρίτιμος, ἡμίγυμνος, ζᾶπλουτος, παμ-
πόνηρος, πολύτροπος, πλὴν τοῦ παμφάγος, πολυθάγος καὶ ἄλλων διφ-
ρουμένων οἷον, πολύτροπος καὶ πολυτρόπος, πολυλόγος καὶ πολυλόγος,
φιλόλογος καὶ φιλολόγος κτλ. Ἰπάρχουσιν ὅμως πολλὰ ἐκ τῶν εἰς ὅς,
τῶν ὁποίων τὸν τονισμὸν κανονίζει ἡ γραφικὴ οἷον, γαλήργος, ναύαρχος
ἡνίοχος, ἱππόδαμος, ἱερόσυλος, ἀδελφός, ἀτραπός, ἀργός κτλ., τὰ ὁποῖα
δὲν ἀκολουθοῦσι τὸν κανόνα.

§. 548. Ἐὰν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ἦναι ὀνοματικὸν ἀκο-
λουθεῖ τὸν γενικὸν κανόνα (545).

Σημ. Τὰ ἀπὸ τοῦ ἔργον σύνθετα ὀξύνονται, ἐὰν σημαίνωσιν ἀπλῶς
τὸν ἐργαζόμενον, ἢ τὸν πράττοντα τὸ ὑπὸ τοῦ πρώτου συνθετικῆς σημα-
νόμενον οἷον, ξυλοεργός, λιθοεργός, ἀμπελοεργός· προπαροξύνονται δὲ ἢ
συναϊρούμενα προπερισπῶνται, ἐὰν σημαίνωσι τὸν ἔχοντα ἠθικὴν διάθε-
σιν εἰς ἐκεῖνο οἷον, κακοεργός, περίεργος, (ὁ κλίνων εἰς ἔργα κακὰ ἢ
περιττά).

§. 549. Τὰ εἰς ὡς σύνθετα ἐπίθετα, εἰ μὲν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν αὐτῶν ἦν κινητικόν, προπαραζύνονται· οἶον, λεπτόγυως, ἀξίόγυως, μονόκερος, φιλόγελως, δύσερος, υπέργυρος, πλὴν τοῦ ἀγέρως· εἰ δὲ ῥηματικὸν καταλήγον εἰς -βρωσ, γυως, ἰγως, ὀζύνονται· οἶον, ἀβρώς-ῶτος ἀγνώς-ῶτος.

§. 550. Τὰ εἰς ης τριτοκλιτα ἐπίθετα ὀζυτονοῦνται μὲν, ἂν βραχυπαραληκτώσιν· οἶον, ἀσῆφης, ἀπάθης, ἰσῆφης, ἐπιφάνης, δοξομάνης. Ἰσχύτως καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ εὐ, δὺς, ἡμι, πολὺ· οἶον, εὐπειθής, δυστυχής, ἡμιπληγής, πολυπληθής. Παροζύνονται δὲ 1) τὰ παράληγοντα εἰς ῶ· οἶον, δυπόδης, ποδώκης· 2) τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ ἦθος, μέγεθος, μῆκος, στέλεχος· οἶον, εὐθήης, υπερμεγέθης, εὐμήκης, εὐστελέχης· ὡσαύτως καὶ τὰ φιλαλήθης, μισαλήθης· 3) τὰ εἰς ηρης, αδης, αντης, αρκης, κης· οἶον, τριήρης, αὐθάδης, κατάντης, αὐτάρκης, ταυθήκης· 4) τὰ κύρια ὀνόματα Διομήδης, Δημοσθένης, Εὐμάρης, Εὐμένης, Διογένης.

§. 551. Τὸ οὐδέτερον τῶν ἀνωτέρω ἐπὶ μὲν τῶν εἰς ηρης καὶ τῶν παραληγόντων εἰς ῶ προπερισπᾶται· οἶον, ποδώρης, δυσῶδες· τῶν δὲ ἄλλων προπαραζύνεται· οἶον, εὐμέγεθες, αὐταρκές, εὐθήες.

Σημ. Τὰ ἐκ τοῦ ετος σύνθετα παροζύνονται πάντοτε εἰς τὸ ἀρο. καὶ θηλ. εἰς δὲ τὸ οὐδ. προπαραζύνονται· οἶον, τριέτης-τις-τριέτες. Οἱ μεταγενεστέτεροι ὅμως τονίζουσι τὴν λέγουσαν· οἶον, τριετής καὶ τὸ οὐδ. τριετής, πενταετής, ἑξαετής.

§. 552. Τὰ εἰς θλης, δης, θρης, κρης, πλης καταλήγοντα σύνθετα ἔχοντα τὴν γενικὴν εἰς ητος ὀζύνονται· οἶον, προβλήης-ῆτος, ἀδηής-ῆτος, ἡμιθνής-ῆτος, ἀκμήης-ῆτος, διασπλήης-ῆτος.

§. 553. Τῶν λοιπῶν συνθετῶν τριτοκλιτῶν ἐπιθέτων ὀζύνονται τὰ ἔχοντα τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ῥηματικόν, τὰ ὁποῖα καταλήγουσιν εἰς πληξ, ρωξ, σφαξ, γρας· οἶον, βουπλήξ, ἀπορρώξ, διασφάξ, ἀποσφράξ. Τὰ δὲ ἔχοντα τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ὀνοματικόν παροζύνονται καὶ ὅταν βραχυπαραληκτώσιν· οἶον, μακρόχειρ, παράφρων, παράφρον.

§. 554. Τὰ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν τὴν λέξιν μέγας προπαραζύνονται· οἶον, πάμμεγας-παμμεγάλη-πάμμεγα· τὰ δὲ τὸ γάλας καὶ μέλας παροζύνονται· οἶον, παμμέλας-παμμέλαινα-παμμέλαν, παντάλας-παντάλαινα-παντάλαν.

Τ Ε Λ Ο Σ,

ΣΕΙΡΑ
ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΙΕΡΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Κ. Δωκοσοφα

ΣΕΙΡΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ